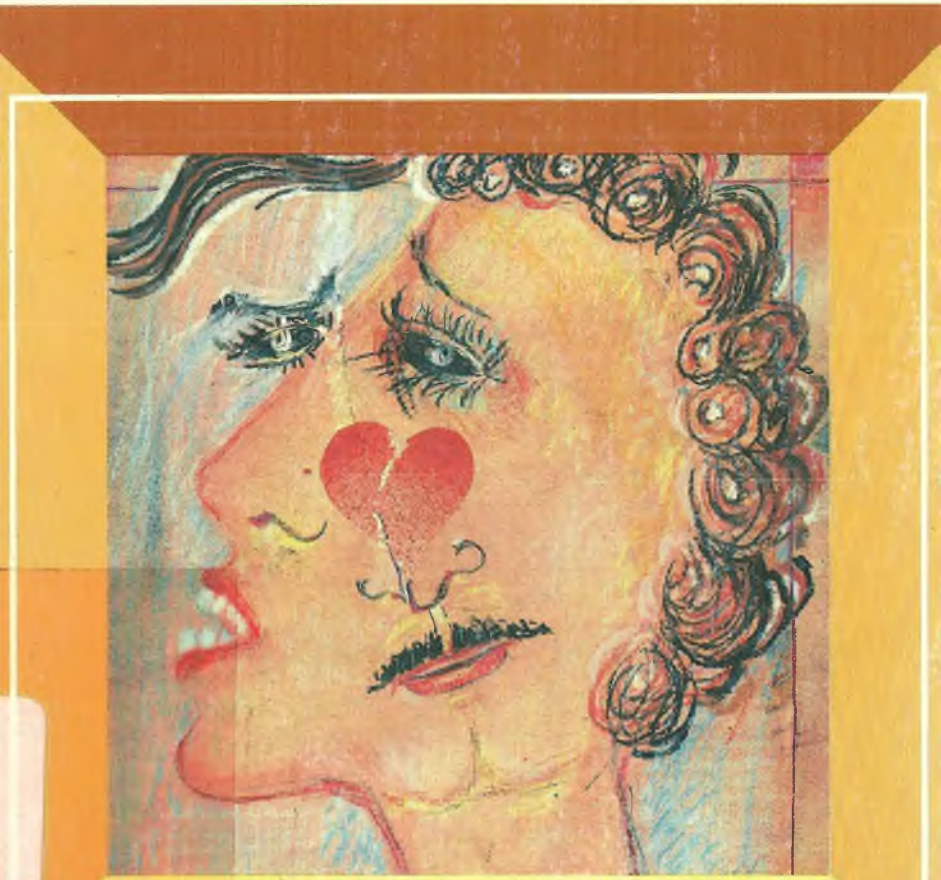
oktay rifat

YAĞMUR SIKINTISI

TOPLU OYUNLAR

ADAM

ADAM YAYINLARI
©
Anadolu Yayıncılık A.Ş.

Bu kitaptaki oyunlardan "Kadınlar Arasında", daha önce, 1966'da, "Birtakım İnsanlar" 1961'de yayımlanmıştır.

Adam Yayınları'nda Birinci Basım: Haziran 1988

Kapak Düzeni: Sungu Çapan

182.04.009.481.330
88.34.Y.0016.330

YAZIŞMA ADRESİ: ADAM YAYINLARI, BÜYÜKDERE CADDESİ, ÜÇYOL MEVKİİ, NO: 57 MASLAK–İSTANBUL
TEL: 176 23 30 (8 hat) TELG: ADAMYAY TELEKS: 26534 rede tr

Oktay Rifat

●

Yağmur Sıkıntısı

(Toplu Oyunlar)

KADINLAR ARASINDA YA DA FETTAH PAŞALAR

(Oyun 3 Perde)

KİŞİLER

Saffet Hanım
Anne
Zülfiye Hanım
Kevser Kalfa
Nigâr Hanım
Mübeccel
Necati
Nevin
Nizami

BİRİNCİ PERDE

(Saffet hanım, Anne, Zülfiye hanım, Kevser kalfa, perdenin önüne gelirler.)

SAFFET HANIM: Sözün neresinden başlıyayım bilmem ki... Efendim, ben, Fettah Paşanın torunuyum. Bu annem, bu halam, bu da emektar kalfamız Kevser... Kevser Kalfa... Biz şimdilik... Yahut şimdiliği bırakalım. Efendim, benim büyük babam Abdülhamit paşalarındanmış. Zengin adam. Şehzadebaşı'nda konağı, Büyükdere'de yalısı, atı, arabası, kapısında adamları, halayıkları. Kevser Kalfa da o zamandan kalma. Daha doğrusu annesi o zaman konakta hizmet edermiş. Büyük babam Fettah Paşa...

ANNE: Nur içinde yatsın de, kızım.

SAFFET HANIM: Nur içinde yatsın, biraz pısırık adam. Diyeceğim, öyle cin fikirli...

ZÜLFİYE HANIM: Aa! Söylediği lafa bak! Sen şöyle dur hele. İki lakırdıyı yanyana getirmeyi beceremiyorsun. Efendim, babam, pek ince, pek nazik, yakışıklı, açık fikirli, akıllı bir adamdı. Ben iyice hatırlarım. Öldüğü zaman kaç yaşında vardım bakayım!.. Yedi yaşındaydım. Allah gani gani rahmet eylesin, eşi bulunmaz bir adamdı babam.

KEVSER KALFA: Buraya rahmetli paşaefendiyi övmeye mi çıktık, yoksa oyunumuzu anlatmıya mı?

ZÜLFİYE HANIM: Oyunumuzu anlatmıya çıktıksa ne olmuş!

SAFFET HANIM: Çekişmeyi bırakalım da halanım, oyunumuza bakalım. Sen dur, ben senden daha iyi anlatıyorum. Dedem Fettah Paşa ney üfliyen, akşamları çeşmibülbül sürahisini getirtip iki tek atan, ehlidil bir adammış.

ANNE: Allah rahmet eylesin de kızım! Ölüler rahmetsiz anılmaz.

SAFFET HANIM: Allah rahmet eylesin! Ne diyordum? Günün birinde ölür. Şehzadebaşı'ndaki konakla Büyükdere'deki yalı, mal mülk ne varsa kalır. Ufak tefek de var ama onları saymıyorum.

KEVSER KALFA: Onları da sayacaktın zaar!

SAFFET HANIM: Mirascı olarak da bir babam var...

ZÜLFİYE HANIM: Ben yok muyum ayol?

SAFFET HANIM: Bırakmıyorsun ki bitireyim... Bir de halam. Halam hiç evlenmedi. Hep babamın yanında...

KEVSER KALFA: Bundan sonrasını ben anlatayım, ne olur!

SAFFET HANIM: Haydi hatırın kalmasın. Bundan sonrasım da sen anlat Kevser Kalfa.

KEVSER KALFA: Efendim, dilim dönmez de yanlış yunuş bir şeyler söylersem kusura bakmayın. Rahmetli Nazım Bey, paşaefendinin oğlu, Saffet Hanım'm babası, paşafendiden kalan bütün malları yedi. Hem kendi mallarını yedi, hem de *(Zülfiye Hanım'ı gösterir)* bizim küçük hanımın mallarını yedi. Nasıl yedi? diyeceksiniz. Basbayağı yedi. Rakıda yedi, kumarda yedi, sazda yedi. Bilirler ya, yirmi yılda ne var ne yoksa tüketti. Öyleydi o zamanın erkekleri. Sonra efendim, etfaiye kumandanı oldu. Hamallar kâhyası oldu. Ama artık burada söylemek yakışık almaz.

ANNE: Şimdi Saffet daktiloluk yapıyor. Bin bereket, seksen bir lira geçiyor eline. Burada, Paşalimanı'nda bir evde, bir hastaya bakıyoruz. Biz ona bakıyoruz, o da bizi evinde bedava oturtuyor.

ZÜLFİYE HANIM: Sen de ne boşboğazsın! Görecekler ayol, biraz sonra görecekler. Sana orasını anlat diyen oldu mu?

SAFFET HANIM: İşte böyle. Kirası hasta bakmakla ödenen yanı kırık bir ev. Seksen bir lira para. Üç baş belası ihtiyar. İnmeli, konuşamıyan, insana dokuz doğurtan bir hasta. Sabahleyin iş, akşam ev. Ne diyeyim, bilmem ki... Bizim gizlimiz saklımız yok. Kendi gözünüzle görün daha iyi.

(Işık kararır. Perde açılır. Paşalimanı'ndaki ev. Yaldızlı bir eski zaman konsolu. Aynasına geçirilmiş fotoğraflar. Bir mangal, üstünde bir tencere. Bir sandık, üstünde battaniye ile örtülü

şilteler. Duvarın tavana yakın yerinde yaldızlı bir çerçeve içinde büyük bir resim: Fettah Paşa'nın resmi. Minder, masa, kırık dökük bir iki koltuk v.s. Anne, leğenin önüne çömelmiş, çamaşır yıkar. Kevser Kalfa mangaldaki tencereyi karıştırır. Saffet Hanım mindere uzanmıştır. İnmeli hasta Nigâr Hanım'ın, bitişik odada bağıra çağıra konuşma talimi yaptığı duyulur.)

NİGÂR HANIM'IN SESİ: Annee!.. Babaa!.. Araba!..

KEVSER KALFA: Sesin kısılsın!

NİGÂR HANIM'IN SESİ: Arabaa!.. Eşek!..

KEVSER KALFA: Çenen tutulsun!.

NİGÂR HANIM'IN SESİ: Eşeeek!..

SAFFET HANIM: Şu evden kurtulamadık gitti. Lanet olsun! Hem şu karıya hizmetçilik et, şırıngasım yap, oturağını dök, sabahtan akşama kadar kafa salla, hem de şu avuç içi gibi odada burun buruna kaynaş. Sabahlara kadar gözüne uyku girmesin. Neymiş, evinde bedava oturuyormuşuz! Ne eder bu ev? Kırk mı, elli mi? Çoktan ödüyoruz a canım, çoktan! Bugün de öyle yoruldum ki hani, butlarım sızım sızım sızlıyor. *(Belini tutarak minderde doğrulur.)* Aman, aman, off!

NİGÂR HANIM'IN SESİ: Domuuuz!..

SAFFET HANIM: Ne pişiriyorsun Kevser?

KEVSER KALFA: Zıkkım.

SAFFET HANIM: Bakıyorum, yine babaların üstünde. Alimallah topunuzu birden... Ah! Hiç de halim yok... Butlarım!.. Aman, aman, of!

NİGÂR HANIM'IN SESİ: Eşeeek!...

ANNE: Mektup var mı?

SAFFET HANIM: Sen de ne açgözlüsün anne! Daha öğle üstü yediğin soğanlı yumurtanın kursağında soğanları duruyor. Yok işte mektup. *(Kalkar dolaşır.)* Daha gelemezler. En aşağı on beş gün ister. Ama belli de olmaz. Bakarsın, haftaya kalmaz, gelirler... Günde beş lira verseler... Yedi de verirler. Yedi lira da ne? Yedi liraya iki tencere zor kaynar. Sahi bugün neye mektup gelmedi? Ne günü yazdımdı ben? Ne günüydü anne?

ANNE: Ne günüydü sahi? *(Penceredeki iplere bir iki çamaşır asar.)* Kuru köfte yaptığımız gündü, öyle ya. Salı. Değil mi Kevser? Salı?

KEVSER KALFA: Salı... Bakın, ben size şimdiden bir şey söyliyeyim mi, ben gelecek misafirlere hizmet filan edemem. Dediydi demediydi olmasın. İki lokma ekmek için bu yaştan sonra...

NİGÂR HANIM'IN SESİ: Eşeeek!...

ANNE: Bağıramaz ol!

SAFFET HANIM: Ne demek misafirlere hizmet edemem! Sen oldum bittim kalfasın, hizmetçisin. Bana hanımlık taslamaya kalkma!

KEVSER KALFA: Sen artık çok oluyorsun. Ben hizmetçilik edecek olduktan sonra, pühü... Böyle boğaz tokluğuna değil. Yumurta pişirmesini bilmiyen hödükler bugün para kırıyor. Öyle gün bugün. Rahmetli Nazım bey, yaptığım dolmaların tadına doyamazdı, parmaklarını da beraber yerdi.

SAFFET HANIM *(kızan o değilmiş gibi)*: Bir gün bize dolma yapsana Kevser!

ANNE: Misafirler gelir gelmez inşallah!

SAFFET HANIM: Açgözlü!

(Nigâr Hanım boğuk sesler çıkararak sahneye girer. Herkesin kendisine bakması için işaretler eder.)

NİGÂR HANIM: Eşeeek!.. Eşeeek!.. Eşeeek!..

SAFFET HANIM: Maşallah hanımefendi, maşallah! Çok fark var.

ANNE: Kırk bir kere maşallah!

KEVSER: Tahtaya vur. Maşallah!

NİGÂR HANIM: Anneee!.. Baba!.. Arabaa!..

SAFFET HANIM *(güler yüzle)*: Bugün biz hanımefendiyle doktora gittik anne. Geçer diyor doktor. O bizim korktuğumuz hastalık değilmiş. Boğaz etlerinin bilmem nesi. Ne dedi hanımefendi? *(Nigâr hanım tuhaf sesler çıkarır.)* Böyle idman etmesi lazımmış. Söyleyin, söyleyin, bağırın hanımefendi. Biz yabancı değiliz. Ah o günleri bir görsek, şöyle bülbül gibi konuştuğunuz günleri!

NİGÂR HANIM, *(boynunu tutar, dişlerini göstererek büyük bir zorlukla)*: Eşeeek!..

KEVSER KALFA: Nazar değecek ayol! Maşallah deyin!

ANNE: Maşallah!

SAFFET HANIM: Ah ne tatlı diliniz vardı hanımefendi sizin. Bir konuşmaya başladınız mı, herkes kulak kesilirdi. Gelecek o günler. Ama doktor parasına da can dayanmıyor. İki yüz lira istedi, değil mi? İki yüz lira, yüz lirası da peşin. İnsanlık kalkmış dünyadan. Konuştur bakalım kadını da ondan sonra para iste. Bence verin bu parayı hanımefendi. Canınızdan daha iyi değil ya! Aa, rahat oturun Allahaşkına. Yerleşin, yerleşin!

KEVSER KALFA: Çorba pişiriyorum size hanımefendi.

ANNE: Hıh! Sade suya çorba.

KEVSER KALFA: Beğenemedin mi! *(Çorbadan bir kaşık avucuna döker, yalar.)* Tuzu az gelmiş. *(Anne'ye)* Tuz getir içerden!

ANNE: Tuz filan getiremem ben. Gözün kör mü, çamaşır yıkıyorum.

KEVSER KALFA *(öfkeli)*: Anahtarı ver, anahtarı. Gider alırım. Elim ayağım tutuyor çok şükür.

(Anne, belindeki kuşağa bağlı iki üç anahtardan birini Kevser Kalfa'ya uzatır. Kevser Kalfa anahtarı öfke ile çekip alır, çıkar.)

SAFFET HANIM *(Nigâr Hanım'a)*: Hırsız efendim, hırsız! Sürmeyi çeker gözden. Şu sandık, hiç olmazsa elli senedir açılmamıştır. Neler var kim bilir içinde, neler! Patikler, eski püsküllü bezler, kutular, resimler, yüzükler, broşlar, iğneler, el kadar kürk parçaları, aşırdığım koymuş içine. Anahtarını koynunda taşır. Hasta, hasta. Aşırmazsa yaşıyamaz. Onun için göz kulak olmalı. Her şeyi kitliyoruz ne yapalım. Açıkta bir şey gördü mü doğru sandığa girer. Ne yapacak bunları bilmem? Sahi, bir kere bu sandık açıldı, içi boşaldı. Bizim Kevser Hanım bir oğlana gönül vermişti. Hatırlarsın değil mi, anne?

ANNE: Hatırlamaz olur muyum?

SAFFET HANIM: Kaşlı gözlü, iri kıyım bir oğlan. Kevser Kalfa ne kadardı o zaman bakayım...

ANNE: Su içinde elli vardı.

SAFFET HANIM: Doğru. Elli vardı. Ama gönül bu, ferman dinlemez. Neyse uzatmıyalım, sandık boşaldı. Tamtakır kuru bakır kaldı. Uzun hikâye. Adam sonunda vurdu tekmeyi. Ne diyordum? *(Annesine)* Geçen sene hani Naciye Hanım gelmişti de kuşağı kaybolmuştu, biz o zaman kadıncağıza kemküm ettik, herhalde kuşak da sandığa girdi.

ANNE: Başka nereye girecek!

NİGÂR HANIM: Hırsız!.

SAFFET HANIM *(sandığın önüne gelir)*: Anahtarını bir elime geçirsem, yapacağımı ben bilirim. Ama açmaya da gelmez. İyi kötü yemeğimizi pişiriyor, ortalığı temizliyor. Aklına esip de bir kapıya girse... Girer mi girer.

NİGÂR HANIM: Hırsız... *(Çıkar.)*

SAFFET HANIM: Tuz mu oldu bu hatun anne?..

ANNE: Benim aklım fikrim mektupta Saffet. Neye yazmadılar dersin? Salıdan salıya sekiz, çarşamba dokuz, bugün tastamam on gün. Bir cevap gelmesi lazımdı. Kursağımız biraz et görür. Vallahi

derilerim sallanıyor. Şu çamaşırları yıkıyorum ama, Allah'la ben bilirim. Geberesice, ne çok da çamaşırı var. Geberirse ne olur sanki, büsbütün sokakta kalırız. İyi kötü kafamızı sokacak bir delik.

KEVSER KALFA *(üzüntülü girer)*: Fincan gitti.

SAFFET HANIM: Babamın fincanı mı?

KEVSER KALFA: Bin kere yaptır dedim sana şu elektriği. Görmedim işte karanlıkta.

SAFFET HANIM: Gözlerin kör olsun, büsbütün göremez ol!

ANNE: Ellerin kırılsın!

SAFFET HANIM *(birden şüphelenir)*: Kırıklarını getir bakayım!

KEVSER KALFA: Çöp tenekesine attım.

ANNE: Çöp tenekesinden getir!

KEVSER KALFA: Çöp tenekesini git de sen karıştır. Ben alışık değilim senin gibi çöp tenekelerini karıştırmaya.

SAFFET HANIM: Getir diyorum, yoksa şimdi seni... Gözüm görmesin, çekil karşımdan.

KEVSER KALFA: Apteshanede oturacak değilim ya. Söylediği lafa bak.

(Kapının zili çalar.)

SAFFET HANIM: Halam geldi. *(Kevser Kalfa'ya)* Kazık gibi duracağına gidip kapıyı açsana!

(Kevser Kalfa söylenerek çıkar. Anne çamaşırını yıkayıp penceredeki iplere asmıştır. Ellerini entarisinin eteklerine kurulayarak kendini mindere bırakır.)

ANNE: Öldüm vallahi, bittim! Hep de o dilsizin çamaşırları. Benim nah, işte şu sırtımdaki. Aman bitmişim! İnsan doğru dürüst karnını doyuramazsa çalışmaya da mecali kalmıyor. Dünya! *(İçini çeker.)* Bir zamanlar, rahmetli elinde tabak, peşim sıra koşar, bana öyle yemek yedirirdi. Şimdi kuru fasulyeye hasret.

(Önce Kevser Kalfa, arkadan Zülfiye Hanım girerler. Zülfiye Hanım'ın üstünde siyah eski bir yeldirme, başında siyah eski bir örtü vardır. Başını açar, yeldirmesini çıkarır, seyrek beyaz saçlarını elleriyle düzeltir.)

ZÜLFİYE HANIM: Kevser, terliklerim nerede? Hangi cehenneme soktun terliklerimi? Bilirsin terliksiz yere basamam. *(Minderin altına bakar, terliklerini bulur, giyer.)* Öyle de halsizim ki. Balık yağı mı içsem, bilmem ki! Kansızlık benimkisi herhalde.

SAFFET HANIM: Pek çirkinliğin var bugün üstünde hala!

ZÜLFİYE HANIM: Hastayım ayol, görmüyor musun hastayım. Dün gece gözümü kırpmadım. Uyuyamıyorum. Şu kollarım, bacaklarım sabaha kadar sızım sızım sızladı. Bakımsızlık, gıdasızlık!

SAFFET HANIM: Ben de hangi birinize yetişeyim bilmem. Git daktiloluk et, ırgat gibi çalış, sonra birtakım nankörlere yedir. Şu Kevser olacak karı da babamın fincanını kırmış. Bilmiyoruz ya, kırdım diyor. Eli kırılasıca!

ZÜLFİYE HANIM: Ah pek üzüldüm! Pek üzüldüm! Pek de hatıraydı. Yapıştırılmaz mı acaba? Vah, vah, vah!..

ANNE: Kırıklarını bulursan yapıştırmamazlık etme.

ZÜLFİYE HANIM: Kırıklarını yemedi ya Kevser! Hem ne yapalım canım, insanlar ölüyor. Sağlık olsun!

SAFFET HANIM: Sen de ne iki yüzlüsün hala! Anlamadım gitti. Ortak mısınız, nedir? Bir kurtulsam elinizden!...

ZÜLFİYE HANIM: Kevser gibi hizmetçiyi, benim gibi vekilharcı zor bulursun sen! Ben olmasam kim yapar alışverişi! Yanı kırık anan mı? Çamaşırdan göz mü açıyor zavallı!

(Bitişik odadan Nigâr Hanım'ın bir bastonla döşemeye vurduğu duyulur.)

ANNE: Yemek istiyordur.

ZÜLFİYE HANIM: Yiyemez olası!

SAFFET HANIM: Koş Kevser, koş!

ZÜLFİYE HANIM: Çorba mı o?

ANNE: Sade suya olduktan sonra!

SAFFET HANIM: Et suyuna olacak değil ya!

KEFSER KALFA: Rahmetli Nazım Bey, değil çorbayı, ıspanağı bile et suyuna pişirtirdi.

(Bitişik odada yeniden döşemeye vurulur.)

SAFFET HANIM: Koşsana Kevser, kazıklar ağası!

KEVSER KALFA: Gidiyoruz işte, görmüyor musun? *(Çıkar.)*

SAFFET HANIM: Zıvanadan çıkarıyor bu Kevser beni. Günün birinde katil olursam hiç şaşmayın. Şeytan diyor ki, al tencereyi geçir kafasına! *(Çorbadan bir kaşık alıp tadar.)* Hımm, iyi olmuş. Biraz yağı eksik. Ama böylesi daha iyi. Eli tatlıdır şu Kevser'in hani!... Ver eline yağı, unu, eti, bir yemek pişirsin, o zaman gör!

KEVSER KALFA *(söylene söylene girer.)*: Buyrun cenaze namazına! Dilsiz hastalanmış.

ANNE: Nesi varmış domuzun?

KEVSER KALFA: Bana sorarsan bir şeyciği yok. Herkes bizim gibi

mi! Canının kıymetini biliyor. Birazcık başı ağrısa yorgan döşek yatıyor. *(Oturur, Saffet Hanım'a)* Seni istiyor.

SAFFET HANIM: Kimi? Beni mi?

KEVSER KALFA: Seni.

SAFFET HANIM: Ne diye hemen söylemiyorsun? Ağzına kira mı istiyorsun?

KEVSER KALFA: Seni istiyor dedik ya!

SAFFET HANIM *(tencereyi alır.):* Yemeğini de götüreyim bari. *(Çıkar. Arkasından anne de çıkar.)*

KEVSER KALFA: Bütün kabahat sende küçük hanım.

ZÜLFİYE HANIM: Kabahat bende değil, beni dünyaya getirende.

KEVSER KALFA: Tövbe, de! Seni dünyaya getirenin ne kabahati var! Seni dünyaya getiren her şeyi düşünmüş. Para da, pul da, ev de, mal da, mülk de bırakmış. Ağzımdan şimdi kötü bir lakırdı çıkacak. Ölmüş adam neme lazım! Hep şu Saffet'in babası! Ama kabahat yine sende küçük hanım.

ZÜLFİYE HANIM: Dedim ya kabahat beni dünyaya getirende. Saffet'in babası dediğin adam, benim anamın öz oğlu, öz kardeşim. Cahillik işte. Şimdiki aklım olsa bırakır mıydım, nem var nem yoksa eline! Soydu beni soğana çevirdi. Şimdi de kızı...

KEVSER KALFA: Vermiyecektin Amasya'daki evi o nanköre! Dünyada evin olsun. Adama gül gibi bakarlar. Böyle Saffet'in baktığı gibi değil.

ZÜLFİYE HANIM: Ev ben öldükten sonra Saffet'in. Ben öldükten sonra da... Pühü...

KEVSER KALFA: Ölünceye kadar sürünmesi var ama. İki ayda bir kirasını alıyor ya, sen ona bak.

ZÜLFİYE HANIM: Kirası da ne a canım, on lira... Pilav sakladın mı bana?

KEVSER KALFA: Saklamaz olur muyum. Çamaşır dolabına bir sahan koydum. Seninkinin eline geçmesin diye. Çamaşır dolabına bakmak aklına gelmez. Ne iştah mübarekte, ne iştah!

ZÜLFİYE HANIM: Bir tencereyi devirir. Gece aptese kalktığım zaman yerim.

KEVSER KALFA: Dün iki kere kalktın, ikisini de duydum.

ZÜLFİYE HANIM *(kızar):* Kim demiş iki kere diye! Tam beş kere kalktım. Bakımsızlıktan, gıdasızlıktan. Kansız düştüm herhalde... Reji kızları dağıldı mı?

KEVSER KALFA: Saat daha altı olmadı ki!

ZÜLFİYE HANIM: Keşke görmesem şırfıntıları! Hepsi orospu. İki kuruş gündelik alırlar, olduğu gibi süse püse yatırırlar. Süs kim, siz kim! Hepsinin ayağında ipek çorap. Ya açık saçık o haller! Sinirime dokunuyor. Bakmıyayım diyorum, yine de dayanamıyorum.

KEVSER KALFA: Altı olsa da geçseler diye iple çekiyorum saatleri.

ZÜLFİYE HANIM: Oyalanıyorum. Benimki vakit geçirmek.

KEVSER KALFA: Oyalanmak mı bu? Sinirin bozuluyor, hasta oluyorsun.

ZÜLFİYE HANIM: Nesine hasta olacakmışım şırfıntıların!

KEVSER KALFA: Bilir miyim!.. Sen sanki hiç süslenip püslenmedin mi küçük hanım? Rahmetli Nazım bey seni bira içmeye bile götürürmüş, hep söylersin.

ZÜLFİYE HANIM: Aa ilahi! Bir kerecik sade. O da kupanın içinde. Arabada. Osmanbey'e gitmiştik de arabayı şöyle yanaştırmıştık.

KEVSER KALFA: Reji kızları Allahın kulu değil mi?

ZÜLFİYE HANIM: Şırfıntı hepsi. Hem şu beni ölçtüğü insanlara bak! Ayol ben Selanik'te...

KEVSER KALFA: Çıktı yine Selanik.

ZÜLFİYE HANIM: Ne sandın ya! Kırmızı kadife bir entari diktirmiştim. Hiç unutmam, entarimi gören kırmızı kadife aldı. Gören kırmızı kadife aldı. Dükkâncı: "Sayenizde küçük hanım, beş top kırmızı kadife sattım." demişti... Hey gidi günler! *(Değişik bir sesle)* Niye dağılmıyorlar peki bu şırfıntılar?

(Anne elinde bir ibrik, girer.)

ANNE: Bu gece yine bize uyku yok.

ZÜLFİYE HANIM: Sahiden hasta mı dilsiz?

ANNE: Sancılanmış. Şırınga yapılacak. Ben de olsam sancılanırım. Baş ucundaki kavanoz akide doluydu, bir tane kalmamış.

KEVSER KALFA: Yatağın altındaki pestil kutusu da boşalmış.

ZÜLFİYE HANIM: Dolabındaki kuru kayısıları da eritmiş.

ANNE: Darı ekmiş dibine. Geçen gün odayı topluyordum, gözüme ilişti. Tam o sırada içeri hatun girmez mi! Aklına bir şey gelecek diye ödüm koptu. Elimi sürmemiştim halbuki.

ZÜLFİYE HANIM: Hele, hele! Sen kayısıya dayanamazsın.

ANNE: Aaa, iki elim yanıma gelecek, vallahi de, billahi de elimi sürmedim. Yalnız şöyle bir tanesini, *(Yüzünü, gözünü buruşturur, ağzını büzer, parmağının ucunu gösterir.)* kurumuş, büzülmüş, ufalmış bir tanesini, ötekilere yakıştırmadım da, alıp atacaktım.

Ama kadın kapıdan içeri girince...

ZÜLFİYE HANIM: Kadın kapıdan içeri girince?

ANNE: Ağzıma atıverdim.

KEVSER KALFA: Sen bin yaşa emi!

ANNE *(gülerek):* Doğru dürüst yiyemedim ki... Yutuvermişim. Hani kadının aklına bir şey gelecek diye. Ben de lafa daldım ayol. Kadın şırınga bekliyor içerde.

KEVSER KALFA: Ben uyurum, şırınga filan anlamam.

ANNE: Sen uyursun. Zaten sen hanım, biz kalfa.

SAFFET HANIM *(telaşla girerken):* Su daha ısınmadı mı? Seni istiyor hala. Okuyup üfliyecekmişin. Anne seni de istiyor. Ateşi varmış. Başına sirkeli bez konacak.

ANNE: Ben sirkeyi bulsam, salataya korum. Nerede sirke? Rüya mı görüyor bu?

SAFFET HANIM: Hadi Kevser, bitişikten bir çay fincanı sirke isteyiver, sonra veririz. Hanımefendi hastalandı, başına konacak dersin.

KEVSER KALFA: Daha geçen gün aldığımız limonu vermedik. Ben istiyemem.

ANNE: Bırak, bırak, ben isterim. Üşenir o. Ne çıkar sanki limon almışsak? Limonlarının, sirkelerinin üstüne oturacak değiliz ya. Veririz elbette.

(Anne çıkarken, Nigâr Hanım içeriki odada döşemeye vurur.)

ZÜLFİYE HANIM: Patlama, geliyoruz işte! *(Çıkar.)*

SAFFET HANIM: Sen bu dik kafalılığı bırak.

KEVSER KALFA: Ben bu yaştan sonra terbiye olmam. Sen kendine bak!

SAFFET HANIM: Bak, yine ters cevaplar veriyorsun. Seninle adam gibi konuşuyorum. Yarın, öbür gün misafirlerimiz gelecek. Misafir deyip de geçme. Para girecek evin içine. Masraf görecekler, anlıyor musun? Bir ay mı kalırlar, iki ay mı, her ne halise... Vermişiz kafa kafaya yaşıyoruz. Şunun şurasında hepimiz birbirimize yadigârız. Eski günleri ne çabuk unuttun!

KEVSER KALFA: Benim bir şey dediğim var mı?

SAFFET HANIM: Suratından düşen bin parça. Surat, surat, surat! *(Yüzünü gözünü buruşturur.)* Nah şöyle!... Nasıl beğendin mi? Ne oluyorsun yahu? Rahat mı batıyor?

KEVSER KALFA: Ne rahat ama? Sabahtan akşama kadar Haymana beygiri gibi koştuğumuz gözüne gözükmüyor galiba. Sonra da...

Sen de biraz tatlılıkla muamele et! Ben bu evde saçımı süpürge ettim. Bu mu karşılığı? İnsan şu dünyada onuru için yaşar. Yapacağımı ben bilirim, ama alışmamışım yoksa. Bu yaştan sonra gidip de el evlerinde ağız kokusu çekemem.

SAFFET HANIM: Bak, yine ayranın kabardı. Ben ne diyorum, sen ne diyorsun! Ben sana: "Kevser vazgeç şu suratsızlıktan. Yarın, öbür gün misafirlerimiz gelecek!" diyorum, sen bana tutuyorsun ipe sapa gelmez cevaplar veriyorsun. Misafirlerimiz buraya hovardalığa gelmiyorlar, doğru, ama kafalarını dinlemek isterler. Sen suratlı, annem meymenetsiz, halam bilmem ne... Ayıp değil mi canım! Biliyor musun İstanbul'da otel ne tutar? Dünyanın parası. Eh bize geliyorlar işte... Fettah Paşalar... Adımız büyük. Bilirler iç yüzümüzü ama ne de olsa... Bir devlet kuşu bu. Başımızın üstünde taşımalıyız.

KEVSER KALFA: Nalıncı keseri kendine yontar. Benim bu işten ne çıkarım var? Misafirler başıma hotoz oturtacak değiller ya!

SAFFET HANIM: Sen benim dediğimi yap, derlen, toplan, suratı bırak, bak neler olur! Mesela: "Bizim kalfanın eline bir beş kâğıt tutuşturuverin, pervane kesilir," dersem, vermezler mi sanıyorsun! Bana göre hava hoş ayol! Asıl sana. Entariydi, yok efendim terlikti... Kalfalara ufak tefek hediyeler almak âdettir.

(Zülfiye hanım kapıdan önce başını uzatır, sonra girer.)

ZÜLFİYE HANIM: Yetiş Saffet, yetiş! Temizlemekle baş edilmiyor. Hatun aşağıdan yukardan gidiyor. Halılar, yatak örtüleri, çarşaflar, tekmil battı. Kayısı kuruları, pilavlar yüzüyor ortalıkta.

SAFFET HANIM: Bu evde yalnız ben oturmuyorum ya, sen de oturuyorsun. Temizleyiver a iki gözüm halacığım.

ZÜLFİYE HANIM *(yüzünü buruşturur.)*: Ben pisliğe el süremem. Allah göstermesin! Buuu!..

SAFFET HANIM: Hadi sen el süremiyorsun, ya annem hangi cehenneme karıştı? O da mı el süremiyor yoksa?

ZÜLFİYE HANIM: Hanımefendi, valdeniz hanımefendiyi papatya suyu aldırmaya yolladı. Ferahlık verirmiş.

SAFFET HANIM: Temizliyemem ben. Hem sizinki can da benimki patlıcan mı? Hadi Kevser, aptal aptal bakacağına sen koş bari!

KEVSER KALFA: Ölsem elimi sürmem! Gökten Allah inse: "Kevser, temizle şu pislikleri!" dese, yine kıpırdamam, şuradan şuraya adımımı atmam.

SAFFET HANIM *(işi şakaya dökmek ister.)*: Bu iş sana düşüyor

halanım.

ZÜLFİYE HANIM: Midem bulanıyor, diyorum. Laftan anlamaz mısın sen? Bu çeşit pislik bir, cenaze iki. İğrenirim. Unuttun mu? Kaç kere anlatmışımdır sana. Bir gün araba ile gidiyordum da gençliğimde, birden aklıma esti, ya dedim, bu araba ile cenaze taşmdıysa! Arabada cenazenin işi ne? Esti işte. Durdurup arabayı indim. Kaç göç de var. Sokak ortasında tek başına bir kadın...

SAFFET HANIM: Masal istemiyorum, temizliyecek misin, temizlemiyecek misin?

ZÜLFİYE HANIM: Tas getiririm, ibrik getiririm, yardım ederim. Ama elimi pisliğe süremem.

SAFFET HANIM: Ah alnımın kara yazısı! Şu iki odalı ev için nelere katlanmıyoruz! Hadi yürü bakalım, getir ibriği, tası. Bez de getir... Çokça olsun! *(Çıkar.)*

ZÜLFİYE HANIM: Kırk yıllık huyum, değiştirecek değilim ya! İğrenirim işte. *(Çıkar.)*

(Kevser Kalfa birkaç saniye eski halini bozmaz, sonra birdenbire değişir, canlanır, kapıya gider, dışarısını dinler. Başını çıkarıp bakar. Göğsünden bir armut çıkararak yemeye başlar.)

KEVSER KALFA: Cadılardan biri görse hapı yutarım. Hele gelin hanımın gözü kalır, boğazıma dizilir. Ama ruhları bile duymaz. *(Ağzını şapırdatır.)* Saftır bizim Kasım Efendi. *(Seyircilere)* Yemişçi canım, manav. Soğan alıyordum, *(Ağzını şapırdatır.)* baktım, ötede armutlar duruyor. Seksen kuruş kilosu. *(Ağzını şapırdatır.)* Gel de paranla al! Baktım müşterinin biriyle çene yarıştırıyor. *(Armudu ısırır.)* Sokuverdim koynuma. Şu zamanda haram mı kaldı. *(Isırır.)* Eskidenmiş o. Eskiden de yoktu ya, ne ise! Şimdi gemisini kurtaran kaptan. Gözünü seveyim Kasım Efendi, armudun pek hoşuma gitti. Alışverişe hep ben gitsem, görürsün gününü... Gitmem ama. Sonra adamın tepesine binerler. Ne zoruma! Boynunu ne kadar bükersen o kadar zararlı çıkarsın. *(Armudun son kırıntılarını da yer, evirip çevirdikten sonra koçanını da yutar.)*

ZÜLFİYE HANIM *(girerken):* Ne koku, aman Allahım, ne koku! Burnumun direği sızladı. Ne ise selamete erdi hatun. Hem o kurtuldu, hem biz. Ya bu işler gece yarısı başımıza gelseydi!

KEVSER KALFA: Tatlı uykumuzdan uyanır, temizlerdik. İlk defa olmuyor ki! Şu kümes gibi evde oturuyor muyuz, oturmuyor muyuz!

ZÜLFİYE HANIM: Sen kendini karıştırma bu işe.

KEVSER KALFA: Ben söyledim. Yapamam ben, dedim. Neye gelin hanımı beklemediniz? Papatyayı getirdikten sonra temizlerdi. Kedi gibi dört ayak üstüne düşer. Allah mı yardım ediyor, nedir! *(Annenin kapıdan girdiğini görünce.)* Tam da lafının üstüne gelirsin. Oldu bitti. Merak etme temizlendi. Ortalık güllük gülüstanlık.

ANNE: Öldüm! Bittim!

KEVSER KALFA: Yine de sızlanır.

ZÜLFİYE HANIM: Âdeti.

ANNE: Yorgun argın gelmişim, beş kuruş eksik çıktı diye çıkışmaz mı! Çene atarken bile kuruş sektirmiyor. Parmaklarını oynatarak, saymadın mı, diyor işaretle. Saymadım ya! Aldım bozuk paraları geldim.

SAFFET HANIM *(girerken):* Temizledik, yıkadık, güller gibi yaptık. Ama midemin de altı üstüne geldi. *(Kendini mindere atar.)* Rahata erdik demektir. Artık oh demenin zamanı geldi. Anne, benim canım rakı istiyor bu akşam.

ANNE: Hani para?

SAFFET HANIM: Alık! rakı hep para ile mi içilir!

KEVSER KALFA *(pencereden bakar):* Küçük hanım, dağıldılar, dağıldılar, geçiyorlar! Reji kızları!

ZÜLFİYE HANIM *(pencereye koşar):* Hay Allah belalarını versin! Geçemez olsunlar! Bak, bak, bak! Şu şırfıntıya bak! Nasıl da sokulmuş herife! Hay içi çıkası! Aman aman Saffet, şu karıya bak kuzum! *(Yalandan gülmeye çalışır.)* Yakışık alır mı şu entari? Sen bir işçisin, hizmetçiden beter! Senin nene böyle allı morlu entari?

SAFFET HANIM: Bıktım usandım senin tütüncü kızlarından hala. Her akşam bu. Allah kimseyi böyle ihtiyarlatmasın! Horoz ölmüş gözü çöplükte kalmış denir buna.

ZÜLFİYE HANIM *(canlı):* Aman kuzum şuna bakın, şuna! Hay gözün kör olsun!

SAFFET HANIM: Hala, gel otur köşene. Yoksa hepinizin...

ZÜLFİYE HANIM: — Ne oluyorsun ayol! Pencereden bakmak da mı yasak? *(Pencereden uzaklaşırken, kendi kendine)* Gözünüz kör olsun! İçiniz çıksın! Yere batasıcalar!

SAFFET HANIM: Canım rakı istiyor, anlıyor musunuz? İçeceğim bu akşam. Patırdı istemiyorum evin içinde. *(Pencereye gelir, başını dışarıya uzatır, bitişiğe seslenir.)* Mübeccel! Mübeccel!.. Nasılsın

şekerim... Bildiğin gibi... Bir hareket, bir gürültü... Evet... Mektup aldın mı?.. Ya, ya... Necati gelecek de bize bu akşam... Haberin yokmuş gibi geliverirsin canım!.. İyi çocuk şekerim, iyi çocuk... Olur, olur, hemen bekliyorum öyle ise. *(İçeri döner.)* Yoğurtçunuz geçiyor valdanım.

(Yoğurtcunun sesi duyulur.)

ANNE: Sinirime dokunuyor bu herifin sesi. *(Yoğurtçu gibi bağırır.)* Böyle yoğurt mu satılır!

SAFFET HANIM: Deliler içinde kaldım. Sana ne yoğurtçunun sesinden? *(Annesinin önüne dikilir.)* Kırk yılda bir doğru söyle. Her gün kapıyı aralayıp: "Yoğurtcu bir kilo yoğurt!" diyebilsen adamın sesi sinirine dokunmıyacak değil mi?

ANNE: Yine dokunur sinirime. Hem o yoğurtçudan almam başkasından alırım.

SAFFET HANIM: Yalancı sen de! Kevser, kalem kâğıt ver bana. Konsolda canım! Çek gözü, sağda... Sağda, diyorum. Sağını, solunu bilmez misin sen... Sağ tarafta be kadın!.. Tamam. Kâğıt da ver. *(Kâğıdı kalemi alır, masanın başına geçer, yüksek sesle söyleyerek yazar.)* "Necati, Mübeccel bu akşam bizde. Ne olacaksa bu akşam olabilir. Hemen gel. Yanına bir şişe rakı da alırsan iyi olur. Bilirsin Mübeccel sever. Biraz öteberi de getir. Ev tamtakır kuru bakır. Bir de kıymetimi bilmezsin. Bekliyoruz. Saffet..." Anne, koş, bu kâğıdı Necati'ye götür! Sakın bir pot kırayım deme!

ANNE: Keşke o geçen akşam getirdiği kalın sucuktan da getirmesini yazsaydın!

SAFFET HANIM: Hadi valdanım, hadi! Keyfimi kaçırma. İki kadeh rakıyı zehir etme. *(Anne mektubu alır.)* Ha, bak anne, kapıdan çıkarken Mübeccel'e rasgelirsen, sakın mektubu gösterme! Nereye? diye sorarsa, kömürcüye kadar gidiyorum kızım, dersin.

ANNE: O kadarcık aklımız var. *(Çıkar.)*

SAFFET HANIM: Arada, bir iki kadeh fena kaçmıyor. Ne dersin, halanım?

ZÜLFİYE HANIM: Kırk yılda bir, bir kadehcik! Bir bülbül çanağı. Fazlasını istemem.

KEVSER KALFA: Bir kadehin lafı mı olur! Bir kadeh içecek olduktan sonra hiç ağzıma sürmem, daha iyi.

SAFFET HANIM: Sen yine hiç ağzına sürme kalfacığım.

KEVSER KALFA: Sizin olsun rakınız!

(Zil çalar.)

SAFFET HANIM: Kapıyı aç Kevser.

KEVSER KALFA *(çıkarken):* Gidiyoruz işte, ne bağırıyorsun!

SAFFET HANIM: Pabuç kadar dil çıkarmasa olmaz.

ZÜLFİYE HANIM: Damarına basıyorsun kadının.

SAFFET HANIM: Huyunu bilmez gibi konuşuyorsun Kevser'in. O bundan hoşlanır.

(Mübeccel, arkasından Kevser girerler.)

SAFFET HANIM: Buyur şekerim! Gel bakalım! Bu ne güzellik böyle! Adamın aklını başından alacaksın. Zaten havalı. Şöyle otur canım. Ben bu bluzunu hiç görmemiştim Despina mı dikti?

ZÜLFİYE HANIM *(ayağa kalkmıştır):* Sefa geldiniz kızım.

MÜBECCEL: Sefa bulduk teyzeciğim. *(Saffet hanıma)* Despina.

SAFFET HANIM: İyi dikiyor kâfir. Kollar hokka gibi. Yaka güzel. Arkanı dön bakayım. Şurada ufak bir pot var. Yoksa bana mı öyle geliyor.

MÜBECCEL: O buruşukluğu söylüyorsun değil mi? Ben öyle istedim. Sen şimdi benim bluzumu bırak da anlat biraz. Ne var, ne yok? Necati beyimiz ne diyor? *(Zülfiye hanımı gösterir.)* Nasıl olsa biliyor teyzem. *(Yılışarak güler.)* Öyle değil mi teyzeciğim?

ZÜLFİYE HANIM: Aa, biz yabancı mıyız? Valdeniz hanım iyidir inşallah?

MÜBECCEL: Teşekkür ederim teyzeciğim.

SAFFET HANIM: Vallahi şekerim, Necati iyice tutkun. Beni bir saniye rahat bırakmıyor. Lâfını etmeden duramıyor. Endamın hoşuna gidiyormuş. Gözlerinde öyle bir mana varmış ki...

MÜBECCEL *(bir kahkaha atar):* Nereden görmüş o manayı.

KEVSER KALFA: Neşeli taze!

ZÜLFİYE HANIM: Kahkahan içimi açtı kızım. Hemşireniz iyidir inşallah?

MÜBECCEL: Eksik olma teyzeciğim. *(Saffet hanıma)* Ömür çocuk!

SAFFET HANIM: Daha bir sürü laf! Kıskançmış... Ruhunu anlıyacak bir insan... Canım, sana abayı yakmış işte.

MÜBECCEL: Haspa!

SAFFET HANIM: Sana bir şey söyliyeyim mi Mübeccel, sen bu oğlana çok çektiriyorsun. Bayağı işkence ediyorsun.

MÜBECCEL: Benim huyum bu şekerim. Necati Bey için huyumu değiştirecek değilim ya!

SAFFET HANIM: Yazık oğlana, acıyorum.

MÜBECCEL: Ben bir kere, Hüseyin'den sonra, teyzem yabancı değil, kimseyi sevemem. Bundan sonra konuşacağım erkek bana karışmamalı. Ne bileyim, kadından anlıyan bir erkek olmamalı. Çekemem öylesini. Hüseyin'e ihanet sayarım... Halbuki...

SAFFET HANIM: Yüksek fikirleriniz var küçük hanım. *(Zülfiye hanıma)* Çok ince kızdır Mübeccel.

MÜBECCEL: Alayı bırak! Ne diyordum, alay edebileceğim bir erkek olmalı.

SAFFET HANIM: Ya ötekiler?

MÜBECCEL: Amma da yaptın Saffet abla! *(Zülfiye Hanımı işaret eder.)*

SAFFET HANIM: Canım, halam yabancı değil.

ZÜLFİYE HANIM: Ben yabancı mıyım kızım! Nasıl ağabeyinizden mektup alıyor musunuz?

KEVSER KALFA *(Saffet Hanım'ın kulağına eğilir):* Misafirimiz kahve içmezler mi?

SAFFET HANIM: Kahvenin sırası mı şimdi? Biraz sonra Necati gelecek. İstemezsin değil mi şekerim?

MÜBECCEL: İstemem. Mersi. Ya seninki ne âlemde şekerim?

SAFFET HANIM: Canım, ciddi bir şeymiş gibi soruyorsun. Bak, ben senin gibi düşünmüyorum. Ben hem beğeniyorum, hem de... Belki senin gibi genç, güzel olmadığım için.

MÜBECCEL: Şuna bak! Kendini nasıl da kötüler.

SAFFET HANIM: Sen benimkini bırak. Nene lazım! Biz Necati Beyimize bakalım.

MÜBECCEL: Olur şekerim, benim bir şey dediğim yok!

SAFFET HANIM: Dün Eğridir'deki tarlalarından para geldi. Hemen arkadaşlara bir kutu şeker. Hoşuma gitti. Bu çocuğun içi dışı bir Mübeccel.

MÜBECCEL: Orasını bilmem ama eli açık beyzademin.

SAFFET HANIM: Yoo! Senden iyi olmasın, iyi çocuk.

(Anne girer.)

SAFFET HANIM: Hangi rüzgârlar attı böyle valdanım. Entarin de pek eskimiş.

ANNE: Şey... Canmı, kömürcüye kadar gittim de. *(Uzaktan.)* Sefa geldiniz kızım.

MÜBECCEL *(hafifçe doğrulur):* Sefa bulduk teyzeciğim.

SAFFET HANIM: Annem el sıkmak bilmez.

ANNE: Eskiden el sıkmak var mıydı? *(Mübeccel'e)* Valdeniz hanım

iyidir inşallah?

MÜBECCEL: Teşekkür ederim. *(Saffet'e)* Teyzeme takılmasan olmaz.

SAFFET HANIM: Anne bir tepsi hazırla. Mübeccel yabancımız değil. Kusura bakmaz. Biraz ekmek, kadeh, su filan.

ANNE: Önce biraz nefes alayım, hal hatır sorayım, sonra gider hazırlarım. *(Kevser Kalfa'ya)* Yan gelmiş oturuyorsun. Maşallah, maşallah! Misafir filan umurunda değil. *(Mübeccel'e)* Hemşireniz iyidir inşallah?

MÜBECCEL: Teşekkür ederim teyzeciğim.

ZÜLFİYE HANIM: Hanım kızımın yanında kirli çamaşırlarımızı göstermesek... Yabancı değiller ama...

ANNE *(Zülfiye Hanım'a ters ters bakar):* Gidiyorum, hazırlıyacağım, dedim ya! *(Çıkar.)*

SAFFET HANIM: Vallahi şekerim, bizim halimiz bir âlem. Kusura bakmazsın artık.

MÜBECCEL: İlahi şekerim, böyle şeyin kusuru mu olur. Ev hali. *(Zil çalar.)*

SAFFET HANIM *(heyecanlı):* Necati geldi.

MÜBECCEL: Teşrif ettiler.

ZÜLFİYE HANIM: Kapıyı açsanıza ayol!

KEVSER KALFA: Gidiyorum.

SAFFET HANIM: Hayır, hayır, ben açarım. *(Koşarak çıkar.)*

ZÜLFİYE HANIM: Nasıl, ağabeyinizin davası bari yoluna girdi mi?

MÜBECCEL: Şöyle böyle. *(Saçlarını düzeltir, etekliğini çekiştirir, pencereden bakar.)*

ZÜLFİYE HANIM: Allah kimseyi mahkemelere düşürmesin şu zamanda!

MÜBECCEL *(gözü kapıda):* Doğru. Şu zamanda...

SAFFET HANIM *(girerken):* Gel Necati, bak kim var. *(Necati Zülfiye Hanım'a doğru koşar, elini öper, sonra Mübeccel'in elini sıkar. Oturur, bir zaman konuşmaz.)*

MÜBECCEL: Nasılsınız Necati Bey?

NECATİ: İyiyim, teşekkür ederim. *(Zülfiye Hanım'a)* Nasılsınız, iyi misiniz teyzeciğim?

ZÜLFİYE HANIM: Eksik olma oğlum.

SAFFET HANIM: Necati rahat otur Allahasen!

MÜBECCEL: Necati Bey bize dargın galiba. Hiç yüzümüze bakmıyor.

NECATİ: Estağfurullah, dargın değilim. *(Saffet Hanım'a,)* Annenizi göremedim.

SAFFET HANIM: Tepsi hazırlıyor.

NECATİ: Öyle ya! *(Önüne bakar.)*

SAFFET HANIM: Başlasak artık. Nerede kaldı şu annem de bilmem ki! *(Oturduğu yerden bağırır.)* Anne! Anne! *(Kalkar kapıdan seslenir.)* Anne elini çabuk tut biraz.

(Anne, ağzının dolu olduğunu belli eden bir sesle dışarıdan bağırır: "Patlama!")

SAFFET HANIM *(Zülfiye Hanım'a):* Atıştırıyor yine.

ZÜLFİYE HANIM: Duramaz ki!

(Elinde tepsi ile anne girer. Saffet Hanım tepsinin iki ucundan tutar. Anne bırakmaz.)

SAFFET HANIM: Nasıl olsa sana da verilecek. Ne oluyorsun! Kaşla göz arasında zıkkımlanacak ne var?

ANNE: Aa billahi yemedim ayol! Nah işte!

(Tepsiyi hâlâ her ikisi de tutmaktadır. Anne ağzını koklaması için uzatır.)

SAFFET HANIM: Buram buram sarmısak kokuyorsun.

ANNE: Sucuktan.

SAFFET HANIM: Hani yemedindi?

ANNE: Üstüme iyilik sağlık! Tepsideki sucuk kokuyor ayol!

SAFFET HANIM: Ben malımı bilmez miyim! *(Tepsiyi annesinin elinden çekip alır, yüzünü misafirlere dönünce gülümsemeye başlar.)* Kusura bakmayın. *(Tepsiyi koyar.)* Öyle de canım istiyor ki çocuklar. *(Bir kadeh doldurur, Mübeccel'e verir, bir kadeh kendine alır, bir kadeh de Necati'ye uzatır.)* İçelim çocuklar.

(Sahne ikiye bölünmüştür. İhtiyarlar bir yanda, gençler bir yanda kalır. İki grup, ayrı ayrı, kendi arasında konuşur. Önce gençlerin konuşması duyulur.)

MÜBECCEL: Ee, söyleyin bakalım Necati Bey!

NECATİ: Şerefinize. *(İçer.)* Buuu... Zehir gibi. İçkiyi seviyorum. Kendime getiriyor beni. Üzerimden bir yük kalkmış gibi oluyor. Bütün sevmediğim taraflarım yok olup gidiyor. Ben gidiyorum, yerime istediğim gibi bir Necati geliyor.

MÜBECCEL: Şuna düpedüz cesaretleniyorum, aslan kesiliyorum, desenize!

SAFFET HANIM: Şerefine şekerim! Haydi hayırlısı! *(İçer.)* Kaç zamandır canım istiyordu.

NECATİ: Tutalım ki öyle, cesaretleniyorum. Cesaretleniyorum ya, siz ona bakın.

SAFFET HANIM: Necati güzel el falı bilir. Mübeccel'in falına baksana Necati.

NECATİ: Bilmem ki... Mübeccel hanım ister mi?

MÜBECCEL *(elini uzatır.)*: Söyleyin bakalım.

(Necati Mübeccel'in yanına geçer. Elini tutar. Dikkatle gözden geçirmeye başlar. Gülüşmelerden sonra Saffet Hanım da sokulur. Başları Mübeccel'in elinin üstünde birleşir. İhtiyarlar konuşmaya başlar.)

ANNE: Bir sucuk, bir sucuk! Ama ne sucuk! Lokum şekeri vallah billâh!

KEVSER KALFA: Atıştırdın değil mi?

ZÜLFİYE HANIM: Söyle, atıştırdın değil mi?

ANNE: Atıştırdın ne kelime! Kestim iki üç parça, koydum mangalın üstüne, iki çevirdim yedim, iki çevirdim, yedim. Pişmişi pişmemişinden güzel, pişmemişi pişmişinden.

ZÜLFİYE HANIM: Tekerlemeci sende! Boğazında kalsın! Zift ye!

KEVSER KALFA: Sabredemedin mi?

ANNE: Patlayın, çatlayın. Sabredemedim işte.

ZÜLFİYE HANIM: Görürsün sen! Sen görürsün!

KEVSER KALFA: Elime düşersin elbet.

ANNE: Hadi ordan!

KEVSER KALFA: Öteki misafirler gelir.

ANNE: Ne olur gelirse?

KEVSER KALFA: Eh işte o zaman görüşürüz.

ANNE: Vız gelirsin!

(İhtiyarlar susar. Necati Mübeccel'in elinden başını kaldırır.)

NECATİ: Büyük bir aşk geçireceksiniz.

MÜBECCEL: Geçireceğim, öyle mi? *(Öteki eliyle bir kadeh içer.)*

SAFFET HANIM: Afiyet olsun şekerim!

MÜBECCEL: Mersi. Bu aşk sakın geçmiş olmasın Necati Bey?

NECATİ: Hayır, hayır. Geçmemiş, geçecek. Hem öyle büyük bir aşk ki, belah. Hastalık gibi bir şey. Tifo, kara humma, onun yanında hiç kalır.

MÜBECCEL: Aman, aman! ne kötü aşk bu böyle! Bereket mide bozukluğuna benzetmediniz. *(Bir kahkaha atar.)*

SAFFET HANIM: El falında Necati'nin üstüne yoktur. Söyle Necati! Ne görüyorsan söyle Allah aşkına!

NECATİ: Mübeccel Hanım çok kalpsiz. Bakın bakın, şu kalp çizgisi işte. Silik, kısa, gördünüz mü? Çok zalimsiniz MübeccelHamm.
MÜBECCEL: Biraz öyleyimdir. Akıllı mıyım peki?
NECATİ: Akıllıdan çok kurnaz. Kusura bakmayın, gördüğümü söylüyorum. Bakın şu çizgiye.

(Üçü birden yeniden eğilirler, ihtiyarların faslı başlar.)

ANNE: Daldılar, unuttular bizi.
ZÜLFİYE HANIM: Unuttular.
KEVSER KALFA: Seslenelim.
ANNE: Seslenelim. Saffet, Saffet! Kız! Hişşt!

(Saffet hanım dönmeden, susmaları için işaret eder.)

KEVSER KALFA: Sucuk!.. İki dilimcik!
ANNE: Sucuk!

(Saffet Hanım dönmeden, susmaları için eliyle işaret eder. Gençlere sıra gelir)

NECATİ: Bir kaza atlatacaksınız. Mübeccel Hanım.
MÜBECCEL: Nasıl bir kaza bu küçük bey?
NECATİ: Hafif bir şey... Kim bilir, belki de o kadar hafif değildir.
MÜBECCEL: Hem hafif, hem de hafif değil!... Bu ne biçim kaza böyle.
SAFFET HANIM: Olamaz mı sanki?

(Bir sucuk alır, tam ağzına atacağı sırada:)

ANNE: Bana da sucuk!
KEVSER KALFA: Bana da!

(Saffet Hanım, dönmeden sucuğu geri uzatır. Anne usulca alır. Bundan sonra ihtiyarlar gençlere yavaş yavaş sokulmaya başlar.)

ANNE: Kuru kuruya yenir mi bu? Ekmek biraz da.
NECATİ: Hafif diyelim öyle ise olsun bitsin. Ama...
MÜBECCEL: Ne aması?
SAFFET HANIM: Aması maması bu işte. Bir kaza atlatacaksın, diyor çocuk. Sıkıldım faldan. Biraz da içelim. Şerefinize!
MÜBECCEL: Koymuyorsun ki! Ben kendi kendime doldurup içemem.
NECATİ: Koyalım efendim.
MÜBECCEL: Aman Necati Bey, dikkat! Üstüme döküyorsunuz.
NECATİ: Sizin yüzünüzden. Gözlerinizi bana çevirmiyor musunuz... *(İçini çeker.)* Mübeccel Hamm'ın gözlerinin şerefine içelim.
SAFFET HANIM: Mübeccel, gözlerinin şerefine şekerim!

NECATİ: Gözlerinizin şerefine!

MÜBECCEL: Ben Saffet ablamın gözlerinin şerefine içiyorum.

(Anne tepsiye adamakıllı yanaşmıştır. Bir sucuk alırken Necati hafifçe çekilir.)

ANNE: Rahatsız olmayın Necati Bey oğlum.

NECATİ: Bir kadeh içmez misiniz?

ANNE: Bir sucuk daha alırım.

ZÜLFİYE HANIM: Ben de bir sucuk alırım Necati Bey oğlum.

KEVSER KALFA: Öhö!..

(Kevser Kalfa, kendisine de sucuk verilmesi için Zülfiye Hanım'a, anneye ve Saffet Hanım'a işaretler eder. Saffet Hanım öfkelenmiştir. İşaretlerle Kevser Kalfa'ya öfkesini belli eder.)

ZÜLFİYE HANIM: Necati Bey'e bayılıyorum. Böyle kibarlık, nezaket, efendilik, eski zaman beylerinde bile yoktu. Siz içtikçe benim içim açılıyor.

NECATİ: Şerefinize teyzeciğim!

SAFFET HANIM: Şerefinize halanım.

MÜBECCEL: Dolu içelim. Kadehi sonuna kadar boşaltmıyan...

ANNE: Gelecek haftaya böyle bir cümbüş hazırlasın.

NECATİ: Kabul, kabul! Buyrun! Hadi bakalım!

(Mübeccel, Saffet Hanım, Necati ayağa kalkarlar, rakılarını sonuna kadar içerler.)

SAFFET HANIM: Keyfimize bakalım kuzum! Burası sizin eviniz. Kör olası şişede durduğu gibi durmaz. Ah bir şarkı söyliyen olsa. Mübeccel senin sesin... *(Necati'ye)* Güzeldir desem bir türlü, değildir desem bir türlü. Sardı beni bu akşam.

NECATİ: Mübeccel Hanım'ın sesi çok güzel olmalı... Ah Mübeccel Hanım, bilseniz!...

MÜBECCEL *(bir kahkaha atar.)*: Söyleyin, söyleyin, biraz daha cesaret.

NECATİ: Aklımı başımdan aldınız. *(Zülfiye Hanım'a) Anne'ye bakar.)*

ANNE: Keyfinize bakın, biz yabancı değiliz. Necati Bey oğlum.

NECATİ *(Anne'nin elini öper.)*: Bir tanesiniz teyzanım... Mübeccel Hanım bana niye öyle bakıyorsunuz? *(İçer.)* Gözlerinizin şerefine!.. Yarın o müdür olacak adamı döveceğim. *(Saffet Hanım'a)* Sizin gibi bir hanımefendi böyle bir herifin emrinde çalışsın da buna kimseler ses çıkarmasın... Uşağınız olmaz o sizin. *(Mübeccel'e)* Saçmalıyorum. Sizsiniz sebep. Gözleriniz! Sizin için dünyayı ateşe

veririm. Bir müdürün ne değeri var!

SAFFET HANIM: Yaşa Necati! Bulunmaz çocuksun! Haksızlığa kimse ses çıkarmıyor şu dünyada. Ben de buna tutuluyorum işte... Ama bırakalım şimdi bunları. Bir içim sıkılıyordu bugün çocuklar, bir içim sıkılıyordu... Sen içmiyorsun ama Mübeccel.

MÜBECCEL (*bir kahkaha atar*): Böyle güldüğüme bakmayın ağlarım da sonra ben. Gülmenin sonu fenadır: gözyaşı!

SAFFET HANIM: Anneciğim, halacığım, benim şirin kalfacığım, sizler şöyle biraz dolaşsanız! Pek kıvamına geldik de...

ZÜLFİYE HANIM: Gidelim, gidelim ama nereye gidelim?

SAFFET HANIM: Canım, bir iş bulursunuz elbette. Mesela, mesela... Hay allah belasını versin! Aklıma da gelmiyor.

(Bitişik odada Nigâr Hanım'ın bastonla döşemeye vurduğu duyulur.)

SAFFET HANIM: Hay Allah razı olsun Nigâr Hanım! Hay ellerin var olsun kari!.. Koşun, ayol ne duruyorsunuz! Bir fenalık gelmiş olabilir kadıncağıza. Ne bileyim, dünyanın bin türlü hali var.

(İhtiyarlar çıkarlarken perde ağır ağır kapanır.)

İKİNCİ PERDE

(Dekor değişmez. Perde açıldığı zaman Saffet Hanım inleye sıklaya ortalık süpürür. Elinin ev işine yatkın olmadığı bellidir.)

SAFFET HANIM *(bağırır.)*: Anne! Anne! *(Süpürür.)* Anne diyorum sana! *(Doğrulur, öfkeli)* Anne duymuyor musun? Sağır mı oldun yoksa!

ANNE'NİN SESİ: Ne istiyorsun ayol? Ne bağırıyorsun?

SAFFET HANIM *(kapıdan)*: Ne istiyorsun var mı! Biraz sil süpür şurasını! Biraz çekidüzen ver! Çıfıt çarşısı gibi burası.

ANNE'NİN SESİ: İşim var. Taşlığı temizliyorum.

SAFFET HANIM: Taşlık kalsın. Misafirleri taşlığa alacak değiliz. Buraya alacağız. Sırası değil şimdi taşlığın. *(Bir iki süpürge atar, bağırır.)* O kör olası Kevser nerede?

(Anne, bir elinde tavan süpürgesi, bir elinde yer kovası girer. Kovayı sahnenin ortasma bırakır. Anne'nin sahne boyunca hiçbir iş görmemesi, tavan süpürgesini bir silah gibi kimi zaman omuzunda, kimi zaman bekçi sopası gibi elinde taşıması gerekir.)

ANNE: Kevser'e aptesanenin taşlarını ovduruyordum. Yıllar var, kezzap yüzü görmedi. Belki biraz ağarır, dedim. Hem burasını süpürdük, temizledik ya!

SAFFET HANIM: Bu mu süpürdüğünüz, temizlediğiniz!.. Şu halıya bak, toz içinde.

ANNE: O halının rengi atmış, o gördüğün toz değil. Rengi öyle o halının.

SAFFET HANIM: Taşlık kalsın dedim, taşlık kalacak. Burası daha temizlenmek istiyor. Önce burası. Gül gibi olmalı bu oda. Taşlıktı, aptesaneydi, sonra da temizlense olur.

ANNE: Misafirleri sıkıştıkları zaman cami avlusuna mı yollıyacaksın yoksa!

SAFFET HANIM *(sert):* Şakayı bırak. Bütün cinlerim tepemde. Şaka edilecek zaman değil. Ters bir laf çıkarsa ağzımdan sonra kalbin kırılır.

ANNE *(su kovasını alır, sahnenin sağına geçip bırakırken):* Alışığız biz öyle laflara. Ne söyliyeceksen söyle de içinde kalmasın.

SAFFET HANIM: Sen bugün kaşınıyorsun anne. Ama umduğunu bulamıyacaksın. Ağzımı açıp tek kelime söylemiyeceğim. *(Ellerini beline dayar, ortalığa göz gezdirir.)* Bir sürü hırdavat! Kendi evimiz değil ki, istediğimizi tutalım, istemediğimizi atalım. Misafirlerimiz memnun kalmazlarsa karışmam. Benden söylemesi.

ANNE: Elbette memnun kalmazlar. Oturulur mu şu evde? *(Su kovasını alır, sahnenin soluna geçip bırakır.)*

SAFFET HANIM: Ne yapalım istiyorsun peki?

ANNE: Ben mi? Hiç... Bana ne!..

SAFFET HANIM: Öyle ya, sana ne!

ANNE: Boşuna canını üzüyorsun, onlar bugün nasıl olsa gelmezler.

SAFFET HANIM: Mektup yazdılar ayol. Salıya oradayız diyorlar.

ANNE: Mektuba ne bakıyorsun. Salı derler, çarşambaya gelirler. Çarşamba derler, bakarsın cuma olmuş.

SAFFET HANIM: Herkes sen mi? Sen komşudan, yarın veririm diye limonu alır, üç gün semtlerine uğramazsın ama, elalem sözünde durur. Salı geliyorum derse salı gelir. Çarşamba derse çarşamba.

ANNE: Hiç sanmam!

SAFFET HANIM: Anne deli etme beni.

ANNE: Niye deli olacakmışsın!.. Hem bana sorarsan onlar hiç gelmezler. Herkes biz mi? Hak kuran kafesi gibi eve gelip de tıkılır mı? Koskoca İstanbul'da başka bildikleri, tanıdıkları mı yok!

SAFFET HANIM *(öfkeli):* Biz onların bildiği, tanıdığı değiliz. Biz onların akrabasıyız.

ANNE: Ne akrabası?

SAFFET HANIM: Nevin'in yengesi, rahmetli Suphi Bey enîştemin

baldızının kocasının kız kardeşi olmuyor mu?

ANNE: Dış kapının mandalı.

SAFFET HANİM: Hatun, şimdi zıvanadan çıkacağım.

ANNE *(kovayı alır, sahnenin soluna bırakır.):* İyi, iyi, gelirler. Bekle ki gelsinler.

SAFFET HANIM *(saatine bakar.):* Eli kulağında. Neredeyse kapının zili çalar.

ANNE: Rotar mı diyorlar, ne diyorlar, tren ondan yaparsa zor gelirler. İçimden bir ses gelmiyecekler diyor. Aklıma gelen başıma gelir.

SAFFET HANIM: Haydi oradan bilgiç! Laf ebesi! *(Örtüyü kaldırır, sedirin altına bakar.)* Toz içinde, Adamın altına terliği kaçsa, şöyle bir eğilip baksa, rezil olduğumuz gündür. Temizlik kim, siz kim! Elinizden iş gelmez, sade car car ötmesini, hazıra konmasını bilirsiniz. Sen de, halam da, Kevser de. Hepiniz ayın soyun... Şimdi bir şey söyliyecektim.

ANNE *(kovayı yerden öfke ile kaldırır):* Sen ağzını topla! Niye aynı soydan olacakmışım onlarla? Benim soyum da ayrı, sopum da. Pisliği sizde gördüm ben. Benim anamın babamın evi güller gibiydi. O aptesaneler, o mermerler, o sofalar. Bal dök yala.

SAFFET HANIM: Çerkezistan'da mıydı o mermerler, o sofalar? Çadır ne güne duruyor hanım? Çadır?

ANNE *(kovayı öfke ile yere bırakır, sular saçılır.):* Vay hain vay! Vay soyunu sopunu inkâr eden haramzade! Yalan mı söylüyorum sana!

SAFFET HANIM: Sen o dolmaları başkasına yuttur. Vartinik duduya yuttur. Memnune teyzeye yuttur. *(Bağırır.)* Elimi ayağımı boşandırmaya ahtettinse o başka. *(Sinirli sinirli toz alır. Sessizlik.)* Bana bak, sonra dediydi demediydi olmasın. Misafirlere öyle ta aşağılardan almak yok. Bu bir. Hanımlığını bil, bu iki. Çerkezlik damarın kabarmasın. Kel beslemeler gibi her lafa başüstüne istemiyorum. Anlaşıldı mı? Kredimizi bozuyorsun. Fettah Paşaların gelini. *(Annesini süzer.)* Sevsinler Fettah Paşaların gelinini! İçinde olmalı insanın. Şu hale bak! Şu kılığa bak. Şu saça başa bak. Anne tımarhanelik edeceksin beni. Git, bir çekidüzen ver kendine!

ANNE *(su kovasını alır):* Allahın belası. Ne var kılığımda.

SAFFET HANIM: Daha ne olsun! Çingeneye benziyorsun.

ANNE *(kovayı sertçe bırakır):* Şu süpürgeyi kafana indirirsem görürsün. Çingeneye benziyorsam kabahat kimin? Benim mi,

senin mi?

(Kapının zili çalar. Saffet Hanım telaşla fırlarken kovayı devirir.)

SAFFET HANIM: Geldiler! Demedim mi? *(Kovayı yerden telaşla kaldırır.)* Bu kova da nereden çıktı? Çekil buradan, bu kılıkta görmesinler seni. Kozumuzu sonra paylaşırız. Git temiz bir şey giy sırtına. *(Bağırır.)* Kevser! Kevser! Kapı! Kapı çalınıyor! Duymuyor musun! *(Annesine.)* Hâlâ duruyor ayol! Kadın, gidip sırtına temiz bir şey giysene! *(Kapının zili bir daha çalar.)* Kevser!... Kevser!... Gözün kör olsun Kevser!

KEVSER'İN SESİ: Patlamasana! Açıyoruz işte!

SAFFET HANIM *(annesine):* Hadisene kadın! Ne duruyorsun?

ANNE: Kovayı, süpürgeyi, bu bezleri burada bırakayım demek!

SAFFET HANIM: Kör ol inşallah!

(Anne kovayı, bezleri alır, çıkar. Saffet Hanım odaya son bir defa göz gezdirir, kapıyı açık bırakarak merdiven başına gider.)

SAFFET HANIM *(dışardan):* Geldiler değil mi?

KEVSER KALFA'NIN SESİ: Gelen giden yok.

SAFFET HANIM: Kapıyı çalan kimmiş peki?

KEVSER KALFA'NIN SESİ: Mahalle çocukları olacak.

SAFFET HANIM: Gözleri kör olsun inşallah!

(Önce Saffet Hanım, arkasından Zülfiye Hanım girerler.)

SAFFET HANIM: Ne terbiyesiz, ne görgüsüz, ne yılışık çocuk bunlar! *(Sedire uzanır.)*

ZÜLFİYE HANIM: Şimdiki zaman çocuklarında terbiye mi ararsın sen! *(Oturur.)*

SAFFET HANIM: Neden gelmediler acaba?

ZÜLFİYE HANIM: Belki de gelmekten vazgeçtiler. Kim bilir, belki de yarın gelirler.

SAFFET HANIM *(doğrulur.):* Mektupta bugün geleceklerini yazıyorlar. Bir kere geleceğiz dedikten sonra, bilmem ki... *(Saatine bakar.)* Tren geleli çok oldu. *(Uzanır.)* Kim bilir, belki de dediğin gibi yarın gelirler. Belki de hiç gelmezler... Aman isterlerse gelsinler... Oda mı tasa!

ZÜLFİYE HANIM *(göğüs düğmelerini çözer koltuklarının altında pire arar.):* Bu gece hiç aman vermedi körolasılar!

SAFFET HANIM: Kimler?

ZÜLFİYE HANIM: Kimler olacak, pireler!

SAFFET HANIM: O senin yattığın yatağı iyice filitlemeli.

ZÜLFİYE HANIM: Bir filit şimdi en azından iki üç liranın kapısı.
SAFFET HANIM: Canından daha iyi değil ya.
ZÜLFİYE HANIM: Bunlar yıllanmış! Bunların hakkından filit de gelmez.

(Anne, elinde bir dilim kabuk ekmekle girer, iskemleye oturur, ekmeğini geveler.)

ANNE: Demedim mi ben... Gelmezler bunlar... Midem de öyle bir kazınıyor ki...
ZÜLFİYE HANIM: Bu hatunu bir doktora göstermeli.
SAFFET HANIM *(dalgın):* Nesini göstereceksin.
ZÜLFİYE HANIM: Belki ülser vardır midesinde. Ülser olmasa böyle midesi kazınmaz.
ANNE: Öyle ya belki ünser vardır midemde.
SAFFET HANIM *(yattığı yerden):* Ünser değil, ülser.
ANNE: Ben ne dedim?
SAFFET HANIM: Ünser dedin.
ANNE: Ya ne diyecektik?
ZÜLFİYE HANIM *(pirelenir.):* Ülser, ünser... Eski zaman kadını, ne bilsin!
KEVSER KALFA *(girerken):* Aptesanenin taşlarını ağartayım derken tırnaklarım söküldü. Romatizmalarım tepti. *(Duvar dibine çömelir.)* Diz kapaklarımın sızısından duramıyorum.
SAFFET HANIM *(dalgın):* Geber inşallalı!
KEVSER KALFA: Sen geber inşallah!
ZÜLFİYE HANIM: Dırıltıyı bırakın Allahsen... Ne günlere kaldık yarabbi! O köşkler, o arabalar, o eski zaman saltanatı rüya oluverdi. Şimdi şu halimize baktıkça...
SAFFET HANIM *(yattığı yerden):* Kadıköy'deki o dört odalı ev satılmasaydı bari! Hiç olmazsa o kalsaydı elimizde!
ZÜLFİYE HANIM: Kutu gibiydi. Ne güzel, ne kullanışlı evdi!
ANNE: Gitti, gider.
KEVSER KALFA: İşi de kolaydı.
ANNE: Mutfağı gözümün önünden gitmez.
ZÜLFİYE HANIM: O canım sofa, ağustos sıcağında püfür püfür!
ANNE: Ocağı, gömme dolabı, suyu...

(Kevser Kalfa'nın oturduğu yerde içi geçer, başı göğsüne düşer.)

SAFFET HANIM: Çarşı pazar burnunun dibinde.
ANNE: Karşısında kasap.

ZÜLFİYE HANIM: Manav yanı başında.

ANNE: Şu zamanda insanın parası bile olmasa, başını sokacak bir evi olacak.

SAFFET HANIM: Şu zamanda insanın hem evi hem parası olacak. Evinde buzdolabı, çamaşır makinesi, elektrik süpürgesi olacak.

(Kapının zili çalar.)

SAFFET HANIM *(birdenbire doğrulur.)*: Sakın misafirler gelmiş olmasın.

(Kevser Kalfa uyur. Ötekiler derlenip toparlanır. Anne pencereden bakar.)

ANNE: Telaşlanmayın... Çöpçü.

SAFFET HANIM: Çöpçü mü? *(Uzanırken.)* O da gelecek zamanı buldu. Çekiver kapının ipini, girsin alsın.

(Anne kapının ipini çeker. Sonra gider oturur, ekmeğini geveler. Zülfiye Hanım pirelenir. Kevser Kalfa uyur. Saffet Hanım uzanmıştır.)

ANNE: Çöp tenekesi kapının dibinde zaten.

ZÜLFİYE HANIM: Her zaman girer içeri, alır gider.

SAFFET HANIM: Hep o eski çöpçü mü?

ANNE: Eski çöpçü. Geçenlerde memleketine izinli gitmişti. On on beş gün kaldı kalmadı, döndü geldi.

(Nevin usulca kapıyı iter, başını uzatır. Arkasından Nizami'nin ayaklarının ucuna kalkarak başını uzattığı görülür.)

NEVİN: Aşağıda sizi göremeyince çıkalım dedik...

SAFFET HANIM *(fırlar)*: Biz sizi gelmediniz diye... Anne, hala... Ay pek ayıp oldu. Sefa geldiniz. Buyrun, buyrun. Ama ne olur kusura bakmayın.

(Anne, Kevser Kalfa'yı dürter uyandırır. Kevser Kalfa önce bön bön çevresine bakınır, sonra bir anda durumu kavrıyarak yerinden fırlar. Zülfiye Hanım göğsünü ilikler, terliklerini bir iki seferde ayağına geçirir, Anne başta, telaşla odadan savuşurlar.)

NİZAMİ: Rahatsız ettik sizleri.

SAFFET HANIM: O nasıl söz? Dört gözle bekliyorduk. Gecikince merak ettik. Ama neye öyle duruyorsunuz? Buyursanıza, otursanıza!

NEVİN: Tanıştırmaya bilmem lüzum var mı? Kocam Nizami. Saffet Hanım.

NİZAMİ: Günaydın hanımefendi.

SAFFET HANIM: Günaydın beyefendi. Vallahi o kadar utandım ki anlatamam. Bizler gelmiyeceksiniz diye...

NEVİN: Kapıyı çaldık, açıldı. Baktık kimse yok, yukardalar herhalde, diye düşündük.

SAFFET HANIM: Hep annemin yüzünden. Pencereden baktı, hayal mi göründü gözüne nedir, çöpçü dedi. E, çöpçü diyince biz de umursamadık. Annem çok ihtiyarladı Nizami Bey. Bunadı artık. Siz onu eskiden görmeliydiniz. Cin gibi kadındı. Halbuki şimdi...

NİZAMİ: Yaşlılık ne olsa...

SAFFET HANIM: Doğru, yaşlılık.

NİZAMİ *(konuyu değiştirmek ister gibi):* Eviniz hoşuma gitti. Galiba bundan başka bu katta iki oda daha var.

SAFFET HANIM: Üç oda daha var. Altta da taşlık, mutfak. Odaların ikisinde biz oturuyoruz. Ötekilerde hanımefendi. *(Sesini alçaltır, elini ağzına kapıyarak.)* İşitmişsinizdir. Gün görmüş bir insan ama, ne çare! Gırtlak felci.

NİZAMİ: Evet, biliyorum.

SAFFET HANIM: Bizim içerki odayı boşalttık. Size yatak odası olarak hazırladık. Orada yatarsınız. Burada otururusunuz. Burası sizin eviniz. Öyle değil mi Nevin Hanım.

NEVİN: Kuzum, Nevin, deyin bana.

SAFFET HANIM: Öyle olsun. Rahatsız olacaksınız ama artık çaresiz katlanacaksınız.

NEVİN: Aa ilahi, o nasıl söz Saffet Hamm.

SAFFET HANIM: Siz de bana abla, deyin. Eskiden abla derdiniz.

NEVİN: Öyle ise eskisi gibi yapalım. Ben size Saffet Abla diyeyim, siz bana Nevin.

SAFFET HANIM: Anlaştık... Yüzlerine karşı söylemek gibi olmasın ama Nizami Bey'i de pek beğendim, pek sevdim. *(Bakınır.)* Hani bavullarınız? Aşağıda mı bıraktınız yoksa?

NİZAMİ: Aşağıda bıraktık. Topu topu iki küçük valiz. Ufağımız tefeğimiz arkadan geliyor.

SAFFET HANIM: Aşağıda mı bıraktınız? Kilitli mi bari.

NEVİN: Yoo.

SAFFET HANIM: Bir dakika. Ben şimdi gelirim. *(Telaşla çıkar.)*

NEVİN *(Nizami'nin boynuna kollarını dolar.):* Pek sevimsiz ev Nizami, ne yapacağız burada bilmem!

NİZAMİ: Neden öyle söylüyorsun şekerim? Hiç de sevimsiz değil. Yalnız bakımsız. Harap.

NEVİN *(kollarını çözer):* Benim içim karardı.
NİZAMİ: Hiç kararmasın.
NEVİN: Kalsak kalsak, en çok bir ay. Öyle değil mi canım?
NİZAMİ: Vallahi belli olmaz.
NEVİN: Neden şekerim?
NİZAMİ: Ev bulmaya bağlı.
NEVİN: Bir ayın içinde münasip bir şey buluruz elbette.
NİZAMİ: Bulunur bulunmasına ya, hava parası ister.
NEVİN: Ama Nizami, şu hale bak! Burada bir aydan fazla kalırsa çıldırır insan.
NİZAMİ: Burası döşense dayansa öyle bir olur ki... Temiz bir badana. Kapılara, pencerelere güzel bir boya. Bu molozların yerine bizim eşyaların konduğunu düşün. Şuraya bir divan, şuraya alçak uzun bir masa. Karşısına koltuklarımız. Seccade, hah, filan. Şu bıyıklı adamın yerine bir iki manzara... Sahi, kim bu bıyıklı adam?
NEVİN: Fettah Paşa.
NİZAMİ: Nesi oluyor bunların?
NEVİN: Saffet Hanım'ın büyük babası. Eski paşalardan.
NİZAMİ: Çok şey!
NEVİN: Ayol sen bunların böyle olduklarına ne bakıyorsun! Bunlar görmüş geçirmiş insanlar. *(Nizami bu sırada odayı enine boyuna adımlar, arşınlar.)* Ne yapıyorsun?
NİZAMİ: Hiç, ölçüyorum. Üçe beş. Koskoca oda. Ayda iki yüz lira versen böylesini bulamazsın. Hava parası da cabası.
(Saffet Hanım valizlerle girer.)
SAFFET HANIM: Ne olur, ne olmaz.
NEVİN: Neden zahmet ettiniz Saffet Abla! Nizami getirirdi.
SAFFET HANIM: Kevser'in eline geçmesinden korktum.
NİZAMİ: Tuhaf şey!
SAFFET HANIM: Yapmaz, sizlere yapmaz! Ama belli de olmaz. Kuzum Nevin, şunlara bir bakın, bir eksiği filan olmasın.
NEVİN: Aman Saffet Abla, olacak şey mi?
NİZAMİ: Merak etmeyin Saffet Hanım, valizlerde bir şey yok. Çamaşır, gömlek, pijama. Nevin'in ufak tefeği. Hepsi o kadar.
SAFFET HANIM: Ah bilmezsiniz kalfamızı! Dayanamaz, eline dayanamaz. Şu sandığın içi... Neyse sonra öğrenirsiniz. Yine de severim hınzırı. Emektar işte, ne yaparsınız! Ama ben sizi rahatsız ediyorum. Yoldan geldiniz, yatarsınız belki.

NİZAMİ: Hiç yorgun değiliz Saffet Hamm.
NEVİN: Gece tren bomboştu, mışıl mışıl uyuduk.
SAFFET HANIM: Hadi sizi yatak odanıza götüreyim.
NİZAMİ: Acelesi yok.
SAFFET HANIM: Ben sizi yalnız bırakayım öyleyse. Hem siz yabancı mısınız canım! Ev bundan sonra sizin, girin, çıkın. İster odanıza gidin, ister burada oturun. Yatak odanız bu odamn tam karşısı. Tahtakurusu, pire gibi şeyler aramayın. Şilteler de yeni atıldı. Çarşafları annem eliyle yıkadı. Bir istediğiniz olursa Kevser diye bağırırsmız. Annemle halam bu kata pek çıkmazlar. Havalar sıcak, taşlık serin. Aşağıda otururlar. Şimdilik Allahaısmarladık. Sonra bol bol görüşürüz. *(Çıkar.)*
NEVİN: Nizami!
NİZAMİ: Söyle canım!
NEVİN: Ben senin demin söylediklerinden bir şey anlamadım.
NİZAMİ: Zararı yok canımın içi.
NEVİN: Senin niyetin bozuk. Biz buraya uzun boylu yerleşiyoruz galiba.
NİZAMİ: Kiralar yüksek.
NEVİN: Ya Fettah Paşalar?
NİZAMİ: Birlikte oturabilir miyiz bilmem! Pek sanmıyorum. Bilirsin ben sıkıntılıyımdır. Burun buruna hafakanlar boğar sonra beni. Hem ben sana bir şey söyliyeyim mi, onlar için de iyi olur.
NEVİN: Ayol sen delirdin mi?
NİZAMİ: Sen hep söylemez misin? Dilsiz bu insancıkları sömürüyor, kendine baktırıyor, bunları köpek gibi kullanıyor, demez misin? Buradan çıkarlarsa bin kere daha iyi yaşarlar.
NEVİN: Laf! Birtakım insanları evlerinden barklarından etmek kolay mı!
NİZAMİ: Belli olmaz.
NEVİN: Anlıyamıyorum.
NİZAMİ: Anlıyamadığın, Fettah Paşaları bu evden çıkarmanın tekniği ise, kolay, anlatırım. Onları bu evden çıkarmanın mantığını anlamıyorsan, o zaman... Bilirsin ben fena insan değilim. Kötülük etmeyi sevmem. Bunlara da kötülük edecek değilim. Açık açık konuşalım. Onları sadece bu evden çıkaracağım. Taşınacaklar buradan. Bunun kötülük neresinde? Hem hemen kollarından tutup sokağa atacak değiliz ya! Başlarını sokacak uygun bir yer buluncaya kadar otururlar. Acelemiz yok.

NEVİN *(kollarını çözer)*: Benim içim karardı.
NİZAMİ: Hiç kararmasın.
NEVİN: Kalsak kalsak, en çok bir ay. Öyle değil mi canım?
NİZAMİ: Vallahi belli olmaz.
NEVİN: Neden şekerim?
NİZAMİ: Ev bulmaya bağlı.
NEVİN: Bir ayın içinde münasip bir şey buluruz elbette.
NİZAMİ: Bulunur bulunmasına ya, hava parası ister.
NEVİN: Ama Nizami, şu hale bak! Burada bir aydan fazla kalırsa çıldırır insan.
NİZAMİ: Burası döşense dayansa öyle bir olur ki... Temiz bir badana. Kapılara, pencerelere güzel bir boya. Bu molozların yerine bizim eşyaların konduğunu düşün. Şuraya bir divan, şuraya alçak uzun bir masa. Karşısına koltuklarımız. Seccade, halı, filan. Şu bıyıklı adamın yerine bir iki manzara... Sahi, kim bu bıyıklı adam?
NEVİN: Fettah Paşa.
NİZAMİ: Nesi oluyor bunların?
NEVİN: Saffet Hanım'ın büyük babası. Eski paşalardan.
NİZAMİ: Çok şey!
NEVİN: Ayol sen bunların böyle olduklarına ne bakıyorsun! Bunlar görmüş geçirmiş insanlar. *(Nizami bu sırada odayı enine boyuna adımlar, arşınlar.)* Ne yapıyorsun?
NİZAMİ: Hiç, ölçüyorum. Üçe beş. Koskoca oda. Ayda iki yüz lira versen böylesini bulamazsın. Hava parası da cabası.
(Saffet Hanım valizlerle girer.)
SAFFET HANIM: Ne olur, ne olmaz.
NEVİN: Neden zahmet ettiniz Saffet Abla! Nizami getirirdi.
SAFFET HANIM: Kevser'in eline geçmesinden korktum.
NİZAMİ: Tuhaf şey!
SAFFET HANIM: Yapmaz, sizlere yapmaz! Ama belli de olmaz. Kuzum Nevin, şunlara bir bakın, bir eksiği filan olmasın.
NEVİN: Aman Saffet Abla, olacak şey mi?
NİZAMİ: Merak etmeyin Saffet Hanım, valizlerde bir şey yok. Çamaşır, gömlek, pijama. Nevin'in ufak tefeği. Hepsi o kadar.
SAFFET HANIM: Ah bilmezsiniz kalfamızı! Dayanamaz, eline dayanamaz. Şu sandığın içi... Neyse sonra öğrenirsiniz. Yine de severim hınzırı. Emektar işte, ne yaparsınız! Ama ben sizi rahatsız ediyorum. Yoldan geldiniz, yatarsınız belki.

NİZAMİ: Hiç yorgun değiliz Saffet Hanım.
NEVİN: Gece tren bomboştu, mışıl mışıl uyuduk.
SAFFET HANIM: Hadi sizi yatak odanıza götüreyim.
NİZAMİ: Acelesi yok.
SAFFET HANIM: Ben sizi yalnız bırakayım öyleyse. Hem siz yabancı mısınız canım! Ev bundan sonra sizin, girin, çıkın. İster odanıza gidin, ister burada oturun. Yatak odanız bu odanın tam karşısı. Tahtakurusu, pire gibi şeyler aramayın. Şilteler de yeni atıldı. Çarşafları annem eliyle yıkadı. Bir istediğiniz olursa Kevser diye bağırırsınız. Annemle halam bu kata pek çıkmazlar. Havalar sıcak, taşlık serin. Aşağıda otururlar. Şimdilik Allahaısmarladık. Sonra bol bol görüşürüz. *(Çıkar.)*
NEVİN: Nizami!
NİZAMİ: Söyle canım!
NEVİN: Ben senin demin söylediklerinden bir şey anlamadım.
NİZAMİ: Zararı yok canımın içi.
NEVİN: Senin niyetin bozuk. Biz buraya uzun boylu yerleşiyoruz galiba.
NİZAMİ: Kiralar yüksek.
NEVİN: Ya Fettah Paşalar?
NİZAMİ: Birlikte oturabilir miyiz bilmem! Pek sanmıyorum. Bilirsin ben sıkıntılıyımdır. Burun buruna hafakanlar boğar sonra beni. Hem ben sana bir şey söyliyeyim mi, onlar için de iyi olur.
NEVİN: Ayol sen delirdin mi?
NİZAMİ: Sen hep söylemez misin? Dilsiz bu insancıkları sömürüyor, kendine baktırıyor, bunları köpek gibi kullanıyor, demez misin? Buradan çıkarlarsa bin kere daha iyi yaşarlar.
NEVİN: Laf! Birtakım insanları evlerinden barklarından etmek kolay mı!
NİZAMİ: Belli olmaz.
NEVİN: Anlıyamıyorum.
NİZAMİ: Anlıyamadığın, Fettah Paşaları bu evden çıkarmanın tekniği ise, kolay, anlatırım. Onları bu evden çıkarmanın mantığını anlamıyorsan, o zaman... Bilirsin ben fena insan değilim. Kötülük etmeyi sevmem. Bunlara da kötülük edecek değilim. Açık açık konuşalım. Onları sadece bu evden çıkaracağım. Taşınacaklar buradan. Bunun kötülük neresinde? Hem hemen kollarından tutup sokağa atacak değiliz ya! Başlarını sokacak uygun bir yer buluncaya kadar otururlar. Acelemiz yok.

NEVİN: Kimi zaman öyle duygusuzlaşıyorsun ki Nizami!
NİZAMİ: Duygusuzluk bunun neresinde?
NEVİN: Daha ne olsun!... Aklım duracak billahi! Ayol onları nasıl çıkartırız bu evden? Kolay mı?
NİZAMİ: Kolay canım. Hem de çok kolay.
NEVİN: Şunun kolaylığını bana da anlatır mısın?
NİZAMİ: Anlatmamı istediğin, bunları buradan tatlılıkla nasıl çıkaracağımız mı?
NEVİN: Evet. Şu senin çıkartma tekniği dediğin şey.
NİZAMİ: Tamam. Düşün bir kere. Fettah Paşalar ne yapıyorlar bu evde? Dilsize bakıyorlar. Bu sayede de şu iki odada oturuyorlar. Tamam mı? Tamam. Peki dilsize biz bakarsak ne olur? Fettah Paşalar gider, yerine Nizami Beyler gelir. Nöbet değiştirmek gibi bir şey. Yalnız senden biraz yardım bekliyorum karıcığım. Aklını fikrini kullanmanın zamanı. Önce dilsize verilen yemekleri beğenmemekle işe başlıyacaksın. Size çeşitli perhiz yemekleri lazım hanımefendi, diyeceksin. Arkasından, boğaz hastalıklarım iki günde iyi ediveren müthiş bir hekimden söz açacaksın. Bu hekim, senin bir arkadaşının, diyelim ki, dayısıdır. Derken, "Sizi ona tedavi ettirsek hanımefendiciğim!" gibi bir laf. Bundan sonra Fettah Paşaları inceden inceye çekiştirmenin sırası gelecek. Ama orasını bana bırak. Öyle laflar ki, dilsiz, Fettah Paşaları çıkarıp yerine bizi alırsa sağlıyacağı faydaları, masayı, kapıyı, duvarı görür gibi görecek. Mesela: "Fettah Paşaların yerinde biz olsak, çoktan bu evi tamir ettirirdik. Bir badana bile yaptırmamışlar. Bu kadarı da ayıp doğrusu." Nasıl? Anladın değil mi? Hem akıl var, yakın var. Biz hiç Fettah Paşalarla bir olur muyuz? Onlar bizimle baş edebilirler mi?
NEVİN: Yapamam Nizami, elimde değil. Zavallılar! Düşündükçe bir tuhaf oluyorum. Şaka ediyorsun değil mi canikom? Bu insancıkları evlerinden etmeyi düşünmüyorsun değil mi paşam? Haydi nonoşum, şaka ettim, de! De bakayım, benim canımın içi.
NİZAMİ: Bazen öyle çocuklaşıyorsun ki Nevin, deli olmak işten değil. Aklını kullan biraz. Onları evlerinden etmiyeceğiz diye biz mi evimizden olalım. Bizim yaşamaya hakkımız yok mu? Başkasının yaşaması için ölmeyi anlamam. Onlar yaşasın, biz sürünelim. Oh maşallah! Nerede bu bolluk? *(Karısını belinden tutup öper.)* Aklını başına devşir, çocukluğun sırası değil. Kiralar ateş pahası.
NEVİN *(yumuşar gibi olur. şımarık bir eda ile):* Ama Nizami!

NİZAMİ *(kollarını çeker):* Ha şöyle! Yola gel! Hem karıcığım, hemen buyrun dışarı diyecek değiliz. Merak etme! Her şeyin bir vakti var.

NEVİN: Peki dilsize nasıl bakacağız Nizami?

NİZAMİ: Kimi zaman lep demeden leblebiyi anlarsın, kimi zaman da... Hayatım, ömrümüzün sonuna kadar hastabakıcılık edecek değiliz elbette. Fettah Paşalar çıkıncıya kadar. Ondan sonrası kolay. Sen bana bırak ötesini.

(Anne kapıdan başını uzatır. Kendine biraz çekidüzen vermiştir. Arkasında Saffet Hanım vardır.)

ANNE: Sefa geldiniz Nevin Hanım kızım. Sefa geldiniz Nizami Bey oğlumuz.

SAFFET HANIM *(Nizami'ye):* Annem efendim.

NİZAMİ *(anneye):* Nasılsınız efendim. Kusura bakmayın böyle iki misafir birden.

NEVİN: Ya vallahi!

ANNE: O nasıl söz öyle! Estağfurullah! Başımızın üstünde yeriniz var. *(Saffet Hanım'a)* Bak yoldan geldiler. Sıcak bir çorba olsun hazırlıyamadık. Tavuk suyuna bir çorba olsa şimdi yorgunluk çıkarırlardı. Limonu şöyle bir...

SAFFET HANIM *(öksürür.):* Anne sen git de Kevser'le yemeği hazırla. Ne seversiniz Nizami Bey? Söyleyin de yaptırahm. Kevser'in eli çok tatlıdır. Köfte, pirzola filan?

ANNE: Ya, ne iyi olur. Yanına patates de kızartırız.

SAFFET HANIM *(annesinin sözünü keser.):* Ya, fena olmaz.

NİZAMİ: Ben yemekte yokum Saffet Hanım. Gidip Cevat'ı göreceğim.

NEVİN: Cevat dediği Taşko'nun müdürü. Belki biliyorsunuz, Nizami Taşko'ya girmek istiyor burada.

SAFFET HANIM: O da olur inşallah! Müdürüyle senli benli olduğuna göre...

NEVİN: Siz onun Cevat dediğine bakmayın. Fazla bir ahpaplıkları yok. Nizami'nin huyu öyledir. Cevat Bey diyemez. Bey demekten hoşlanmaz nedense!

SAFFET HANIM: Öyle ya, ne lüzum var sanki bey demeye.

NİZAMİ: Saffet Hanım'la hemen anlaşacağa benziyoruz.

SAFFET HANIM: Sizi bilmem ama, benim görür görmez kanım kaynadı.

NİZAMİ: Kalp kalbe karşı.

SAFFET HANIM: Eksik olmayın. Teşekkür ederim. Siz yemeğe kalıyorsunuz, değil mi Nevin?

NEVİN: Ben de Süheyla'ya gideceğim. Bir çocukluk arkadaşı. On beş sene var görmedim.

ANNE: Halbuki bir kasabımız var. Anlatamam size, nasıl bir et satar. Et değil, lokum şekeri.

SAFFET HANIM *(öksürür.):* Hadi anneciğim sen git, Kevser bilirsin söylenir. Ben Nevin'i kandırmaya çalışırım. *(Anne çıkar.)* Bakın size artık Nevin diyorum.

NEVİN: Teşekkür ederim.

SAFFET HANIM: Hem siz yabancı mısınız?

NEVİN: Öyle ya, biz yabancı mıyız?

SAFFET HANIM: Burası sizin eviniz.

NİZAMİ: Elbette.

NEVİN: Mademki burası bizim evimiz, artık aramızda ayrılık, gayrılık olmasın.

SAFFET HANIM: Tamam canım.

NEVİN: Burada kaldığımız kadar masrafa biz bakacağız. Hayır, hayır, karşı gelmece yok. Sonra darılırım. Siz hiç karışmıyacaksınız.

SAFFET HANIM: Bir de sizden para mı alacağım! Ama bir türlü, ama iki türlü, ortaya kor, Allah ne verdiyse yeriz. Ah eskiden olsaydı! Evimize giren çıkanın hesabı yoktu. Sofrada misafir olmazsa yemek boğazından geçmezdi babamın.

NEVİN: Bizi yabancı tutuyorsunuz, misafir yerine koyuyorsunuz öyleyse.

SAFFET HANIM: Masraf kabul etmem. Ama istediğiniz bir şey olur, canınız bir şey çeker, orasına da karışmam. Çağırırsınız Kevser'i, yaptırırsınız. *(Nevin'in karnına bakar.)* Nasıl, var mı bebek filan?

NEVİN: Daha Nizami işlerini yoluna koymadı Saffet Abla.

SAFFET HANIM: Öyle ya, kolay değil. Ama merak etmeyin düzelir, düzelir. Ben şimdi Kevser'i göndereyim de size, akşam için bir istediğiniz varsa söyleyin, ısmarlayın. Artık burası sizin eviniz. Ama kuzum, ne aldıracaksanız parasını tıpatıp verin. Bütün para verirseniz üstü ya düşer, ya da bakkal eksik verdi olur.

NEVİN *(güler.):* Kevser Kalfa'nın huyunu öğrendik artık. Bize oyun oynıyamaz.

NİZAMİ: Şu Kevser Kalfa gelse de yüzünü görsek. İçeri girmemizle

kaçması bir oldu.

SAFFET HANIM: İstediğiniz Kevser Kalfa olsun. Şimdi ben onu yollarım *(Çıkar.)*

NİZAMİ: Buradan iskeleye kaç dakikada inebilirim dersin şekerim?

NEVİN: En çok on dakika.

NİZAMİ: İyi, uzak değilmiş.

NEVİN: Nizami!

NİZAMİ: Söyle canım.

NEVİN: Sen neden böyle ikiyüzlüsün?

NİZAMİ: O da nereden çıktı?

NEVİN: Şimdi yüzlerine gülüyorsun, sonra arkadan kuyularını kazacaksın.

NİZAMİ: Ben onların kuyusunu kazmıyacağım. Ben onlara bir iyilik edeceğim.

NEVİN: Böyle iyilik eksik olsun.

NİZAMİ: İyilik her zaman iyiliktir.

NEVİN: Benim içim götürmiyecek.

NİZAMİ: Hadi hadi!... Sen beni *(Öper.)* daha iyice *(Öper.)* tanımıyorsun. *(Kapı vurulur.)* Gir.

(Kevser kalfa girer, Nizami'yi etekler, Nevin'e hafif bir selam verir.)

KEVSER KALFA: Sefa geldiniz efendim.

NİZAMİ: Kalfa sensin demek? Eski zaman adamlarına bayılırım. Bir arkadaşımın böyle senin gibi emektar bir kalfaları vardı. Dur bakayım, adı neydi? Sûzidil. Ateş gibi bir şey. Nasılsın bakalım, Kevser Kalfa?

KEVSER KALFA: Ömrünüze duacıyım beyefendi.

NEVİN: Otursanıza Kevser Hanım.

KEVSER KALFA: Aa estağfurullah! Beyefendinin yanında olur mu hiç!

NEVİN: Ne zararı var, canım. Nizami yabancı mı? Oturun kuzum. *(Kevser Kalfa oturmaz.)*

NİZAMİ: Bambaşka oluyor bunlar. Göğsünü gere gere eşinin dostunun yanına çıkar. Şu terbiyeye bak!.. Akşama bize bir şeyler hazırlıyacaksın Kevser Kalfa. Ben akşamları iki kadeh içerim. Rakımı kendim getiririm. Senin yapacağın bir iki meze. Ha! Ne dersin?

KEVSER KALFA: Başüstüne efendim. Orasını siz bana bırakın. Rahmetli Nazım Bey'e az mı meze yaptım. Erkek olur da

akşamları bir iki kadeh içmez mi!.. Yemek ne emredersiniz beyefendi?

NİZAMİ *(bir on liralık uzatır.):* Al şunu, bir şeyler yapıver işte. Üstü de sende kalsın.

KEVSER KALFA *(parayı eğilerek alır, terbiyesini büsbütün takınır.):* Gönlünüz ne çeker bilmem ki!

NİZAMİ: Senin canın ne çekerse Kevser Kalfa.

KEVSER KALFA: Vallahi efendim, ayıptır söylemesi, benim canım bir şey çekmez. Gelin hanım olmalı ki... Göreceksiniz ya, önüne koysanız bir oturuşta, bir tepsi böreği yer efendim.

NİZAMİ: İştahh demek gelin hanım. Gelin hanım dediğin Saffet Hanım'm annesi, değil mi?

KEVSER KALFA: Evet efendim... Benim tatlıyla da, tuzluyla da, ekşiyle de başım hoş değildir. Ama elim tatlıdır. Rahmetli Nazım Bey ramazanda yaptığım güllaçları hep söylerdi.

NİZAMİ: Saffet Hanım'm annesi bir oturuşta kaç güllaç yiyebilir dersin Kevser Kalfa?

NEVİN: Nizami şakacıdır. Takılmayı sever.

KEVSER KALFA: Pek sevdim beyefendimizi. Efendim ayıptır söylemesi bir kayık tabağı güllacı beş dakikanın içinde silip süpürür. Hem yalnız güllaç mı? Ne bulursa yer. *(Nevin'e)* Beyefendiyi çok sevmeseydim, söylemezdim. Sokaktan pasta filan alır da ortada bırakırsanız, bir daha bulamazsınız, yerinde yeller eser. Bana verirsiniz, ben saklarım. Gelin hanım hastadır, midesinden hasta. Bir zoru var midesinde, ama anlıyamadık şimdiye kadar ne olduğunu.

NİZAMİ: Peki Kevser Kalfa. Sen işte bize bir şeyler yapıver. Çorbayı unutma.

KEVSER KALFA: Ne çorbası seversiniz bilmem ki! Düğün çorbası mı, un çorbası mı, yoğurt çorbası mı, kırmızı mercimek çorbası mı, sebze çorbası mı, kereviz çorbası mı, kuşkonmaz çorbası mı, yayla çorbası mı, siyah mercimek çorbası mı, işkembe çorbası mı?

NİZAMİ: Amma da çok çorba varmış!

KEVSER KALFA: Çoktur efendim. Saymakla bitmez. Rahmetli Nazım Bey çorbasız sofraya oturmazdı.

NEVİN: Canım alt tarafı bir çorba değil mi?

NİZAMİ: Öyle deme Nevin. Mademki Kevser Kalfa bu kadar çok çorba biliyor, seçelim. Yayla çorbası olsun. Nasıl? Kabul mü?

KEVSER KALFA: Başüstüne efendim. *(Geri geri çıkar.)*

NİZAMİ: Gördün mü bedava hizmetçiyi! Bunlar köpek gibi de sadık olurlar. Hele arap olsaydı daha da gösterişli olurdu. Belki Kevser Kalfa'yı alıkoymanın bir çaresini buluruz... Şekerim ben hemen Cevat'a gidiyorum.

NEVİN: Karısına benden bir selam söylemeyi unutma. Sen daha iyi bilirsin ya.

NİZAMİ: Mektep arkadaşı değil misiniz? Senden bir selam sarkıtmadan olur mu? Hatta bir randevu alırım, gider görüşürsün. Önce sen yalnız gidersin, sonra birlikte gideriz.

NEVİN: Ne olursun, çok alttan alma.

NİZAMİ: Bilirim ben bu işleri şekerim, merak etme. Rahmetli babam söylerdi, biri varmış eskilerden, girermiş nazır paşanın yanına, iki eliyle yakalarmış nazır paşanın poposunu, şap, öpüverirmiş. "Ben nazır paşanın poposunu bir kere öpüyorum, bu sayede benimkisini başkalarına bin kere öptürüyorum." dermiş. *(Güler.)* Gidi göftehor! *(Ciddi.)* Artık o zamanlar geçti. Tarihe karıştı. Eskidenmiş onlar. Şimdi birinin poposunu öpmek tuhaf kaçar.

(Anne kapıdan başını uzatır.)

NEVİN: Buyrun teyzeciğim.

ANNE: Ben buraya niye geldim acaba? Niye geldim yarabbi? İhtiyarlık, akılda kalmıyor ki... Sahi, sakın Kevser'e yüz vermeyin demiye geldim. Tepenize çıkar. Hem neniz var neniz yoksa aşırır. Saffet bir kere söyledi ama, neme lazım, bir de ben söyliyeyim, dedim. Nizami Bey oğlum, bir sandığı vardır bu kadının!..

NİZAMİ: Öyle imiş. *(Gösterir.)* Şu sandık galiba.

ANNE: Ta kendisi. Zülfiye Hanım'a da güven olmaz.

NEVİN: Aman o nasıl söz, teyzeciğim!

ANNE: Öylesine değil canım. Eline sağlamdır ama dili!.. Daha Nizami Bey oğlum siz görmediniz. Yabancı değilsiniz diye söylüyorum. Birbirinize katar sizi. Boşanmaya kadar varırsınız alimallah!

NEVİN: Allah göstermesin!

NİZAMİ: Olur şey değil.

ANNE: Mesela gelir, benim boğazımdan açar. Yok çok yermişim, boğazıma dayanamazmışım... Kulağımla duydum bir keresinde. Genç olsam, ne ise. Gençlikte yenir. Hiç unutmam bir gün, tatar böreği pişirmiştik. Geldik gittik, yedik. Geldik gittik, yedik. Sonunda mindere yatmışım da ayaklarımı dikip bağırmışım.

Kıyması, yoğurdu, sarmısağı kararında kondu mu tatar böreği de yenir hani! Ama nerede şimdi? Kuş kadar kaldım. İki lokması boğazımdan zor geçer. Bize sulu şeyler lazım artık. Muhallebi gibi, sütlaç gibi...

NİZAMİ: Öyle, öyle.

ANNE: Dişlerim kalmadı, Nizami Bey oğlum. Saffet dişçi mektebine götüreyim seni diyor. Bilmem ki! Hem dişim olmuş kaç para eder! *(Güler.)* Evet, ne diyordum?..

(Kapı vurulur, Zülfiye Hanım başını uzatır. Zülfiye Hanım kendine iyice çekidüzen vermiştir.)

ZÜLFİYE HANIM: Efendim sefa geldiniz, sefalar getirdiniz! Gözlerimiz yollarda kaldı. Nasılsınız Nevin Hanım kızım? Nasılsınız Nizami Bey oğlum?

NİZAMİ: Sizi bir aralık görür gibi olduk, sonra kaybettik. Teşekkür ederim efendim. *(Nevin'e)* Hanımefendi Saffet Hanım'ın halası değil mi?

NEVİN: Halası, Zülfiye Hanım. Buyurmaz mısınız teyzeciğim?

ZÜLFİYE HANIM *(Anne'ye bakar):* Ama biz sizi rahatsız ediyoruz. Yoldan geldiniz, dinlenmek istersiniz. Yatmak istersiniz belki.

NEVİN: Trende adamakıllı uyuduk teyzeciğim.

ZÜLFİYE HANIM: Rahatsız ederiz, rahatsız. Burada kaldığınız kadar hiç gözünüze görünmeyiz inşallah! Efendim, insan ihtiyarlayınca, kuruyor, buruşuyor, bir acaip hallere giriyor. Sabahleyin alışverişten geliyorum, arabasının içinde nur topu gibi bir çocuk. Arabayı bir taze sürüyor, annesi olacak. Nazarım değmesin dedim, şöyle bir okuyup üflemek istedim.

ANNE *(güler):* İlahi!

ZÜLFİYE HANIM *(Anne'ye ters ters bakar):* Taze: "Çekil oradan cadı!" demez mi!

ANNE *(güler):* Sen çok yaşa!

NEVİN: Ne biçim kadınmış o öyle!

ZÜLFİYE HANIM *(gülerek, tatlılıkla):* Ya! Ben de kendimi tutamadım: "Sensin cadı!" dedim. Diyeceğim, ihtiyarlık. Gençlerin gözüne kim bilir nasıl görünüyoruz. Onun için ben gençlerin yanına pek çıkmam.

ANNE: Gençleri pek sevmezsin de ondan.

ZÜLFİYE HANIM *(gülerek, bozuntuya vermeden):* Hadi oradan iftiracı! Hem bak, rahatsız ediyoruz. *(Nevin'e)* Kuzum doğru söyleyin. Hemen yatacak değilsiniz ya.

NEVİN: Vallahi değil.

ZÜLFİYE HANIM *(Anne'ye):* Hadi sen git, ben arkadan gelirim. Kevser söylenir, çenesinden kurtulamayız sonra.

(Anne, Nevin'le Nizami'ye, Zülfiye Hanım için söylediklerini hatırlatmak ister gibi birtakım işaretler yaptıktan sonra çıkar. Zülfiye Hanım, Anne'nin iyice uzaklaşmasını bekler.)

ZÜLFİYE HANIM: Ayağınızı denk alın bu evde. Burası bir alemdir. Burada herkes...

NİZAMİ: Daha herkesi görmedik.

NEVİN *(Nizami'ye):* Görmediğin bir Nigâr Hanım kaldı.

ZÜLFİYE HANIM: Bir alemdir o da Nizami Bey oğlum. Efendim, düşünün bir kere, şu evde oturuyoruz diye beş para vermeden kendine baktırır. Pişirdiğimiz yemekten yer. Çorbanın tuzu biraz kaçtı diyelim, yapmadığını komaz. Bir para canlısıdır, anlatamam! Hele ufak bir çıkarı olsun, dünyayı ateşe verir.

NİZAMİ: Bu iyi işte.

ZÜLFİYE HANIM: Anlamadım efendim.

NİZAMİ: Demek çıkarını sever!

ZÜLFİYE HANIM: Sevmek de ne kelime! Mesela şurada başbaşa vermişiz, oturuyoruz, değil mi? On senedir bu böyle. Biz ona bakarız, o bizi evinde oturtur. Ama biri çıksa da: "Canım bunlar sana ne veriyorlar? Bir kap yemek mi? Ben sana iki kap vereyim. Çıkar şunları bu evden," dese, gözünün yaşına bakmaz, çıkarır efendim. Böyle bir kadındır o. Halbuki biz onu kendimizden ayırt etmeyiz... Ben gidiyorum. *(Şaka yollu)* Gençlerin yanında fazla kalmaya gelmez. *(Çıkar.)*

NEVİN: Güle güle teyzeciğim.

NİZAMİ: Gözlerini oyacaklar birbirlerinin yahu! Günah bu insanlara! Ayrı yaşarlarsa belki birbirlerini daha çok severler, daha rahat ederler.

NEVİN: Rahat etmezler, sürünürler.

NİZAMİ: Öyle değil, öyle değil. Böyle ince işleri kestirip atmak o kadar kolay değil. Hiç belli olmaz. Ama ben lafa daldım yahu! Cevat'a geç kalıyorum. Hadi karıcığım, hadi şekerim. *(Öper.)* Sen de beni öp. Ha şöyle!

NEVİN: Yollarda güzel kadınlara bakarsan...

NİZAMİ: Bakar mıyım hiç. Benim pırlanta gibi karım var.

NEVİN: Ben seni bilirim, dayanamazsın.

NİZAMİ *(boynunu büker):* Karıcığım!

NEVİN: Uslu uslu git, uslu uslu dön.

NİZAMİ: Olur karıcığım.

NEVİN *(Nizami çıkarken):* Saffet Hanım! Saffet Abla! Kevser Kalfa! Nizami gidiyor.

(Nevin bir şarkı mırıldanarak dolaşır, saçlarını tarar. Kapı vurulur, Saffet Hanım, Anne, Zülfiye Hanım, Kevser Kalfa girerler.)

SAFFET HANIM: Bayıldım Nizami Bey'e. Asil, terbiyeli...

KEVSER KALFA: Eli açık...

ANNE: Eski zaman erkekleri gibi boylu boslu.

SAFFET HANIM: Yakışıklı, gösterişli.

ZÜLFİYE HANIM: Kibirsiz, gönülsüz, tam size münasip bir kimse. Doğrusu koltuklarım kabardı. Talihiniz varmış kızım. Şu zamanda böyle koca!.. Nazar değmesin, pek beğendim, pek. Hele bir de...

SAFFET HANIM: Söylenecek söz yok artık halanım.

ZÜLFİYE HANIM: Canım, bir huyunu merak ettim de, onu sormak istedim.

NEVİN: Sorun, söyliyeyim teyzeciğim.

ZÜLFİYE HANIM: Kılıbık mı kızım, kılıbık mı? Oldum bittim, kadın sözü dinliyen erkekten hoşlanmam.

NEVİN: Vallahi, Nizami işini bilir. Kılıbık mı, değil mi ben de bilmiyorum.

SAFFET HANIM: Malum a, kadınlara düşmandır halanım.

ZÜLFİYE HANIM: Düşmanım elbette. Öyle bir düşürdüler ki kendilerini, iki paralık oldular. Entariler diz kapaktan yukarı çıktı mı çıkmadı mı, edepsizlik de aldı yürüdü. Sırnaşık birtakım haller. Erkeklerin, efendim, omuzuna binmeler... Kadın dediğin biraz kendini ağıra satmalı.

NEVİN: Ben de beğenmiyorum o kadarım... Ablacığım ben Süheyla'ya gidiyorum. Yemeğe gelemiyeceğim, kusura bakmayın. Süheyla bırakmaz şimdi. Ama akşama beraberiz.

SAFFET HANIM: Ne sever Nizami Bey, kuzum söyleyin! Allah aşkına! Mahçup olmıyalım.

NEVİN: Nizami ne bulsa yer.

KEVSER KALFA: Ne bulsa yer olur mu! Öyle gün görmüş bir insan!

NEVİN *(çıkarken):* Allahaısmarladık. Sakın fazla bir şeyler yapmayın, Nizami boğazına hiç düşkün değildir.

(Sahnedekiler sokak kapısı kapanıncaya kadar sessizce dururlar. Sonra birdenbire heyecanla ayağa kalkarlar.)

SAFFET HANIM: Ee söyleyin bakalım, akşama ne pişiriyoruz hanımlar? Fazla dökülüp saçılmıyalım. Kazın geleceği yerden tavuk esirgenmez ama unutmayın ki elektrik, havagazı parası var bu ay. Kevser!

(Kevser Kalfa, Nevin'in bavuldan çıkarıp minderin üstüne serdiği ufak tefeği gözden geçirmektedir.)

KEVSER KALFA: Ne var?

SAFFET HANIM: Nizami Bey yedi buçuk lira verdi, değil mi? Eksiği fazlası yok, yedi buçuk lira? Sonra külahları değişmiyelim.

KEVSER KALFA: İki gözüm önüme aksın, ekmeğe kör bakayım ki yedi buçuk lira verdi. Yemin ettirmesene insanı boşu boşuna. Tövbe estağfurullah!

ANNE: Ben bir şey söyliyeyim mi? Hani biz bir aralık yalnız kaldık ya, işte o zaman ağızlarını aradım, ne isterler, gönülleri ne çeker diye. Anladım ki Nizami Bey külbastıya düşkün. Hele yanına patates de kızartılırsa...

KEVSER KALFA: Şuna düpedüz benim canım patatesli külbastı istiyor desene!

ANNE: İftiracı mendebur. Nasıl da gözünü kırpmadan iftira ediyor.

SAFFET HANIM: Çekişme istemiyorum. Ben ne dersem o olacak. Dolma istiyor benim canım, yalancı dolma. Bol zeytin yağlı, bol baharlı. İçine iki tanecik de şeker.

ANNE *(yutkunur.)*: Zararı yok. Nizami Bey dolma da sever herhalde. Demişti ki külbastının arkasından...

ZÜLFİYE HANIM: Sana uyarsak, üste ekleriz. Gırtlak derdini bir yana bırakalım da şu ufak tefek borçlarımızı ödiyelim. İki tertip yemek pişirelim. Bir bize, bir onlara. Tepsiyle onlarınkini odalarına çıkarınız.

ANNE *(üzüntülü)*: Daha pahalıya gelir. İki tertip yemek kolay mı? Ne diyorsun sen!

SAFFET HANIM: Hakkı var halamın, hiç de pahalıya gelmez. Azar azar pişiririz. Onlara kadar.

KEVSER KALFA: Yemekleri silip süpürecek değiller ya, bize de bir şeyler kalır elbette.

SAFFET HANIM: Bu iş oldu. Ama yarın başlıyalım bu tertibe. Bu akşam şu perhizi bozalım hele.

ANNE *(güler.)*: Aklınla bin yaşa Saffet.

ZÜLFİYE HANIM: Bozalım, bozalım. Hadi hayırlısı.

ANNE: Desene külbastı da alıyoruz.

baştan çıkarmak da bence önemli.

NİZAMİ: Parmak kadar çocuğun doğurması bence daha önemli. Sen ne diyorsun bu işe Kevser Kalfa?

KEVSER KALFA: Allah'ından bulsun derim, ne diyeyim!

ZÜLFİYE HANIM: İçi çıkası! Demek ahlak orada buradan da bozuk.

SAFFET HANIM: O da nereden çıktı?

ZÜLFİYE HANIM: Bu körolası, beş altı yaşında fingirdemeye başladı ki, sekiz yaşma gelince mercimeği fırına verdi.

SAFFET HANIM: İyi ya işte! Olacak şey değil ki, gazeteler yazıyor.

ZÜLFİYE HANIM: Bana sorarsan hiç de olmıyacak bir şey değil.

NİZAMİ: Ne gibi?

ZÜLFİYE HANIM: Eskiden bizim zamanımızda gencecik, körpecik evlenilirdi. Bir kızın ayakları yere değdi mi görücüye çıkardı.

ANNE: Eskiden öyle idi. Üç adımdan kızın üstüne fesi attın, devrilmezse, evlenme çağına girmiş sayılırdı.

NİZAMİ: Bu Amerikalı kızcağızın suçu ne öyle ise.

ZÜLFİYE HANIM: Tövbe, tövbe!.. Bu nikâhsız peydahlamış ikizleri, a Nizami Bey oğlum. Nikâhlansın da isterse beş yaşında doğursun kime ne?

SAFFET HANIM: Boşuna yorulmayın, bizimkilere anlatamazsınız Nizami Bey. Ama biz lafa daldık, hanımefendinin gazetesi yarım kaldı.

NİZAMİ *(saatine bakar.)*: Hanımefendinin gezinti saati geldi. Hadi hanımefendiciğim, hazırlanın da Kevser Kalfa sizi dolaştırsın. *(Nigâr Hanım gezintiye çıkmak istemediğini işaretlerle anlatır.)* Olmaz. Her gün, hiç olmazsa beş on dakika yürümeniz, temiz hava almanız lazım.

SAFFET HANIM: Bugün hanımefendinin hamam günü de onun için istemiyor.

NİZAMİ: Odasına götürelim öyleyse, biraz uzansın, dinlensin.

(Nevin, Nigâr Hanım'ın koluna girmiş çıkarken, Nizami arkalarında, kırılacak bir şey taşımıyormuş gibi hareketler yapar. O da çıkar.)

SAFFET HANIM: Şu Nevin de ne iyi kız hani!

KEVSER KALFA: Bulunmaz bir hanım doğrusu.

ANNE: Dilsizin bütün yükünü üstümüzden aldı.

KEVSER KALFA: Yemeğini o pişiriyor. Tülbentti, mendildi, o ütülüyor. Düğmeydi, ilikti, söküktü, o dikiyor.

ZÜLFİYE HANIM *(anneye):* Çamaşırını sen yıkıyorsun ama.
ANNE: Çamaşırını da o yıkayacak değil ya!
ZÜLFİYE HANIM: Kaba ütülerini yine Kevser ütülüyor.
SAFFET HANIM: Ütüliyecek elbette, bir de ütülemiyecek mi!
ZÜLFİYE HANIM: Alışverişini de yine ben yapıyorum.
KEVSER KALFA: Bir de kızcağız alışverişe çıkacaktı zaar.
ZÜLFİYE HANIM: Bütün yükünü üstümüzden aldı diyorsunuz da!
ANNE: E, doğrusu şimdi, yükümüz yarı yarıya hafifledi. Geçen gün bir muhallebi pişirmişti dilsize, bayıldım.
ZÜLFİYE HANIM: Sana yemek olsun da...
ANNE: Üstünü tarçınla, zencefille resim gibi süslemiş.
ZÜLFİYE HANIM: İşin gösterişinde.
SAFFET HANIM: Gösteriş mösteriş, gül gibi bakıyor dilsize.
ZÜLFİYE HANIM: Allah versin, bir şey dediğimiz yok.
KEVSER KALFA: Yok, yok, iyi kız. İnsan anası olsa bu kadar bakmaz. Dilsiz kaşını oynatsa yerinden fişek gibi fırlıyor.
ZÜLFİYE HANIM: Öyle olsun.
SAFFET HANIM: Nizami Bey de bulunmaz adam.
ANNE: Gün görmüş insan başka.
ZÜLFİYE HANIM: Karısı bir yesin bin şükretsin.
SAFFET HANIM: İkisi de birbirinin dengi.
ANNE: Dengi şimdi, neme lazım.
ZÜLFİYE HANIM: Nizami Bey istese onun gibi yüz tane bulur.
SAFFET HANIM: Hoppola!
ANNE: Yok, yok, kaşlı gözlü kız.. Güzel taze.
ZÜLFİYE HANIM: Bu mu güzel? Biz hiç mi güzel görmedik.
SAFFET HANIM: Güzel başka nasıl olur?
ZÜLFİYE HANIM: O bacaklar onda var mı yok mu!
SAFFET HANIM: Mum gibi bacakları kızın, nesi var?
ZÜLFİYE HANIM *(yüzünü buruşturur.):* Çingene maşası gibi.
ANNE: Şimdi ince bacak moda.
ZÜLFİYE HANIM: Sevsinler! Sen nerden biliyorsun modayı? Kalça desen kalça yok, göğüs desen tamtakır. Erkeği bunun neresinden ne tat alır!
SAFFET HANIM: Herkes etine buduna dolgundan hoşlanmaz. Kimisi de böyle zayıf sever.
ZÜLFİYE HANIM: Bu zayıf değil, teneşir horozu bu. Kolunu tutsan elinde kalacak. O bilekler çöp gibi.
ANNE: Canım, kocası beğenmiş almış, bize ne? Koynuna biz

girmiyoruz ya!
ZÜLFİYE HANIM: Ben de birşey demiyorum, gördüğümü söylüyorum.
SAFFET HANIM: İyi, iyi.
ZÜLFİYE HANIM: Ama bak, Nizami Bey'e diyecek yok, yakışıklı adam.
ANNE: Nizami Bey de beni sarmıyor. İyi adam, hoş adam, gelgelelim, bir soğukluğu var.
SAFFET HANIM: Gidecekler diye yüreğimin ucu titriyor. Ama nasıl olsa günün birinde gidecekler.
KEVSER KALFA: Bir yiyip bin şükretmeli.
ZÜLFİYE HANIM: Allah bir kapıyı kaparsa başka bir kapıyı açar. Biz kullarını süründürecek değil ya!
ANNE: Biz pansiyonculuk etmeyi göze aldıktan sonra, müşterinin biri gider, biri gelir.
KEVSER KALFA: Kızılbaşa bak! Neden pansiyonculuk edecekmişiz! Onlar bizim akrabamız.
ANNE: Senin de mi?
KEVSER KALFA: Yok senin.
ANNE: Evin içinde bir uğursuz oldu mu zaten...
ZÜLFİYE HANIM: Evin içinde bir uğursuz var ama, o kim acaba?
ANNE: Üstüme alınmam. Ağzımın tadını bozmaya niyetim yok. Sen istediğini söyle.
SAFFET HANIM: Dırıltıdan bıktım.
ZÜLFİYE HANIM: Dırıltı etmiyoruz canım! Tatlı tatlı konuşuyoruz.
SAFFET HANIM: Birbirinizi yılan gibi sokuyorsunuz.
ANNE: Yok a canım, bir şey yok. Konuşuyoruz.
KEVSER KALFA: Az daha unutuyordum. Nizami Bey'i o Rum kıziyle görmüşler yine. Takside sarmaş dolaş gidiyorlarmış.
SAFFET HANIM: Fifi ile mi?
KEVSER KALFA: Fafa mı Fifi mi orasını sen bilirsin.
SAFFET HANIM: Canım Aleko'nun kızı Fifi değil mi?
KEVSER KALFA: Ta kendisi.
ANNE: Kim görmüş?
KEVSER KALFA: Manav Kasım Efendi.
ZÜLFİYE HANIM: Vay yere batası, sürüm sürüm sürünesi, gözü kör olası!
SAFFET HANIM: Aman hala yavaş gel! Kime söylüyorsun bunları?
ZÜLFİYE HANIM: Kime olacak! O şırfıntıya.

SAFFET HANIM: Kızın ne kabahati var?
ZÜLFİYE HANIM: Evli barklı adamı baştan çıkarmış da hâlâ kızın ne kabahati var diyor, ayol!
SAFFET HANIM: Çıkmasaydı baştan!
ANNE: Erkeğin elinin kiri.
SAFFET HANIM: Ben görür görmez anladım ama! Bu Nizami Bey saman altından su yürüten soyundan, dedim, kendi kendime.
ZÜLFİYE HANIM: Dişi köpek kuyruğunu sallamayınca...
SAFFET HANIM: Vay oyuncu! Vay dolapcı vay! Gül gibi kızın üstüne...
KEVSER KALFA: Parayı veriyor ya ben ona bakarım.
SAFFET HANIM: Öyle de seviyor ki kocasını. Öl dese ölecek. Gözünün içine bakıyor. Adamı geçen gün pencereden ışmarlaşırken ben de gördüm de kondurmadım. Mübeccel de biliyor Fifi ile kırıştırdığını. Nevin hem biliyor, hem bilmiyor gibi. Ama bilmese ne diye gece gündüz çekişsin! Bir haftadan beri kapamp odalara habire çekişiyorlar.
ANNE: Geçen gün benim kulağıma da çalındı. Nizami Bey diyordu ki...
SAFFET HANIM: Ne diyordu?
ANNE: "Nevin bana neden güvenmiyorsun?" diyordu.
KEVSER KALFA: Kız ne diyordu?
ANNE: Kızın ne dediğini iyice duyamadım.
KEVSER KALFA: Senden kaçmaz. Duymuşsundur, söyle!
ANNE: "Sen ikiyüzlünün birisin!" mi diyordu, yoksa: "Vazgeç bu ikiyüzlülükten" mi diyordu anlıyamadım.
SAFFET HANIM: Biliyor kızcağız. Anlamaz mı canım!
ZÜLFİYE HANIM: Anlamaz olur mu?
(Nevin girer.)
NEVİN: Sizinle azıcık konuşmak istiyordum.
SAFFET HANIM: Buyrun, buyrun. Biz de dereden tepeden konuşuyorduk.
NEVİN: Neresinden başlıyayım, bilmem ki! İçim içimi yiyor. Hepimizi ilgilendiren bir mesele. Nizami'yi de, beni de, sizleri de.
SAFFET HANIM: Bir kahve içelim mi karşılıklı. Anne bize iki kahve.
NEVİN: Teşekkür ederim, kahve içmiyelim. Acaba baş başa konuşsak daha mı iyi olurdu?
SAFFET HANIM: Kevser, hala, anne! *(Kaşiyle göziyle kapıyı*

gösterir.) Siz şöyle biraz...

NEVİN: Yok, yok, kalsınlar. Nasıl olsa öğrenecekler. Bu işin gizlisi saklısı yok.

ANNE: Ben hiç sanmıyorum. Nizami Bey öyle dolap çevirecek bir adam değil.

NEVİN: Yoksa size açıldı mı?

SAFFET HANIM: Açılmadı açılmasına ya, ben başka yerden duydum. Daha doğrusu kulağıma şöyle bir çalındı.

NEVİN: Üzüldünüz mü?

SAFFET HANIM: Üzülmez olur muyuz? Şayet doğru ise, Nizami Bey'den bunu beklemezdik.

NEVİN: Ben de çok üzülüyorum. Ne var ki elimden bir şey gelmiyor.

ANNE: Çok yumuşak davranıyorsun kızım.

SAFFET HANIM: Bence diretmeli.

NEVİN: Yapabileceğim her şeyi yaptım. Laf anlamıyor. İnatçıdır Nizami. Nuh der, peygamber demez.

ANNE: Sakın evini barkını yıkmaya kalkma bu iş için Nevin hanım kızım. Değmez!

NEVİN: Ne iyi kalbiniz var teyzeciğim! Evimi barkımı yıkacak kadar ileri gidemem elbette ama sizler!...

KEVSER KALFA: Bizim elimizden ne gelir!

NEVİN: Nigâr Hanım'la daha konuşmadınız değil mi?

SAFFET HANIM: O da biliyor demek! Desene sağır sultan bile duymuş!

NEVİN: Bütün bu işler onun başının altından çıkıyor. Nizami ile birlik.

ANNE: Her şey aklıma gelirdi de bu gelmezdi.

KEVSER KALFA: Bu sanatı da varmış demek!

NEVİN *(Zülfiye Hanım'a):* Hakkınız varmış teyzeciğim. İlk geldiğimiz gün söylemiştiniz de inanmamıştım. Çıkarından başka bir şey düşünmüyor bu kadın.

ZÜLFİYE HANIM: Vay kör olasıca!

NEVİN: Nizami'nin kalbi temizdir. Yapar eder, sonra pişman olur. Bu kadının yanına bırakmaz bunu.

ANNE: Vay ev bark yıkıcı!

NEVİN: Bakıyorum, çok üzgün görünmüyorsunuz. Bir çare mi buldunuz yoksa!

SAFFET HANIM: Bizim elimizden ne gelir?

NEVİN: El ele versek belki Nizami'yi hep birlikte caydırınız. Bu

benim tek başıma kıvıracağım iş değil.
SAFFET HANIM: Hani bize kahve pişiriyordun anne?
ANNE: Vazgeçtiniz ya canım! Ne çabuk unuttun.
SAFFET HANIM: Kulak kesilmiş dinliyorsun. Meraklandın. Basbayağı dokundu sana da.
ANNE: Dokunmaz mı? Dokunur elbette.
NEVİN: Hepinizi ayrı ayrı seviyorum. Hele bugün büsbütün gözüme girdiniz.
KEVSER KALFA: Eksik olmayın!
SAFFET HANIM: Nizami Bey nerede şimdi? İçerde mi?
NEVİN: İçerde.
ANNE: Bir kadın var diye işitirim. Nefesi kuvvetli bir kadın. Muine Hanım'ın kocası da böyle havalanmıştı. Bir muska yazdı...
SAFFET HANIM: İlahi anne, muska ile olacak şey mi?
NEVİN: Anlamadım?
SAFFET HANIM: Canım Fifi meselesini söylüyor o da.
NEVİN: Fifi mi? Yoksa Nizami'nin Fifi ile...
SAFFET HANIM: İftiradır şekerim belki de.
NEVİN: Biliyordum zaten, sezinliyordum. *(Hıçkırır.)*
ANNE: Sinirleri bozuldu tazenin.
NEVİN: Ben gösteririm ona. *(Hıçkırır.)*
SAFFET HANIM: Değer mi! Gelgeç bir heves herhalde.
NEVİN: Ben bilirim yapacağımı. *(Yerinden fırlar.)* Bunu onun burnundan fitil fitil getireyim de görsün.
ZÜLFİYE HANIM: Peki Nevin Hanım kızım, siz bilmiyor muydunuz yoksa?
NEVİN: Nereden bileceğim? Bilir miyim!
ZÜLFİYE HANIM: Ya o demin söylediklerniz?
NEVİN: Nizami sizi evden çıkarıyor. Onu söylüyorum ben. *(Ağlıyarak çıkar.)*
SAFFET HANIM *(şaşkın)*: Ne diyor bu kız?
ZÜLFİYE HANIM: Anlıyamadım.
SAFFET HANIM: Nizami Bey bizi evden mi çıkaracak!
ANNE: Delirmiş mi bu?
ZÜLFİYE HANIM: Hadi canım! Nasıl çıkarırmış!
KEVSER KALFA: Laf!
ZÜLFİYE HANIM: Olacak şey değil!
SAFFET HANIM: Bir bildiği var ki söylüyor. Ateş olmıyan yerde duman çıkmaz.

ZÜLFİYE HANIM: Onlar kendi kendilerine gelin güvey olmuşlar.
ANNE: Ama ne!

(Dışarda bir gürültü kopar. Nizami ile Nevin kavga ederler. Sahnedekiler kapıya yaklaşıp dinler.)

NEVİN'İN SESİ: İnanmam... Dünyada inanmam... Söyle diyorum sana, kim bu Fifi? Söyle yoksa çok fena olacak!
ZÜLFİYE HANIM: Kim olacak! Şırfıntının biri.
SAFFET HANIM: Susss! Adamın söylediklerini duyamıyorum.
NEVİN'İN SESİ: Herkes biliyormuş. Bütün dünya biliyormuş da bir ben bilmiyor muşum *(Ağlama.)* Duyarlarsa duysunlar. Umurumda bile değil.
ZÜLFİYE HANIM: Umurunda değilmiş. Maşallah! Maşallah!
SAFFET HANIM: Hala çeneni tut, duyamıyorum.
NEVİN'İN SESİ: Arkadaşının metresi ise sana ne? *(Ağlama.)* Sen mi kaldın elalemin arasına girecek!
SAFFET HANIM: Nizami, arkadaşımın metresi diyor herhalde!
NEVİN'İN SESİ: İkiyüzlü! Düzenbaz! Yalan, inanmıyorum! *(Bir şangırtı duyulur.)*
ANNE *(telaşlı):* Konsolun aynası gitti.
KEVSER KALFA: Belki de penceredir.
ZÜLFİYE HANIM: Konsolun aynasına pek benziyor.
NEVİN'İN SESİ: Senden öcümü nasıl alacağımı ben bilirim. Ben de sana bir oyun oynıyayım da gör.
ZÜLFİYE HANIM: Utanma yok ki.
SAFFET HANIM: Hala sussana, çeneni tutsana!
NİZAMİ'NİN SESİ: İnanmıyorsun ki!... Başka türlü nasıl inandırabilirim seni.
NEVİN'İN SESİ: İkiyüzlü! İkiyüzlü!
NİZAMİ'NİN SESİ: Yapma canım! Yapma güzelim!
NEVİN'İN SESİ: Bırak beni! Dokunma bana! Elleme, elleme!
KEVSER KALFA: Kıza sarılmak mı istiyor nedir!
NEVİN'İN SESİ: Her şeyi olduğu gibi öğrenmek istiyorum. Hele...
KEVSER KALFA: Arkasını getiremedi.
SAFFET HANIM: Öpüyor herhalde kızı da ondan.
KEVSER KALFA: Ağzından mı öpüyor dersin?
SAFFET HANIM: Yok burnundan!
ZÜLFİYE HANIM *(öfkeli):* Evin içinde böyle rezalet olur mu?
SAFFET HANIM: Öpüşmek için sokağa mı çıksınlar!
ZÜLFİYE HANIM: Onu demiyorum canım. Şu gürültüye baksana!

SAFFET HANIM: İşte ses seda kesildi.
NEVİN'İN SESİ: Ağız kalabalığına getirme. Açıkça anlamak istiyorum.
NİZAMİ'NİN SESİ: Uzatıyorsun ama!... Yarın gideriz konuşursun... Söylediklerimin biri yalansa o zaman!

(Sessizlik. Kadınlar büsbütün kapıya yanaşırlar. Anne kulağını kapıya dayar.)

KEVSER KALFA: Duyuyor musun ne dediğini?
ANNE: Diller döküyor ki ne türlü!
ZÜLFİYE HANIM: Şekerim mi diyor, ne diyor? Anlıyamadım!
ANNE: Şekerim de diyor, kaymağım da. Diyor oğlu diyor.
KEVSER KALFA: Sesi kesildi kızın. Yatıştırdı kızı.
SAFFET HANIM: Galiba yatıştırdı. Vay düzenbaz vay!
ANNE: Erkek milleti bu! Alt çenesinden girer, üst çenesinden çıkar insanın. Başa çıkılmaz ki! *(Kulağını kapıya dayar.)* Bir şey işitemiyorum artık.

(Kapı hızla açılır. Nevin, arkasından Nizami, birdenbire içeri girerler.)

NEVİN *(hıçkırarak):* Yemin et Nizami! Yemin et!..
NİZAMİ: Yemin ederim ki...
NEVİN: Büyük yemin isterim.
NİZAMİ: Çabuk bir dilim ekmek Kevser Kalfa!
KEVSER KALFA *(şaşkın):* Olur beyefendi getireyim.
ANNE: Ne duruyorsun yahu! Koşsana! Ekmek tenekesinde tazesi vardır.
NİZAMİ: Taze, bayat, bir dilim ekmek! Şimdi şekerim, şimdi.
KEVSER KALFA: Kaşarpeyniri de ister misiniz beyefendi?.

(Nizami duymaz. Kevser Kalfa kadınların işareti üzerine koşarak çıkar.)

NİZAMİ: Kutsal bildiğim ne varsa üstüne yemin ederim ki...
NEVİN: Of! İnanabilsem!
NİZAMİ: Şimdi canım..: Nerde kaldı bu kadın? Hayatta sana bu oyunu oymyabileceğimi nasıl aklına getirebiliyorsun? Yapma yavrum! Üzme güzel canını!

(Kevser Kalfa, tabağın içinde bir dilim ekmekle girer.)

NİZAMİ *(ekmeği kapar):* Şu ekmek gözüme dizime dursun ki, *(Ekmeği öper, önce sağ, sonra sol gözüne sürer.)* şu ekmeğe kör bakayım ki, bütün söylediklerim doğru. Tanrı bana senden başka kadın nasip etmesin! Ama bu, bu kadarla kalamaz! Kendini topla!

Şimdi her şeyi büsbütün aydınlatacağım. Topla canım kendini!
NEVİN *(gözlerini siler):* Ah inanabilsem!
NİZAMİ: Şimdi inanacaksın canım. Saffet Hanım. Cevap verin lutfen, size açık açık soruyorum. Kimmiş benim sevgilim?
SAFFET HANIM: İftira olacak Nizami Bey, iftira! Hem öyle...
NİZAMİ *(sert):* Yooo, öylesi böylesi yok! Dolambaçlı sözler istemiyorum. Açıkça söyliyeceksiniz. Bu bir aile meselesi.
ZÜLFİYE HANIM: Söyle Saffet, söyle kız! Hiç böyle şey görmedim! Demin gelip kendileri açtılar, şimdi de bilmemezlikten geliyorlar. Söylesene kız!
SAFFET HANIM: Mübeccel'den duydum.
NİZAMİ: Mübeccel de kim?
SAFFET HANIM: Arkadaşım.
NİZAMİ: Ne biliyormuş bu Mübeccel?
SAFFET HANIM: Sizin Fifi ile münasebetiniz varmış. Takside sarmaş dolaş görmüşler.
KEVSER KALFA: Ben de Kasım Efendi'nin yalancısıyım. Takside sarmaş dolaş gören o.
NİZAMİ: Kimin nesi bu Fifi? Söyleyin! Bak Nevin, ben karışmıyorum. Sonra öğretti filan olmasın.
SAFFET HANIM: Fifi, Aleko'nun kızı.
NİZAMİ: Gördün mü şekerim.
NEVİN *(Saffet Hanım'a):* Ama Selami'nin sevgilisi Fifi mi?
SAFFET HANIM: Selami'yi tanımıyorum ki! Benim bildiğim bu Fifi hırdavatçı Aleko'nun kızı. Kuşdili çayırına karşı evleri var.
NEVİN: Keşke daha önce söyleseydiniz! Ben başka bir Fifi sandım.
NİZAMİ *(ellerini açar):* Ben bir şey söylemiyorum.
NEVİN: Nizami ölür, yine Selami'nin sevgilisine yan bakmaz. Selami onun en iyi arkadaşı. Koyun koyuna görsem, yine aklıma bir şey gelmez.
KEVSER KALFA: Öyle ya!
ZÜLFİYE HANIM: Buyrun cenaze namazına! Şimdi benim cinlerim tepeme üşüşecek!
SAFFET HANIM: İftira imiş demek. Ne diye incir çekirdeğini doldurmıyan şeyler için canımızı üzelim!
ANNE: Ama ne!
NEVİN *(Nizami'ye):* Bu seferlik temize çıktın ama ayağını denk al! *(Çıkar.)*
NİZAMİ: Yaptığınızı hiç beğenmedim Saffet Hanım.

KEVSER KALFA: Bir yanlışlık olmuş.
NİZAMİ: Buna yanlışlık denmez.
SAFFET HANIM: Bizim bu işte hiç suçumuz yok.
NİZAMİ: Öyle demeyin.
ANNE: Biz Nevin hanım kızım biliyor diye...
NİZAMİ: Yapılmaz böyle şey. Yapılmaz. *(Öksürür.)* Hiç yoktan karımla aramı bozmıya kalkışmasaydınız belki sizlere karşı başka türlü davranırdım. Ama artık iş çığrından çıktı. Kavgasız, gürültüsüz patırdısız, her şeyi unutarak, hatta karımla aramı açmanızı bile bir yana bırakarak, size açık açık söylüyorum. Dinliyor musunuz beni? *(Öksürür.)* İstanbul'un halini biliyorsunuz.
KADINLAR *(hep bir ağızdan):* Öyle! Doğrusu şimdi! Biliyoruz!
NİZAMİ: Ev yok. Varsa bile, bizlere göre değil. En aşağı iki üç bin lira hava parası ister. Şu durum karşısında, Nigâr Hanım'ın da isteği üzerine, Nevin'le bu evde oturmaya karar verdik.
ANNE: Başımızın üstünde yeriniz var. Biz daha ne isteriz!
KEVSER KALFA: Yeter ki Allah eksikliğinizi göstermesin!
ZÜLFİYE HANIM: Durun bakalım. Sonunu dinliyelim.
NİZAMİ: Kabul edersiniz ki Saffet Hanım, bu eve hepimiz birden sığamayız. Sığılır, belki sığılır ama ben sığamam. Şuraya geldiğimden beri tek bir arkadaşımı eve çağıramadım. Ayda hiç olmazsa iki defa benim evimde dostlar toplanmalı, yenilmeli, içilmeli. Onun için size çıkmak düşüyor. Evi tamir ettireceğim. Döşeyip dayıyacağım. Burası misafir odamız olur, içerki de yatak odamız. Bu kadarı da benim gibi bir insana, hayatta biraz itibarı, eşi dostu olan bir insana azdır bile sanırım.
SAFFET HANIM *(şaşkın):* Şaka ediyorsunuz Nizami Bey!
ZÜLFİYE HANIM: Şakası var mı kız! Açık açık söylüyor işte! Başınızın çaresine bakın, diyor. Gidi zamane zibidileri! Belliydi zaten! Şundaki çalıma baksana sen! Rahmetli paşa babamda bile böyle kurum görmedim. Ama sen bana baksana oğlum! Bana adıyla sanıyla Fettah Paşa'nın kızı Zülfiye Hanım derler! Boynumuzu büktükse hiçbir şey görmedik sanma! Vaktiyle böyle evlerde uşaklarımız otururdu. Şimdi biz oturuyoruz. Denize düşen, yılana sarılır. Bizi buradan kolay kolay çıkarabileceğini sanıyorsan, aldanıyorsun! Şuradan şuraya kıpırdamam! Benim buradan ancak cenazem çıkar. Bu yaştan sonra gidip sokaklarda sürünemem.
SAFFET HANIM: Dur bakalım hala! Telâş etme! Nasıl çıkarırmış bizi bu evden, orasını anlıyalım. Burası bizim evimiz.

NİZAMİ: Burası Nigâr Hanım'ın evi.

SAFFET HANIM: Ya maşallah küçük bey! Biz Nigâr Hanım'a bakıyoruz, anlaşıldı mı bakıyoruz. Hizmetçiliğini ediyoruz. O da bizi evinde oturtuyor. Ne hakla bizi çıkarabilirmiş?

NİZAMİ: Nigâr Hanım bundan sonra kendisine Nevin'in bakmasını istiyor.

KEVSER KALFA: Anlaşıldı şimdi Nevin Hanım'ın da dalgası. Maksadı dilsizi avlamakmış. Şimdi anladım, vallahi şimdi anladım!

NİZAMİ: Geç kalmışsın dudu!

KEVSER KALFA: Bana baksana sen küçük bey! Ben dudu değilim. Bana Kevser Kalfa derler. Fettah Paşaların halayığı Kevser Kalfa. Benim anam da bu soya kırk sene emek vermiş. Ben de elli yıldan beri emek veriyorum. Sen ağzım topla! Bir daha öyle dudu filan dersen, o senin ince bıyıklarını yolarım sonra!

NİZAMİ: Benim Sulukule kavgasma girecek vaktim yok. Bu evden çıkacaksınız. Çıkmazsanız polisle attırırım.

(Kevser Kalfa'nın, iki parmağı ile çenesini sıkıp çıkar.)

KEVSER KALFA: Çenemi koparacaktı herif ayol! *(Çenesini tutar.)* Vay düzenbaz vay!

SAFFET HANIM: Hapı yuttuk! Ne yaparız? Ne ederiz? Nerelerde sürünürüz? Seksen lira aylığın elli lirasını kiraya yatırırsak, ne yer, ne içeriz?

KEVSER KALFA: Çıkaramaz bizi buradan. Burası bizim evimiz. On yıldır oturuyoruz. Herkes biliyor. Nizami Bey buyrun dışarı dedi diye çıkacak mıyız sanki!

ANNE: Öyle şey mi olur? Nasıl çıkarırmış bizi evimizden? Hangi hakla çıkarabilirmiş? Çıkarsın da görelim bakalım! Polis getirtip attırırmış! Polis bize ne karışır? Biz hükümete karşı gelmedik ki! Evimizde oturuyoruz.

KEVSER KALFA: Bir dava vekiline danışsak nasıl olur?

ZÜLFİYE HANIM: Dava vekilini nereden bulacaksın. Kolay mı dava vekili bulması koskoca İstanbul'da? Kim kime, tum tuma! Kim dinler, kim anlar!

SAFFET HANIM: Ben size bir şey söyliyeyim mi, bu herif bal gibi çıkarır bizi bu evden. Ne hakkımız var bizim bu evde? Biz burada misafiriz. Kiracı değiliz ki: "Kirasını veriyoruz, sen bize karışamazsın!" diyelim. Mal sahibi değiliz ki tapusunu gösterelim. Nigâr Hanım'a kalmış bir şey. İster evinde oturtur, ister oturtmaz!

ANNE: Nigâr Hanım bizi çıkartmak istiyor mu bakalım? Bunca yıldır

ekmeğimizi yiyor. Bunca yıldır ona bakıyoruz. Bu kadar soysuz mu bu kadın!

ZÜLFİYE HANIM: Şimdi anladım! Şimdi anladım! Kandırdılar kadını. Evi tamir ettirmekten dem vuruyorlardı. Hatırlıyor musun? Hizmetçisiz bu ev dönmez diyorlardı. Avladılar kadım. Gözünü boyadılar. Sana daha iyi bakarız dediler, evini tamir ettiririz dediler. Belki kira bile verecekler. Dinler mi o pinti, o çıkarına düşkün kadın? Hay kör olasıcalar! Üstüme fenalık geliyor düşündükçe!

SAFFET HANIM: Yalvaralım, yakaralım. Nigâr Hanım'ın ayağına düşelim, adamın elini öpelim, birlikte oturalım diyelim. Yüzümüzü bile görmezsiniz diyelim.

ZÜLFİYE HANIM: Kız sen bu kadar düştün mü? Kanın mı dondu damarında? Elbette başımızın çaresine bakarız. Ben Kevser'le Memnune teyzelere giderim. Sen annenle Vartinik dudada kalırsın. Kafamızı sokacak bir delik buluncaya kadar. Sonra yine başbaşa veririz. Yalvarmak olmaz! Ama kendimizi de pahalıya satalım. Kolay kolay çıkmıyalım.

ANNE: Önce Nigâr Hanım'm fikrini anlamalı. Bakalım Nigâr Hanım sahiden bizi evinden çıkartmak istiyor mu? Belki de bunlar uydurdu. Her şey umulur bu zibidilerden. Ayakları kırılsaydı da gelemez olsalardı! Diyordum ben ama, bu kadar parayı boşuna harcamıyorlar. Cart on lira, curt on lira. Varmış sebebi.

SAFFET HANIM: Dur bakalım. *(Kapıya gider.)* Nizami Bey! Nizami Bey! Görüşmek istiyoruz.

(Kadınlar sahnede bir aşağı bir yukarı dolaşırken Nizami girer.)

NİZAMİ: Görüşülecek bir şey kalmadı.

ZÜLFİYE HANIM: Görüşülecek çok şey var. Nigâr Hanım'ın bizi bu evde istemediği ne belli?

ANNE: Söylesenize bakalım!

NİZAMİ: Gidip kendisine sorun.

(Kadılar aralarında bakışırlar.)

ZÜLFİYE HANIM: Biz mi ayağına gideceğiz? Gelsin buraya, yüzümüze karşı bizi istemediğini söylesin.

NİZAMİ: Olur. O da olur. *(Bağırır.)* Nevin! Nevin! Hanımefendi, her ne kadar zahmetse buraya kadar geliversinler. *(Kapıdan.)* Duydun mu şekerim? *(Kadınlara döner.)* Bir dakika sonra tamam. Bir dakikacık sabır. Sabır, bir çeşit hazırlanma, düşünme zamanı-

dır. Hazırlanın, benden izin size.

SAFFET HANIM: Martaval istemez!

ANNE: İyi dedin.

NİZAMİ: Demek bu lafı beğenmediniz. Halbuki benim hoşuma gitmişti. Sabır, bir çeşit hazırlanma, düşünme zamanıdır. Hiç de fena değil. İyi laf. *(Nigâr Hanım girer.)* Buyrun hanımefendi. Sizi bir dakika rahatsız edeceğiz. Şöyle buyrun efendim. *(Nigâr Hanım'ı sahnenin ortasında bir iskemleye oturtur.)* Nasıl dünkü ilaçlar biraz fayda etti mi? Doktor sabretmenizi söylüyor. Sabrın sonu selamet! Göreceksiniz, bu yeni hayat sizi ne kadar değiştirecek. Değişiklik, gençliğin de, yaşamanın da sırrıdır. Nasıl? Bunu da beğenmediniz mi Saffet Hamın? Bugün de aksi gibi bal akıyor ağzımdan. Evet. *(Nigâr Hanım'a)* Şimdi hanımefendiciğim, benim söyliyeceklerime katılıyorsanız, bir işaretle bildirin bize. Daha doğrusu, ben söyledikçe siz başınızı sallayın. Şu insanlara, kendilerini evinizde istemediğinizi söyleyin demiyorum. Çünkü bunu, bilgi ile idare edilecek tedavinizin sonunda ancak yapabilirsiniz. Nevin de nerede kuzum? Burada olmaması bir bakıma iyi. Başlıyoruz, hazır mısınız hanımlar?

ANNE: Ortaoyununa mı çıkıyoruz, Zuhuri'ye mi? Ne hazırlığı bu? Üstüme fenalıklar gelecek şimdi!..

SAFFET HANIM: Hanımefendi burada işte. Söylesin bizi istemediğini. Bir kusurumuz varsa, yüzümüze karşı söylesin.

ANNE: Ne fenalık gördün bizden a kadın? Hâlâ inanamıyorum!

NİZAMİ: Başlıyoruz. *(Nigâr Hanım'a)* Sizin ağzınızdan söylüyorum. Doğru ise başınızı sallayın. Bayanlar baylar... Pardon, bayanlar. *(Tane tane.)* Sizi evimde istemiyorum. Sallayın başınızı hanımefendiciğim. *(Nigâr Hanım başını sallar.)*

(Zülfiye Hanım, Nigâr Hanım'ın üstüne yürür. Öteki kadınlar da birkaç adım atar.)

ZÜLFİYE HANIM: Nankör! Demek doğru? Sana güller gibi baktık. Başımızın üstünde taşıdık seni. Vicdansız! Bu mu karşılığı?

NİZAMİ: Açılalım, açılalım. Devam ediyorum. Bir kere bana güller gibi bakmadınız. Beni pislik içinde yüzdürdünüz. *(Nigâr Hanım başını sallar.)*

ANNE: Biz mi seni pislik içinde yüzdürdük? Kör olası, çamaşırını yıkamaktan tırnaklarım döküldü. Hay gözüne dizine durası!

NİZAMİ: Ağzımızı bozmıyalım! *(Tane tane.)* Bir de bunlar yetişmiyormuş gibi, evimde anafora yan geldiniz. *(Nigâr Hanım başını*

sallar.)

SAFFET HANIM: Kadına bak ayol! Sanki evinde bedava oturmuşuz! Hiç böyle şey görmedim. Kira vermedikse saçımızı süpürge ettik. Baktık sana, karnını doyurduk.

NİZAMİ *(tane tane):* Karnımı doyurmaya gelince, bana çöp tenekesine dökülecek yemekler yedirdiniz. *(Hızlı)* Nizami Bey oğlum geldi de, doğru dürüst yemek gördüm. *(Nigâr Hanım başını sallar.)*

KEVSER KALFA: Biz yemedik sana yedirdik kör olası!

NİZAMİ: Kevser dudu, haddimizi bilelim! *(Tane tane)* Nevin hanım kızım geldi de, hastaya nasıl bakılırmış anladım.

NİGÂR HANIM *(canlanır, boğazını tutarak, büyük bir zorlukla):* Mersiii!.

SAFFET HANIM: İki yüzlüye bak! Nasıl da anlaşmışlar iki günün içinde. Bana bak hanım, ben bu evden çıkmıyorum. Anladın mı? Çıkmıyorum. Ben burada kiracı sayılırım. Kanun var, mahkeme var, adalet var. Atamazsın beni buradan, atamazsın.

NİZAMİ *(tane tane):* Fettah Paşaların, istenmedikleri bir evde zorla oturacak kadar yüzsüz olduklarını bilmiyordum. Bu kadar da mı düştüler? *(Nigâr Hanım sırtarak başını sallar.)*

ZÜLFİYE HANIM: Bak, bak! Bizi neremizden vuruyor! Alacağın olsun senin! Allah çıkarsın senden bunun acısını! Çıkarız buradan, çıkarız. Ne yapalım, çıkarız. Öyle ya! Mademki istenmiyoruz! Ama inşallah sen de sürüm sürüm sürünürsün. İki günde içli dışlı olduğun şu neydiği belirsiz zibidiler süründürür seni... Şimdi defolun odadan, anladınız mı? İkiniz de defolun! Ne duruyorsunuz? Bak hâlâ buradalar! *(Önce Nigâr Hanım'ın, sonra Nizami' nin üstüne yürür. İkisi de korkarak kapıya doğru gerilerler.)* Gidi tabansız yezitler! Defolun yoksa!... *(Sağına soluna bakar, eline geçirecek bir şey arar. Nizami ile Nigâr Hanım çıkarlar.)* Adamın vallahi kabahati yok! Bütün bunlar o karısı olacak şırfıntının marifeti. Bilirim ben bu zamane şıllıklarını!

SAFFET HANIM: Aptal aptal söylenme hala! Kimin marifeti olursa olsun, evden çıkıyoruz ya sen ona bak. Hemen kibarlık damarların kabarıverdi. Bana bıraksaydın böyle olmazdı. Yalvarmak lazımdı. Herife de, karıya da yalvaracaktık. Baktık olmuyor, ondan sonra küplere binecektik. Ev bulunca çıkarız diyecektik. Ne bileyim ben, bahane mi yok. Bunlara böyle lazımdı. Ayıkla bakalım şimdi pirincin taşını.

KEVSER KALFA *(öfkeli):* Hiç mi utanma yok sende? Kadın sülalemize sövdü. Bir paralık etti bizi. Biz yine yalvaralım, yüz suyu dökelim öyle mi? Yazıklar olsun sana! Rahmetli Nazım Bey'in kemikleri sızlar mezarda. Bizde hiç de mi utanma kalmadı?

ANNE: İyi ettin Zülfiye, iyi ettin. Oturulmaz artık bu evde. Çıkar gideriz, başımızın çaresine bakarız.

SAFFET HANIM: Başımızın çaresine bakarız demesi kolay! Bulun bakalım başınızın çaresini de görelim!

ZÜLFİYE HANIM: Canım kaç kere söyledik sana. Ben Kevser'le Memnune teyzelere giderim. Bir iki hafta için. Sen de annenle dudularda otururşun. Küçük bir yer buluruz nasıl olsa. Başbaşa verir, yaşarız. Şu dünyada kaç günlük ömrüm kaldı. *(Heyecanlanır.)* Artık bir gece bile kalamam burada! Şimdiden tezi yok, toplanalım. Kaç parçalık eşyamız var sanki! Bir şu yataklar, bir iki bohça, bir iki ufak tefek! *(Bakınır, Fettah Paşa'nın resmine gözlerini kaldırır.)* Birkaç hatıra. *(Resmin altına gider, bir iskemle çekerek üstüne çıkmaya çalışır, beceremez.)* Çok ihtiyarlamışım. *(Hafif hafif ağlar.)*

SAFFET HANIM: Resmi mi indirmek istiyorsun hala?

ZÜLFİYE HANIM: Resmi indirmek istiyorum. Beceremiyorum. İhtiyarlık, efendim, ihtiyarlık!

SAFFET HANIM: Sen dur, ben indiririm hala. *(İskemleye çıkar, resmi indirir. Ötekiler resme yaklaşır.)* Şu halimizi görseydi! *(Sesini değiştirir.)* İyi ettik canım, iyi ettik. Dediğiniz doğru. Gül gibi yaşarız. Elverir ki birbirimizden ayrılmayalım şu ölümlü dünyada. Hiçbir şeyimiz kalmadı. Hiç kimsemiz kalmadı. Bir biz, bir de şu resim.

(Oyun bundan sonra yeniden bir komedya havasına bürünür.)

KEVSER KALFA: Bir de rahmetli Nazım Bey'in kahve fincanı!

ANNE: Hani kırıldıydı kör olası!

SAFFET HANIM: Kırdım demedin mi sen onu bize?

KEVSER KALFA: Üstüme varmayın! O zaman kırıldı dedim, şimdi kırılmadı diyorum. *(Göğsünden bir anahtar çıkarır.)*

SAFFET HANIM: Anlaşıldı. Sandığa girmiş.

ANNE: Sandığa girmiş!

ZÜLFİYE HANIM: Ben daha o zaman anlamıştım sandığa girdiğini.

KEVSER KALFA: Uzağa gidin bakayım, uzağa gidin... Daha, daha. *(Sandığı açar, fincanı çıkarır.)* İŞTE!

PERDE

BİRTAKIM İNSANLAR

(Oyun 2 Perde)

Karma

KİŞİLER

Yardımcı
Büyük Hanım
Bir Kadın
Nazmiye Hanım
Şadiye Hanım
1. Adam
2. Adam
3. Adam
Terzi
Niyazi Beyin Karısı
1. Erkek
2. Erkek
3. Erkek
Aile Dostu
Oğlan
Kız
Bir yolcu
İhtiyar
Kadın
Sıkılgan
Odacı
Kakor
1. Maskeli (Eskici)
2. Maskeli (Boyacı)
3. Maskeli (Dilenci)
Küçük Hanım
Odacının Karısı
Komşu
Dilsiz

BİRİNCİ PERDE

(Boğaz iskelelerinden biri. Deniz, rıhtım, kayıklar vb. Geride, solda, bekleme salonunun bir kısmı. Önde, iskele dışı sahnelerin oynanabilmesi için gereği kadar yer. Perde açılırken Yardımcı girer. Yardımcı iskelenin çımacısıdır.)

YARDIMCI: Vapura yirmi beş dakika var. Yirmi beş dakika sonra bu kalabalık çekip gider. Şu sarhoşun, şu büyük hanımın, şu sevdalı çiftin, şu kambur kemancının yerinde yeller eser. Bize kalır burası. Burası günde yirmi kez böyle dolar boşalır. Alacakaranlıkta, salepçisi, simitçisiyle, önce, işçileri uğurlarız. Arkadan öğrenciler gelir. Siz, siz olun da öğrencilerin okula gittiği saatte iskeleyi görün. İskele o saatte iskele olur, vapur, vapurluğunu bilir, şamandıra, şamandıralığını takınır, halat şıp diye babaya geçer. Ondan sonrasına kulak asma! Ondan sonrası sarmaz beni... Burada, en olmayacak saatlerde bile bir yolcu bulunur. Boş kalmaz iskele. Bu iş için kurmuşlar bunu. İnsanlar alıp başını gitsin diye. İskeleyi gidenler için yapmışlar, dönenler için değil. Evine dönen yolcu, vapurda evinin kokusunu alır almaz ayakkabısının bağını gevşetir, yelek düğmelerini çözer, şapkasını geriye iter, kapısını çalmaya hazırlanır. Daha vapurdayken evindedir o artık. Biletini uzatır, iskele kapısından geçer de farkında olmaz bile. Gidenler içindir iskele. İskeleden gidilir, iskeleye dönülmez. Ben dönenleri yolcudan saymam. Onlar benim gözüme gözük-

mez. Göremem onları. Hani insanları görmesini de bilirim. Herkes bilmez. Şimdi siz şu bekleme salonundaki yolcuları görüyor musunuz? Öyle üstünkörü görmeye görmek demem ben. İnsan bir bakışta karşısındakinin ciğerini görmeli. Bakın bakalım şu kambur kemancıya. Onu görmediğiniz, göremediğiniz yüzünüzdeki gülümsemeden belli. Görseniz ağlamaklı olurdunuz yoksa. O her akşam bu saatte karşıya geçer. Meyhanelere uğrar, çalmasını becerebildiği üç beş hava ile ekmek parasını çıkarmaya çalışır. Boğaz derdi. Yalnız kendinin mi? Kaynanasının, karısının, çocuklarının boğazı. Üst baş, gaz tuz parası da cabası. Bilmem şimdi seçebiliyor musunuz kemancıyı? Belki uyuduğu için iyice göremiyorsunuz. Belki yoksulluğu, belki keman kutusundaki o ölüme, o tabuta benzeyen şey gözünüzden gizliyor onu. Peki ötekilere ne buyrulur? Onları da doğru dürüst göremiyorsunuz değil mi? Ama beni görüyorsunuz. Konuşuyorum da ondan. Bakın bu doğru işte! İnsan konuştukça görünmeye başlar. Ben konuşmayanları sevmem. İnsan konuşmalı, durmadan ulu orta konuşmalı, konuştukça da görünmeli. Yarasa değiliz, insanız. Ağzımız laf yapıyor, görünelim diye. Ama size bir şey söyleyeyim mi? Benim şimdi konuştuğum filan yok. Siz beni görüyorsunuz da, içimden geçen ipe sapa gelmez lafları duyduğunuzu sanıyorsunuz. Elektrikçinin şu üstüme tuttuğu ışık kararıverse sesim de duyulmaz olur. Görmekle duymak ikisi bir bence. İnsanların böyle içten içe konuşması keşke her zaman duyulsaydı! Bir curcuna koparmış, varsın kopsun. Bütün insanlar görünür ya! İçten pazarlıklı görünmeyen adam piyasadan kalkar ya! İyilik kötülük ortada. Ne iyi değil mi? Bir gün gelecek, içimiz dışımız bir olacak. Biraz içimiz değişecek, biraz dışımız. Bir de bakacağız, içle dış birbirini tutmuş... Bende biraz delilik var. Deliyim ben. Çok gezdim, çok gördüm de ondan. Güneyi kuzeyi, doğusu batısı, İstanbul'u Ankara'sı, gitmediğim yer kalmadı. Yunanistan'a da gittim, Macaristan'a da. Hem Rumca bilirim hem Macarca. Bilirim dersem, su, ekmek, para, işte o kadar. Çay yok mu çay, çaya "çaya" der onlar, sobaya "zoba". Yardıma gitmiştim oralara. Burada da işim gücüm yardım. Burada birine: "Kim bu adam?" deseniz, "Bu mu? Çımacı" der. Bakmayın, ben asıl yardımcıyım. Garipleri, yol yordam bilmeyenleri vapura bindiririm. Adam, bir kemençe, bir yorgan, Rize'den kalkmış gelmiş, Erzurum'dan Sıvas'tan düşmüş. Ne bilir vapuru, iskeleyi? Böylelerine yardım

ederim. Çatlakmışım ben! Çatlaksam çatlağım. Çatlak olmasam bunca adama, gözün görmediğini göstermeye kalkar mıydım? Konuşmayanı konuşturacağım bu akşam, görünmeyeni göstereceğim. Aranızda belki de yardımcıya bir tütün parası veren bulunur. Şu topal var ya, şu kapının dibinde büzülmüş oturan, onun ayağını tren kesti. Şeftrendi o. Bacaksız şeftren olmayacağı için işinden çıkardılar. Güzelyalı'da kadının birini trenin altından çekip alıyor. Kadın kurtuluyor kurtulmasına ya, bacağı kodunsa bul. Bir kadına bir bacak. Hem ucuz, hem pahalı. Kadın için ucuz. Bacak için pahalı. Şimdi ettiği iyiliğin ışığında onu daha iyi görüyorsunuz, değil mi? İyilik de bir çeşit aydınlık, konuşma gibi insanı gösterir. Yarası yeni kapandı. Bacak takılması için altı ay bekleyecek. Ama burada takılan bacakları gözü tutmuyor. Avrupa bacağı istiyor. Yapma ne bacaklar var! İnsan bacağından daha canlı, daha güzel. Ne tüy tüs, ne akar ne kokar, ne tırnak uzar. Almanya'da takıyorlar onları. Bizim topal havalandı. İlle de öyle bir bacak taktıracak kendine. Hem de trenin altından çekip çıkardığı kadın verecek parasını. Kısmetli adammış. Trenin altından ipsizin birini çıkarsaydı, öyle ya, tütün parasını zor buluyor, nereden verecek bacak parasım! Yeni bacağını düşünüyor şimdi. O da vapura binip gidecek, evinde de bacak düşü görecek.

(Yardımcı bir yandan konuşur, bir yandan büyük hanımın oyunu için gerekli aksesuarı birer birer taşır, sahneye yerleştirir. Yardımcının konuşması bitmeden, ihtiyar kadın bekleme salonundan çıkar, başını açar, Yardımcının getirdiği koltuğa oturur.)

YARDIMCI: Şu büyük hanım, mabeyinci Cevdet Bey'in ortanca kızı. Su içinde yetmiş beş var. Eski zaman kadını. Ben acırım eski zaman kadınlarına. Yol yordam bilmezler. Ha Çemişgezek'ten gelmiş vapura binmesini bilmeyen yabancı, ha eski zamandan günümüze kalmış kadın. O da bir çeşit garip... Geçen gün Kandilli'deki yalıda, sabahın köründe kalkmış kendi başına otururken...

(Işık değişir, Yardımcı kaybolur. Bir kadın girer. Gençtir ve eski zaman elbiseleri giymiştir.)

BİR KADIN: Sizi rahatsız etmiyorum ya sabah sabah hanımefendi?

BÜYÜK HANIM: Yok, yok, pek iyi ettiniz de geldiniz. Bizimkiler uyanmak bilmezler. İçim sıkılıyordu tek başıma. İki çift lakırdı ederiz. Ne uyku efendim, anlamam ki...

BİR KADIN: Gençler uykuyu sever hanımefendi.
BÜYÜK HANIM: Erkenden yatsalar da böyle akşamlara kadar uyumasalar neleri eksilir sanki!
BİR KADIN: Sabah uykusunu eskiden siz de severdiniz.
BÜYÜK HANIM: Ben mi? *(Şaşkın.)* Şöyle buyrun... Sizi birdenbire tanıyamadım. Yoksa Fıtnat Hamm'ın küçük kızı.. Ama nasıl olur! O öleli yıllar var.
BİR KADIN: Evet yıllar var.
BÜYÜK HANIM: Peki siz, siz kimsiniz?
BİR KADIN: Hatırlayamadınız demek!
BÜYÜK HANIM: Hatırlayacağım, durun hatırlayacağım. Cihangir' deyken komşu oturuyorduk, değil mi? Tamam, siz Bahriye Mülazımı Nevzat Bey'in hanımı... Ama bir türlü adınız aklıma gelmiyor.
BİR KADIN: Aradan elli yıl geçti.
BÜYÜK HANIM: O kadar oldu mu?
BİR KADIN: Dün gibi.
BÜYÜK HANIM: Dün gibi. Siz hiç değişmemişsiniz. Nasılsanız öyle.
BİR KADIN: Rahmetli kızınız değişti mi?
BÜYÜK HANIM: Doğru. Ölüler öldükleri gibi. Cihangir'deyken beş yaşında var yoktu. Ne de güzel çocuktu. O tahrilli iri gözler, o uzun saçlar! Kurdelelerini elimle ütülerdim. Tam uykuya yatar, sokaktan zerzavatcı Sotiri geçer. Kızı uyandıracak diye ödüm patlardı.
BİR KADIN: Zerzavatçı Sotiri Cihangir'de hâlâ o sokaktan geçer.
BÜYÜK HANIM: Demek Cihangir'e gitsem Sotiri'nin sesi yine kulağıma gelecek. Yüzünü tanımam, yalnız bir ses. Ama bizim o ev yandı. Büyük yangında gitti. Kızım da öldü biliyorsunuz.
BİR KADIN: Yalnız kızınız mı?
BÜYÜK HANIM: Babam öldü, annem öldü, kocam öldü, kız kardeşlerim öldü. Bütün sevdiklerim, eşim dostum öldü... Siz öldünüz. Nevzat Bey sağ mı? Sağsa şimdi paşa olmuştur.
BİR KADIN: Nevzat Bey öldü.
BÜYÜK HANIM: Ölüler içinde kaldık desenize. Başka lakırdı edelim ne olur. Şu ölüm sözü beni çileden çıkarıyor. Bir aralık ihtiyarlığı sevmezdim. Biri yanımda ihtiyar dese fena olurdum. Artık aldırmıyorum. İyice ihtiyarladığım için olacak. Ama bu sefer ölüm lafına tutuluyorum.
BİR KADIN: Daha yaşayacaksınız demek.
BÜYÜK HANIM: Bırakın, bırakın bu sözleri... Bizimkiler de

kalkmak bilmezler ki... Erkenden yatsalar da böyle akşamlara kadar uyumasalar neleri eksilir sanki! Bilirler de şu sabah çayına düşkün olduğumu. Yine de zehir ederler.

BİR KADIN: Hizmetçiye söylesek...

BÜYÜK HANIM: Ne çayın yerini bilir, iki gözüm, ne şekerin. Ben de bilmem ki söyleyeyim. Yabancı ettiler beni kendi evimin içinde. Damat kızımla üst katın deniz üstündeki odalarına yerleşmiş, torunum deseniz, gelinle, orta kata kimseleri sokmaz. Bana kalan, şu sokak üstündeki avuç içi gibi oda. Güneş sabahtan akşama kadar gözümün içinde. Perdeleri kapıyorum, bu sefer, içime kasvet basıyor. İyi ettiniz de geldiniz, sizi gördüm de biraz ferahladım.

BİR KADIN: Görmediniz, hatırladınız.

BÜYÜK HANIM: Sizi niçin hatırladım dersiniz?

BİR KADIN: Bilmem ki! Kocam Nevzat Bey yüzünden herhalde.

BÜYÜK HANIM: O nasıl söz!

BİR KADIN: Az kaldı evlenecektiniz kocamla, unuttunuz mu?

BÜYÜK HANIM: Böyle bir şey konuşulmuştu, ama o zaman siz yoktunuz. Nevzat Bey sizinle evlenmemişti daha, bekârdı. Kısmet değilmiş, olmadı. Babam münasip görmedi. Size bir şey söyleyeyim mi, ben Nevzat Bey'in yüzünü bile görmedim.

BİR KADIN: Resmini görmüştünüz.

BÜYÜK HANIM: El kadar bir resim. Gözümün önüne gelir. Belinde kılıcı, dal gibi bir adam.

BİR KADIN: İri ela gözler.

BÜYÜK HANIM: Benim gibi bir ayağı çukurda bir kadına göre değil bunlar. Şu halime bakın. Şu yüzüme gözüme bakın. Şu ellerimin derisine bakın. Deri değil, pösteki. Gözlerim de görmüyor, kulaklarım da bir tuhaf.

BİR KADIN: Yıkatsanız.

BÜYÜK HANIM: Neyi?

BİR KADIN: Kulaklarınızı. Tanıdıklardan birinin kulakları tıkanmıştı da hastanede yıkamışlardı. Hep taşlar topraklar çıkmış içinden. Şimdi saçı oynasa hışırtısını duyuyor.

BÜYÜK HANIM: Zihnim de bir hoş. Hiçbir şey kalmıyor aklımda.

BİR KADIN: Beni hatırladınız ya. Açık konuşalım, beni kıskanırdınız değil mi?

BÜYÜK HANIM: Yalan. O da nereden çıktı? Görüşmezdik ama sizi severdim. Yanılmıyorsam bir gün de gelmiştim size.

BİR KADIN: Kocam Nevzat Bey'in yüzünden.

BÜYÜK HANIM: İftira! O zaman kaçgöç vardı. Biz bir yerde, erkekler bir yerde. Hem benim de aslan gibi kocam vardı.

BİR KADIN: Bırakın şimdi! Kocanızı hiçbir zaman sevmediniz.

BÜYÜK HANIM: Nasıl sevebilirdim, benden yirmi üç yaş büyüktü. Kısa boylu, tıknaz.

BİR KADIN: Halbuki benimki dal gibi.

BÜYÜK HANIM: Siz yüz kızartıcı şeyler söylüyorsunuz. Nevzat Bey'den bana ne? Eskiden olsaydı haydi anlardım. Artık o eski kadın değilim ki! Cihangir'deki ev nasıl yandıysa o eski kadın da öldü.

BİR KADIN: Hep bu ölüm sözü.

BÜYÜK HANIM: Kapayalım diyorum size... Ne olur başka laf edelim. Ay, pek gücüme gidiyor, uyanamadılar bir türlü. Uyansınlar artık, şöyle biraz gürültü edin.

BİR KADIN: Nasıl olur hanımefendi?

BÜYÜK HANIM: Yemliha uykusuna mı yattılar nedir! Uyansalar da bana faydaları yok ya, o da başka. Damadım bir kelime konuşmaz benimle. Ne selam, ne sabah. Kızım deseniz oldum bittim konuşmayı sevmez. Torunum alır başını gider, nereye gider, ne eder, belli değil.

BİR KADIN: Arkadaşlarına gider herhalde.

BÜYÜK HANIM: Herhalde.

BİR KADIN: Bereket gelininize. İnci gibi maşallah. O hepsinin yerini tutar.

BÜYÜK HANIM: Hayır efendim, hayır, ne münasebet! İki gündür annesinde. Ben görmedim ya, kızım söyledi. Alıp başım gitmiş, kocası da burada yok. Meydanı büsbütün boş buldu. İnsan bir el öper, bir Allahaısmarladık der. Eskidenmiş onlar. Akıl ermiyor ki zamanın işine! Damada bakarsanız, biz kaçırtmışız gelini, kızımla ben.

BİR KADIN: Annesini göreceği gelmiştir. Kocası gelince döner gelir, nereye gidecek?

BÜYÜK HANIM: Vallahi bilmem!

BİR KADIN: Son günlerde bir hayli semirmiş görünüyorlar. Sakın bebek filan olmasın?

BÜYÜK HANIM *(yüzünü buruşturur.)*: Gebe efendim.

BİR KADIN: Gebelik yakışmış.

BÜYÜK HANIM: Ağzı burnu şişti. Yüzünü gözünü çil bastı. Bu mu

yakışmak!

SOTİRİ'NİN SESİ: Kemer patlıcan; bamya, ayşe kadın fasulye...

BÜYÜK HANIM *(heyecanlı):* Sotiri geçiyor. Pencereden seslenivetin, daha hızlı bağırsın, uyandırsın ev halkını.

BİR KADIN: Gebelik bana yakışır mıydı?

BÜYÜK HANIM: Size de yakışmazdı iki gözüm. Öyle canın burnunda ıkına sıkına soluduğunu gördükçe güleceğim tutardı.

BİR KADIN: Gebelik bir size yakışırdı öyleyse...

BÜYÜK HANIM: Ne sandınız ya! Bizler kendimize bakmasını bilirdik. Doktor Pizanti'nin bir merhemi vardı, ne çil ne çatlak. Cildim de öyle herkesin cildine benzemezdi. Fildişi gibi bir ten. Ama şimdi şu ellerime bakın. Şu kırışıklara bakın.

BİR KADIN: Doktor Pizanti ne oldu?

BÜYÜK HANIM: Ne olacak, öldü. O merhemin reçetesi de kayboldu.

BİR KADIN: Hiç insan kaybeder mi!

BÜYÜK HANIM: Doğru. Belki de iyi gelirdi şu buruşuklara. Bana iyi gelmese bile gelinime iyi gelirdi. O da ne zaman döner kim bilir!

BİR KADIN: Kocası dönünce gelir hanımefendi. Merak etmeyin. O ailenin size karşı, neme lazım, çok saygısı vardır. Rahmetli babanızdan gördükleri iyiliği hiçbir zaman unutmazlar.

BÜYÜK HANIM: Bilmem ki efendim!

BİR KADIN: Gelin hanımın büyük babası için, rahmetli babanızın kâhyasıymış derler.

BÜYÜK HANIM: Onun gibi bir şey efendim.

BİR KADIN: Dünkü kâhya bugünkü bey. Ticaretle mi böyle zengin oldular bunlar?

SOTİRİ'NİN SESİ *(uzaklaşır.):* Domates, bamya, kemer patlıcan...

BÜYÜK HANIM: Sotiri'nin sesinden duyamıyorum ki.

BİR KADIN: Bunlar ticaretle mi böyle zengin oldular diyorum.

BÜYÜK HANIM: Kulaklarımın tuttu tutarağı işte. Bir kelime anlayamıyorum. Ne dediniz?

BİR KADIN: Küplerini nasıl doldurdular? diyorum.

BÜYÜK HANIM: Kimler?

BİR KADIN *(bağırır.):* Kimler olacak, gelin hanımın babası.

BÜYÜK HANIM: Gelin hanımın babası mı? Ha evet. Fabrikacılıkla. Koskoca bir fabrikaları var Haliç'te. Sabun fabrikası. Zengin insanlar.

BİR KADIN *(bağırır.):* Fabrikaları Haliç'in neresine düşüyor?

BÜYÜK HANIM *(sert):* Bağırmayın, bağırmayın, duyuyorum. *(Üzüntülü)* Arada bir anlayamıyorum, bir uğultu geliyor kulaklarıma. Kulaklarıma değil de zihnime. Başımda bir ağırlık var sanki. Yaşlılık herhalde, yaşlılık. Dün hemşirenin kızına kadar gideyim, dedim, çıktım efendim evden, yokuşun başında ayaklarımın dermanı kesilmez mi? Yığılıvermişim oraya. Bir yandan da Şadiye Hanım, Nazmiye Hanım diye hemşireleri çağırırmışım.

BİR KADIN *(bağırır.):* Nazmiye Hanım! Şadiye Hanım!

BÜYÜK HANIM: Ne yapıyorsunuz? Ölüler çağrılır mı? Ya gelirlerse! *(Kulak kabartır.)* Bir ayak sesi duyuyor musunuz dışarda? Yoksa bana mı öyle geliyor? Gelirlerse yandığımız gündür. Nasıl bakarım onların yüzüne? Hem ben ölüden iğrenirim. Kendimden de iğreniyorum bugünlerde. Ölümüm mü yaklaştı nedir?

BİR KADIN *(bağırarak, ağır ağır çıkar.):* Nazmiye Hanım, Şadiye Hanım!

BÜYÜK HANIM *(dolaşır.):* Ya şimdi gelirlerse!.. Ne yaparım ben gelirlerse?..

(Büyük Hanım'ın kız kardeşleri girer. İkisi de Büyük Hanım' dan daha gençtir.)

NAZMİYE HANIM: Geldiğimize pek sevinmediniz hemşire. Münasebetsiz bir zamanda mı geldik yoksa?

BÜYÜK HANIM: O nasıl söz? Sevindim, çok sevindim.

NAZMİYE HANIM: Tavlamızı da beraber getirdik.

BÜYÜK HANIM: Bilirsin, benim gözlerim iyi seçmez. Zarları göremem.

NAZMİYE HANIM *(küçük kardeşleri Şadiye Hanım'ı gösterir.):* Hemşire sana zarları söyleyiverir.

BÜYÜK HANIM: Eskiden de söylerdi, öyle ya!

NAZMİYE HANIM: Öyle ya!

BÜYÜK HANIM: Siz gittikten sonra çok yalnız kaldım, çok.

ŞADİYE HANIM: Ölüm Allahın emri.

BÜYÜK HANIM: Akşamları toplanır, dereden tepeden konuşurduk. Dertleşirdik. Artık burada benim dilimden anlayan kalmadı. Yabancıyım sanki. Sanki bu ev benim değil. Sanki bu insanlar beni tanımıyor. Sanki ben hiçbir şey bilmiyorum. Sanki ben hiçbir şey görmedim.

(Ablasıyla tavlanın başına geçerler, küçükleri zarları söylemek için ortaya oturur.)

NAZMİYE HANIM: Nesine?
BÜYÜK HANIM: Akide şekerine.
NAZMİYE HANIM: Bir beş. At kardeşim!
BÜYÜK HANIM: Bir beş. Önce siz atın!
NAZMİYE HANIM: Bu parti benim olacağa benzer.
BÜYÜK HANIM: Belli olmaz. Aman ne iyi ettiniz de geldiniz. Bizimkiler hâlâ uykuda. Daha sabah çayımı bile içmedim. Ağzımın içi zehir gibi. Bir uykudur tuttururlar, öğlelere kadar uyurlar. Kahvaltı saat on birde. Abuk sabuk bir gidiş. *(Tek zar atar.)*
ŞADİYE HANIM: Yek. *(Nazmiye Hanım tek zar atar.)* Şeş.
BÜYÜK HANIM *(küçük kardeşini gösterir):* Bu nasıl bu? Şekeri ne âlemde?
NAZMİYE HANIM: Bildiğin gibi.
ŞADİYE HANIM: Se yek. *(Parti boyunca büyük bir dikkatle zarları söyliyecektir.)*
BÜYÜK HANIM: Perhizine hiç dikkat etmiyor.
NAZMİYE HANIM: Masaların üstünde şeker bırakamıyoruz. Sigara da öyle.
BÜYÜK HANIM: Bilirim, kaçırmaz. Zarları da hani hiç şaşırmaz. Gözleriniz nasıl? Şeytan kulağına kurşun, bakıyorum, gözlük filan yok.
NAZMİYE HANIM: Kulaklarım yine duvar.
BÜYÜK HANIM: Yıkatsanız.
NAZMİYE HANIM: Çok yıkattım. Yıkatmakla olacak şey değil.
ŞADİYE HANIM: Dünya!
BÜYÜK HANIM: Dünya ki ne dünya! Aman abla kimseye derdimi anlatamıyorum. Koskoca yalıda bana kalan şu küçücük oda. Nem var nem yoksa elimden aldılar. Sandığımı bile yağma ettiler. İşe yarasa bari canım yanmaz. Parça parça doğradılar her şeyimi. Bürümcük sofra takımlarımı eteklik, şam hırkalarımı saksı altı, masa örtüsü yaptılar. Bir tek maşlah kaldı, Cihangir'de giydiğim. Kokusunu alırlarsa o da gider.
NAZMİYE HANIM: Ver gitsin.
BÜYÜK HANIM: Ziyan ederler. Keserler, biçerler, olmadı deyip atarlar. Ben onu gözüm gibi saklıyorum. Geçen gün bohçasından çıkardım, hava biraz serinceydi, giyeyim dedim.
ŞADİYE HANIM: Cihangir'deki gibi...
BÜYÜK HANIM: İnanır mısın, bir tuhaf oldum. Sanki o maşlah

benim değil. Onu giyen ben değilmişim. Bir maşlah gıcır gıcır yıkanıp ütülendiği zaman bile insana bu kadar yabancı gelmez.

ŞADİYE HANİM: Ver gitsin, ne duruyorsun.

NAZMİYE HANIM: Yabancılık maşlahta değil, sende.

BÜYÜK HANIM: Ver gitsin demesi kolay. Kim bilir ne hale sokacaklar maşlahımı. Giydikleri çıkardıkları şeylerin hiçbiri hoşuma gitmiyor. Her şeyleri bir tuhaf. Konuşmaları bile bir tuhaf. "Günaydın." demiyorlar mı deli oluyorum. Bizler uykudan kalkınca, büyüklerimize: "Sabah şerifleriniz hayırlar olsun!" derdik. Bir tılsım vardı sanki bu sözde. Anamızın babamızın yüzü bir gülümseme ile aydınlanır, "Hayırlı sabahlar olsun kızım!" derlerdi. Kırmızı kadifeler, tülbentler, oyalar, hotozlar gibi güzeldi bu söz.

NAZMİYE HANIM: İlahi kardeşim, şimdi onlar nerede?

BÜYÜK HANIM: Nerede! Nerede o evler, o tavanlar, o sofalar, o avizeler, o mangallar, o sedirler! Nerede o ağır perdelerin kararttığı güzel aydınlık! Gözlerimi yumardım da kırmızı yeşilli kandillerin uçuştuğunu görürdüm. Şimdi gözlerimi kapamaya korkuyorum, kara bir bulut çöküyor üstüme. Dakikalar, saatler, günler bile geçmek bilmiyor. Eskiden günler göz açıp kapayıncaya kadar geçerdi de yine gece olmazdı. Ayrıca uzun geceler vardı gündüzlerden başka. Gündüz gibi geceler. Şimdi yalnız sıkıntı, yalnız üzüntü. Hele sizler gideli büsbütün yalnız kaldım.

NAZMİYE HANIM: Tanrı biz yattıkça sana ömürler versin!

BÜYÜK HANIM: O nasıl söz abla? İçim karardı. Halbuki nasıl da sevinmiştim geldiğinize. Bırakalım şu tavlayı kuzum. *(Tavlayı kapar.)* Tavla oynayacak halim mi var benim. Ağzım da bir acı ki!.. Sulfata yutmuş gibiyim. Uyanamadılar gitti. Şu benim sabah çayımı verin, siz yine uyuyun. Hayır.

ŞADİYE HANIM: Hizmetçiyi savdınız mı yoksa?

BÜYÜK HANIM: Sevimsiz hatun. Onun elinden çay değil su içmem. Nerede o eski adamlar? Dünya çok bozuldu diyorum size. Hangi yandan baksamz öyle. Yalının hali öyle. Gidişat öyle. Bahçedeki taflanlar neredeyse pencereleri oyacak. Bir azgınlık geldi onlara da. Pervazlara, kirişlere giriyorlar, demir parmaklıkları söküyorlar. Kökünden kazıtmalı hınzırları. Azgınlık yalnız insanlarda değil, otlarda, hayvanlarda.

NAZMİYE HANIM: İnsanlar göçtükçe otlar, hayvanlar gelişiyor, evler sarmaşıkların altında çürüyor, ağaçlar durmadan büyüyor.

Bir çitlembik vardı mezarlıkta, küçücük, şimdi kocaman ağaç.

ŞADİYE HANIM: Kolay mı, on yıl geçti.

BÜYÜK HANIM: Öyle ya, tam on yıl. Ama ne tad, ne tuz. Geçenlerde bir çerkeztavuğu istemişti canım, tavukların bile o eski tadı yok. Tavuk etine benzemiyor. Lif lif. Kokusu da bir tuhaf.

ŞADİYE HANIM: Horoz olmasın?

BÜYÜK HANIM: Vallahi bilmem.

NAZMİYE HANIM: Dünya!

BÜYÜK HANIM: Ya o insanlardaki azgınlık! Deniz hamamına döndürdüler nihtımı. Bir sürü çırılçıplak insan. Pencereye gidemiyorum. Şöyle sokulacak olsam, ya anadan doğma bir adam, ya hamam anası gibi çırılçıplak bir kadın. Ya o deniz canavarı!

NAZMİYE HANIM: O da nesi?

BÜYÜK HANIM: Pembe yalının kızı. Siz pek bilmezsiniz, küçüktü o zaman. Gelişti, serpildi, azrak gibi oldu. Vapurlardan bile korkusu yok, abla. Vapur geçerken inadına üstüne doğru yüzer.

ŞADİYE HANIM: Çok şey!

BÜYÜK HANIM: Vapurdan bağrışmalar, çığrışmalar, söz atmalar.

NAZMİYE HANIM: Güzel mi bari.

BÜYÜK HANIM: Aman bilmem! Kara kuru, marsık gibi bir şey. Deniz canavarı işte.

ŞADİYE HANIM: Nasıl, Turgut'umla arası iyi mi?

BÜYÜK HANIM: Onun herkesle arası iyidir. *(Yüzünü buruşturur.)* Utanma, arlanma yok ki!

NAZMİYE HANIM: Nişanlanacaklar diye bir dedikodu çıkmıştı.

BÜYÜK HANIM: Tanrı yazdıysa bozsun, dengi mi o onun!

NAZMİYE HANIM: Para altın anahtar, her kapıyı açar.

BÜYÜK HANIM: Dünyada zengin mi kalmadı. İşte gelinimin babası da zengin...

BİR KADIN *(dışarıdan)*: Nazmiye Hanım, Şadiye Hanım!

NAZMİYE HANIM: Bizi çağırıyorlar.

BÜYÜK HANIM: Biraz daha kalın. Hiç olmazsa şunlar uyanıncaya kadar kalın.

ŞADİYE HANIM: Çağrıldık bir kere. Çağrılınca gitmemek olmaz.

NAZMİYE HANIM: Hadi sen de gel kardeşim.

ŞADİYE HANIM *(Büyük Hanım'ın koluna girer.)*: Hadi kardeşim, bizi yalnız bırakma.

BÜYÜK HANIM: Olmaz!. Bırakın beni!. İstemiyorum... Gitmek

istemiyorum, diyorum size... Ben gitmek istemiyorum. *(Kardeşleri çıkarken koltuğa yığılır kalır.)* Ölmek istemiyorum, ölmek istemiyorum.

(Ağlar. Az sonra kalkar, derlenip toplanır, gözlerini kurulayarak çıkarken Yardımcı girer. Yardımcı bir yandan konuşur, bir yandan Büyük Hanım'ın oyunu için getirdiklerini sahneden çıkarır.)

YARDIMCI: İşte böyle. Mabeyinci Cevdet Bey'in yetmiş beşlik ortanca kızı, istediği kadar, bu dünyada yabancıyım, garibim, yalnızım desin, yine de dünyamıza dört elle bağlı. Vapur değil ki ölüm, binsin gitsin. Kolay vazgeçilmez yaşamaktan. Dünyamız güzel. Bakmakla, görmekle tükenmez. Istakoz sepetini tentene gibi ören balıkçı, tek ayağının üstünde duran martı, rüzgârda kanatlarını gere gere kurutan karabatak, havada dağılmayan vapur dumanı yalnız dünyamızda. Şurada kuleli bir yalı var. Lodos havada çatısına martılar konar. Her kiremite bir martı. Çatının üstü papatya tarlasına döner. Martıların gagaları lodosa, kuyrukları poyraza dönük. Biri de ters dursun, kuyruğunu lodosa, gagasını poyraza versin. Ne gezer! Ben daha doymadım bu dünyaya. Doyan varsa beri gelsin.

(Yardımcı, Büyük Hanım'ın oyunu için gerekli eşyadan sonuncusunu çıkarırken 1. Adam, hemen arkasından 2. Adam'la 3. Adam girerler. Karşı karşıya durarak vapur beklerler. Üçü de kendi âlemindedir. Sahnenin, başlarda, ağır bir tempo ile oynanması gerekir.)

2. ADAM: Günaydın! Nasılsınız?
1. ADAM: Nasıl olalım, bildiğiniz gibi. *(3. Adam'a)* Günaydın.
3. ADAM: Günaydın. *(Sessizlik.)*
2. ADAM: *I am a boy:* ben bir oğlan çocuğuyum. *You are a girl:* siz bir kız çocuğusunuz. *I am a man:* ben bir adamım. *You are a man:* siz bir adamsınız.
3. ADAM: Bir şey mi dediniz?
2. ADAM: Vaktinde gelse bari dedim.
3. ADAM: Vapur mu?
2. ADAM: Vapur.
1. ADAM: Gelir mi hiç!
2. ADAM: *I am a boy:* ben bir oğlan çocuğuyum. *You are a girl:* siz bir kız çocuğusunuz. *I am a man:* ben bir adamım. *You are a man:* siz bir adamsınız.

1. ADAM *(kendi kendine):* Parayı aldı. Bakarsın almaz da.. Hadi aldı diyelim. Ne olacak? Ucu hacze dayanacak. Ortada mal yok ki haczetsin. Mal olmayınca canını alacak değil ya. Canı çıkası!
3. ADAM *(1. Adam'a):* Sizi düşünceli görüyorum.
1. ADAM: Düşünüyorum da, daha bir vapur işletmesini öğrenemedik, diyorum. Artık ötesini sen hesap et.
3. ADAM: Geç efendim, işletmecilik nerede, biz nerede!
2. ADAM: *I am a girl:* ben bir kız çocuğuyum. *I am a man:* ben bir adamım.
1. ADAM: Buzdolabını kaçırmasaydık, tamamdı şimdi. Ne bilirsin eniştesine devrettiğini! Su içinde on bin eder. Sat, çevir paraya, yat üstüne... *(Sessizlik. 3. Adam'a)* Sinirli görünüyorsunuz.
3. ADAM: Durup dururken düğmem kopmaz mı! Şimdi, şuracıkta.
1. ADAM: Yaka düğmeniz mi?
3. ADAM: Yaka düğmem olsa aldırmam.
2. ADAM: Şarklılık iliğimize işlemiş.
3. ADAM: Ne gibi?
2. ADAM: Vapurun gelmemesi canımı sıkıyor da. Şu İngilizlere bakın, şu Almanlara bakın, herifler saat gibi. Bizim İngilizce öğretmeni de saat gibi. On dakika geç kalırsan derse almıyor. Anlatamazsın ki...
1. ADAM: İngilizce dersi mi alıyorsunuz?
2. ADAM: Bu zamanda İngilizcesiz olmuyor. Bizimki kırkından sonra saz çalmak.. Ama ne yaparsın, lazım.
1. ADAM: Müftü efendi ne diyor bu işe?
2. ADAM: Babam mı? Ne desin! İngilizce öğrenmenin sevabı büyük, diyor.
3. ADAM: Sizin de başınıza gelir mi?
2. ADAM: Anlayamadım.
3. ADAM: Sizin de böyle sık sık düğmeniz kopar mı diyorum.
2. ADAM: İplikler çürük, eski kuvveti yok.
1. ADAM: Bir demokrasidir tutturmuş gidiyoruz. Demokrasiye gelinceye kadar sabah olur. Borç verirsin, alamazsın, vapur gelmez, tren yürümez.
2. ADAM: Derse geç kalırsın.
3. ADAM: Düğmen kopar.
1. ADAM: Ne o? Demokrasi.. *(Kendi âlemine dalar.)* Halılar eski. Sırtı sırtına beş yüz lira etmez. Bana verseler beş yüze almam ben. Mavi göbeklisindeki sade o deliği ördürmek için iki yüz lira gider.

Çürümüş ikisi de.

3. ADAM: Düğme düğme deyip de geçmeyin! Bir düğmenin hayatta çok büyük önemi var.
1. ADAM: Daha bu vapur gelmez. Eve kadar uzanıverin, en iyisi.
3. ADAM: Her iş elimden gelir, ama nedense düğme dikemem işte.
2. ADAM: Evde kimse yok mu?
3. ADAM: Hanımın annesi var, onun da gözü görmez.
1. ADAM: Çok geri kalmışız, çok.
2. ADAM: Çok.
3. ADAM: Tevekkeli kendini asacaksan bile İngiliz ipine as dememişler. Eskiden tüfekli makaralar vardı, bilmem hatırlar mısınız? Eskiden düğmeler böyle kopmazdı. Çamaşır eskir, gömlek yırtılır, düğmeler yerli yerinde. Şimdi kıpırdamaya gelmiyor. Ufacık bir hareket, bakıyorsunuz, düğmeler elinizde.
2. ADAM: Ötesi var mı canım. Şu denizin haline bakın. Çöp içinde. Oysa bugün bir çöp endüstrisi kurulmuş Avrupa'da. Bizim işimize yaramaz diye denize attığımız çöplerden herifler mobilya yapıyorlar, kâğıt kalem yapıyorlar, ev yapıyorlar.
1. ADAM: İnsanlık durmuyor.
2. ADAM: İnsanlık dev adımlarıyla ilerliyor.
1. ADAM: Bizde pislik, onlarda temizlik. Bizde dalavere, onlarda düzen. Her şey ona göre. Üç sene önce, bir tanıdığa, hem de yakın bir tanıdığa çıkardım biraz para verdim.
2. ADAM: İnsanlara iyilik yaramaz.
3. ADAM: Yandı, alamazsınız bir daha.
1. ADAM: Bilir miyim? Sıkışık durumdaydı. Yalvardı, yakardı, dayanamadım. Senet vereyim dedi. İstemez, dedim. Senin bana sözün senet, dedim. Olmaz, dedi, çıkardı bir de senet verdi.
3. ADAM: Al şimdi senedi de rafa koy.
1. ADAM: Ne bilirsin? Gel zaman git zaman, baktım bizim paranın lafım ağzına almıyor, yüzümü kızdırdım: yahu bizim para? Ne parası? Elinin körü, ne parası olacak? Verdiğimiz para. Ha, şu mesele. Vallahi yoktu da, olunca vereceğimde... Bugün yarın, tam iki sene oyaladı.
2. ADAM: Oyalar.
1. ADAM: Baktım kendiliğinden vereceği yok. Memlekette kanun var, adalet var dedik, gittik mahkemeye. Mahkemeye getirebilirsen getir. Bugün hasta, yarın raporlu, öbürgün yolda daha öbürgün cenazesi var. Gel git, tam iki sene.

3. ADAM: Bu kanunlar bize göre değil. Bizde sopa kanunu geçer. Çekeceksin sopayı, alacaksın parayı.
1. ADAM: Borcum olmasına borcum diyor. İnkâr ettiği yok. Bugüne bugün parası olan adam. Parası hem var, hem yok. Evine icra memurunu götürüyorsun, buzdolabı, çamaşır makinesi, elektrik süpürgesi, halı kilim, yok yok.
3. ADAM: Ama hepsi karısının üstünde.
1. ADAM: Bu bekâr. Eniştesinin üstüne yapmış.
2. ADAM: İşi daha sağlam tutmuş. *(Çıkarken) I am a boy:* ben bir oğlan çocuğuyum. *I am a girl:* ben bir kız çocuğuyum. *I am a man:* ben bir...
1. ADAM: Gel de sinirlenme.
3. ADAM: İstediğin kadar sinirlen. Giden para, kopan düğme gibi kolay kolay yerine konmuyor.

(Yardımcı girer.)

1. ADAM: Bak buraya. Zahireci Apti'ye uğra. Öteberi aldım. Onları yarın erkenden bizim eve bırakıver. *(Para verir.)* Al şunu da.

YARDIMCI: Sen merak etme Niyazi Bey.

(İki adam çıkarlar.)

YARDIMCI: Bu adam Niyazi Tolga. Galata'da yazıhanesi var. İlkin gümrük memurluğu etti. Beş on kuruş tuttu. Şemsi Paşa'daki ahşap evi okutunca komisyonculuğa başladı. Çok geçmeden kelleyi kulağı düzdü, evlendi. Şimdi bekâr. Karısı bıraktı kaçtı bunu. Kadını Düzce'den almıştı. Taşra kızının gözü kapalı olur diye düşündü. Gel gelelim taşra kızı malın gözü çıktı. Az zamanda nice İstanbulludan daha İstanbullu kesildi. Bacak bacak üstüne atıp koltuğa oturmasını, fistan sıyırtıp tenteneli eteklik göstermesini, bonfile yemesini, naylon giymesini öğrendi. Niyazi Tolga gözü gibi severdi karısını. Karısı bir, para iki. Bir de kendi... İlle kendi. Aklı çıkar kendine Niyazi Tolga'mn. Sabahleyin yataktan kalkar kalkmaz dişlerini fırçalar iki dakika altını, iki dakika üstünü. Gargara yapar. Kibrit çöpüne pamuk sarıp diş etlerini ilaçlar. Kulaklarına, gözlerine damlasını damlatır. Bir bardak ılık ıhlamur içer. Giyinir, kuşanır sofra başına geçer. Kahvaltıda süt, tereyağı, bal olacak Niyazi Bey'in yediği balı şuraya döksen dağlar gibi yığılır. *(Yardımcı bir yandan konuşur, bir yandan aşağıki sahne için gerekli aksesuarı taşır.)* Bol sebze yer. Kışın her gün ıspanak. Demir varmış ıspanakta. Bir kadın gibi dikişten anlar. Kendi de diker. Pazarları terzi dükkânı gibidir evi. Pantolon

diker, pijama diker. Karısının potinlerini, şapkasını, iç çamaşırlarını, çoraplarını hep kendi beğenir alırdı. Elbisesinin modellerini kendi seçer, sonra da karıyı koluna takar, terziye götürürdü.

(Sahnenin yanları kararır, Yardımcı kaybolur. Terzi, Niyazi Tolga, karısı girerler. Bayan Tolga'nın üstünde provası yapılan elbise vardır.)

TERZİ: Kumaş çok yumuşak da göstermiyor. Dikilsin bitsin, bir de o zaman görün.

B. NİYAZİ: Bu omuz hafifçe kalkmak istiyor. *(İki parmağı ile kumaşı hafifçe kaldırır.)* Bakın, nasıl şimdi?

TERZİ: Biraz istiyor. *(İğneler, sabunla çizer.)*

B. NİYAZİ: Göğsü fena değil. Belde bazı kusurlar görüyorum. Şu penslerin ikisi de sağa kıvrılmış. Birini sağa, birini sola kıvırmazsanız olmaz. Bakın, şurası şurasından daha geniş. Daralmak da istiyor. Bu bel iyice oturmalı.

TERZİ: Bu bel iyice otururşa, biraz da zora gelirse... Bilmem ama yine de siz bilirsiniz.

B. NİYAZİ: Siz şimdiki belini düşünüyorsunuz hanımın. Perhizi var. Bu bel on gün sonra iki santim içeri girer.

TERZİ: Siz istedikten sonra ben daraltırım, daraltması kolay. *(İğneler.)*

B. NİYAZİ *(geriliyerek elbiseye bakar.):* Cep de yukarı çıkmak istiyor. *(Terzi cebi söker kaldırır.)* Yok yok, o kadar değil. Aşağı... aşağı.. biraz daha. Tamam. Aman hiç dokunmayın. Hafifçe sola kaydırın bakayım. Güzel, güzel. İyi. Çok iyi.

TERZİ: Hanımefendi hiç sesini çıkarmıyor.

B. NİYAZİ: O dikişten anlamaz.

TERZİ: Hanımefendi çok güzel giyiniyor halbuki.

B. NİYAZİ: Bütün elbiselerini ben beğenirim, ben seçerim, ben alırım.

Bn. TOLGA: İç çamaşırlarıma kadar karışır.

B. NİYAZİ: Bir erkeğin hakkı. Bir erkek karısını gönlüne göre giydirmek ister.

Bn. TOLGA: Eteği biraz kısa değil mi?

B. NİYAZİ: Etekler kısaldı şekerim.

Bn. TOLGA: Çorapların rengi koyuldu demiştin, herkesin ayağında açık renk çorap!

B. NİYAZİ: Koyuldu canım, çoraplar koyuldu.

TERZİ: Elbise çarşambaya tamam. Saat altıda hazır.

B. NİYAZİ: Üçüncü bir prova yapmayacak mısınız?
TERZİ: İster mi?
B. NİYAZİ: Olmaz! İki prova ile olmaz. Bir prova daha lazım. Salıya bir daha göreyim elbiseyi.
TERZİ: Siz bilirsiniz.
B. NİYAZİ: Ya, ya. *(Karısına)* Hadi şekerim, sen elini biraz çabuk tut, daha sutyenciye gideceğiz. Hoşça kalın, salıya bu vakit.
TERZİ: Güle güle. Salıya bu vakit.

(Çıkarlarken ışık değişir. Yardımcı girer. Konuşarak aksesuarı değiştirir. Girer çıkar.)

YARDIMCI: İşte ne olduysa bu sıralarda oldu. Niyazi Bey'in dost bildiği bir sütü bozuk hanımım baştan çıkardı. Niyazi Tolga'nın ruhu bile duymadı. Ona bakarsan, ben işi hemen anladım, diyor. Az aldanmış olmak istiyor. Aldanmanın azı çoğu olurmuş gibi. Hamının hovardasına gelince, sahiden hovarda denir böylesine. Asmaaltında bir mağaza. Ama eniştenin üstünde. Nişantaşı'nda bir apartman katı. O da eniştenin üstünde. Öyle ya, bin türlü hali var dünyanın. Enişte yaşlı başlı, sağlam adam. Beriki hovarda, tam hovarda. Gezer tozar, keyfine bakar, kadın tavlar. Niyazi Bey'in hanımıyla Nişantaş'ında apartmanda buluşuyorlardı. Niyazi Bey sabah çıkıyor, akşam geliyor. Karısını, gelince evde buluyor ya. Kadın o günü, sabahtan akşama kadar, hovardasıyla birlikte geçirmiş, ne bilsin! Gel zaman git zaman, bir gün eve dönünce kadını evde bulamadı. Sağa baktı yok, sola baktı yok, mutfakta, banyoda yok. Oysa bu kadın böyle geç vakitlere kadar dışarda kalmaz. Niyazi Tolga bir ıhlamur pişirdi kendine, geçti köşesine oturdu. O ne? Koltuğun yanındaki masada bir kâğıt. Bir mektup. Hem de karısının yazısı. Okudu: "Niyazi, ben gidiyorum. Beni boşuna arama. Beni şu kadarcık seviyorsan mutlu olmamı da istersin. Ben senin karın olacak kadın değilmişim. Şimdilik hiçbir şey düşünecek halde değilim. Boşanma işini daha sonra konuşuruz. Bana kolaylık göstereceğini umarım. Affet beni." Dünya Niyazi Tolga'nın başına yıkıldı. Bütün cinleri tepesine üştü. Koyu koyu düşünmeye başladı.

(Yardımcı kaybolur. Elinde mektupla Niyazi Tolga girer. Önce fısıltı halinde başlayan, gittikçe yükselen, sonra dayanılmaz bir uğultu haline gelen sesler duyulur. Niyazi Tolga dinler, dolaşır, acı çektiği bellidir. Seslerin birincisiyle ikincisi kadın sesi, üçüncüsü kalın bir erkek sesi olabilir.)

1. SES: Niyazi Tolga'nın karısı kaçmış.
2. SES: Niyazi Tolga'nın karısı kaçmış.
SESLER *(bir arada):* Niyazi Tolga'mn karısı kaçmış.
1. SES: Duydunuz mu Niyazi Tolga'mn karısını?
2. SES: Niyazi Tolga'nın karısı dostuna kaçmış.
3. SES: Kime kaçmış? Dostuna mı?
1. SES: Niyazi Tolga'nın karısı dostuna kaçmış.
SESLER *(bir arada):* Dostuna kaçmış. Niyazi Tolga'nın karısı dostuna kaçmış.
3. SES: Ne zamandan beri dostu varmış?
1. SES: Dostu varmış. *(Yankı.)* Dostu varmış.
2. SES: İlk günden beri dostu varmış.
SESLER *(bir arada):* Bırakmış Niyazi Tolga'yı kaçmış. Karısı. *(Yankı).*
3. SES *(bir arada):* Bırakmış Niyaz Tolga'yı kaçmış.
2. SES: Yüz üstü bırakmış.
3. SES: Yüz üstü bırakmış.
1. SES: Kimmiş dostu?
2. SES: Kimmiş dostu biliyor musunuz?
1. SES: Kim? Kim?
NİYAZİ TOLGA: Kim olabilir? Kim?
SESLER *(karmakarışık):* Kim? Kim? Kim? *(Sesler gittikçe hafifler.)* Kim? Kim?.
(Birinci erkek girer.)
1. ERKEK: Küçükbahçe sokak 20 numarayı arıyorum.
B. NİYAZİ: Kusura bakmayın cevap verecek halde değilim.
1. ERKEK: Hasta mısınız yoksa?
B. NİYAZİ: Onun gibi bir şey.
1. ERKEK: Hiç durmayın, bir doktora gidin. Yüzünüz gözünüz kıpkırmızı. Tıkanabilirsiniz yoksa, hiç belli olmaz.
B. NİYAZİ: Doğru, hiç belli olmaz.
1. ERKEK: İnsan böyle ölüyor işte. Kıpkırmızı kesiliyor, sonra da tıkanıveriyor.
B. NİYAZİ: Tıkanıveriyor, öyle ya!
SESLER *(bir arada):* Kim? Kim? Kim?.
1. SES: Kim olabilir?
1. ERKEK: Sesleri duyuyor musunuz?
(2. erkek girer.)
2. ERKEK: Sesler mi dediniz?

B. NİYAZİ: Ben hiçbir şey duymuyorum.
1. SES: Kim olabilir? Kim?
2. ERKEK: Saklamayın! Sesler geliyor kulağınıza. Böyle zamanlarda sesler gelir insanın kulağına. Ayıp mı canım, neden saklıyorsunuz?
1. ERKEK: Küçükbahçe sokak 20 numarayı arıyordum, sesler geldi kulağıma.
2. ERKEK: Küçükbahçe sokak 20 numara mı dediniz?
1. ERKEK: Evet.
B. NİYAZİ: Ben bu adresi biliyorum sanki.
2. ERKEK: Bundan üç ay önce...
B. NİYAZİ: Tamam, bundan üç ay önce, oturma odasında, masanın üstünde...
2. ERKEK: Bir gazetenin kenarında...
B. NİYAZİ: Evet, evet, kurşunkalemle yazılmış... Küçükbahçe sokak 20 numara...
2. ERKEK *(1 Erkeğe):* Bu sizin oturduğunuz sokak.
1. ERKEK: Deminden beri bu sokağı arıyorum. İnsan kendi evini arar mı, nerede görülmüş?
B. NİYAZİ: Olamaz, muşambacının adresi bu.
1. ERKEK *(2. erkeğe):* Peki, ya 687195?
2. ERKEK: Evimde benim telefon bile yok.
B. NİYAZİ: Tamam, berberin telefonu.
1. ERKEK: Emin misiniz?
ÜÇ SES *(karmakarışık):* 687195, 687195, 687195...
3 SES: Evinde telefon yokmuş!...
1. SES: Daha dün evine telefon ettim.
B. NİYAZİ: Merak ettim, sordum, berberin telefonu dedi.
1. ERKEK: Berberin telefonu demiş, laf!
B. NİYAZİ *(2. erkeğe):* Benim sizi bir yerden gözüm ısırıyor.
2. ERKEK: Ben sizi hiç tanımıyorum... Tuhaf sesler duydum da geldim.
B. NİYAZİ: Durun, durun bakayım! O gece sinemada yanımızdaki sırada oturan siz değil miydiniz?
2. ERKEK: Yooo, hiç hatırlamıyorum.
B. NİYAZİ: Lacivert bir elbise vardı üstünüzde.
2. ERKEK: Dedim ya, hatırlamıyorum.
1. ERKEK: Yakanızda bir karanfil olduğunu da ben söyleyeyim.
B. NİYAZİ: Tuhaf tuhaf gülümsüyordunuz.
2. ERKEK: Yanılıyorsunuz... Yanılıyorsunuz diyorum size... Siz

aklınızı kaçırmışsınız..

1. SES: Niyazi Tolga'nın karısı sinemadaki adama kaçmış.
2. SES: Niyazi Tolga'nın karısı lacivertli adama kaçmış.

ÜÇ SES *(bir arada):* Yakasında bir karanfil varmış... Tuhaf tuhaf gülümsüyormuş... Tuhaf bir gülümseyiş... Çok tuhaf... *(Yankı)* Çok tuhaf...

1. ERKEK: Onu bırakmayın! Mutlaka odur.. Bakın nasıl da sıvışmak istiyor. Bir suçu olmasa...
2. ERKEK: Suçunu bana yüklemek istiyor... İşte aradığınız adam.
1. ERKEK: İşte aradığınız adamın ta kendisi. İnanın bana.
2. ERKEK: Karınızı baştan çıkaran odur diyorum size.
1. ERKEK: Ben mi? Ben Niyazi Tolga'nın karısını ya iki gördüm ya üç.
2. ERKEK: Geçenlerde sokakta bayan Tolga'ya selam veren siz değil miydiniz?
1. ERKEK: Ben Bayan Tolga'nın arkadaşının arkadaşıyım da ondan selam verdim.
2. ERKEK: Niyazi Tolga'da yutacak göz var mı?

B. NİYAZİ: Siz değilseniz o. O değilse siz... Hanginiz? Çabuk söyleyin sabrım tükeniyor.

1. ERKEK: Hangimiz mi? O.
2. ERKEK: Sorulur mu? O.

B. NİYAZİ: Güzellikle soruyorum size.

1. ERKEK: Doğrusunu ister misiniz?. Ne o, ne ben.. Hiçbirimiz.
1. SES: Öyleyse kim? Kim? Kim? *(Yankı)* Kim?

(3. erkek girer.)

3. ERKEK: Günaydın.

B. NİYAZİ: Günaydın.

1. ERKEK: Bir siz eksiktiniz.
2. ERKEK: Nasıl da korkuyor!
3. ERKEK: Sayın Niyazi Tolga, bunlar sadece gönül eğlendirdiği erkekler karınızın. Aradığınız adam bunlar değil.

B. NİYAZİ: Siz kimsiniz?

3. ERKEK: Ben mi? Ben, elinde ipuçları bulunan biri.

1. ERKEK: Gönül eğlendirdiği adamlarmış! Yüzünü bile hatırlamıyorum karınızın.

2. ERKEK: Ben de öyle. Buna da gönül eğlendirmek denirse...

1. ERKEK *(3. erkeği gösterir):* Aradığınız adam sakın kendileri olmasın?

2. ERKEK: Karınızı baştan çıkarmadıysa ne işi var burada?
B. NİYAZİ: Ne işiniz var burada?
3. ERKEK: Elimde ipuçları olduğunu söylemiştim... Sizi aydınlatmak istiyorum.
B. NİYAZİ: Dinliyorum, buyrun.
3. ERKEK: Karınızın sevgilisini çok uzaklarda arıyorsunuz.
B. NİYAZİ: Burnumun dibinde arayacak değilim ya!
3. ERKEK: İnsan burnunun dibini görmez. Bir kadın sevgilisini gizlemek istedi mi kocasının burnunun dibine gizler. Kızmayın bana. Maksadım sizi sadece aydınlatmak. Hiç mi hırsız polis romanı okumadınız! En gizli çekmece, en güvenilir kasa burnumuzun dibi, gözümüzün önüdür. Beni dinleyin, karınızı da sevgilisini de uzaklarda aramayın! Masanın üstüne bakın, aynanın önüne bakın! Ceplerinizi karıştırın! Duvarları delmek, döşemeleri oymak boşuna. Bu karınızın kaçıncı kayboluşu?
B. NİYAZİ: İlk kez başıma geliyor.
3. ERKEK: Olamaz.
B. NİYAZİ: Ne demek olamaz! İlk kez başıma geliyor diyorum size.
3. ERKEK: Ötekilerini saymıyorsunuz öyleyse.
B. NİYAZİ: Hangilerini?
3. ERKEK: Kadınlar, içleri sıkılırken, yün örerken, kedilerini okşarken, pencereden bakarken de kaybolurlar.
B. NİYAZİ: Karımın her zaman içi sıkılırdı, durmadan yün örerdi, kedisi dizinden hiç inmezdi, ama pencereden baktığını hatırlamıyorum.
1. ERKEK: Ben karınızın pencereden baktığını çok gördüm.
2. ERKEK: Ne tuhaf! Kadınlar pencereden bakarken ne düşünürler dersiniz?
3. ERKEK: Tuhaf olan, kadınların pencere önünde kayboluşu.
B. NİYAZİ: Karımın, bir akşamüstü, durup dururken perdeyi aralar gibi olduğunu görmüştüm de tuhafıma gitmişti.
3. ERKEK: Sonra kapı çalınmıştı.
B. NİYAZİ: Ama bu gelen aile dostumuzdu. *(Sessizlik.)* Aile dostumuz...
3. ERKEK: Karınızın izi üstündesiniz. *(Çıkar.)*
1. ERKEK: Şu kadınlar hiç belli olmuyor. *(Çıkar.)*
2. ERKEK: Bu aklıma gelmezdi. *(Aile dostu girerken selamlaşırlar. Çıkar.)*
B. NİYAZİ: Demek böyle?

AİLE DOSTU: Ne gibi Niyazi?

B. NİYAZİ: Ne gibi mi? Arkadaş, inkârı bırak! Bu tuttuğun yol çıkmaz. İnkâra saparsan kızarım. Bir kızdım mı da kimse tutamaz beni. Allah çıksa karşıma dinlemem. İyisi mi, ne oldu, ne bitti, nerede buluştunuz, sen ona ne dedin, o sana ne dedi, kuzu gibi güzel güzel anlat!

AİLE DOSTU: Anlatacak bir şey olsa anlatmaz mıyım, hatırını kırar mıyım?

B. NİYAZİ: Bak güzellikle söylüyorum. Anlatacak mısın? Anlatmayacak mısın? Yoksa ben sana anlattırayım mı?

AİLE DOSTU: Neyi anlatayım, bilmem ki!..

B. NİYAZİ *(bir tokat atar.)*: Sana bu lazım... *(Bir tokat daha atar.)* Sen bundan anlarsın.

AİLE DOSTU: Çocuk mu oldun Niyazi? Ne yapıyorsun? Delirdin mi? Kendine gel!

B. NİYAZİ: Sende şu kadarcık erkeklik olsa, böyle iki tokatta yerlere serilmezsin, yalvarmaya yakarmaya başlamazsın, bir tokat da sen bana atmaya kalkarsın. Ama nerede! Erkeklik kim, sen kim!

AİLE DOSTU: Kendine gel Niyazi, rica ederim kendine gel!

B. NİYAZİ: Senin bu kadar ödlek olduğunu bilmezdim.

AİLE DOSTU: Boşuna sinirleniyorsun.

B. NİYAZİ: Şu kalıp kıyafetinden utan!

AİLE DOSTU: Ne var kalıp kıyafetimde?

B. NİYAZİ: Daha ne olsun! Boy bos tamam. Tepemden bakıyorsun...

AİLE DOSTU: Boş ver kalıp kıyafete Allah'ım seversen.

B. NİYAZİ: Boş vermek lazımmış, doğru. İnsanda yürek olmalı.

3. SES: İnsanda yürek olmalı...

2. SES: Kimi insan iri yarı ama kof.

1. SES: Bak Niyazi Tolga'ya.

2. SES: Ufak tefek ama pire gibi... Pire gibi. *(Yankı)* Pire gibi.

AİLE DOSTU: Niyazi, bir şey soracağım sana.

B. NİYAZİ: Sor bakalım kadın avcısı.

AİLE DOSTU: Sen hiç spor yaptın mı?

B. NİYAZİ: Neye sordun?

AİLE DOSTU: Bakıyorum, pire gibisin, çok da kuvvetlisin... Hani spor yapmayan insan... Kolların nasıl? Kolların da ellerin gibi kuvvetli mi?

B. NİYAZİ: Kollarım da iyidir, ellerim de... bacaklarım da... Tut bak! *(Bacağını gererek uzatır.)*

AİLE DOSTU *(eller.)*: Taş gibi.

B. NİYAZİ: Bisikletten.

AİLE DOSTU: Bisiklet demek böyle bacakları taş gibi yapıyor.

B. NİYAZİ: Yapar. Ama bak ne yalan söyleyeyim, öteki sporlarla çok uğraşmadım. Bisikleti bir yana bırakırsan, hiç spor yapmadım diyebilirim.

AİLE DOSTU: Tuhaf!

B. NİYAZİ: Çocukluğumda bahçemizde bir ağaç vardı. Dalına tutunur, çekerdim kendimi. Bir iki, üç. Çok yaradı bana.

AİLE DOSTU: Alman cimnastiği başka.

B. NİYAZİ: İsveç cimnastiği hiçbir zaman Alman cimnastiğinin yerini tutmaz.

AİLE DOSTU: Ben çok futbol oynadım. Futbol küçük yaşta kavuruyor insanı.

B. NİYAZİ: Kavruk kalmışa benzemiyorsun.

AİLE DOSTU: Bakma, kofum ben.

B. NİYAZİ: Mahallede bir takımımız vardı, çocukken. Beni oynatmazlardı. Adam kıtlığında kaleci dururdum. Kalecilik sarmazdı beni. İlle de girişmek isterdim. Bizim Osman'a gazoz ısmarladım, bıraksın da ben de ötekiler gibi girişeyim diye. Yüzüme gözüme bulaştırdım. Sonra da vazgeçtim. Yüzmeme de yüzme denmez.

AİLE DOSTU: Ben iyi yüzerim.

B. NİYAZİ: Benimki sırtüstü. Biraz da köpekleme.

AİLE DOSTU: İnanılır şey değil.

B. NİYAZİ: Babam kuvvetli adamdı. Hele bilekleri... Hele elleriyle parmakları!.. Tepsiyi, bildiğimiz tepsiyi, iki ucundan tutar, cart diye yırtardı.

AİLE DOSTU: Sen babana çektin demek.

B. NİYAZİ: Benim parmaklarımın da hatırı sayılır. Getir parmağını, korkma acıtmam. Dola parmağıma. Ha şöyle. Şimdi sık... Sık!

AİLE DOSTU: Aman, aman! Mengene gibi. *(Diz üstü düşer.)* Oldu. Yeter...

B. NİYAZİ: Sıkmıyorum.. Sıksam o parmak kopar.

AİLE DOSTU: Bırak parmağımı ne olursun!

B. NİYAZİ *(tatlılıkla)*: Bre cahil, karını baştan çıkarırken başına gelecekleri hiç, düşünmedin mi?

AİLE DOSTU: Karını seviyorum, elimde değil. Ne yapayım!

B. NİYAZİ: Bak buna sevindim.
AİLE DOSTU: Sahi mi söylüyorsun? Ben bunda sevinecek bir şey görmüyorum.
B. NİYAZİ: Sen o kadar anlarsın.
AİLE DOSTU: Çok tuhaf!
B. NİYAZİ: Tuhaf ya! Benim bu işte parmağım olmasa, sen benim karımı baştan çıkarabilir miydin alık?
AİLE DOSTU: Ama...
B. NİYAZİ: Aması maması bu işte. Ben ondan çoktan bıkmıştım... Soğumuştum, anlıyor musun?
AİLE DOSTU: Mesut görünüyordun.
B. NİYAZİ: Bakma.
AİLE DOSTU: Yüzün gülüyordu.
B. NİYAZİ: Vicdan denen bir şey var. At atamazsın, sat satamazsın.
AİLE DOSTU: Güzel kadın oysa!
B. NİYAZİ: Sen onu ilk aldığım zaman görseydin.
AİLE DOSTU: Nasıldı?
B. NİYAZİ: Anlatılmaz. Körpecik.
AİLE DOSTU: Yine körpe.
B. NİYAZİ: Başımdan savmak için senin gibi bir enayi bekliyordum.
AİLE DOSTU: Tatlı kadın. Cıvıl cıvıl.
B. NİYAZİ: Öyle gelir.
AİLE DOSTU: Karını bana yamadın mı demek istiyorsun?
B. NİYAZİ: Ha şunu bileydin! *(Katılarak güler.)* Ha şunu bileydin! *(Güler.)* Aptal seni! Namus düşmanı! Başı ezilesi yılan! *(Gülmesi bir inilti halini alır.)* Sana güvendim. Sana evimi açtım. Bana neden bu oyunu oynadınız? *(Ağlar.)* Benim karım, benim sevgili karım tutsun, da...

(3. Erkek girer.)

3. ERKEK: Nasıl memnun musunuz Niyazi Bey? Hanımınızı baştan çıkaranı buldunuz değil mi?
AİLE DOSTU: Hep sizin yüzünüzden. Bakın adamcağız ne hale geldi! Hadi Niyazi, yat biraz, dinlen. Uyursan kendine gelirsin, açılırsın.
B. NİYAZİ: Bunu sen mi söylüyorsun?
3. ERKEK: Aile dostunuzun hakkı var. Uyanınca yeniden hatırlaması olmasa, uyku bütün üzüntüleri siler süpürür.

(2. Erkek girer.)

2. ERKEK: Ertesi gün duyulan üzüntüye üzüntü denmese gerek.

İnsan ertesi gün yeniden üzülmez, belki bir gün önce üzüldüğünü hatırlayarak üzülür.

(1. Erkek girer.)

1. ERKEK: Üzüntünün üzüntüsü demeli buna.
3. ERKEK: Tıpkı yankının yankısı gibi. Yankı gittikçe nasıl hafiflerse üzüntü de öylece silinip gider.
1. ERKEK: Unutmak dediğimiz şey bu işte.
2. ERKEK: Niyazi Tolga da unutur günün birinde.
1. ERKEK: Daha şimdi pek yeni.

AİLE DOSTU: Bir aspirin ister misin Niyazi?

B. NİYAZİ: Aspirin istemem.

3. ERKEK: Bana kalırsa iyi gelir. Benim baş ilacımdır aspirin. Cebimde her zaman bir iki tane bulunur.

B. NİYAZİ: Aspirinle geçecek şey değil.

AİLE DOSTU: İnatçıdır. İçmem dedi mi içmez.

1. ERKEK: Biz onun iyiliği için söylüyoruz, kendi bilir.

B. NİYAZİ: Benim iyiliğimi düşünseniz böyle mi olurdu?

1. ERKEK: Karınızı aile dostunuzun baştan çıkardığı anlaşıldıktan sonra, artık bana söylenecek bir sözünüz kalmamalıydı.

B. NİYAZİ: Sizin de karımla ilginiz olduğunu biliyorum. *(2. ve 3. Erkeğe.)* Sizin de.. Sizin de..

3. ERKEK: Üstünde durmaya bile değmez.

B. NİYAZİ: Ayıp, ayıp!

2. ERKEK: Aile dostunuzun yanında bizimki hiç kalır.

1. ERKEK: Denizde bir damla.

B. NİYAZİ: O damlanın da benim için önemi var.

3. ERKEK: Büyütüyorsunuz. Her kadının başından böyle ufak tefek işler geçer. Ama büyük bir aşkın yanında bunlar unutulur gider. Bunların hesabı sorulmaz.

1. ERKEK: Araya kaynar.

B. NİYAZİ: Nasıl unutabilirim?

2. ERKEK: Nedir unutamadığınız, unutamayacağınız? Karınız mı, aldatılmak mı? Karınızsa kolayı var. Yok bilin karınızı! Hani ilk gençliğinizde maaşınızın yarısını bankaya koyardınız da yok bilirdiniz, tıpkı onun gibi. Aldatılmaksa, bunun hiç, ama hiç önemi yok. Günde hepimiz kırk kez aldatılıyoruz. Bu yüzden ne hasta oluyoruz, ne de içleniyoruz.

1. ERKEK: Kasabından manavına, manavından genel müdürüne kadar, günde kırk kişi kazık atıyor insana.

3. ERKEK: Balıkçıdan taze niyetine aldığınız uskumrunun kokmuş çıkmasıyla karınızın sizi aldatmış olması arasında ne fark var?

AİLE DOSTU: Geçen gün bakkaldan iki yüz elli gram kaşarpeyniri aldım. Eve geldim tarttım, iki yüz gram çıktı. Kızdım kızmasına ama hasta olacak kadar değil.

B. NİYAZİ: Aklım duracak! Bir türlü anlayamıyorum! Beni neden aldattı? Beni neden bırakıp gitti. Bir sakatlığım mı var? Çok mu çirkinim? Elbise üstümden mi dökülüyor?

2. ERKEK: İşte bu işin can noktası. Bu aldatmanın sizi aşağılatacağını sanıyorsunuz.

AİLE DOSTU: Bu bir zevk meselesi. Öyle değil mi? Kimi kadın ondan hoşlanır, kimi kadın bundan.

B. NİYAZİ: Yüzüm gözüm, ağzım burnum herkesinki gibi değil mi yoksa?

3. ERKEK: Bir şey söylersem kızmazsınız ya bana?

AİLE DOSTU: Neden kızsın canım, şunun şurasında dertleşiyoruz.

3. ERKEK: Siz ağzınıza aynada alıcı gözle baktınız mı hiç?

B. NİYAZİ: Ne var ağzımda?

3. ERKEK: Sizin ağzınız hep para lafı eden birinin ağzı. Ağzımıza kelimelerin biçim verdiğini unutmayın. Papatya satan çingene kızının dişleri papatya satmaktan beyaz. Karanfilci çocuğun dudakları karanfil demekten kırmızı. Günde bin kez: "Papatya, karanfil!" diyen ağızla dilinden para lafı düşmiyen ağız bir olur mu? Bir de aile dostunuzun ağzına bakın. Siz kadın olsanız hangi ağzı öpersiniz?

B. NİYAZİ: Acı, çok acı.

2. ERKEK: Kadınlar parayı severler. Niyazi Bey'in ağzım öpünce parayı öpmüş gibi olurlar. Niyazi Bey'in ağzında kusur yok. Kusur Niyazi Bey'in gözlerinde.

AİLE DOSTU: Ne varmış Niyazi'nin gözlerinde?

2. ERKEK: Niyazi Bey'in gözleri ağacı, denizi, bulutu, güneşi görmeyen birinin gözleri. İçe dönük, yalnız çıkarına bakıyor Niyazi Bey'in gözleri.

B. NİYAZİ: Laf bunlar. Bütün o saydıklarınızın hepsini hem görürüm hem severim.

2. ERKEK: Sanmıyorum.

B. NİYAZİ: Daha geçen hafta Burgaz'a gittiğimiz gün...

1. ERKEK: O gezintiyi hiç açmayın. O gün olmayacak işler yaptınız. Sucuk gibi terlediniz, düştünüz. Akşama kadar bir ağacın dibinde

börek yediniz, su içtiniz, börek yediniz su içtiniz.

B. NİYAZİ: Bir düşeşti o börek. Bir daha öylesi pişmez.

3. ERKEK: Siz hep böylesiniz Niyazi Tolga. Ya gırtlağınızı düşünürsünüz, ya para.

B. NİYAZİ: Parayı sevdiğimi saklayacak değilim.

AİLE DOSTU: Öyle ya!

B. NİYAZİ: Bütün uğursuzluklar yoksulların içinden çıkar. Zenginden bir tane yankesici çıktığını gördünüz mü?

AİLE DOSTU: Bak bu doğru değil.

B. NİYAZİ: Bütün kötülüklerin kaynağını yoksullukta aramalı. Para bizi bütün kirlerimizden temizler. Zengin insan iyi insan.

1. ERKEK: Şimdi daha iyi anlaşılıyor. Kusur Niyazi Bey'in ne ağzında, ne gözlerinde, sadece kafasında.

AİLE DOSTU: Bu kafa kafa değil. Bu kafayı değiştir Niyazi.

B. NİYAZİ: Sen sus hele, sen ağzını açma!

AİLE DOSTU: Benimki bir öğüt.

B. NİYAZİ: O öğüdü kendine sakla. Perişan edeceğim seni. Senden kendi silahlarımla öcümü alacağım. Paranın ne işler gördüğünü o zaman anlayacaksın. Karım yanında değil mi? İnkâra yeltenme. Belli bir şey, evinde. Vatandaşın namusuna nasıl leke sürülürmüş göstereceğim sana. Sen evli bir kadınla yaşamanın suç olduğunu bilmiyor musun yoksa? Bilmiyorsan öğren. Suç üstü yakalatacağım seni. Hapislere attıracağım. Sürüm sürüm süründüreceğim seni. *(1. ve 2. Erkeklere)* İşte karımla zina eden adam. Aile dostumuz. Tutun şu namus hırsızım, yakalayın!

1. ERKEK: Bu ha!

2. ERKEK: Demek bu? Vay alçak!

(1. ve 2. Erkek aile dostunu bileklerinden yakalarlar.)

B. NİYAZİ *(aile dostuna):* Nasıl, hoşuna gitti mi? Niyazi Tolga'nın karısını baştan çıkarmak kolay mıymış? *(Bir tokat atar.)* Köpek!

AİLE DOSTU: Niyazi, kendine gel.

B. NİYAZİ: Bilemezsin nasıl kendimdeyim! Bak öfkem geçiverdi. Şimdi de ben bir öğüt vereyim sana. Senin için yapılacak iki iş var: ya hapse girmek, ya da..

AİLE DOSTU: Ya da?

B. NİYAZİ: Ya da yirmi bin liralık bir senet imzalamak. Bu senedi imzalar bana verirsen affederim seni. Olanı biteni unuturum. Davamdan vazgeçerim. Zina davası bu, düşer. Biliyorum. Hovarda aile dostumuz imzalayacak bu senedi. Ama o zaman da canını biner biner, ay be ay, taksitle alacağım senin.

İKİNCİ PERDE

(Dekor birinci perdedeki gibi. Perde açıldığı zaman Oğlan, Kız, Bir Yolcu, İhtiyar, Kadın sahnededir.)

OĞLAN: Ben oğlan.

KIZ: Ben kız.

OĞLAN: Biz sevişen çift.

KIZ: Nişanlılar da diyebilirsiniz bize.

OĞLAN: Sinemada el ele, muhallebicide göz göze, diz dize, iskelede vapurda baş başa görmüşsünüzdür bizi.

KIZ: Dikkat ettinizse öyle uzun boylu konuşmayız.

OĞLAN: Daha çok, sevişiriz. *(Kızı belinden tutar.)* Bu ne demek bu? Bildiniz mi?

KIZ *(başını Oğlan'ın omuzuna koyar):* Ya bu?

OĞLAN: Anlatalım isterseniz. Dinleyin bizi. *(Oynarlar.)* Ne düşünüyorum, biliyor musun?

KIZ: Balkonumuzu, değil mi?

OĞLAN: Bilemedin, odamızın penceresini.

KIZ: Bütün denizleri görür penceremiz.

OĞLAN: Bütün sardünyaları alır balkonumuz.

KIZ: Basma perdeler asarım penceremize. Kendi penceremizden seyrederiz sokağımızı.

OĞLAN: Göğümüz masmavi olur, bulutlarımız bembeyaz.

KIZ: Şimdi gök masmavi, bulutlar bembeyaz değil mi?

OĞLAN: Sen bir de penceremizden görünce anlarsın... Ne düşünüyorsun?

KIZ: Mutfağımızı. Alacağım tabakları, çatalları, kaşıkları. Teldolabın raflarına sereceğim renkli kâğıtları.

OĞLAN: Ben seni düşünüyorum. Çocukluğunu düşünüyorum, bebeklerini, baş parmağının tersiyle düzlediğin çikolata yaldızlarını.

KIZ: Benim hiç bebeğim olmadı. Ben hep, üstüne kalemle kaş göz çizilmiş eski püskü bezler yatırdım dizime. Tahta parçalarını emzirdim. Kutu kapaklarına ninni söyledim. Okuma kitabımın arasında, hışır hışır yaldızlarım vardı. Çikolata yiyen çocuklardan alırdım. Sen çocukken çok çikolata yedin mi?

OĞLAN: Çocukken sevdiğim her şey biraz çikolata idi benim için. Erik pestilini çikolata niyetine yalardım. Ekmeğin kıtır yerini çikolata niyetine koparırdım. Annemi öpünce bir çikolata tadı gelirdi ağzıma. Çakım, içi bilyalı düdüğüm çikolata gibi kokardı.

KIZ: Çocukken sevdiğim her şey biraz bebekti benim için. Tüylerini sivri diliyle yalayan kedimin bıyıklarını bebeğe benzesin diye kesmiştim. Kundaklardım kedimi, beşiğe yatırırdım, altını temizlerdim. Kucağımdan sıçrayarak kaçınca yüz üstü bırakılan ananın acısını duyardım. Durmadan evcilik oynardım. Ütülü beyaz çamaşırın, işlemeli mendilin, evin, mutfağın, balkonun, daha o zamandan tadım bilirdim. Ne olurdu bir mahallede otursaydık! Komşu olsaydık! Birlikte oynasaydık!

OĞLAN: Ben o zamanlar Afrika'nın balta girmemiş ormanlarında vahşi hayvan avlıyordum. Okyanus'daki gemilerde miço idim. Ben o zamanlar Roma kralı, korsan, kaptan, silah kaçakçısı, kamçılı adam, Tarzan'dım.

KIZ: Benimle oynamaz mıydın yoksa?

OĞLAN: Seninle oynamak mı? Sen her oyunda, her serüvende yanıbaşımdaydın. Ne çabuk unuttun? Ne çabuk unuttun, üstüne atlarken havada vurduğum kaplanı, bir kurşunda ayaklarının ucuna serdiğim gergedanı? Sen vardın o zaman. Ben dut ağacının üstünde, gemide, Kara Korsan'la kılıç tokuştururken sen dut ağacının altında gözcülük ederdin. Dikkat, diye bağırırdın, orta direğin baş kasara ile kesiştiği yerde bir düşman gemisi! Kara Korsan'ın işini oracıkta bitirir, geminin toplarını düşmana çevirirdim, ne çabuk unuttun! Seni yamyamların elinden ben kurtarmadım mı? Define adasının bütün incilerini, zümrütlerini, yakutları-

nı, avuç avuç ceplerine ben doldurmadım mı?

KIZ: Başka biriyle karıştırıyorsun beni. Ben seni tanımazdım, ama bilirdim günün birinde geleceğini. Hep seni beklerdim. Gelse de evimizi tutsak, balkonumuza sardunyalarımızı, ıtırlarımızı dizsek, penceremize perdelerimizi assak derdim.

OĞLAN: Siz nerede otururdunuz o zaman?

KIZ: Biz o zaman İstanbul'da değildik, Balıkesir'deydik.

OĞLAN: Biz kuşdili çayırına yakın tahta bir evde otururduk. Kuşdili çayırı Atlas Okyanusu'ndan daha büyüktü o zaman. Bir ucundan bakınca öbür ucundaki çocuklar karınca gibi görünürdü gözüme. Kira bisikletiyle bir turda bütün dünyayı dönerdim. Kızlar vardı, uslu, terbiyeli. Kurdeleleri, yakaları kar gibi bembeyaz. En güzelleri sana benzerdi. Mahallenin en güzel bahçelerinde sen oynardın. En manzaralı balkonlarda sen otururdun. İki yanlı merdivenlerden köşklere sen çıkardın. Sen bakardın pencerelerden. Sen baktığın için kira bisikleti şeytan gibi kaçardı. Sen baktığın için iki elimi bırakırdım. Sen baktığın için frenler zınk diye köstekler, annemin diktiği damalı bez gömlek sen baktığın için rüzgârda şişerdi.

KIZ: Ben o zaman Balıkesir'deydim. Ama bisiklete bindiğini bilirdim. Kızlara gösteriş olsun diye ellerini bıraktığım bilirdim. Düşeceksin diye ödüm patlardı. Annemin sebepsiz sandığı ağlamalarımın sebebi vardı. Ya düşerdin dizin kanardı, ya değnek yontarken, düdük yaparken elini keserdin. Yarana sürülen tentürdiyotun canımı yaktığını anneme nasıl anlatabilirdim? Artık gelse, diye düşünürdüm. Gelse de dizine tentürdiyot sürülürken ben üflesem, gelse de çocuklarımız olsa, büyüse çocuklarımız, okula gitse, kızımın saçlarını çeke çeke tarasam, başına kurdelesini bağlasam, oğlum sana benzese, derdim. Tıpkı senin gibi, böyle ince uzun, böyle dal gibi.

OĞLAN: Korkutuyorsun beni.

KIZ: Korkacak ne var?

OĞLAN: Ya çocukluğunda beklediğin ben değilsem? Ya o beklediğin benden daha iyiyse, ne bileyim, daha yakışıklı, daha akıllıysa?

KIZ: İnsan beklediğini bilmez mi? Beklediğim sendin. Geldin, buldun beni sonunda.

BİR YOLCU (*ayağa kalkar, seyircilere*): Ben iskelelerde ötekiyle berikiyle konuşan, ben Bir Yolcu. Diyorum ki ihtiyara, kalk git kaymakama, bir dilekçe ver, derdini anlat. (*İhtiyara döner.*) Sen

şimdi buradan kalkarsın, aklın varsa doğru bir istidacıya gidersin, güzel bir dilekçe yazdırırsın. Hastaneden yeni çıktım dersin. Bacaklarımın şişi daha inmedi dersin.

İHTİYAR (*pantolonunu sıvazlar*): Bacaklarım daha davul gibi. Doktora bu bacakların şişi inmedi dedim. İner dedi. Ben iyileşmedim, beni taburcu etmeyin dedim. Yatak yok, senin gibi binlerce hasta var, dedi.

BİR YOLCU: Bacaklarımın şişi inmeden beni taburcu ettiler, dersin.

İHTİYAR: Çarpıntım var. Geceleri öksürükten uyuyamıyorum.

KADIN (*yanlarına gelir lafa karışır.*): Öksürük sigaradandır. Kaç paket içiyorsun?

İHTİYAR: Bir paketi geçmem.

BİR YOLCU: Canım bu adam hasta, bu adam ihtiyar. Sen beni dinle ihtiyar. Ne diyordum? İyileşmeden taburcu edildiğini, şunun şurasında üç günlük ömrün kaldığını yazdırırsın. Bin lira nakit param var dersin. Hükümetin sayesinde beni bir düşkünler evine koyun. Bin lira da düşkünler evine hediyem olsun, dersin. Mademki bin liran var, hiç korkma. Mutlaka seni düşkünler evine koyarlar. Sokak ortasında geberecek değilsin ya!

İHTİYAR: Düşkünler evine değil, Cehennem'e gitsem bulur beni.

BİR YOLCU: Düşkünler evine öyle hergeleleri sokmazlar.

İHTİYAR: Kemal demişler ona. Boyacı Kemal. Elinden kurtuluş yok. Tarlabaşı'nda kime sorsan gösterir. Esrar içiyor o, roman okuyor. Gittim baktım şarapcıda kafayı tutmuş. Kemal, dedim. Sen misin baba, dedi. Benim, dedim. Yürü bankadan paraları alalım, dedi. Günde bir lira veririm eline, dedi, günde bir lira nene yetmez! Bir lira verecek günde. Bir hafta verir, sonra boğar beni. Ağzıma kapatıverir yastığı, gece uyurken. Kim bilecek!

BİR YOLCU: Neler oluyor şu dünyada!

KADIN: Adam babasını öldürür mü? Seninki kuruntu.

BİR YOLCU: Sen beni dinle ihtiyar. Seni düşkünler evi paklar. Sen sen ol, kimseye boyun eğme. O Kemal sana bakacak olsa paranı almadan bakar.

İHTİYAR: Onun gözü parada. Esrar içiyor o. Kemal, dedim, evlatlığını bil. Sana ev tuttum, dedi. Yürü bankaya paraları alalım, dedi. Masraf etmiş. Soba lazım, dedi, yatak lazım, yorgan lazım, dedi.

KADIN: Hepsi lazım.

İHTİYAR: Gidelim evi görelim, dedi. Yapıştı yakama, yola düzül-

dük. O sokak senin, bu sokak benim. İki saat. Bende bacaklar tutmaz. Bende çarpıntı, bende baş dönmesi. Yavaş diye yalvarırım, büsbütün açar adımlarını. Kemal'in istediği, düşüp öleyim, kıvrılıvereyim oraya. Aklı bin lirada. Baktı dayanıyorum, ölmüyorum, tuttu beni Kasımpaşa'ya çıkardı. Tarlabaşı neresi, Kasımpaşa neresi? Kemal, hani ev? Ev şurada, ev burada, ev yok. Roman okuyor o. Onunla bir dam altına girmem ben. Öldürür beni. Aklı paramda. Para lazım ona. Ben kimseye kötülük etmedim. Genç oldum, kimsenin karısına kızına, parasına yan bakmadım. Defterdar'da yirmi sene hamallık ettim, bir kere karakola düşmedim. İnsan bu, rakı içer, dövüşür, bıçak çeker, hırsızlık eder. Yalan mı? Altı tane döşek vardı evimde, altı yorgan. Yorgan ki ne yorgan! Hamur gibi pamuk. Kemal aldı elimden. Şimdi de gözü paramda. Bin lirada. Gitmişim Tarlabaşı'na da fiyakasını bozmuşum. Beni görünce senin baban bu mu demişler. Oranın bütün polisleri selam dururmuş buna. Şimdi apteshaneci bile selamı kesmiş. Ne diyordum sana, esrar içiyor o, boğar beni.

BİR YOLCU: Laftan anlamıyorsun ki baba! Git istidacıya, al dilekçeni eline, çık kaymakama. Beni düşkünler evine koydurt de. Bin lirayı da ver, olsun bitsin.

KADIN: Her önüne geleni düşkünler evine koysalar düşkünler evinde iğne atsan yere düşmez.

BİR YOLCU: Ama bunun elinde bin lira var.

KADIN: Bin lirası varsa otele gitsin. Bin lira bunu idare eder de artar bile. Şunun şurasında, öyle ya, belli olmaz ama, hani yaşasa yaşasa...

İHTİYAR: Kahveci günde bir bardak çay veriyor. İşkembeci de arada bir uğra, dedi. Cebimde bin lira olduktan sonra. Ama Kemal bırakmaz. Kemal, dedim, evlatlığını bil. Salıver yakamı. (*Sesi duyulmaz olur.*)

(Yukarıki sahnenin sonuna doğru Sıkılgan girer. İhtiyarın son sözleri biterken Kadın Sıkılgan'ı görür, edalı bir yürüyüşle yanaşır.)

KADIN: Ne zamandan beri görünmüyordun.

SIKILGAN (*düşünceli*): Burada değildim. (*Durur.*) Yeni yağmurluğumu nasıl buluyorsun?

KADIN: Güzel... Rengi de iyi... Güle güle.

SIKILGAN (*ellerini cebinden çıkarır. Yağmurluğun kolları o kadar uzundur ki elleri görünmez*): Kolları uzun değil mi?

KADIN: Daha iyi böyle. Öyle düttürü Leyla gibi yağmurluğu ne yapacaksın?

SIKILGAN (*kollarını gösterir.*): Bu da çok uzun a canım!

KADIN (yılışır): Sen istedikten sonra kolayı bulunur. Bir gün gelirsin bana, kıvırıveririm, olur biter. Biraz da laf atarız...

SIKILGAN: Bu yağmurluğun kolları kısalmaz.

KADIN: Durgunluğun bundan demek!

SIKILGAN: Ellerimi kaybettim gibi geliyor. Sanki bir yerde düşürdüm ellerimi.

KADIN: Üzülme şekerim, ellerin cebinde.

SIKILGAN: Cebimde değil, şu kolların içinde. Parmaklarım birbirine değmese delireceğim.

KADIN: Çıkar şunu sırtından da rahatla Allahaşkına.

SIKILGAN: Çıkmaz ki!

KADIN: Neden?

SIKILGAN: Çıkmaz da ondan.

KADIN: Sırtına yapışmadı ya canım!

SIKILGAN: Onun gibi bir şey.

KADIN: Bu gece yağmurlukla mı yatacaksın yoksa? (*Sokulur.*) Gel bana, sen çıkaramazsan ben çıkarayım.

SIKILGAN: Laftan anlamıyorsun ki...

KADIN: Ne zaman aldın bunu, bu yapışkanı?

SIKILGAN: Dün... Yağmur bardaklardan boşanıyordu. Sırılsıklam oldum. Bir yağmurluk lazımdı nasıl olsa. Baktım param da var. Almasam bile şöyle bir bakarım dedim, öyle ya. Bilirsin sıkılganım ben, alışverişi oldum bittim sevmem. Ama şeytan dürttü işte. Önümde koskoca bir mağaza. Vitrinde sıra sıra yağmurluklar. Elimi dükkân kapısının tokmağına uzattım. (*Oynayarak anlatır.*) Sağa mı döner bu kapıların tokmağı, sola mı? Sola çevirdim, açılmıyor.Sağa çevirdim aa... Kim bilir belki başka türlü açılır bu kapılar! İçimden bir ses, dön geri, diyor, vazgeç! Vazgeçeceğim geçmesine ya, kapı birdenbire açılıveriyor. İçeri giriyorum. İçerde in cin top oynuyor. Yüreğim göğsümün içinde gümbür gümbür. Ya biri gelip de, ne arıyorsun bu dükkânda, ne işin var burada derse! Canım, ne işin var olur mu? Alışverişe geldik işte. Bağırıyorum: baksanıza, kimse yok mu? İçimdeki ses, dön geri diyor, ortalarda kimse yokken tüymeye bak, başını durup dururken belaya sokma! Şimdi bir yağmurluk çıkaracaklar, gözüm tutmadı, diyemeyeceksin. Aşağı tükürsen sakalın, yukarı tükürsen

bıyığın... Dip kapı usulca aralanıyor. Gölge gibi bir adam. Yüzü limon gibi sarı. İnce bıyıklar. Bir mezar kaçkını bu. İmdat, yangın var, diye bağıracağım. İçimdeki ses: sen yağmurluk filan alamazsın, diyor... — Bir yağmurluk istiyorum, var sizde, değil mi? İnce bıyıklı tezgâhtar, biz yağmurluk satmıyoruz, demez mi!.. Hoppala! O vitrinde sıra sıra duran yağmurluk gibi şeyler yağmurluk değil mi yoksa? Ama artık ok yaydan çıkmış, üst perdeden çıkışıyorum: — O vitrinde duranlar yağmurluk değil de nedir? — Onlar yağmurluk değil, onlar trençkot. Demedim mi, diyor, içimdeki ses, ayıkla şimdi pirincin taşını. Tezgâhtarın sağ bıyığının ucu hafifçe oynuyor. Bıyığı oynuyor tezgâhtarın. Gözlerinden biri de cam mı ne? Nereden girdim bu belaya. Öff!. — Canım yağmurluk ne, trençkot ne? — Ayrıdır bayım. Yağmurluk babamızın günündeydi. Ararsanız belki Mahmutpaşa'da bulursunuz. Yedin mi zokayı! Bıyığın sağ ucu kalkıyor, kalkıyor, kalkıyor. Altın diş ortada. Altın dişin morumsu etle kesiştiği koyu renkli ince çizgi ortada. Siz şimdi ukalalığı bırakın da bana bir yağmurluk çıkarın, diyorum. İçimdeki sesi susturabilirsen sustur: Ne, ukalalık mı dedin? Efendi kendine gel! Tezgâhtar soruyor: — Nasıl bir trençkot istiyorsunuz? Fiyat bakımından demek istiyorum. Bizde mallar boy boy. İyi bir şey, diyorum. Size Avrupa malı bir trençkot çıkaracağım, diyor. Çıkarıyor da kör olası. O sırada bir adam türüyor arkamda. Genelevlerin kapılarında bekleyen fedailer gibi iri kıyım bir şey. Belki bu da buranın fedaisi. Giyiyorum yağmurluğu. Adam arkamda. Dönüyorum, arkamda. Sola dönüyorum, arkamda. Birdenbire yüz geri ediyorum arkamda. Arkamdan öne geçirmenin çaresi? Çaresi yok, arkamda. Topaç gibi dönüyoruz. Aynadan yüzünü görüyorum, ezercesine bakıyor bana. Benden en aşağı bir karış uzun. Bunun kolları uzun, diyorum. Bıyıklı gülüyor, arkamdaki gülüyor. Şimdi moda böyle uzun kollu diyorlar. Çıkartmak istiyorum yağmurluğu. Ben çıkartmak istedikçe tezgâhtar çekip çekiştiriyor, üstüme oturtuyor. Kollar şimdi böyle uzun, diyor. (*Sessizlik.*) Kollar şimdi böyle uzunmuş... Kollar şimdi böyle uzun...

(Vapurun geldiği duyulur. Yardımcı'nın sesi: Köprüye gideceksiniz! İstanbul yolcuları! Bütün yolcular sahneye girer, sonra ağır ağır vapura binmek için çıkarlar. Vapurun kalktığını belli eden sesler. Sahne boştur, yalnız sıraların birinde Odacı uyuya kalmıştır. Yardımcı girer.)

YARDIMCI: Uyuya kalmış. İçmiştir mutlaka. Bu adam kadastroda odacı. Kadastroda odacı olmuş, kaç para. Aklı olmadıktan sonra... Aklı olsa, tutar da Küçük Hamm'a sevdalanır mı? Karısı, boyunca çocuğu... Küçük Hanım Kadastro mektebinden yeni çıkmış, gencecik kız. Üstelik adam evladı. Kadastro müdürlüğünde çalışıyor o da. Haritalar, planlar yapıyor, yazıyor, çiziyor. Büyük küçük diye bir şey varsa, Odacı küçük, Küçük Hanım büyük. Zile basar, çağırır Odacıyı, al şu kâğıdı müdür beye götür, der. Götürmem mi diyecek? Sırası geldi mi, çayım getirecek, sigarasını alacak. İş buyurdukça yapacak. Büyüğü çünkü. Ama ne gelir elden, olan olmuş, bizim Odacı tutmuş, Küçük Hanım'a sevdalanmış. Yüz buldu ki gönül verdi diyeceksiniz. Ne gezer! Kızcağız suratına tükürse, seviyor da beni ondan, diyor. Bir tahtası eksik bu bizim Odacının. Hepimiz bir şeyler severiz. Kimi gezmeyi sever, kimi kitap okumayı, kimi çene çalmayı. Adam vardır, köşe başlarına, kahvelere, ağaç altlarına, bahçelere, balkonlara, evlerin saçaklarına, vapurlara, iskelelere vurgundur. Vapurlara, kayıklara, sokaklara vurulduğu için karışmazlar adama. Orta malıdır bunlar. Sev sevebildiğin kadar. Git, elini şakağına daya, yiyecekmiş gibi bütün vapurlara bak. Sevdiğin kahvelerin önünde dolaş. Beğendiğin sokaklarda gez. Küçük Hanım öyle mi ya! Küçük Hanım bir evin bir tanesi. Ona odacılar değil, küçük beyler gönül verebilir. Ben gönül verecek miyim, bakarım, düşünürüm: orta malı mı bu, bir tane mi? Bir tane ise bana gelmez. Bir taneleri sevdiğim olmadı mı? Bizim de bir cahillik ettiğimiz oldu elbette. Ama işler o zaman sarpa sardı. Bir musluk görmüştüm bir gün. Bildiğiniz musluk, sarı pirinçten, uzun boyunlu... musluk işte. Bırakmışlar duvarın üstüne. Musluğu orada yüz üstü görünce hop etti içim. Beğendim, ayıp değil ya, sevdim musluğu. Tam elimi uzattım alıyorum, bahçıvan karşıma dikildi. Az daha karakolluk oluyorduk. Allem ettim, kallem ettim de yakayı sıyırdım. Musluğu da bıraktım yerli yerine. İstersen bırakma. Hem musluğun ne ağzı var ne dili. Musluk için, alsan da bir, almasan da. Musluğa göre hava hoş. Ama Küçük Hanım'a sorarlar, bu odacıyı istiyor musun? derler. İstemem, dedi mi, sen odacı ol da diren. Bakın bu işte Odacı'yı yakan ne! İnsan durup dururken gönül vermez, doğru. Bir bakış, gereksiz bir söz, bir adım atış, eteklerdeki bir hışırtı... Tamam. Ateş bacayı çoktan sarmış. Bana sorarsanız, bütün kızlar gibi yürümüyor Küçük

Hanım. Ama Odacı için yürüyüşünü değiştirecek değil ya. Kim bilir, belki değiştirebilirdi. Odacı'mn önüne gelince, baştan çıkarıcı olmayan bir yürüyüş bulabilirdi. Bulmadı. Tuttu, adam diye konuştu, ne bileyim ben, bugün hava ne güzel, dedi. Nasılsın, dedi. Odacı da pireyi deve yaptı. Ama pire var ki deve yapıyor. O pire olmasaydı, belki bizim odacı da abayı yakmazdı. Köylü ne olsa, yontulmamış. Şehirde, insan içinde, pireyi deve yaparsan yürütürler adamı. Her çalımla yürüyen kıza, hava bugün ne güzel diyen her küçük hanıma kapıldın mı sonun gelmez. Bu odacının da sonu gelmez. Şimdi şuracıkta düş görüyor. Daha doğrusu, düşünde Küçük Hanım'ı görmek için çırpınıyor. Ökselerini dizip iskete bekleyen çocuk gibi gözü sevgilisinde. Kız gelecek. Karısı, eşi dostu da gelecek. Ama daha önce...

(Işık değişir. Yardımcı kaybolur. Partal elbiseler içinde Kakor girer. Yüzünde korkunç bir maske vardır.)

KAKOR: Günaydın beyzadem! (*Dürter.*) Günaydın diyoruz duymuyor musun? Sağır mısın yoksa!

ODACI: Hiii! Kimsin sen? Burası neresi?

KAKOR: Burası Şehzade Kakor'un ülkesi. Ben Şehzade Kakor. Geçkinler, çirkinler, eciş bücüşler sultanı.

ODACI: Böyle bir yer olduğunu bilmezdim. Bu adı da ilk kez duyuyorum.

KAKOR: Biraz geç kalmışsın. Olur böyle şeyler... Eee hoş geldin ülkemize!

ODACI: Hoş bulduk Kakor, hoş bulduk. Tuhaf, yüzün gözün ilk bakışta pek öyle iç açıcı değil ama kötü bir adama da benzemiyorsun.

KAKOR: Yüzüm gözüm mü dedin?

ODACI: Sözgelişi söyleyiverdim, darılmadın ya?

KAKOR: Yok canım... Ama sen benim yüzümü nereden biliyorsun?

ODACI: Görüyoruz ya işte!

KAKOR: Sen o yüze bakma, o yüz eğreti, takma.

ODACI: Karışmak gibi olmasın ama, mademki bu yüz eğreti, takma, daha bir derli toplusunu, daha bir iyisini bulamaz mıydın?

KAKOR: Bundan iyisi can sağlığı.

ODACI: Kendin bilirsin ya, ben olsam...

KAKOR: Ne demek istediğini anlıyorum. Ama burada senin söylediğin gibisi işe yaramaz. Burada ne kadar eğri büğrü olursan o kadar iyi. Kakor'da sizin güzel dediklerinizin yüzüne bakılmaz.

ODACI: Bir yaşıma daha girdim.
KAKOR: Burada körpe kızlar koca bulamaz. Genç, yakışıklı delikanlılar insan içine çıkamaz.
ODACI: Çok şey!
KAKOR: Kakor, değersizlerin değer kazandığı dünya. Topalın yürüdüğü, körün gördüğü, yoksulun para biriktirdiği, dilencinin sadaka verdiği biricik memleket.
ODACI: Desene çoluk çocuğu toplayıp buraya gelsem...
KAKOR: Bey gibi yaşarsın, senden iyisi olmaz. Hele doğru dürüst bir yüz de bulursan...
ODACI: Bu benimkinin ne kusuru var?
KAKOR: Çokça kullanılmış, yıpranmış.
ODACI: Doğru, az kahır mı çektik! Bak Kakor, benim bir derdim var. Ben bir cahillik ettim, olmayacak bir iş yaptım.
KAKOR: Biliyorum.
ODACI: Bir adam evladına tutuldum.
KAKOR: Biliyorum.
ODACI: Şimdi burada seninle laf atıyoruz ya aklım onda.
KAKOR: Biliyorum.
ODACI: Senin bilmediğin yok. Yoksa Küçük Hanım'ı da tanıyor musun?
KAKOR: Tanıyorum.
ODACI: Buraya yerleşsem, alabilir miyim onu? Burada bana varır mı demek istiyorum.
KAKOR: Belli olmaz.
ODACI: Nasıl söyleyeyim. O Küçük Hanım, ben Odacı. O daha dünya evine girmemiş, ben evli. O şehirli, ben köylü. O güzel, bana gelince, sen de söyledin ya, benim yüzüm çokca kullanılmış, yıpranmış.

(Küçük Hanım görünür, bir iki adım atar, kaybolur.)

ODACI: Gördün, değil mi Kakor? Küçük Hanım. Görünmesiyle kaybolması bir oldu. Bağırmak istedim, bağıramadım. Heyecandan dilim tutuldu.
KAKOR: Buralarda Küçük Hanım'ın adını anmasan daha iyi edersin. Benden sana öğüt.
ODACI: Anlayamadım!
KAKOR: Bunda anlamayacak bir şey yok.
ODACI: Küçük Hanım iyidir, ondan insana kötülük gelmez. Sigara aldırır, paranın üstünü istemez. Çay ısmarlar, bir tane de bana.

Şeker alır, mutlaka benim payım ayrılacak.
KAKOR: Kötü!
ODACI: Ben bunda bir kötülük görmüyorum.
KAKOR: Kendin bilirsin, benden söylemesi.
ODACI: Senin dilinin altında bir bakla var Kakor!
KAKOR: Küçük Hanım yolcu, Küçük Hanım ölecek.
ODACI: Kim demiş? Küçük Hamm körpedir, incedir ama sapasağlamdır. Senin benim gibilerin çoğunu eskitir. Hem insan durup dururken pat diye ölür mü?
KAKOR: Ölmeyecek, öldürülecek.
ODACI: Ben varken kimse onun kılına bile dokunamaz. Kolay mı Küçük Hanım'ı öldürmesi! Adamı sonra ne yaparlar!
KAKOR: Yarın burada, bu meydanda öldürülecek Küçük Hanım.
ODACI: Kimmiş Küçük Hanım'ı öldürecek babayiğit!
KAKOR: Yasamız böyle, ölmesi gerek!
ODACI: Küçük Hanım karıncayı bile incitmez. Ne yaptı da öldürüyorsunuz onu? Suçu ne?
KAKOR: Beni dinlersen şimdiden onu unutursun. Adını da bir daha anmazsın.
ODACI: Suçu ne diyorum sana?
KAKOR: Bir tane değil ki, hangisini sayayım!
ODACI: Bir tanesini söyle.
KAKOR: Güzel olmak.
ODACI: Güzelse bundan size ne?
KAKOR: Güzellik, bizim yasalarımıza, törelerimize aykırıdır.
ODACI: Güzel olmamak onun elinde mi?
KAKOR: İstese o da takma bir yüz bulabilirdi.
ODACI: Öldüremezsiniz onu. Ben buradayken öldürtmem size Küçük Hanım'ı.
KAKOR: Nasıl yaparsın bakayım bu işi küçük bey?
ODACI: Şimdiden ne söylesem boş. Ama mutlaka kurtarırım, kurtarmanın bir çaresini bulurum.
KAKOR: Sen Kakor'un gücü nelere yeter bilmiyorsun da ondan böyle ileri geri konuşuyorsun. Kakor bir işaret verdi mi, bütün varlık kurması bitmiş saat gibi olduğu yerde kalakalır. Dilencinin açılan eli kapanmaz. Namludan fırlayan kurşun hedefe ulaşmaz. Ceylanın boğazına sarılan aslan çenesini açamaz. İstavrit orkinosun boğazında, kedi havada iki dam arasında. Hele sen Odacı, sen kılını kıpırdatamazsın. Temel çivisi gibi olduğun yerde paslanır

kalırsın.

ODACI: Beni korkutamazsın Kakor.

KAKOR: Zamanı gelince anlarsın Kakor'un nasıl adam olduğunu!

ODACI: Hele bir dene, görüşürüz.

KAKOR: Denemesi kolay, sen istedikten sonra... (*Elini kaldırır.*) Yürü bakalım şimdi, yürüyebiliyor musun! Kaldır kolunu bakalım, kaldırabiliyor musun! Bağır bakalım, bağırabiliyor musun? Hadisene, ne duruyorsun?

(Odacı donmuş gibidir. Sahnenin orasında, burasında üç maskeli belirir. Soldan Küçük Hanım girer. Elleri bağlıdır. Boydan boya sahneyi geçer, sağdan çıkar. Odacı en ufak bir hareket yapamaz.)

1. MASKELİ (*tükürür.*): Ne kadar da güzel!
2. MASKELİ (*iğrenç bir şeyin sözünü eder gibi*): Şu bele bak, incecik!
3. MASKELİ (*aynı oyun*): Fidan gibi!
1. MASKELİ: İğrenç!
2. MASKELİ: Korkunç!
3. MASKELİ: Yarın sabah, değil mi?
1. MASKELİ: Yarın sabah, tamam.
2. MASKELİ: Onu kimse kurtaramaz.
3. MASKELİ: Onu kimse Kakor'un elinden alamaz!
1. MASKELİ: Çarmıha mı gerilecek?
2. MASKELİ: Hem çarmıha gerilecek, hem derisi yüzülecek.
3. MASKELİ: Oldu olacak, bir de asmalı.

(Kakor'la üç maskeli kaybolur, ışık tatlılaşır.)

ODACI: Başa çıkılmaz bu Kakor'la. Nereden de düştüm buralara! Ya Küçük Hanım?.. Zavallı acaba öleceğini biliyor mu! Nasıl kurtaracağım onu bu canavarın elinden! Suçu güzel olmakmış! O ölürse ne yaparım ben! Kaçmaktan başka çıkar yol yok. Nasıl etsem de kaçırsam buradan Küçük Hanım'ı! Kim bilir şimdi nerelerde?

(Sahnenin soluna geldiği zaman birinin elini tuttuğunu duyar.)

ODACI (*sevinçli*): Küçük Hanım! Seni gökte ararken yerde buldum. Sorma başımıza gelenleri! Öyle merak ettim ki seni!

KÜÇÜK HANIM: Merak edilecek ne var?

ODACI: (*seyircilere*): Bilmiyor, haberi yok zavallının... Başında bir felaket dolaşıyor Küçük Hanım.

KÜÇÜK HANIM: Sen oldum bittim böyle kuşkulusun Odacı.

ODACI: Kuşkulusu var mı canım! Kakor'u görmedin mi?

KÜÇÜK HANIM: Kakor mu dedin? Ne Kakor'u?

ODACI: Kakor ya. Yaşlılar, eciş bücüşler, dilenciler sultam.

KÜÇÜK HANIM: İlk kez senden duyuyorum.

ODACI: Beni dinlersen, şimdiden tezi yok buralardan kaçıp gideriz Küçük Hanım. Yoksa Kakor yarın sabah seni öldürtecek. Derini yüzeceklermiş, yok çarmıha gereceklermiş. Korkunç bir adam bu Kakor! Takma bir yüzle dolaşıyor. Hani masallarda bir dudağı yerde bir dudağı gökte araplar vardır, bir of çekince *lebbeyk* diye çıkarlar insanın karşısına. Onun gibi bir şey. Kakor bir işaret vermeye görsün, aslan ceylam yiyemiyor, insan yürüyemiyor, yunus hamsiyi yutamıyor, kedi havada iki dam arasında... Anlatılmaz ki! Korkunç, korkunç!

KÜÇÜK HANIM: Sen korkulu bir düş görmüşsün Odacı.

ODACI: Düş olur mu hiç? Ama kim bilir, belki de! Belki şu gördüklerim düş. Şurada demin uzun uzadıya konuştuk Kakor'la. Umacı gibi bir adam.

KÜÇÜK HANIM: İyi söyledin. Umacı nasıl yalnız masallardaysa, Kakor da düşlerde.

ODACI: Olabilir. Herhalde korkunç bir düş. İki kez önümden geçtin de Küçük Hanım, büyülü olduğum için sana seslenemedim, bağıramadım. Kakor büyülemişti beni.

KÜÇÜK HANIM: Şu işe bak!

ODACI: Öyle tuhaf ki, anlatılmaz. Bir bakıyorum oradasın, önümdesin, bir bakıyorum yoksun, görünmüyorsun. Hele ilkinde görünmenle kaybolman bir oldu.

KÜÇÜK HANIM: İşte artık buradayım. Beni görüyor musun Odacı?

ODACI: Ellerim el değil göz şimdi, ellerim seni görüyor. Saçlarım saç değil, kirpik, yüz denen gözün üstünde. Yüzüm seni görüyor. dudaklarımın arasında bir gözbebeği var sanki, ağzım seni görüyor. Tepeden tırnağa büyük bir göz gibiyim, sana doğru, sana çevrik. Her yanım seni görüyor.

KÜÇÜK HANIM: Setin üstünde sarı çiçekler açmış. Kuyunun çıkrığına sarılı sarmaşık yeşermiş. Mayısın geldiği belli. Hava bugün ne güzel değil mi?

ODACI: Neden her zaman böyle yanımda değilsin? Senden uzaklaşınca korkuyorum.

KÜÇÜK HANIM: Şimdi de sorduğuma cevap vermiyor. Beni işitmiyor musun Odacı?

ODACI: Her yanım ayrı duyuyor seni. Göz görmüyor artık kulak kesiliyor. Avuç tutmuyor, kulak kesiliyor. İki yanımdan kalktığını duyuyorum kollarımın, kollarım bir tavşan kulağı gibi dikiliyor, kulak kesiliyor.

KÜÇÜK HANIM: Öyleyse beni ya görüyorsun ya işitiyorsun, ne fena!

ODACI: Bir yanım göz, bir yanım kulak sen gelince. Bir yanım görüyor seni, bir yanım işitiyor... Söyle nerelerdeydin, nerelerde dolaştın? Neden ben isteyince hemen gelmedin?

KÜÇÜK HANIM: Geldim ya.

ODACI: Geciktin.

KÜÇÜK HANIM: Geciken ben değilim, sensin. Kabahat senin.

ODACI: Kabahat benim mi?

KÜÇÜK HANIM: Ben bir gölgeyim şunun şurasında, gel deyince gelen, git deyince giden. Neden geciktiğimi düşünmek sana düşer.

ODACI: Nasıl düşünebilirim! Ben kaba saba yontulmamış bir adamım. Uyanıkken bile sizler gibi uyanık değilim.

KÜÇÜK HANIM: Uykuda sırlar çözülür. Bak, gör, anlamaya çalış.

ODACI: Göremiyorum, anlayamıyorum.

KÜÇÜK HANIM: Ben sana bir şey söyleyeyim mi Odacı, sen Kakor'dan değil, benden korkuyorsun.

ODACI: Senden neden korkacakmışım! Sen benden başka biri değilsin ki!

KÜÇÜK HANIM: Gidiyorum öyleyse. Kendinle baş başa kal. Bildiğin gibi otur, bildiğin gibi konuş.

ODACI: Gitme dur, bana karşı gelme. Korkunç şeyler oluyor diyorum sana. Korkunç şeyler dönüyor. Sözümü dinle, yanımdan uzaklaşma.

KÜÇÜK HANIM: Peki dediğin olsun.

ODACI: Bana benim istediğim şeyleri söyle.

KÜÇÜK HANIM: Olur... Seni seviyorum.

ODACI: Bu kadar mı?

KÜÇÜK HANIM: Sen bizim erkeklere benzemiyorsun. Başkasın, bambaşkasın.

ODACI: Sizin erkekler nasıl?

KÜÇÜK HANIM: Bizim erkekler beyaz örtülü sofralarda, çatal bıçakla yemek yerler. Bir kırıntı bile dökmezler. Ama bakma, beceriksizdirler. Ağaç budamasını, kayık yapmasını, çift sürmesini bilmezler. Tabaklarındaki eti salçanın altında bile tanırlar. Ama

boğayı öküzden ayıramayacak kadar bilgisizdirler. Ekip biçmezler, turfanda zerzevat gelir önlerine. Testileri yoktur, soğuk su içerler. Görmedikleri ağaçların yemişlerini alırlar. Bastıkları halı potinlerinin çamuruyla kirlenmez, ama pistirler. Konuşkandırlar, söyledikleri incir çekirdeğini doldurmaz. Elleri yumuşaktır. Terleri ter, tütünleri tütün kokmaz. Üstleri başları buruşmaz. Çorapları eskimez, gömlekleri yırtılmaz.

ODACI: Bizim kadınlar, ortadan, elleriyle yemek yerler. Lokmalarını başlarını yana çevirerek çiğnerler. Ekmekleri yere düşse öpüp kaldırırlar. Bu yüzden soframızın bereketi eksik olmaz. Kunduralarını eşikte çıkarırlar, odalara yalınayak girerler. Bu yüzden kilimin rengi atmaz, tahta gıcırdamayı unutmaz. Saatten anlamazlar, günde on iki saat çalışırlar. Sokağa bıraksan iki adım gidemezler, ama türkü söyler gibi yün eğirir, halı dokurlar. Boğa ineği önlerinde aşar, kısrak önlerinde yavrular, ama gözlerini kaldırıp erkeğe bakmazlar. Yemek yedirirler, giymez giydirirler.

KÜÇÜK HANIM: Bu sefer gitmek sırası sende. Dikkat et benden uzaklaşıyorsun. Elinden gelse hiç düşünmeyeceksin beni.

ODACI: Elimde olsa düşünür müyüm seni hiç? Seni düşünmekte ölüme benzer bir şey var.

KÜÇÜK HANIM: Şimdi de tıpkı bizim erkekler gibi konuşuyorsun.

ODACI: Ben şimdi konuştum mu?

KÜÇÜK HANIM: Düşünüyorsun öyleyse.

ODACI: Ben şimdi düşündüm mü?

KÜÇÜK HANIM: Bir şey var sende, bir şey ki sana hiç benzemiyor.

ODACI: İnsanlığımın kıvılcımı belki de. Kimi insan düşlerini geride bırakır. Uyanıkken daha duygulu, daha insandır. Ben uyanıkken kendimden çok daha geriyim.

KÜÇÜK HANIM: Bunu nasıl biliyorsun Odacı?

ODACI: Bilsem böyle mi olurdu?

KÜÇÜK HANIM: Dağlar var aramızda. Bu dağların arasını o insanlık kıvılcımı kapatamaz.

ODACI: Gündüzden kalma düşünceleri bırak. Uykuda herkes birbirinin dengidir.

KÜÇÜK HANIM: Laf! İstesen de kucaklayabilir misin beni? Sarılabilir misin bana? Dene bakalım, ne duruyorsun? (*Odacı kapırdar, ellerini uzatmak ister, beceremez.*) Dağlar var Odacı aramızda, dağlar. Senin gönlüne bu dağların gölgesi düşmüş. Bu da mı gündüzden kalma düşünce?

ODACI: Ben seni seviyorum. Sana katıksız, sana gerçek duygularla bağlıyım. Hiçbir erkek seni bundan çok sevemez.

KÜÇÜK HANIM: İş sevmekte değil. Sevmek yetişmez. Başka şeyler var. Sevmek bile bunlara bağlı.

ODACI: Neden bugün benden çok bu kadar kendinsin?

KÜÇÜK HANIM: Ben hep birim. Değişen sensin. Yarın belki başka türlü konuşuruz. Sokulurum sana belki, bütün sıcaklığım senin olur. Şimdi bana o günü anlat.

ODACI: Çok anlattım.

KÜÇÜK HANIM: Bir daha anlat.

ODACI: Bir Mayıs günüydü. Güneş doğar doğmaz erkenden uyandım. Biri beni sanki dürterek kaldırdı. Ben kolayca uyanırım sabahları. Alışmışım her sabah uyanmaya. Her sabah yeniden yaşamaya başlamak beni şaşırtmaz. O sabah bir telaş vardı içimde. Belki güneşin, ağaçların, bir gecede taşı toprağı bürüyen peygamberçiçeklerinin telaşıydı bu. Kudurmuş ot kokusu, kapıların, kirişlerin aralığından, aydınlığa karışarak odama sızıyor, dışarda, gürültüsünü duyamadığım bir kıyamet kopuyordu. Bir donanma vardı kapımın önünde. Buna yordum her zamankinden daha erken uyanışımı. Çok bekletmedim dışarısını, sokağa fırladım. Güneş ellerime göre sıcak, gökyüzü gözlerime göre mavi, ağaçlar gönlüme göre yeşildi. Serçeler çılgın gibi ötüşüyordu bostanlarda. Bende ötüyor gibiydi bu serçeler. Yürüyen bir ardıç gibiydim, yapraklarım hışır hışır. Yaşlı bir adam başını çevirdi baktı. Bir çocuk durdu, bana doğru döndü. Duydular, dedim, yapraklarımın hışırtısını, ondan bakıyorlar. Yürüdükçe, bu Mayıs gününü bir Mayıs günü eden şey, her adımda içime biraz daha doldu, kavradı beni. Eridim o şeyin içinde. Bilemezsin nasıl hafifledim, nasıl yalnız sevda kesildim. İskeleye gelince rıhtıma çömeldim, denizin dibindeki çakıllara baktım. Kayıklara, mavnalara baktım. İnsanlara baktım. Ortalık yeni yağmurdan çıkmış gibi pırıl pırıldı. Sonra işime gittim. Biliyorsun bunların hepsini. Daha anlatayım mı?

KÜÇÜK HANIM: Bunları anlatmak isteyen sensin.

ODACI: Sana sevdalanmak aklımdan bile geçmezdi. Bir büyü vardı o Mayıs gününde. Dosyaların, camları iyi silinmemiş masaların, kâğıt sepetlerinin arasında, o doğru dürüst güneş görmeyen odada bile hâlâ hışır hışırdım. Saklama, sen de duydun yapraklarımın hışırtısını. Tıpkı o yaşlı adam, o küçük çocuk gibi başım çevirdin baktın bana. İnsanlık adına ne varsa içimde, düşünce, duygu, bu

bakışın rüzgârıyla sana döndü. Birden o Mayıs gününden sıyrılır gibi oldum. Yüreğimdeki bahar kokusu uçup gitti. Başım dönmeye başladı. Gözlerini, bacaklarını, kollarını, kısa fistanını, üstlerine ışık tutulmuş gibi, o anda birdenbire gördüm. Hâlâ da görüyorum.

KÜÇÜK HANIM: Bitti mi?

ODACI: Odada durduğun yeri, o noktayı öyle bir belleyiş bellemişim ki, gözümü kapasam bu nokta aydınlık bir leke halinde içimde belirir. İşte bak! (*Kolunu kaldırır, yürüyen bir şey gösteriyormuş gibi parmağını gezdirir.*) Bak sen de görebilirsin. Gidiyor işte. Yüzüyor karanlıkların içinde.

KÜÇÜK HANIM: O gün yapraklarının hışırtısını ben de duyar gibi olmuştum.

ODACI: Sen şimdi böyle söylüyorsun.

KÜÇÜK HANIM: Ben hışırdayan yaprakları severim.

ODACI: Benim ol öyleyse.

(Bir gürültü ile üç maskeli girer. Küçük Hanım'la Odacı bir köşeye büzülürler.)

ODACI: Yandık! Kakor'un adamları!

KÜÇÜK HANIM: Sakın beni yalnız bırakma Odacı, korkuyorum.

ODACI: Korkma Küçük Hanım, ben buradayım. Güven bana. Ben buradayken kimse senin kılına bile dokunamaz.

1. MASKELİ: Kurum satıyor bize, burun kıvırıyor.

2. MASKELİ: Görmezlikten geliyor, ne selam ne sabah!

3. MASKELİ: Benimle oldum bittim merhabası yoktur.

1. MASKELİ: Böyledir bunlar, bütün bu sonradan görmeler!

2. MASKELİ: Ne çabuk unuttu anafora potin boyattığı günleri!

3. MASKELİ: Sende enayilik, anafora boyar mıyım hiç! Müşteri müşteriliğini bilmeli.

1. MASKELİ: Bir yelek sattım herife, hâlâ parasını alamadım.

3. MASKELİ: Ya ben! Bir kuruşunu görmedim. Kandil olur, bayram olur, mübarek adam, çıkar da bir onluk ver.

2. MASKELİ: Tövbe yahu! Düşer ama elime, şişireyim de görsün!

1. MASKELİ: Allahın ayısı. Bir adam evladına tutulmakla adam oldum sanıyor.

2. MASKELİ: Haberi olmadıktan sonra istersen peri padişahının kızına tutul.

3. MASKELİ: Beraber geziyorlarmış, görenler var.

2. MASKELİ: Küçük Hanım'm midesizliği.

1. MASKELİ: Para peşinde mi dersin Odacı?
3. MASKELİ: Küçük Hanım'ın yerinde olsam zırnık koklatmam.
2. MASKELİ: Unuttun mu o Alman karısını? Az mı para yedirdi koltukçuya?
3. MASKELİ: Koltukçu adam be! Bunun gibi sonradan görme değil.
2. MASKELİ: Yavuklusuyla kol kola gezerken fiyakasını bozmalı! Çık, demeli, boya paralarını. Ellişerden beş postal, iki yüz elli!
1. MASKELİ: Böyleleri laftan anlamaz. Basmalı şaplağı suratına. Ya parayı, demeli, ya yeleği. Beleş yelekle fiyaka sattırmayız biz adama!
3. MASKELİ: Başın gözün sadakası, demeli, göster bakalım manda gözünü! Küçük Hanım'la fing atması kolay. Hüner yoksul sevindirmekte, gönül almakta.
2. MASKELİ: Bunun gözü yükseklerde, arkadaş. Fakir fukara umurunda mı bunun! Bunlar sinek gibi görürler adamı.
3. MASKELİ: Ne o, Küçük Hanım'ın yavuklusu denecek. Çalım satacak.
1. MASKELİ: Eşinin emsalinin arasında sivrilecek, parmakla gösterilecek.
2. MASKELİ: Kimi para peşinde koşar, kimi ün peşinde. Bu odacı ün budalası.
3. MASKELİ: Bu düpedüz serseri, arkadaş!
1. MASKELİ: Bu serseri değil, deli.
2. MASKELİ: Eşkiya denir böylesine.
3. MASKELİ: Bunun gözünü kan bürümüş.
1. MASKELİ: Böyleleri hiç düşünmez, mahalleyi ateşe verir.
2. MASKELİ: Bunlar kana boyar hepimizi.
3. MASKELİ: Bunlar gebermeden bize rahat yüzü yok!
1. MASKELİ: Herkes dengi dengine şu dünyada. Sen tut, bir adam evladına gönül ver!
2. MASKELİ: Bu herif çürümüş, kokmuş, leş bu herif! İnsanı bir pula satar böyleleri!
3. MASKELİ: Böyleleri ne vatan tanır, ne millet!
1. MASKELİ: Ezmeli kafasını!
3. MASKELİ: Derisini yüzmeli!
2. MASKELİ: Ağzım burnunu doğramalı, köpeklere ziyafet!
3. MASKELİ: Bunu köpek yemez.
1. MASKELİ: Şu dünyanın işine bak! Köpeğin yemediğini kadın milletinin midesi kaldırıyor.

2. MASKELİ: Kadın milletinde mide mi ararsın!
3. MASKELİ: Peki ne duruyoruz öyleyse?
1. MASKELİ: Hakkımızı arayalım... İşte buradalar!
3. MASKELİ: Buradalar!
2. MASKELİ (*sokulur*): Boya paraları hazırda mı?
1. MASKELİ: Çok beklettin, çık bakalım şu bizim yeleğin parasını.
3. MASKELİ: Göster manda gözünü, başın gözün sadakası!

KÜÇÜK HANIM: Ne biçim adam bunlar, Odacı?

ODACI: Kakor'un adamları desem, değil. Sesleri yabancı gelmiyor, ama birini bile gözüm ısırmıyor.

1. MASKELİ (*maskesini çıkarır*): Yeleğin parasını verme, zarar yok, ama seni gözüm ısırmıyor, deme. Canım sıkılır buna. Emektar eskiciyi kim tanımaz. Ben, tabanı delinmiş, patlak ayakkabıyı kapı aralığında, porselen kâseye, çamaşır mandalına çeviren adam. Ben, bir eliyle aldığı, yama tutmayan, lime lime pantolonu, öbür eliyle çiçekli bir tabak olarak uzatan büyücü, beni nasıl tanımazsın? Nasıl dilin varır da gözüm ısırmıyor seni dersin? Senin çöp tenekesine atmaya bile utandığın pılı pırtıya değer biçen, para veren ben değil miyim? Üç beş liraya seni giydiren, kuşatan lacivert pantolon üstüne gümüşü yeleği oturtan yoksa baban mı? Sen, yeni eskiler giymek için eski püsküllerini satmak zorunda olan benim kırk yıllık müşterim, nasıl utanmadan gözüm ısırmıyor seni, dersin?
2. MASKELİ: Varsın tanımasın! Paraları versin yeter. Çık paraları! Gözü ısırmazmış, tanımazmış, lafa bak! (*Maskesini çıkarır.*) Seni insan içinde gezdiren boyacı ben değil miyim? Küçük Hanım kolunda giderken senden utanmıyorsa, benim sayemde. Ayağındaki yazlık sarıları karaya boyayıp kışlığa ben çevirmedim mi? Nasırının üstündeki yamayı vernikle elâlemin gözünden ben silmedim mi? Bir odacı düşün ki lacivert pantolon altında sarı iskarpinle dolaşıyor. Hem de ne iskarpin! Nasır yerinde koskoca bir yama... Utanır insan! Sökül paraları!
3. MASKELİ (*maskesini çıkarır.*): Sökül paraları! Dilenciye sadaka vermenin tam zamanı! Ben, Tanrı sevgiline kavuştursun, demezsem, nasıl kavuşursun Küçük Hanım'a? Sende bilirsin ki ipin ucu benim elimde. Hastalar bana verilen sadaka ile iyi olur, kızlar nişanlanır, dullar koca bulur. Ben öteki dünya piyangosu yoksulun. Yoksa yoksulluğu kendine yediremedin mi? Hadi durma, bizim de geçimimiz bu yüzden. Herkes senin gibi olsa, dilenciler

açlıktan ölür. (*Odacının yakasına yapışır.*) Başın gözün sadakası!

BOYACI: Bu iş böyle yürümez, şişleyiverelim şunu!

ESKİCİ: Kulaklarına kurşun akıtalım, en iyisi!

DİLENCİ: Denize atıverelim, olsun bitsin!

ESKİCİ: Gelin, gözünün önünde sevgilisini öldürelim! Anlasın dünyanın kaç bucak olduğunu.

(Eskiciyle Boyacı Odacı'yı kaskıvrak tutarlar. Dilenci Küçük Hanım'ı yakalar)

KÜÇÜK HANIM: İmdat! Yetiş Odacı!

ODACI: Geliyorum Küçük Hanım. Korkma, ben buradayım! Ben burada oldukça bir şey yapamazlar sana.

(Kakor girer, sahnede hareket durur.)

KAKOR: Kendi başınıza iş görüyorsunuz. Bırak o kızı pis herif! (*Küçük Hanım'a*) Bir yeriniz acıdı mı? (*Elini tutar.*) O koca odun gibi parmaklarla bu nazik bileklere dokunulur mu? Ne kadar da ince elleriniz var!

KÜÇÜK HANIM: Size ne diyeceğimi, nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum.

KAKOR: Gülümseyin, yeter. Benim size hizmet etmek boynumun borcu.

KÜÇÜK HANIM: Hayatımı kurtardınız.

ODACI: Yılanın biridir o Küçük Hamm. Sakın onun söylediklerine inanma!

KÜÇÜK HANIM: Ne dediğini bilmiyor, kusura bakmayın. Heyecanlandı, korktu da.

ODACI: Seni öldürecekler Küçük Hanım.

KAKOR: Küçük Hamm yaşayacak. Yaşamak onun hakkı.

ODACI: Yalan söylüyor.

KAKOR: Küçük Hamm çoktan affedildi. Ölecek biri var ama o değil.

ODACI: Alçak katil! Canavar!

KÜÇÜK HANIM: Kusuruna bakmayın, aklı başında değil.

KAKOR: Ben şimdi onun aklını başına getiririm. Atın şu herifi zindana!

(Dilenci hapishane penceresini hatırlatan bir parmaklık getirir. Odacıyı arkasına koyarlar.)

KAKOR: Burada uslanır. Hem isterse uslanmasın. Yarın sabah gün doğarken, Küçük Hanım'ın yerine... (*Güler.*) Biz çıkalım Küçük Hamm. Size ülkemizin görülmeye değer yerlerini göstermek istiyorum. (*Çıkarlar.*)

ODACI (*bağırır.*): Kakor'a inanma Küçük Hanım! Kendini koru! Oyun oynamak istiyor sana... Artık benim işim tamam. Ne ettim de boyumdan büyük işlere kalkıştım. Küçük Hanım kim, ben kim! Ne olduysa zavallı karıma oldu! Arada kaynadı gitti. Kim bilir nerede, ne yapıyor şimdi? Kim bilir nasıl kan ağlıyor içi!

(Odacının karısıyla komşusu girerler. Odacı bağırmaz. Ettiği işaretleri gören olmaz.)

ODACININ KARISI: Döşeğin yünlerini çıkardım, dövdüm, taradım, güneşe serdim. Kümesi temizledim. Tavukların yemlerini verdim, sularını tazeledim. Başlarını havaya dikerek yudum yudum içtiler. Sarıkızın yumurtasını sıcak sıcak oğlana içirdim, fabrikaya gitti. Sarıkız yumurtasını oğlana içirdiğimi bilir, bu saatte yumurtlar. Fasulyeyi ateşe vurdum, tıkır tıkır kaynıyor. Çabucak akşam oldu. Kocam yok, kocam gelmedi. Yünler şimdi setin üstünde akpak. Fasulyeler helme döküyor. Tavuklar tünekte. Karabaş'a bir dilim ekmek attım, yaladı yuttu, yüzüme baktı. Fesleyeni suladım, mis gibi koktu. Fesleyen de Karabaş gibi. Biri ekmeğini yiyince yüzüme bakar, öbürü suyunu içince kokar. Ben evden çıkarken hâlâ ardım sıra kokuyordu. Bak buralara kadar geliyor kokusu, duyuyor musun?

KOMŞU: Benim burnuma bir karanfil kokusu geliyor komşu. Küçük Hanım'ın karanfilleri olmasın?

ODACININ KARISI: Onların karanfilleri kokmaz. Onlar karanfili keser, konsolun üstüne koyar. Karaya vurmuş balık yaşar mı? Onların karanfilleri, tabam toprağa değmemiş çocuk gibi nazlı. Onların karanfilleri kokmasını bilmez. Bizimkiler katmerli, onlarınki yalın kat. Bizimkiler tepelerinde bir yumurta kabuğu, mavi boncuklu teneke kutuda sere serpe, onlarınki sarılmış sarmalanmış balkonda.

KOMŞU: Kocan olacak odacı Küçük Hanım'a hâlâ tutkun mu?

ODACININ KARISI: Tutkun değil, vurgun! Vurgun değil yangın! O kadar gitti ki benden, kör olası, gözü görmüyor beni artık. Silindim gözünden. Eskiden entarimin dallarına, yemenimin oyalarına kadar görürdü. Kollarımı, bacaklarımı, kollarımın bacaklarımın tüylerini görürdü. Öylesine görürdü ki sıkılırdım. Yeldirmemin içini görürdü. Dev aynasında gibiydim gözünde. Kirpiklerim, kaşlarım, tel tel ayrı. Burnum, elmacık kemiklerim, ağzım, en küçük kırışığına kadar belli. Görünmeyeni bile görürdü eskiden. İçimden üzüntünün rüzgârı geçse: ne oluyor? diye sorar.

Bir bir saçlarını görürdü eskiden. O kadar yamacımda, o kadar yakınımda ki, bakmaktan gözü kamaşır, sulanır. O kadar uzakta ki şimdi, seçmiyor beni artık. Avazım çıktığı kadar bağırsam işitmiyor. Beni sedirden, mangaldan, duvarın badanasından ayıramıyor. Yatakta bile görmüyor beni. Ben yokmuşum gibi sayıklıyor. Mavi başlı yastıkta, başlarımız arasında git git bitmez yollar var. Tanrı bilir ya, evi de görmüyor gözü. Yol önüne düşmese evi bulamayacak. Kapı önüne çıkmasa içeri giremeyecek. Alışkanlığı olmasa, iki göz evin içinde mutfağa gidemeyecek, eşiğe takılacak, duvara çarpacak. Benden ne kadar uzaksa evden de o kadar uzak. Lahanaları tırtıl yiyor, görmüyor. Civcivleri kedi kapıyor, görmüyor.

KOMŞU: Kaç gündür ortalarda yoktu. Dün akşam baktım, elinde bahçe kovası, domatesleri suluyor, sevindim.

ODACININ KARISI: Konu komşuya gösteriş. Yalan. Kandırmak istiyor sizi. Elindeki bahçe kovasına bakma, Küçük Hanım'ın yanından, hortumla suluyor bahçeyi. Pencerenin önünde sedirde mi oturuyor, yalan. Kim bilir nerede, kol kola dolaşıyor Küçük Hamm'la. Sigarasını almak için elini mi uzatıyor, yalan, bir çiçek koparıp veriyor Küçük Hanım'a. Bahçede, tarlada, papatya, katırtırnağı, düğünçiçeği kalmadı. Hepsini oturduğu yerden yoldu. Küçük Hanım'a verdi. Ama ben kanar mıyım? Sustuğunu görünce konuştuğunu anlıyorum: dil döküyor Küçük Hanım'a. Kediyi değil, biliyorum, Küçük Hanım'ı okşuyor. Ağzına ağızlığını değil, Küçük Hanım'm elini götürüyor. Minder, kilim, çaydanlık, bardak, kahve cezvesi diye bir şey kalmadı evde, hepsini Küçük Hanım yaptı, bıraktı. Neyi ellese Küçük Hanım oluyor, neye baksa Küçük Hanım. İki kişi kaldılar yeryüzünde: biri o, biri Küçük Hanım. Bu mahalle yok. Sizler, bizler, hiçbirimiz yokuz, Küçük Hanım var.

KOMŞU: Böylesine sevdayı ne gördüm, ne işittim. Benimki de bir zamanlar şöförün Halime'ye tutulmuştu, bilirsin ya! Kan kusturmuştu bana. Ama cezveyi, kilimi, çaydanlığı üstüme kuma tutsun, neme lazım, yapmadı bu kadarını.

ODACININ KARISI: Ben erkeğimin elinde görünce anlamıştım çaydanlığın çaydanlık olduğunu. Kilim o basınca kilim olurdu. Sedir erkeğim üstüne oturunca sedirleşirdi. Ev, erkeğim içine girince göz göz ayrılır, kapı o girince kapanırdı. Bir yastığa baş koyduk. Yok olmak şöyle dursun, evim, eşyalarım onunla

büyüdü, çoğaldı. Gün geldi, Küçük Hanım'a tutuldu. Hepsini elimden birer birer aldı, yok etti. Çektiğimi ben bilirim. Artık lokma ağzımda büyüyor, su boğazımdan geçmiyor. El evinde sildiğim tahtalar gıcırdamıyor, inliyor. Parmaklarım çamaşırdan buruşmuyor, somun gibi şişiyor, morarıyor. Gerçek gerçekliğini yitirdi. Sabun köpürmüyor, bıçak kesmiyor, yün eğrilmiyor...

(İki kadın çıkar.)

ODACI: Bir duman içindeyim ben de. Günüm güne, gecem geceye benzemiyor. Yatakta gözlerim faltaşı gibi açık, ayakta uykuda gibi. Yemiyorum, içiyorum. Dövse beni okşamış gibi geliyor. Kovsa beni çağırıyor diyorum. Surat asıyor, gülümsediğini sanıyorum. Bağırıyor, işte gönlümü alıyor, diye düşünüyorum. Sevmekle düşmanlık karıştı. Küçük Hanım'ı kızdığım için seviyorum, karımı acıdığım için dövüyorum. Gülmekle ağlamayı ayıramaz oldum. Ellerimin biri bende, biri onda. O bakınca görüyorum. Duyarsa işitiyorum. Ağzım açık, onu öpersem kapanabilir. Kollarım sarkık, yalnız ona sarılabilir.

(Küçük Hanım koşarak girer, parmaklığı açar.)

KÜÇÜK HANIM: Anahtarı bin bir güçlükle ele geçirdim. Kurtuldun Odacı.

ODACI: Oh çok şükür, kurtulduk! Hadi Küçük Hanım, durmayalım, kaçalım. Şuradan denize indik mi ötesi kolay. Tanıdığım bir balıkçı var, teknesini bize verir. Atladık mıydı doğru bizim orası.

(Küçük Hanım'ı elinden çeker.)

KÜÇÜK HANIM: Ben kalıyorum Odacı.

ODACI: Ne dedin? Kalıyor musun?

KÜÇÜK HANIM: Kakor'a karşı gelemem. Çok iyiliğini gördüm onun.

ODACI: Deli mi oldun? Aklını mı kaçırdın yoksa?

KÜÇÜK HANIM: Hadi yolun açık olsun. Durma acele et. Kakor her an gelebilir.

ODACI: Sen gelmezsen şuradan şuraya kıpırdamam.

KÜÇÜK HANIM: Seni öldürecekler Odacı.

ODACI: Öldürsünler.

KÜÇÜK HANIM: Sözümü dinle. Vakit dar. Hemen davranmazsan yakalanırsın. Bir de yakalanırsan, biliyorsun başına gelecekleri. Hadi Odacı. Yalvarırım, git buradan.

(Odacı oturur, ıslık çalmaya başlar.)

ODACI: Anca beraber, kanca beraber.

KÜÇÜK HANIM: Benden günah gitti.

ODACI: Öyle olsun. (*Islık çalar.*)

(Kakor girer. Odacı ıslığı keser.)

KAKOR (*Küçük Hanım'a*): Nerelerdesin? Deminden beri seni arıyorum.

KÜÇÜK HANIM: Hava alıyordum, hava ne güzel değil mi?

KAKOR: Yaprak kımıldamıyor. Deniz kıyısına inelim istersen. Deniz cam gibidir şimdi.

KÜÇÜK HANIM: Bütün gökyüzü denize dökülmüştür.

KAKOR: Bu durgunluğun arkası fırtına. (*Maskesini çıkarır.*) Off, ne kadar da sıcak!

ODACI: Aa! Müdür Beymiş! Kakor filan değilmiş. Ta kendisi, Müdür Bey!

MÜDÜR: Ne türlü yoruldum bugün anlatamam. Kimi denizde, kimi kahvede, kimi ağaç altında. Bir biz masa başında, evsiz, ağaçsız, insansız bir şehir taslağı önünde. Deniz, deniz yok. Deniz bir sınır, mavi bir çizgi. Üsküdar, Beyoğlu, Ayvansaray yok. Çakır'ın salaş meyhanesi yok. 1250 ada, 35 parsel var. Koskoca bir şehri, boş bir alanmış gibi, üçgenlere, dörtgenlere bölmek öldürdü beni. Kadastroculuk, dünyadan elini eteğini çekmek, bir çeşit evliyalıkmış da haberimiz yokmuş. Hani sen de olmasan Küçük Hanım deli olacağım. Bereket seni kadastro haritasına geçirmemişler. Bereket etten kemiktensin sen, bir numara, bir çizgi, bir nokta değil. (*Sokulur.*) Seni çok özledim, biliyor musun? (*Öpmek ister.*)

KÜÇÜK HANIM (*Odacı'yı gösterir.*): Odacı!

MÜDÜR: Odacı mı? Ne odacısı? Şimdi de bu mu çıktı başımıza?

KÜÇÜK HANIM: Odacı burada.

MÜDÜR: Ben odacıya benzer bir şey göremiyorum. Bir karaltı var orada. Ama odacıdan çok böceğe benziyor. (*Seslenir.*) Odacı, burada mısın yoksa?

ODACI: Yok beyim, burada olur muyum hiç! Uzaktayım, çok uzakta! Kahve pişiriyorum size. Aramızda kapı var, duvar var, koridor var.

MÜDÜR: Sesin yakından geliyor da.

ODACI: Güzel havalarda sesler öyle yakından gelir.

MÜDÜR (*Küçük Hanım'a*): Kimseler yok canım! Odacı kahve pişiriyor. Sen hep böyle kuşkulusun. Gel şöyle... Gel yavrum.

KÜÇÜK HANIM: Odacı burada diyorum size.

MÜDÜR: Yoksa anahtar deliğinden mi gözetliyor bizi? (*Odacı'yı*

kulağından yakalar.) Bu da yeni çıktı. Bir de anahtar deliğinden gözetlersin ha!

ODACI: Hiç gözetler miyim beyim... Yapar mıyım? Bakın kahve pişiriyorum size. Daha cezveyi bile elimden bırakmadım.

KÜÇÜK HANIM: Onun pişirdiği kahveyi sakın içmeyin Müdür Bey! Size düşman. Zehirlemek istiyor sizi.

ODACI: Ben zehirlesem zehirlesem kendimi zehirlerim.

MÜDÜR: Defol karşımdan! Yıkıl! Bak hâlâ duruyor. Defol diyorum sana. Kovuyorum seni, işine son veriyorum!

ODACI: Bu kötü işte. Can evimden vurulmadım dersem yalandır. Keşke Kakor olsaydın da öldürseydin beni! Ben şimdi ne yüzle dönerim eve? Nasıl gizlerim işten kovulduğumu? Karabaş bile anlar. Islak burnunu yüzüme sürer, belli, besbelli, bu Küçük Hanım'ın derdi değil, işten kovulmuş bu, der. Ya karım! Üzülme, canın sağ olsun, iş mi yok? derse. Bu işten kovulmaktan daha acı olmaz mı! Keşke bağırsa çağırsa, bu başımıza gelenler hep Küçük Hanım'ın yüzünden dese. Ama demez. Gözleri daha ıslak, elleri daha titrek, canını vermeye hazır, dolanır durur odada. Yüzümü gözlerinden nasıl gözlerim? Eve tuz ekmek götürmezsem tencere nasıl kaynar? Parasını kazanamadığım cacık kâsesine kaşığımı nasıl uzatırım? Ya bizim sıska oğlan! Babam yesin gibilerden doymadan elini çekerse tabaktan! Ya yan gözle bakarak kâseyi önüme sürerse!... Müdür Bey.. Kulun olayım Müdür Bey!.. Müdür Bey diyorum sana!.

MÜDÜR: Uzatma... Hadi bakayım, yallah!

ODACI: Yürek yok mu sende? Sen müdürüm değil misin? Yoksa sen sahiden Kakor musun?

MÜDÜR: Ben senin müdürün filan değilim. Başka biriyle karıştırıyorsun beni. Sen düş görüyorsun.

ODACI: Sahi yahu! Bu bizim müdür değil. Bizim müdür bu kadar yapmaz. Acır insana. Bir ışık vardır gözünde. Arada bir, yalan da olsa, yanıp sönen bir ışık. Bir acıma ışığı. Kimsin sen peki? Uyku hali toparlayamıyorum.

KÜÇÜK HANIM (*yanki gibi*): Bizim erkekler, beyaz örtülü sofralarda, bir damla dökmeden yemek yerler. Ama bakma beceriksizdirler. Ağaç budamasını, kayık yapmasını, çift sürmesini bilmezler. Bizim erkekler...

ODACI: Tamam. Küçük Hanım'ın anlattığı erkek bu. Sen osun.

MÜDÜR: İyi iyi. Öyle olsun. Dolaşma, yat artık. Büsbütün uyu. Düş

görüyorsun sen. Uyanmak istiyorsun ama uyanamıyorsun. Yat şöyle, evet şöyle. (*Odacı'yı bir sıranın üstüne yatırır.*) Şimdi işin tamam. Şimdi bittin. Öleceksin anlıyor musun, mutlaka öleceksin. kimse alamaz seni ölümün elinden. Asacaksın kendini. Karanlık bir odada, tavandan sarkan beyaz urganın ucunda, ufacık bir adam, bir odacı, bir hamamböceği. Ama ölmeden önce lazımsın bize. Bak seyret bizi. (*Küçük Hanım'a*) Bu iş bitti. Odacı artık yerinde kıpırdayamaz.

KÜÇÜK HANIM: Ne tuhaf!

MÜDÜR: Küçük Hanım'lara âşık olan odacıların sonu bu. Önce görmek, seyretmek, sonra beyaz bir urganın ucunda ölmek!

KÜÇÜK HANIM: Ya uyanırsa?

MÜDÜR: Uyanmaz. Kalkamaz. Hele kalksın, hele yerinden kıpırdasın, yapacağımı ben bilirim. Gel canım!

(Öpmek için yavaş yavaş uzanır. Odacı'nın gözleri büyür, ağzı çarpılır, gerilir, Müdür'le Küçük Hanım öpüşürlerken avazı çıktığı kadar bağırır.)

ODACI: Olmaz! Yapmayın, diyorum size! Yapma, yapma!..

(Sessizlik. Işık değişir. Başta Yardımcı, arkasında Dilsiz, piyesteki belli başlı oyuncularla sahneye girerler. Odacı kalkar, derlenip toparlanır.)

YARDIMCI: Odacı'nın düşü bitti.

DİLSİZ: Odacı'nın düşü bitti. Sıra benim.

YARDIMCI (*Dilsiz'i gösterir*): İskelenin dilsizidir bu. Oyunu ben bitireceğim, diye tutturmuş, konuşmak istiyor.

DİLSİZ: Siz seyirciler, siz insan kardeşlerim, ne olur hoş karşılayın bunu. Bırakın konuşayım. Bırakın bir dilsizin sözleriyle bitsin bu oyun. Masalları düşünün! Kurtları, kuşları dile getirmiş insanoğlu. Bir oyunda bana da üç beş sözcük düşerse çok mu? Bırakın konuşayım. Daha doğrusu bırakın işiteyim. İşte işitiyorum da. Ne olur, yardım edin bana. Şu duyduğum seslerin, hangisi yüreklerinizin, hangisi kol saatlerinizin çıtırdısı? Hangisi soluğunuz? Gözleri birdenbire açılan kör, bir renk yığınından öteye nasıl geçemezse, benim de kulaklarım şimdi bu titreşim yığınını aşamıyor. Duymak korkunç! Görmekten daha korkunç! Her sesin bir kımıldamşa bağlı olduğunu anlar gibi oluyorum. Şeytan diyor ki, her şeyi yüz üstü bırak, fırla sokağa, gecenin, Süleymaniye gibi gökyüzüne yükselen, birbirine bağlı, birbirini tamamlayan ses yapısını gör. Yanlış söyledim, gör değil duy. Ama bu düpedüz bir

kaçış olur, ödevden kaçış. Benim burada ödevim, her yüreği dertli insan, her sakat, her yoksul gibi, sadece insan gücünü övmek olmalı. Tanrı'nın yaptığı işlere bakıyorum da, çoğu zaman eksik. Konuşan hayvan diye tanımlanan insanoğlunu sen tut dilsiz yarat! Böyle bir yapım kusuru insan elinden çıksa, çalgı ustası kemanına mi teli takmayı unutsa, kıyamet kopar, belki işinden olur. Tanrı insanı dilsiz yaratır, aç susuz bırakır, binbir kulp takılır. Canım insanoğlu, sen olmasan, senin aklın olmasa, senin yaratıcı gücün olmasa, dünya zindana döner. Dünyayı, hayvanıyla, bitkisiyle, insanıyla dünya eden sensin. Sen kendi kendinin yaradamsın. Sırasında iskelenin dilsizini, birkaç dakikacık da olsa konuşturan, dillendiren yine sensin. Sen dünyada kaldıkça dünyadan umut kesilmez! Sadece oyunlarda konuşan dilsizler, bakarsın, günün birinde, senin gücünle, sahiden dile gelmiş, büyük hanımların ömrü uzamış, kötüler iyi olmuş, odacılarla küçük hanımların arası düzelmiş... Saatlerinizin, yüreklerinizin çıtırtısı gittikçe hafifliyor, artık deminki gibi duyamıyorum. Bitti. Çıt yok. Dilsizin susmak zamanı geldi. Beni dinlediğiniz, beni konuşturduğunuz için sağ olun. Şunu da söyleyeyim ki...

• *(Konuşmak ister, konuşamaz. Tuhaf sesler çıkarır. Elleriyle derdini anlatmaya çalışır.)*

PERDE

ATLARLA FİLLER YA DA DİRLİK DÜZENLİK

(Oyun 3 Perde)

KİŞİLER

Şehime : Anne
Sedat : Baba
Nuri : Oğulları
Nazan : Nuri'nin nişanlısı
Nazife : Şehime'nin öteki benliği
Rıdvan : Sedat'ın öteki benliği
Cengiz : Nuri'nin öteki benliği
Pervin : Nazan'ın öteki benliği
Doktor Nuri'nin öteki benlikleri

1) Bu oyun bir odada ya da bir salonda değil, bir evin tüm olarak içinde geçer. Daha doğrusu bu evin dekoru gerçek bir mekânı değil, bir "aile yuvası" düşüncesini canlandırır. Buna diş hekimi Sedat Birtek'in evi de diyebiliriz. Bu bakımdan evi tümüyle kapsayan bir dekor yapmak, masa, iskemle, koltuk gibi somut gündelik eşyayı, evin çeşitli köşelerini, içini dışını bir arada akla getiren soyut bölümlerle, kesitlerle karmak gerekir. Ön planda, bir köşeye "Sedat Birtek - Diş Hekimi" tabelası asılabilir. Oyunun bir tek dekoru vardır. Birinci perdedeki karartmalarda dekor değiştirilmez sadece oyuncular değişir.
2) Oyun için gerekli aksesuarı şöyle sıralayabiliriz: masa, iskemle, koltuk, divan. Birinci perdede gerekli zamanda Sedat'ın dışarı çıkaracağı üç ayaklı yüksek bir merdiven, çekiç, tornavida, kıskaç, çivi. İkinci perdede bir teyp. İki kapı, pencere. Kapıların kanatları yoktur.
3) Oyuna olduğundan da açık seçik bir görünüm vermek istenirse, asıl oyuncuların yakalarına ya da göğüslerine seyircinin görebileceği büyüklükte A - B - C - D harfleri ve egolarına 2.A - 2.B - 2.C - 2.D gibi, ya da başka türlü, birer kimlik kartı asılabilir. Gerçek kişilerle egolarının bir örnek giyinmeleri de düşünülebilir.
4) Giysilerin günlük giysiler olması uygundur. Ancak bir soyutlamaya gitmek ve oyunculara simgesel giysiler giydirmek de akla gelebilir.

I. PERDE

ŞEHİME (*dolaşır.*): Ne yapacağız şimdi! Nasıl çıkacağız bu işin içinden!

SEDAT (*merdivenin tepesinden*): Dur bakalım telaşlanma! Bir çaresini buluruz nasıl olsa.

ŞEHİME: Sen hep böylesin, oldum bittim böylesin! Vurdum duymazsın sen!

SEDAT (*merdivenden inerken*): Bırak bu abuk sabuk lafları! (*Masadan kıskacı alır.*)

ŞEHİME: Ben kırk yıllık malımı bilmez miyim! Kılın kıpırdamaz senin! Akşam içeceğin rakıyı düşünürsün sen! (*Sedat merdivenden çıkarken altta durur.*) Yalan mı, söyle! Çirozun yanına yumurta mı haşlayayım yoksa roka salatası mı yapayım, demiyor musun içinden!

SEDAT: Evde roka yok ki!

ŞEHİME: Gördün mü, nasılmış!

SEDAT: Vidalar, vidalar, vidaları nereye koydum!

ŞEHİME: Pantolon ceplerine bak! (*Dolaşır.*) Ne talihsiz insanmışım! Ne dertli başım varmış! (*Birden başını kaldırır Sedat'a bakar.*) Hep olmayacak zamanlarda çıkarırsın böyle işleri. Bir telaş olmasın evin içinde, ya muslukları onarırsın ya da perde asarsın, ya da ne bileyim, bulursun işte! Ömrün boyu sorumluluktan kaçmışındır sen.

SEDAT: Sana yaranılmaz. Raylar bozuk, perdeler işlemiyor. Böyle oturalim istersen. Bana göre hava hoş!

ŞEHİME: Nasıl bakacağız konu komşunun yüzüne! (*Bağırır.*) Ne diyeceğiz, söylesene adam!

SEDAT (*merdivenden iner çıkar.*): Büyütüyorsun, büyütüyorsun!

ŞEHİME: Bana bak, bir de karşıma geçip büyütüyorsun deme! Felaketin bundan büyüğü...

SEDAT: Herkesin işi yok da...

ŞEHİME: Sana vız geliyor.

ŞEDAT: İyi ya, bana vız geliyor.

ŞEHİME: Açtırma kutuyu, söyletme kötüyü!

SEDAT: Benim ne suçum var!

ŞEHİME: Sende bir bozukluk olmasa oğlumuzun başına bu iş gelir miydi? Sen de herkes gibi doğru dürüst erkek olsaydın Nuricik bu duruma düşer miydi!

SEDAT (*merdivenden iner.*): Tornavidayı unutmuşum.

ŞEHİME: Tornavida pantolonunun arka cebinden ben burdayım diye bağırıyor; alık!

SEDAT (*merdivenden çıkarken*): Nuri sade benim oğlum mu! İkimizin. (*Çivi çakar.*) Ben sende hep başka bir insan sezinlemişimdir, kozasını yarıp çıkamayan bir kurt.

ŞEHİME: Kozadan kurt değil, kelebek çıkar, aptal! Bir söz söyle ki tutsun!

SEDAT (*çivi çakar.*): Bu çocuk hık demiş senin burnundan düşmüş! (*Çivi seslerinin efektle abartılması gerekir.*)

ŞEHİME: Bak, bak, kendi kusurunu bana yüklemeye çalışıyor. Sen bana alıcı gözüyle baktın mı hiç?

SEDAT: Baktım, ne olmuş!

ŞEHİME: Hiç sanmam! Senin bir dünyan vardır, daracık. Duvarlarla, surlarla çevrili. Senin gözün kendinden ötesini görmez. Kapanmışın dört duvar arasına, yaşar gidersin. Bizler ha varız, ha yoğuz!

SEDAT: Öyle olsun!

ŞEHİME: Köstebek gibisin sen!

SEDAT (*merdivenden iner çıkar.*): Gırtlak dokuz boğumdur demişler. Şimdi bir şey söyleyeceğim ama sekizinci boğumda tıkanıp kalıyor.

ŞEHİME: Biri yıldırmış seni ama kim!

SEDAT: Lâhavle!

ŞEHİME: Arapçayı bırak!
SEDAT: Türkçesi yok.
ŞEHİME: Kafam şişti, kes şu takatukayı!
SEDAT: Perdeyi asmayacak mıyız yoksa!
ŞEHİME: Asma! Perdesiz oturalım.
SEDAT: Bileydim eskisini çıkarmazdım.
ŞEHİME: Bileydim, bileydim! Neyi bildin şimdiye kadar!
SEDAT: As dedin, asıyorum. Asma dersen asmam. Bana ne!
ŞEHİME: As dedikse o zaman as dedik. Ama senin elin öylesine ağır ki... Allah vermesin, uzatır da uzatırsın! (*Sedat merdivenden inerken, dolaşır.*) Ah bir akıl veren olsa: Ne yapacağız, ne yapacağız! Nasıl çıkacağız insan içine!
SEDAT (*divana uzanırken*): Arsızlık değil, yüzsüzlük değil!
ŞEHİME: Sıhhiye müdürünün karısı şimdi beni tefe kor. Böyle bir fırsat kolluyor kan. Dernek başkanlığında da kalamam bundan sonra... Bütün umutlara paydos.
SEDAT (*yattığı yerden*): Ne gibi umutlara örneğin?
ŞEHİME: Örneğin mi?
SEDAT: Örneğin.
ŞEHİME: Mesela da diyebilirsin pekâlâ! Örneğinin ne yeri var şimdi!
SEDAT: Bu evde öz türkçeci geçinen sensin. Sana yaranılmaz!
ŞEHİME: Çıldırtma beni!
SEDAT: Hatırın için mesela diyelim. Neye paydos mesela?
ŞEHİME: Örneğin Belediye Meclisi üyeliğine.
SEDAT: Hadi canım!
ŞEHİME: Yayılma! Kalk otur! Yatınca sinirime dokunuyorsun.
SEDAT: Ben bir iş yapmadan otururum içim geçer. Uyursam suç benim değil. (*Doğrulur.*)
ŞEHİME: Asıl yatarsan uyursun.
SEDAT: Ben oturduğum yerde uyuklarım.
ŞEHİME: Hele şu telaşlı günde bir uyu!.. Gösteririm ben sana!.. (*Dolaşır.*) Yoksul çocuklara günde bir kap yemek verilmesi o cadalozun aklına gelmiş!
SEDAT: Kimin?
ŞEHİME: Sen beni dinlemiyor musun kuzum?
SEDAT: Kulağım sende.
ŞEHİME: Yoksul çocuklara günde bir kap yemek verilmesi benim aklıma geldi. Valinin karısı da, doktor Naciye de, Sevim Kocapaşa da tanık buna.

SEDAT (*oturduğu yerde içi geçmeye başlar.*): Olmayacak şey değil.
ŞEHİME: Yoksa sen de inanmıyor musun?
SEDAT: Bir şey demedim.
ŞEHİME: Ama artık bittim. İki paralık oldum. Lokali de o yelloz bulmuş, lokale amerikan barı yapılmasını da o şıllık önermiş!
SEDAT: Laf!
ŞEHİME: Ayol o kim, amerikan barı kim! Acaba hiç amerikan barı gördü mü o!
SEDAT (*kendini toparlar.*): Bize ne canım!
ŞEHİME: Bize ne olur mu! Şimdi bir de bunu diline dolarsa!
SEDAT (*içi geçerken*): Sahi.
ŞEHİME (*ağlamaklı*): Ah Nuri, güzel oğlum, bu oyunu neden oynadın bana! (*Sedat'ın hafifçe horlaması üzerine çekici merdiven ayağına vurur. Çekiç sesinde abartma.*) Sedat!
SEDAT (*yerinden fırlar.*): Ne oluyor? Ne var?
ŞEHİME: Uyuyorsun.
SEDAT: Yooo, uyuduğum filan yok, düşünüyorum.
ŞEHİME (*üstüne yürür.*): Anlat bana, iyice anlat! Bilmek istiyorum, anlamak istiyorum. Nasıl oluyor da Nuri birken iki oluyor? Nasıl oluyor da bu bela bizi buluyor! dişçi değil misin! Az buçuk doktor sayılırsın. Kitap mı karıştırırsın, Meydan Larousse'a mı bakarsın, ne yapacaksan yap, anlat bu işi bana!
SEDAT: Kırk kez anlattım. Anlamak istemiyorsun ki!
ŞEHİME (*öfkeli*): Bir daha anlat.
SEDAT: Kulağını aç! Nuri var ya, bizim oğlumuz Nuri, işte o Nuri, oğlumuz Nuri, öteki benliğine, bilimsel terimiyle öteki egosuna bölündü. Hem de etten kemikten bölündü. Benim anladığım kadarıyla olağan bu. İnsanın egosunda bir dağılma, bir parçalanma olmayacak şey değil. Ama Nuri'nin birken iki olması, ikinci bir Nuri çıkması ortaya, işte bu şaşırtıcı. Bugüne değin, bir Nuri vardı evin içinde, bundan böyle iki Nuri olacak. Açık, değil mi? Ağlayacak sızlanacak ne var bunda?
ŞEHİME: Ayol daha ne olsun! Bundan büyük felaket mi olur! Ne mutsuz insanmışım!
SEDAT: Zırlama yahu! Zırlamayı kes! Durmadan zır zır ağlıyorsun.
ŞEHİME: Ben ağlamayayım da kimler ağlasın! (*Birdenbire ses değiştirir.*) Sedat!
SEDAT: Hımm!
ŞEHİME: Çocuk doğurmak gibi bir şey mi bu?

SEDAT: Ne bileyim ben!
ŞEHİME: Oğlan sancı çekti mi dersin?
SEDAT: Sancı çekse doğuran kadınlar gibi bağırırdı. Birbirine katardı ortalığı.
ŞEHİME: Benim oğlum o. Ölür, gık demez.
SEDAT: Hani demin benim oğlumdu, şimdi senin oğlan oldu.
ŞEHİME: Doğru dürüst konuşsana benimle, miskin!
SEDAT: Sıktın ama... İşte doktor.
(Doktor girer.)
ŞEHİME: Sizi Tanrı gönderdi doktor.
DOKTOR: Geçiyordum, bir uğrayım dedim.
ŞEHİME: Aman iyi ki uğradınız.
SEDAT (*heyecanlı*): Doktor!..
DOKTOR: Ne var, ne oluyor, bir derdiniz mi var yoksa!
ŞEHİME: Sormayın!
DOKTOR: Biz hekimler yalnız hastalık denen dertlerin üstesinden geliriz. O da gelebilirsek... Ama bakıyorum...
ŞEHİME: Kimseye bir şey söylemeyeceğinize yemin edin önce!
SEDAT: Doktor, bir iş geldi başımıza da...
ŞEHİME (*Sedat'a*): Sen sus!
DOKTOR: Canım hekimlerin ağzı sıkı olur. Hayrola! Ne oluyor?
ŞEHİME (*bir bocalamadan sonra*): Öyle ya size açılmayıp da kime açılacağız!.
DOKTOR: Sizi dinliyorum.
ŞEHİME: Doktor, bizim Nuri...
DOKTOR: Evet?
ŞEHİME: Bizim Nuri bölündü.
DOKTOR: Geçmiş olsun. Kaza mı geçirdi? Bir trafik kazası filan?..
ŞEHİME: Ne olduysa durup dururken oldu.
SEDAT: Benim anladığım kadarıyla bir benlik bölünmesi, parçalanması egonun.
DOKTOR: Hemen bir kliniğe yatırılması gerekir.
ŞEHİME: Yapamayız bunu, rezil oluruz.
SEDAT: Çocuk sizin bizim gibi. Yüzde yüz aklı başında. Hani delirme melirme, öyle bir şey yok... Ne var ki...
ŞEHİME: Birken iki oldu Nuricik!
DOKTOR: Görmeden hiçbir şey diyemem.
(Işık kararır. Sahne aydınlığında Nuri'nin ağzında derece, bir köşede oturduğu görülür. Cengiz dolaşır. Nazan pencereden

bakar. Öncekiler de sahnededir.)

DOKTOR (*gözüyle Cengiz'i işaret eder, Sedat'a yavaşça*): İkinci Nuri bu mu?

SEDAT: Bu.

DOKTOR: Günaydın baylar. (*Nazan'a*) Günaydın küçük hanım. (*Şehime'ye*) Nuri beyin nişanlısı, değil mi? (*Cengiz'e*) Sizi ilk kez görüyorum.

CENGİZ: Ben sizi en az on yıldan beri tanıyorum. Ailemizin dostu, sevgili doktorumuz. (*Susar.*)

DOKTOR: Konuşun, konuşun.

CENGİZ: Sen diyebilirsiniz bana doktor. (*Sessizlik.*)

DOKTOR: Anlatın canım!

CENGİZ (*televizyona çıkmış bir yarışmacı edasıyla*): Bir saat önce dünyaya geldim. Yirmi iki yaşındayım. Yüksek Ticaret Okulunun son sınıfında bekliyorum. Hafif batı müziğini severim. Özellikle bir futbol delisiyim. Kulüplerden Fenerbahçeyi tutarım.

DOKTOR: Başka?

CENGİZ: Pul biriktirmem. Başka bir koleksiyonum da yok. Boş zamanlarımı değerlendirmeye gelince... (*Göz ucuyla Nazan'a bakar.*) Evet, galiba sevişmek olacak bu.

NURİ (*derecesini ağzından çıkarır.*): Kiminle sevişeceksin haydut?

CENGİZ: Sevgili ikizim, kiminle olacak, nişanlımla.

NURİ: O benim nişanlım o.

CENGİZ: Ayrımız gayrımız mı var canım!

ŞEHİME: Doktor bey görüyorsunuz, bir sürü sorunla karşı karşıyayız.

DOKTOR: Öyle görünüyor. (*Sedat'a*) Nazan Hanım'dan bir şikâyetiniz yok? (*Nuri'ye*) Derecene bakabilir miyim? (*Nuri ağzından dereceyi çıkarır ve uzatır.*) Otuz yedi bir. (*Nuri'ye*) Ağzını aç! Aaa de bakayım!

NURİ: (*ağzını açar*): Aaa...

ŞEHİME: Aman doktor, meraktan çatlıyorum!

DOKTOR: Üşütmüş, nezle.

ŞEHİME: Bir de üstelik nezle!

DOKTOR: Açıkça konuşabilir miyiz?

ŞEHİME: Gizlimiz saklımız kalmadı.

DOKTOR: Kim gördü olayı?

NAZAN: Ben gördüm.

DOKTOR: Nasıl oldu anlatır mısınız?

NAZAN: Nuri şu kanapede uzanmış yatıyordu. Ben karşıda oturuyordum. Ordan burdan konuşuyorduk. Nuri, hava bugün ne güzel, dedi. Hiç unutmuyorum, çünkü ne olduysa bunu söyler söylemez oldu. Birden Nuri'nin yattığı yerden, başın, vücudun, ayakların bulunduğu yerden bir ruh gibi Cengiz doğruldu. Kalktı, ayrıldı ve dolaşmaya başladı odada. Önce bir film seyrediyorum sandım. Hani şu sinemalarda düş gören kimselerin uykularında kalktıklarını gösterirler ya, tıpkı onun gibi.

DOKTOR: Çok ilginç!

ŞEHİME: Çıldıracağım!

NAZAN: Nuri'den doğrulan bu adam, Nuri'den ayrılmış olmasına karşın, besbelli ki Nuri değildi. Siz de görüyorsunuz ya hiç benzemiyor ona. Hele ilk ağızda, küçük dağları ben yarattım, der gibi kırıcı, hoyrat bir hali vardı. Cengiz adım koydum ona.

DOKTOR: Cengiz Han'a benzediği için mi?

NAZAN: Yok canım, okulda bir Cengiz vardı, kendini beğenmişin biri, ona benzediği için. Yakışıklı erkekleri sevmem.

DOKTOR: Bağışlayın, bir sorum daha var.

NAZAN: Buyrun!

DOKTOR: Giyimli miydi?

ŞEHİME: İşte bir de buna şaşıyorum. Giyimliymiş, giyimli. Bundan sonra çamaşırdı, çoraptı, elbiseydi, bir şeyler gerekecek. Kim bilir daha neler gelecek başımıza!

SEDAT: Ne diyorsunuz bu işe doktor?

DOKTOR: 1861'de Liverpool'de, bir liman işçisinin ağır yük kaldırırken, belki zora geldiği için, belki başka bir nedenle, önce iki, sonra üçe sonra dörde beşe bölündüğünü tıp kitapları yazar.

SEDAT: Şükredelim ki bizimki ikide kaldı.

DOKTOR: Zahmetsiz evlat, fena mı! İkiz de doğabilirlerdi.

ŞEHİME: Ya konu komşu! Ya elâlem! Ya sıhhiye müdürünün... Bir çaresine bakamaz mısınız doktor?

DOKTOR: Ne yazık ki, sırasında insana yeni bir kalp takan hekimlik bugün nezleye bir çare bulamıyor. Ama yakındır, nezlenin yenildiğini de göreceğiz.

ŞEHİME: Nezlenin lafı mı olur doktor! Hani ikizleri yeniden birleştiremez miyiz demek istiyorum.

DOKTOR: Bizim elimizden bir şey gelmez. Ama olmayacak şey değil. İkinci ego kendiliğinden yerli yerine dönebilir. Kesin bir şey söyleyemem.

ŞEHİME: Bir ilaç filan?
DOKTOR: Aspirin.
ŞEHİME: Aspirin mi?
DOKTOR: Bunca yeni buluş, bunca yeni ilaç, yine de aspirin. İnanın bana tıp henüz aspirini aşamadı.
SEDAT: Peki hangisine içireceğiz doktor? (*Nuri'yi gösterir.*) Buna mı? (*Cengiz'i gösterir.*) Buna mı?
DOKTOR: İkisine de.
ŞEHİME: Başım çatlayacak.
DOKTOR: Yavrunuz bir taneyken iki oldu. Tanrı bağışlasın! Tek çocuk aile kadınını titiz ve sinirli yapıyor. Analık sevgisinin bölünmesi her bakımdan faydalı.
ŞEHİME: Böyle dertler hep bizi bulur. Başım çatlayacak.
(Doktor çıkmaya hazırlanır. Şehime doktoru geçirip vizitasını vermesi için Sedat'a kaş göz işaretleri yapar.)
SEDAT (*usulca*): Bende para yok.
ŞEHİME (*usulca*): Komodinin gözünde, mendillerin altında var. (*Doktora.*) Aramızda kalacak, değil mi doktor? Olayın yayılması bizi ikinci kez yıkabilir. Şimdilik Nuri'nin amca oğlu geldi, diyeceğiz. Balıkesir'den, ne bileyim ben, Erzurum'dan ya da San Francisco'dan.
DOKTOR: Merak etmeyin, meslek sırrı.
(Sedat'la doktor çıkarlar. Sessizlik. Dolaşma. Az sonra Sedat döner.)
ŞEHİME: Ne aldı?
SEDAT: İki yüz.
ŞEHİME: Doktor değil bunlar, eşkiya, soyguncu. (*Birden kuşkulu, Sedat'a*) Yoksa yutturuyor musun bana!
SEDAT: İki kişiye baktı, bir kişiye değil ki! Dört yüz istemediğine şükret!
(Konuşarak çıkarlar.)
ŞEHİME: İkisinin bir olduğunu bilmiyor mu!
SEDAT: Dinler mi adam!
ŞEHİME: Doktor mu! Tanrı eline düşürmesin!
CENGİZ: Şimdi bayanlar baylar, meydan bize kaldı. Yazı mı tura mı atalım isterseniz.
NAZAN: Papazkaçtı oynayalım daha iyi!
CENGİZ: Seni paylaşmak kolay olmayacak.
NAZAN: Bakarsınız ben de bölünürüm, belli olmaz.

CENGİZ: Senden kim çıkarsa çıksın, ben seni ahrım.
NURİ: Yavaş gel küçük bey!
CENGİZ (*Nuri'ye*): Daha aşağıdan almam öğütlerim sana. Seni avucumun içi gibi tanıyorum. Ama sen beni gereğince tanımıyorsun. Elimdesin. Bütün kirli çamaşırlarını bir bir ortaya döksem...
NURİ: Adi herif!
CENGİZ: Senin kadar olmasın! Ben senin, kim bilir hangi nedenle, kaçtığın bir yerden koptum. Senin olmadığın, ama belki de olmak istediğin biriyim ben. Sen bir gerçeksen, ben bir düşüm. Oysa bakıyorum da, bokun biriyim ben de. Korkma, şantajcı filan değilim. Ağzım da sıkıdır.
NAZAN: Çamur atamazsın Nuri'ye!
CENGİZ: Çamur denmez bunlara. El altından işlenmiş, önemsiz, ufak tefek suçlar, kabahatler. Sonra bir sürü kıskançlık, ürküntü ve pislik.
NAZAN: Devenin başı!
NURİ (*güler.*): Bir de adam öldürdüğümü söyle, olsun bitsin!
CENGİZ: E canım, söz aramızda, öldürmedin mi?
NURİ: Kimi öldürmüşüm, alçak?
CENGİZ: Veznedarı.
NAZAN: Elleri kanlı bir katille nişanlı olduğumu bilmiyordum.
CENGİZ: Düşlerde öldürülen kişilerin akan kanı ellere bulaşmaz.
NURİ: Enayi, laf kıtlığında asmalar buduyor.
CENGİZ: Sen unutmuşsundur ama ben unutmadım. Veznedarı bildin, değil mi? Hani şu müdürün casusu olduğu için açıkça kafa tutamadığın, tersine, yaranmaya çalıştığın veznedarı? Herif de inadına damarına başardı ha! Gülerdin, laf ebeliğiyle çıkmaya çalışırdın işin içinden.
NURİ: Amma da iş! Bu da mı suç!
CENGİZ: Herkesin başından bin kez geçer böyle şeyler, üzülme! Hani yolda yorgun argın yürürken dalardın da...
NAZAN: Bu saçma sapan şeylerle uğraşmayalım, ne olursunuz!
CENGİZ: Her seferinde başka türlü öldürürdün veznedarı. Kimi gün o istasyon gişelerine benzeyen kulübesinde para sayarken tabanca ile, kimi gün önünden geçip apteshaneye giderken bıçakla, kimi gün yemek yerken zehirle, kimi gün gülerken, kimi gün müdürün odasından çıkarken merdiven başında bir yumrukta... Kanlar içinde düşerdi, her seferinde. Rahatlardın birkaç gün için. Ama uzun sürmezdi. O öfkeyi, o öldürme tadını düşün!

NAZAN: Ya siz küçük bey, böylesine cinayetler işlemediniz mi hiç?
CENGİZ: Benim büyük cinayetler tasarladığım oldu. Veznedarlardan iğrenirim ben, öldürmeye değmez.
NURİ: Yüce insan başka!

(Işık kararır, oyuncular kaybolur. Sedat anahtar deliğinden Nuri'nin odasını seyreder, Şehime arkasındadır.)

ŞEHİME: Karaltı mı, ne karaltısı?
SEDAT: Gözlerim mi zayıfladı, nedir, iyi seçemiyorum.
ŞEHİME (*iter.*): Dur şöyle! (*Gözünü deliğe uydurur.*) Senin gözlerin hapı yutmuş. Sen gözlüğünü yenile!
SEDAT: Ne görürsen, bana da söyle.
ŞEHİME: İnanmazsın ki!
SEDAT: İnanırım, söyle!
ŞEHİME: Hani gözünle görmediğin şeye inanmazdın!
SEDAT: Canım uzatma, söyle.
ŞEHİME (*gözünü delikten ayırır.*): Kutu gibi bir ev görüyorum. İki katlı, beyaz boyalı, ahşap bir ev.
SEDAT: Sen düş görüyorsun.
ŞEHİME: Avuç içi gibi bir bahçe. Bahçede duvarın dibinde bir incir ağacı.
SEDAT: Ya çocuklar?
ŞEHİME: Çocuklar görünmüyor. Evin merdiveni, sofası...
SEDAT: Evi bırak yahu! Çocuklar ne yapıyor, sen ona bak.
ŞEHİME: Bu günlerde nereye baksam evi görüyorum.
SEDAT: Sana da bir gözlük gerekli.
ŞEHİME: Babamdan kalan koskoca evi allem ettin kallem ettin çıtır çıtır yedin.
SEDAT: Yemedim, yedik.
ŞEHİME: Baba yadigârı yuvayı kuru fasulyeye, pilava, karnabahara, salataya değiştin.
SEDAT: Müşteri gelmiyordu, başka ne yapabilirdim!
ŞEHİME: Trabzanları pirzola kemiği sıyırır gibi sömürdün.
SEDAT: Kötü bir benzetme.
ŞEHİME: Ben benzetmem, sen benzetirsin. Yalancısın sen!
SEDAT: Bana mı yalancı diyorsun!
ŞEHİME: Yalancı olmasan, yedim evini, dersin. Merdiveni, sofası, odaları, duvarları pancurlarıyla koskoca evi yaladım, yuttum, dersin.
SEDAT: O evin pancurları yoktu, kafesleri vardı. Uydurduğun

buradan belli.
ŞEHİME: Elmaslarımı da yedin.
SEDAT: İncik boncuk! Lafı bile olmaz.
ŞEHİME: Tek taş yüzük, zümrüt pandantif, altın broş... Bunlar mı incik boncuk?
SEDAT: Sen çocukları bırak, eski defterleri karıştır, akıl mı bu!
ŞEHİME: Elimde değil! Yüreğim yanıyor! Babama çekmişim ben. Babam da böyleydi.
SEDAT: Herhalde.
ŞEHİME: Her şeyi kendine dert ederdi. Sevgili babacığım, nur içinde yatsın!
SEDAT: Amin!
ŞEHİME: Vicdanlı insandı, büyük insandı!
SEDAT: Ne gereği var bunların?
ŞEHİME: Şimdi de ölmüş babama dil uzatıyor.
SEDAT: Büyük büyük laflar ediyorsun da ondan söylüyorum. Kendi halinde iyi bir adamdı baban.
ŞEHİME: Kendi halinde sana benzer, miskin! Babam ateş gibiydi. Kabına sığmazdı. Beykoz adliyesini fırıl fırıl parmağında çevirirdi. Öyle adliyeci bir daha gelmez.
SEDAT: Öyle olsun.
ŞEHİME: Ne gördümse onda gördüm. Evimizde tereyağ, yoğurt, süt.
SEDAT: Tavuk, hindi.
ŞEHİME: Ne sandın ya!
SEDAT: Allah versin!
ŞEHİME: Nur içinde yatsın! Bize o evi bırakmasaydı, ne yapardık, nankör!
SEDAT: Biz bir şey mi dedik?
ŞEHİME: Diyorsun.
SEDAT: Ne diyorum?
ŞEHİME: Baban bir kâtip parçasıydı, demeye getiriyorsun.
SEDAT: Allah kuru iftiradan saklasın!
ŞEHİME: Babam bir kâtip parçası değildi, başkâtipti.
SEDAT: Sonradan oldu.
ŞEHİME: Üstelik, sorgu yargıçlığı, savcılık da yaptı.
SEDAT: Küçük yerlerde öyledir. Başkâtiplerin o işlere baktığı da olur.
ŞEHİME: Noterlik de ondaydı. Ne kazandıysa noterlikten kazandı.
SEDAT: İyi! Güzel!

ŞEHİME: Bak bak! Hâlâ söyleniyor.
SEDAT: Bir şey dediğim yok.
ŞEHİME: Daha ne diyeceksin, babama dil uzatıyorsun.
SEDAT: Ne zaman dil uzattım!
ŞEHİME: Ben senin içinden geçenleri bilmez miyim!
SEDAT: Hoppala!
ŞEHİME: Babam kimsenin hakkını yemedi, sen bunu kafana koy! Aylıkla Bakla Tarlasındaki o ev alınmazmış! Herkes sen değil, herkesin vicdanı var.
SEDAT: Hanım, kendine gel!
ŞEHİME: Babam haramdan korkardı.
SEDAT: Bilmez miyim!
ŞEHİME: O evi noterlikten kazandığı paralarla aldı. Ama kaç para eder, o kazandı, sen yedin. Mücevherlerimi de sattın.
SEDAT: Olan olmuş, biz bugüne bakalım. (*Bir iskemleye düşer gibi oturur.*)
ŞEHİME: Dünü de bugünü de hepsi bir. Sıkıntı, üzüntü!
SEDAT: Yaşamak güzel! İnsan unutmak zorunda.
ŞEHİME (*bir iskemleye düşer gibi oturur.*): Bana ettiklerini nasıl unuturum! Hem ben sana bir şey söyleyeyim mi? Başka biri çıktın sen. Ne bileyim; Hasan'dın, Rıdvan'dın sözgelişi, baktım günün birinde Sedat olmuşsun. Sen oğlumuz Nuri'den daha önce egoladın sanki! O ilk tanıdığım adam değilsin sen.
SEDAT: Kabağın dönüp dolaşıp benim başımda patlayacağı belliydi.
ŞEHİME: Bu işler hep senin başının altından çıktı. Genç kızlığımda, kanadının altına sığınabileceğim bir erkek beklerdim. Erkek höt dedi mi kadın pısmalı. Rahmetli babam öyleydi. Tir tir titrerdik evin içinde. Ama şimdi ben höt diyorum, sen pısıyorsun.
SEDAT: Nerden çıkardın bu pısmak kelimesini yahu!
ŞEHİME: Pısırık sen de! İlk günler böyle değildin. Çekinirdim senden. Neden bunca yumuşak davrandın bana? Neden çıkışmadın? Ne bileyim neden...
SEDAT: Dövmedim seni, öyle mi?
ŞEHİME: Keşke dövseydin! Bir erkekle yaşadığımı anlayamadım. Dalgının, pısırığın, iki yüzlünün biri oldun çıktın başıma. Ama evimi, elmaslarımı el altından yürütmeyi becerdin!
SEDAT: Seninle yaşaya yaşaya başka biri olduğumu, bizim Nuri öteki benliğine bölündükten sonra ben de anlar gibi oldum, dersem inan bana. Ama elden ne gelir. Kader belki! Çocukluğum-

da kaptan olmak isterdim, dişçi oldum. Oysa dişten iğrenirim ben. Vapurlara gemilere bayılırdım. Bir Queen Elizabeth gemisi vardı. Gazetelerden dergilerden resimlerini kesmiştim hep. Üsküdara gider, Salacak'tan açıkta demirlenmiş Romanya vapurlarına, İtalyan vapurlarına bakardım. Bir Amerikan gemisi gelmişti hani! İstanbul yerinden oynadıydı, neydi onun adı?.. Dilimin ucuna geliyor da söyleyemiyorum. O kadar uzaklaşmışım düşlerimden... Benim kanıma giren sensin. Şimdi yürüsem üstüne, iki tokat atsam suratına, hoşuna gider mi!

ŞEHİME: Hele bir dene! Kuru sıkı palavralara karnım tok benim.

SEDAT: Pısırık filan değildim. Yavaş bir insandım, durgun ve dengeli. Güneşli güzel havalarda ara sokaklara dalar, gider, giderdim. Çiftehavuzlar'da akşamları dökülmüş güz yapraklarını yakarlar, bir yanık kokusu sarar havayı...

ŞEHİME: Çüş!

SEDAT: Oha! Ne oluyoruz?

ŞEHİME: Durdun durdun da yirmi üç yıl sonra mı şairleşmek aklına geldi, şu telaşlı zamanda, başımızda ateş yanarken! Başka biriydin, başka biri oldun. Bundan başkası olmaya da kalkma! Hem yutturamazsın bana.

SEDAT: Seninle konuşulmaz!

ŞEHİME: Seninle yaşanmaz!

SEDAT: İyi, iyi!

(Işık kararır, Nuri, Cengiz ve Nazan sahnedeki yerlerini alırlar. Nuri gazete okur, Nazan'ın elinde bir kitap vardır. Cengiz ayaktadır.)

CENGİZ (*elini Nazan'ın omzuna koyar.*): Ne okuyorsun güzelim?

NAZAN: Elinizi çekin!

CENGİZ: Seni Nuri mi böyle alıştırdı?

NAZAN: Orası sizi ilgilendirmez!

CENGİZ (*Nazan'ın kitabını kapar.*): Seks kitapları mı okuyorsun yoksa?

NAZAN (*kitabını geri almak için Cengiz'in üstüne atılır.*): İstediğimi okurum, siz karışamazsınız.

CENGİZ: O da nesi, nişanlım değil misin!

NAZAN: Şuna bir şey söylesene Nuri!

NURİ: Hastayım Nazan, uğraşacak halim yok!

CENGİZ: Nuri hasta, Nuri'yi rahat bırak! (*Kitabı gözden geçirir.*) İlk Yağmurlar! Hani türlü şeyler geliyor adamın aklına! Bir keferenin

romanı. Çeviren...
NAZAN (*kitabı yeniden kapmak ister.*): Verin, diyorum kitabımı! (*Almak ister, Cengiz kaçırır, çekişirler.*) Versenize canım!
CENGİZ: Bir öpücüğe!
NAZAN: İleri varıyorsunuz ama!
CENGİZ (*uzaklaşır, gelişigüzel okur.*): Güneş aydınlatma görevini bitirince ufka iniyor, kentin alacakaranlığında yalnız çatıların parladığı görülüyordu... Vay, vay, vay!..
NAZAN: Verin kitabımı! (*Çekişme.*) Versenize canım!
CENGİZ: Çok değil, bir öpücük.
NAZAN: Yırtılacak kitap. (*Kitabı kapar, yukarı kaldırır, Cengiz sarılır.*)
CENGİZ: Al canım kitabını.
NAZAN: Çattık!
CENGİZ: Canını sevsinler senin! (*Öpmeye çalışır.*)
NAZAN: Yapmayın diyorum, yapmayın! Nuri bir şey söylesene şuna! (*Cengiz öper.*) Ne oldu sanki öptünüz de... Başınız göğe mi erdi!
CENGİZ: Onu sen bana sor.
NAZAN (*Nuri'ye*): Gözünün önünde zorla nişanlını öpüyorlar, karşımıza geçmiş bel bel bakıyorsun. Sesini çıkarmıyorsun.
CENGİZ: Biz yabancı mıyız canım, aramızda ayrı gayrı mı var!
NURİ (*sert*): Cengiz!
CENGİZ: Söyle Nuri.
NURİ: Cengiz kendine gel!
CENGİZ: Bir şey mi yaptık sanki!
NURİ: Daha ne yapacaksın, kızı rahatsız ediyorsun.
NAZAN: Nuri bana böyle davranmaz.
CENGİZ: Enayiliğine doymasın!
NURİ: Yoo, bu kadarı da olmaz!
CENGİZ: Amma da iş! İnsanın nişanlısını sevmesi bile yasak!
NAZAN: Böyle hoyratça sevgi yerinde kalsın!
CENGİZ: Sevgi dediğin hoyratça olur.
NAZAN: Nuri hiç böyle şeyler yapmaz.
CENGİZ: Pısırığın biri de ondan.
NAZAN: Nuri, bak ne diyor, pısırık diyor senin için.
NURİ: Desin!
CENGİZ: Yalnız pısırık olsan iyi.
NURİ (*öfkeli*): Bana bak, sen böyle uluorta konuşamazsın!

CENGİZ: Kadından da anlamazsın sen!
NAZAN: Hıh!
CENGİZ: Kadından anlasan o ilik gibi daktiloyu kaçarmazdın!
NAZAN: Ne daktilosu?
CENGİZ (*Nazan'a*): Senin kadar olmasın ama şeker bir şey.
NAZAN: Benimle nişanlandıktan sonra mı?
CENGİZ: O söylesin.
NURİ: Bir de nişanlıma ihanet edecektim zaar.
CENGİZ: İçin gitti ama kıvıramadın.
NURİ: Hadi ordan yalancı!
CENGİZ: Benden söylemesi.
NAZAN (*Nuri'ye*): Ona inanmıyorum canım, merak etme!
CENGİZ: Nuri'yi sevmiyorsun da ondan. Sevsen şimdi deliye dönerdin.
NAZAN: Ben mi Nuri'yi sevmiyorum!.. Nuri'yi ben sevmiyorum ha!.. Bizim gibi anlaşan çift var mı!
NURİ: Ama ne!
CENGİZ: Nişanlılara kitaksi!
NAZAN: Beğenemediniz mi!
CENGİZ: Bu dut yemiş bülbül gibi susan adamla, bu hık demiş babasının burnundan düşmüş pısırıkla yaşanır mı!
NURİ: Sen çok oluyorsun ama.
NAZAN (*Nuri'nin yanına gider.*): Sen ona bakma şekerim... Bir şeyler söyle bana! Bir şeyler anlat!
NURİ: Akıl mı bıraktı bende!
NAZAN: İsteyince neler bulursun.
CENGİZ: Tam buldun adamını!
NURİ: Ateşim var, hastayım.
CENGİZ: Otuz yedi bir ateş sayılmaz. Ateşi sen bende gör!
NAZAN: Bırak istediğini söylesin. Bir şeyler anlat bana! Beni sevdiğini söyle!
NURİ: Seni öyle çok seviyorum ki...
CENGİZ (*tamamlar.*): Geceleri sevdanızdan çorapsız yatıyorum.
NAZAN: Terbiyesiz!
CENGİZ (*eğilir.*): Teşekkürler kontes!
NAZAN: Kaba ruhlu adam!.. (*Nuri'ye.*) İyi ki çıkardın attın bu kendini beğenmiş adamı içinden! Söyle canım, ne zaman evleniruz?
NURİ: Yakında, pek yakında.

CENGİZ (*ellerini ovuşturur.*): Yaşa Nuri, buna sevindim işte!
NAZAN: Boşuna umutlanıyorsunuz küçük bey!
CENGİZ: Yoksa evlenmiyor muyuz küçük hanım?
NAZAN: Evleniyorsam Nuri'yle evleniyorum, size ne! Siz başka, o başka!
CENGİZ: Bir taşla iki kuş!
NAZAN: Değişiklikten hoşlanmam.
CENGİZ: Ben de inadına bayılırım. Çaresiz katlanacaktım.
NAZAN: Boşuna kendinizi sıkmayın!
NURİ (*Nazan'a*): Sen deli misin kuzum! Değer mi! Bırak istediği gibi söylensin. Ben olsam cevap bile vermem.
CENGİZ: Bırak yahu, gelecekteki yuvamızın temellerini atıyorduk.
NAZAN: O temeller çoktan atıldı Cengiz bey. Biz Nuri'yle her şeyi bir bir düşündük. Nuri'nin aylığı 3500 lira olur olmaz...
CENGİZ: Yandık, daha on yıl bekleriz öyleyse!
NURİ: Ne demek istiyorsun?
CENGİZ: Martaval atmanın da bir usulü var kardeşlik!
NAZAN: Nuri bugüne bugün Temelbank'ta şef. Aylığı da 3000 lira. Yarın öbürgün 3500 olacak.
CENGİZ: Hava alırsın sen!
NAZAN: Nuri şuna bir şey söylesene!
NURİ: Uluorta konuşuyor işte!
CENGİZ: Yuuu! Yutturmuş. Aylığım 3000 diye yutturmuş.
NAZAN: Nuri yalan söylemez. Ben Nuri'yi kendim gibi bilirim.
CENGİZ: Benim kadar olmasın!
NAZAN: Nuri, hep bu adamı böyle çekecek miyiz!
NURİ: İlk fırsatta çaresine bakacağım.
NAZAN: Baş belası! (*Cengiz'e*) Siz bana baksanıza biraz.
CENGİZ: Söyle ciğerimin köşesi.
NAZAN: Ben sizin bildiğiniz kızlardan değilim. Hem öyle külhanbeyi ağızlarından da hoşlanmam.
CENGİZ: Olur kontes!
NAZAN: Bizimle birlikte güzel güzel yaşamak istiyorsanız, Nuri'ye bakar örnek alırsınız. Nuri gibi olmaya çalışırsınız.
CENGİZ (*Nazan'a ürkütmeden sarılır.*): Sen istedikten sonra!
NAZAN: Yoksa külahları değişiriz.
CENGİZ: Olur markiz.
NAZAN (*birdenbire sıyrılır.*): Sen benimle aklın sıra alay mı ediyorsun?

CENGİZ: Seninle oynamak istiyorum. Seni mıncıklamak istiyorum.
NAZAN: Nuri! Ben bu adama katlanamayacağım.
NURİ: Sık dişini canım! Kısa zamanda yoluna koyacağım bu işi.
CENGİZ (*Nazan'a*): Bırak bana kendini, seni istediğim gibi seveyim.
NAZAN: Nerede görülmüş bu bolluk!
CENGİZ: Nişanlım değil misin!
NAZAN: Hiç bile!
CENGİZ: Seni seviyorsam! İçimden seni öpmek, okşamak geliyorsa suç benim mi!
NAZAN: Bana ne!
CENGİZ: Güzellikle öptürmezsen zorla öperim.
NAZAN: Nuri ne güne duruyor!.. Nuri!.. Nuri!..
NURİ: Hastayım şekerim, ateşim var.
CENGİZ: Seni benim elimden kimse kurtaramaz!
NAZAN: Nuri şuna bir şey söyle!
CENGİZ (*sarılır, Nazan tepinir, yumruklar.*): Bırak şu Nuri'yi Tanrı aşkına!
NAZAN: Senden nefret ediyorum! Nefret ediyorum senden!..
CENGİZ: Sen değil, o içindeki başka biri! Çıkar o içindekini içinden!
NAZAN: Hayır... Hayır! (*Gevşer, uzun uzun öpüşürler.*)
NURİ (*pek romantik bir eda ile*): Nişanlım, güzel nişanlım, seni kendimden bile kıskanıyorum.

(Işık kararır. Yandığı zaman oyuncular yerli yerindedir. Ancak Nazan'ın arkasında ya da yanında Pervin vardır.)

NURİ: Dışardan seyretmesi ne tuhaf! Gözümle görmeseydim inanmazdım.
NAZAN: Nasıl tuhaf?
NURİ: Makasın ağzını, kapalıyken yavaş yavaş açarsın, hani nasıl birken iki olur, onun gibi bir şey. Baktım ayaktasın, Pervin'le sen bir makasın ağzı gibi birbirinizden ayrılıyorsunuz.
NAZAN: Hiç anlatamıyorsun. Gözümün önüne gelmiyor.
NURİ: Ateşin var mı? Bir kırıklık filan?
NAZAN: Sanmıyorum.
NURİ: Ateşin olabilir. Otuz yedi bir.
NAZAN: Bir şeyciğim yok.
CENGİZ (*Nazan'ın kalçasına kuvvetli bir şaplak indirir.*): Aslan gibisin!
NAZAN: İçim içime sığmıyor!
CENGİZ: O da nesi deli kız?

NAZAN: Gözüm arkada kalmayacak.
CENGİZ: Neler saçmalıyorsun kuzum?
NAZAN: Nuri'cik üzülecek diye ödüm patlıyordu. Halbuki şimdi Pervin var. (*Pervin'e*) İyi kızsın sen Pervin. Hanım hanımcıksın. Nuri'de istediğin her şey var. Rahat bir ev, üç öğün yemek, çoluk çocuk. Haftada bir sinema. Sonunda bankaya ipotekli üç göz kendi malınız bir apartman katı.
PERVİN: Nuri Bey benden hoşlanacak mı bakalım!
NAZAN: Nuri senin gibi kızı öpsün de başına koysun!
NURİ: Öyle, öyle ama...
NAZAN: Gel Pervin'ciğim! Gel Nuri! Şöyle el ele verin, burun buruna beş dakika konuşun, birbiriniz için biçilmiş kaftan olduğunuzu hemen anlayacaksınız.
NURİ: Ya siz? Sizler?
NAZAN (*Cengiz'in elini tutar.*): Bize karışmayın canım, bizden size ne!
CENGİZ: Ama ne! (*Nazan'ı kolundan kuvvetle çeker. Nazan sendeler, sahnenin gerisine çekilirler.*)
NURİ (*Pervin'e*): Belki de birbirimizle yetinmek zorunda kalacağız.
PERVİN (*içini çeker.*): Öyle görünüyor.
NURİ: Bunun da başka bir tadı var.
PERVİN: Her zaman söylerim, sevgi karın doyurmaz.
NURİ: İnsan eşini seçerken delilik etmemeli.
PERVİN: Aile yuvası bir ortaklığa benzer, sağlam temeller üstüne oturtulmazsa çöker... Ne kadar alıyorsunuz Nuri Bey?
NURİ: Öhö!.. Şef olunca, üç ay sonra elime 3500 lira geçecek. Ama ilersi için büyük düşüncelerim var.
PERVİN: Çok iyi!
NURİ: Bir benzin istasyonu açmayı düşünüyorum.
PERVİN: Ah ne kadar güzel!
(Cengiz'le Nazan ayaklarının ucuna basarak usulca çıkarlar.)
NURİ: Belki zamanla üstüne bir motel bile çıkabilirim.
PERVİN: Ya sermaye?
NURİ: Ayıptır söylemesi, niyetim babamı kazıklamak.
PERVİN: Parası olmalı ki!
NURİ: Babam otuz yıldan beri kazancından her ay bir miktar çalar.
PERVİN: Anlıyorum.
NURİ: Anneme on kazanıyorsa beş kazanıyorum, der.
PERVİN: Yapar mı bunu!

NURİ: Her ay ayırdığı paraları bankaya koyar, annemden gizli. Geçenlerde, inanılmaz bir rastlantıyla öğrendim bunu. Ya şimdi benimle yarı yarıya kırışır, ya da anneme söylerim, büsbütün hava alır.

PERVİN: Aklı başında bir insansa hemen yarısını çıkarır verir.

NURİ: İsterse vermesin!

PERVİN: Ama ne!

NURİ: İşte böyle şekerim.

PERVİN: Benim de sana söyleyeceklerim var.

NURİ: Söyle canım, seni dinliyorum.

PERVİN: Annem, ben bir yaşımdayken ölmüş.

NURİ: Nazan söylemişti.

PERVİN: Sonra babam bir daha evlenmiş.

NURİ: Biliyordum.

PERVİN: Babam gece gündüz içerdi. Ama ne içmek! Kumar da oynardı. On yaşında kadardım, işinden atıldı. Para aşırmış. Dört sene hapis yattı, sonra da öldü.

NURİ: Bu kadarını bilmiyordum. Ama üzülme canım!

PERVİN: Üvey annem bir daha evlendi. İyi kadındı, beni bırakmadı. Ben üvey annemle üvey babamın yanında yetiştim.

NURİ: Vah şekerim!

PERVİN: Bu yüzden hep içimde bir eziklik, bir kuşku, bir korku!

NURİ: Seni çok iyi anlıyorum.

PERVİN: Ben dünyaya bambaşka bir gözle bakarım.

NURİ: Ben de öyleyimdir. Beni sevecek misin?

PERVİN: Evlenirsek hem kendim rahat etmek, hem de seni rahat ettirmek isterim.

NURİ: İyi ya!

PERVİN: Ama seni rahat ettirmek isterken kendimi de düşünürüm.

NURİ: Bana ne canım!

PERVİN: Ekmek ağacı, derdi bir komşumuz.

NURİ: Hiç işitmedim, ilk kez senden duyuyorum.

PERVİN: Evi geçindiren, eve ekmek getiren kimseler vardır ya!

NURİ: Olmaz mı!

PERVİN: Ekmek ağacıdır onlar.

NURİ: Evlenirsek beni bir ekmek ağacı gibi mi göreceksin yoksa!

PERVİN: Bunu açıkça düşünmem, düşünmek istemem. Düşündüğüm gün ekmek ağacım elimden gidebilir.

NURİ: Öyleyse?

PERVİN: Seni sevmek isterim.
NURİ: Benim aradığım da bu.
PERVİN: Sen de beni sevecek misin?
NURİ: Rahatsın sen, kolaysın. Seni seviyorum!
PERVİN: Ben aklımla severim. Nazan tutulur.
NURİ: Nazan sana benzemiyor.
PERVİN: O babasının kızı. Hovarda! Duygularına bağlı bir insan!
NURİ: Sen başkasın.
PERVİN: Beni anladığına seviniyorum. Ben üvey anamın kızıyım. Babama benzemem.
NURİ: Bir aile yuvası için senin gibisi gerekli.
PERVİN: Teşekkür ederim.
NURİ (*bakınır.*): Nereye gittiler bunlar? (*Bağırır.*) Nazan! Cengiz!
PERVİN: Onları bırak istediklerini yapsınlar. Onlara karışmayalım.
NAZAN'IN SESİ: Buradayız, geliyoruz!
NURİ (*Pervin'e*): Ne zaman evleniyoruz?
PERVİN: Ne zaman istersen.
NURİ: Hemen evlenelim.
(Cengiz'le Nazan sarmaş dolaş girerler.)
NURİ: Biz hemen evleniyoruz.
CENGİZ: Biz de.
NURİ: Bu uyum uzun sürse!
NAZAN: Yarını şimdiden kestiremeyiz.
PERVİN: Yarın bizimdir.
NURİ: Hemen anneme babama haber verelim.
(Işık söner. Aydınlandığı zaman Şehime, Nazife, Sedat, Rıdvan çift çift oturmaktadırlar. Sedat'la Şehime'nin ağzında birer derece vardır. Az sonra Nuri Pervin'i bileğinden tutmuş sahneye sokar. Arkalarından Cengiz'le Nazan girerler.)
NURİ'YLE CENGİZ (*bir ağızdan*): Anne, baba, biz hemen evleniyoruz!
NURİ: Ne o, hasta mısınız yoksa!
SEDAT (*ağzından derecesini çıkarır.*): Sormayın çocuklar! Bizler de egoladık! (*Rıdvan'ın elini havaya kaldırır.*) İşte ikinci egom Rıdvan baba!
ŞEHİME (*ağzından derecesini çıkarır.*): Sen ağzını topla! Egolamış! Ne o öyle, buzağılamış gibi! Ben inek miyim egolayacak! (*Nazife'in elini tutar, havaya kaldırır. Çalımla*) Ben öteki benliğime bölündüm. İşte Nazife, öteki benliğim... (*Pervin'i gösterir.*) Peki bu kim? Bundan haberimiz yoktu.
NURİ: Onu seyirciler tanıyor anne!

2. PERDE

(Perde açıldığı zaman sahne boştur. Önce Nazife, ardından Şehime girer.)

ŞEHİME: Gitmeyecektin!

NAZİFE: Senden de hiçbir şey gizlenmiyor.

ŞEHİME: Yapılacak şey değildi bu.

NAZİFE: İsteyerek olmadı. Bir rastlantı. Teşvikiye'den Maçka'ya doğru yürüyordum. Birden karşıma çıktı. Nasıl şaşırdım, anlatamam! Konuşmaya başladık ister istemez. Eski günler aklıma geldi. Bir çay içelim mi, dedi, gözlerimin içine bakarak. İçelim, dedim.

ŞEHİME: Oralarda boşuna dolaşmıyordun herhalde.

NAZİFE: Ona rastlayacağım aklımda bile yoktu.

ŞEHİME: Değişmiş mi? İhtiyarlamış olmalı!

NAZİFE: Yirmi beş yıl geçti aradan.

ŞEHİME: Susma, konuş anlatabilirsin.

NAZİFE: Göbeklenmiş biraz. Sanki boyu da kısalmış! Bıyık bırakmış, favorilerini uzatmış. Saçlar seyrek ve kır. Gülüşü yine eskisi gibi çocuksu. Ufak bir değişiklik var, güldüğü zaman ön dişlerinin yanında iki çelik kancadan belli ki pabuç kadar bir protez var ağzının içinde.

ŞEHİME: Anlat!

NAZİFE: Beni görür görmez tanıdı.

ŞEHİME: Demek beni görse tanımayacaktı! Sen benden daha çok

benziyorsun bana... Sormaya dilim varmıyor... Yattınız mı?
NAZİFE: Çaresiz.
ŞEHİME: Senin yerinde olmak istemezdim.
NAZİFE: Yalan söylüyorsun.
ŞEHİME: Tatsız tuzsuz bir iş yaptığınızı kestirmek zor değil.
NAZİFE: Eski günlere dönmek olanaksız. Eskiyle hiçbir ilişkisi olmayan, başka, bambaşka bir şey. Bir sıkıntı nerdeyse!.. Bir daha tekrarlamak istemem hem tekrarlanmayacak da.
ŞEHİME: Sıkıntı denecek kadar mı kötü?
NAZİFE: Sıkıntı belki ama kötü değil. Yine de yaşamı sevdiriyor insana. Çıktığım zaman ayaklarım yere basmıyordu, inan bana. Bir güven duygusu, anlatabiliyor muyum? Bir erkeğe yatmak isteğini verebilmek, sevilmek, hâlâ sevilebilmek, kısa süre de olsa yaşımızı, yaşlandığımızı unutmak.
ŞEHİME: Değer mi?
NAZİFE: Öyle deme! Zamanla bizimle birlikte sokaklar, evler, bahçeler de yaşlanıyor. Oysa ondan ayrılır ayrılmaz, İstanbul'un tazeliğini görmeliydin!
ŞEHİME: Ben bunu bilemem.
NAZİFE: Durdum durdum denizin üstünden geçen bulutlara baktım. Tazelik sözü az. O körpeliği herkesin tatmasını isterim.
ŞEHİME: Devenin başı!
NAZİFE: Unutamamıştım onu.
ŞEHİME: Doğru değil. Anılar belki yerli yerinde duruyor ama, anımsama gittikçe seyrekleşiyor. Ölülerle de ilişkilerimiz böyle değil mi? Gün geliyor, temelli unutuyoruz hepsini.
NAZİFE: Erkekleri hep merak etmişimdir.
ŞEHİME: Ben değil.
NAZİFE: Topu topu iki erkek!
ŞEHİME: Kocam ve o.
NAZİFE: Ne dersin, bütün erkekler bir mi?
ŞEHİME: Ben Sedat'la onun, ama eski onun arasında hiçbir benzerlik göremiyorum.
NAZİFE: Öyleyse hepsi başka başka. Demek ki biz, bizim olması gerekene yabancıyız.
ŞEHİME: Felsefeyi bırak da anlat.
NAZİFE: Mağaza bildiğin gibi. Bildiğin gibi diyorsam, değişiklik var yine de. İşi oldukça büyütmüş. Yandan merdivenle çıkılan asma kat, asma kattaki oda, hepsi yerli yerinde ama değişik. Eşyalar

değişmiş, divanın örtüsü değişmiş, yeri de değişmiş. Yine de değişmeyen bir şey var.

ŞEHİME: Bizlerde olduğu gibi.

NAZİFE: Ama bizler yaşlandık.

ŞEHİME: Daha da yaşlanacağız.

NAZİFE: Sonra bırakıp gideceğiz hepsini.

ŞEHİME: Evlendim, bir sürü sorumluluk yüklendi üstüme. Bir ödev kaygısı diyebilirim buna. Evi ayakta tutmak, dirlik düzenliği korumak, oğlanı yetiştirmek, geçim, falan filan...

NAZİFE: Ya Sedat?

ŞEHİME: Kocam o.

NAZİFE: Onu bu kadar ezmeseydin belki başka türlü olurdu.

ŞEHİME: İstemeseydi ezebilir miydim! Ama bırakalım bunları. Bu akşam yirmi üçüncü evlilik yıldönümümüzü kutlayacağız. Hazırlık yapmalıyız.

NAZİFE: Neye yarar!

ŞEHİME: Ne demek neye yarar? Ben kocamdan memnunum.

NAZİFE: Mutlu değilsin.

ŞEHİME: Mutluluk benim için bu.

NAZİFE: Senin mutluluk dediğin bütün duygularımızı, isteklerimizi köreltmek uğruna kazanılıyorsa yerli yerinde dursun!

ŞEHİME: Ya bütün duygularımızı ayaklandırmakla mutluluğa varamazsak!

NAZİFE: Mutluluk arada bir görünür, tıpkı güzellik, iyilik gibi. Arada birden de öte, kırk yılda bir. Seninse mutluluk dediğin, dirlik düzenlik, kafa dinçliği.

ŞEHİME: Tereciye tere satıyorsun. Senin kadar ben de bilirim bunları. Herkes bir yol tutturur, gider.

(Sedat girer, elinde boş bir file vardır.)

SEDAT: Bekliyorum, ne ısmarlayacaksan ısmarla!

NAZİFE: Yirmi üçüncü evlilik yıldönümünüz! Tuhaf bir rastlantı!

ŞEHİME: Ne demek istiyorsun?

NAZİFE: Hiç! (*Çıkar.*)

ŞEHİME (*başını sallar.*): Töbe, töbe! (*Elinde file karşısında bekleyen Sedat'a*) İki yüz elli gram kaşarpeyniri.

SEDAT: İki yüz elli gram kaşar peyniri.

ŞEHİME: Bir kâğıda yaz, aklında kalmaz.

SEDAT: Canım iki yüz elli gram kaşarpeyniri aklımda kalmaz olur mu!

ŞEHİME: Karışma! Dediğimi yap! Bir kâğıt kalem al da yaz. Sonra unutursun.
SEDAT: Unutmam, sen söyle.
ŞEHİME: Deli etme beni. Bir kâğıt kalem al eline, diyorum.
SEDAT (*ceplerini karıştırır.*): Öff!.. Yok işte! Ne kalem var, ne kâğıt!
ŞEHİME: Akılsız! Cıgara paketinin arkasına yazıver!
SEDAT: Ya kalem?
ŞEHİME: Onu da sen bul.
SEDAT: Kâğıdı sen buldun çünkü!
ŞEHİME: Bu adama yaranılmaz. Cıgara paketinin arkasına yazıver, diye kim dedi?
SEDAT (*ceplerini karıştırır.*): Buldum, buldum. Söyle!
ŞEHİME: İki yüz elli gram kaşarpeyniri.
SEDAT (*öfkeli*): Anladık canım, geç ötesine!
ŞEHİME (*daha da öfkeli*): Bağırma! Böyle üste çıkmaya çalışmıyor musun ifrit oluyorum. (*Sakinleşir.*) İki yüz elli gram macar salamı.
SEDAT: Hani şu büyük bakkalda kilosu yüz yirmi liraya satılan ince bir salam var, o mu?
ŞEHİME: O İtalyan salamı, alık!
SEDAT: Gözünü seveyim, bana işkence etme! Bilirsin, alışverişi sevmem. Ya sen git al şunları, ya da başka birini gönder.
ŞEHİME: Hayır, sen alacaksın. Beceriksiz bir erkekle yaşamaktan bıktım. Hele alma! Hele alma da ben sana göstereyim!
SEDAT: Söyle bakalım.
ŞEHİME: İki yüz elli gram macar salamı.
SEDAT (*yazar.*): İki yüz elli gram macar salamı.
ŞEHİME: Yüz yirmi beş gram ciğer ezmesi.
SEDAT: Yüz yirmi beş gram alamam. Alırsam onu da iki yüz elli gram alırım.
ŞEHİME: Utanırsın, değil mi!
SEDAT: Utanırım, mutanırım, ne o öyle çingene gibi!
ŞEHİME: Peki yüz elli gram olsun öyleyse.
SEDAT (*yazar.*): İki yüz elli gram ciğer ezmesi.
ŞEHİME: Ayol o kadar ezmeyi kim yiyecek!
SEDAT: Başımız kalabalık. Yenir... Bu kadar mı?
ŞEHİME: Bu kadar.
SEDAT: Demek bu kadar.
ŞEHİME: Bu kadar dedik ya!
SEDAT: Evlenmemizin yirmi üçüncü yılını bunlarla mı kutlayacağız?

ŞEHİME: İnsanın senin gibi kocası olursa çok bile!
SEDAT: Başka yiyecek bir şey?
ŞEHİME: Gözün doysun. Çerkeztavuğu var.
SEDAT: Başka?
ŞEHİME: Patates köftesi, barbunya pilakisi. Yeter mi?
SEDAT: İçki?
ŞEHİME: Meyhane değil burası.
SEDAT: Demek su içeceğiz!
ŞEHİME: İstersen viski içelim!
SEDAT: Ben rakı içerim.
ŞEHİME: Evde rakın var. İki kadehini mutfakta ziflenir, sofraya öyle gelirsin.
SEDAT: Ya Rıdvan'la Nazife! Sevgili egolarımız?
ŞEHİME: Umurumdaydı!
SEDAT: Ya çocuklar?
ŞEHİME: Çocuklar ayyaş değil.
SEDAT (*yazar.*): Dört şişe bira, iki şişe şarap, bir şişe rakı. Bulunsun, evde bulunsun.
ŞEHİME: Sana varacağıma meyhaneci Apostol'a varsaymışım bin kére daha iyiymiş.
SEDAT (*çıkmaya davranır.*): İyi, iyi!
ŞEHİME: Başka ne alacaksın?
SEDAT: Bunları alacağım. Bunları alacaksın dedin ya!
ŞEHİME: Senin aklına kendiliğinden başka bir şey almak gelmiyor mu?
SEDAT (*düşünür.*): Tarama alayım istersen, rakıyla gider.
ŞEHİME: Alçak!
SEDAT: Hoppala!
ŞEHİME: Şamfıstığı sevdiğimi bilmez misin?
SEDAT (*yazar.*): Yüz gram şamfıstığı.
ŞEHİME: Gözün kör olsun!
SEDAT: Aklıma gelmedi birdenbire, kusura bakma!
ŞEHİME: Ama bu işler karşılıklı. Ben de seni o kadar düşünürüm.
SEDAT: Yirmi üçüncü yılımıza kavga ile başlamayalım ne olursun!
ŞEHİME: Elini çabuk tut! Saat yedi. Sallanma!
(Şehime sağdan çıkarken soldan Rıdvan girer.)
SEDAT: Bana bak, senin kırdığın ceviz bini aştı. Rezalet üstüne rezalet!
RIDVAN: Yine kime ne yapmışız!

SEDAT: Daha ne yapacaksın! Bu sefer de Şehime'ye gündeliğe gelen terzi kıza sarkıntılık etmişsin.

RIDVAN: Şeker gibi bir Rum kızı.

SEDAT: Bacağını çimdiklemişsin. Gösterdi kız, gözümle gördüm.

RIDVAN: Hadi uzun etme, sayemde gözlerin bayram etmiş.

SEDAT: Yahu sen hangi dünyada yaşıyorsun? Çimdik atmak var mı şimdi! Eskidenmiş o. Kapalıçarşıda çarşaflı tazelerin kaba etine külhanbeylerin çimdik attığını duyardık, analarımızdan babalarımızdan.

RIDVAN: Kimi yöntemler yüzyıllar boyu eskimez. Çimdik, hapaz kadar bugün de geçerlidir.

SEDAT: Bak, sandığın gibi geçerli değilmiş! Rum kızı fitili almış, doğru Şehime'ye gidiyordu. Zor geçtim önüne. "Bu seferlik bana bağışla!" dedim. "Vre Sedat Bey yapılır mı bu!" dedi. "Canım şaka etmiş olacak!" dedim. Sıyırdı bacağını gösterdi. "Buna eşek şakası derler!" dedi.

RIDVAN: Sen ne dedin?

SEDAT: Sen olsan ne derdin?

RIDVAN: Bu kaymak gibi bacağa can mı dayanır güzelim! Şükret ki yalnız çimdiklemekle kalmış, derdim.

SEDAT: Ben yalvardım, yakardım. "Hanıma söyleyeceksin de eline ne geçecek! Ben onun terbiyesini veririm, sen hiç merak etme!" dedim. Ama ne yalan söyleyeyim, gittim Şehime'ye olanı biteni bir bir anlattım.

RIDVAN: Fitlemesen olmaz mıydı!

SEDAT: Yirmi üç yıldır karı yönetirim, şimdiye dek en ufak bir sızıltıya meydan vermedim. Böyle zamanlarda atik davranmak en doğrusudur. Bilirim ben Marika'yı, ağzında bakla ıslanmaz. Bugün olmazsa yarın, gider: Ah vre küçük hanım, bu kartaloz Rıdvan Bey'in el şakasına dayanamayacağım artık! diye başlayıverir ve kabak benim başıma patlar. İyisi mi senden yana olmadığımı daha baştan söyledim sevgili karıma.

RIDVAN: Şehime ne dedi, peki?

SEDAT: Ödeştik demeye gelen bir şeyler geveledi ağzında ama anlayamadım. (*Durgun ve düşünceli.*) Rıdvan!

RIDVAN: Söyle.

SEDAT: Sana bir şey söyleyeyim mi Rıdvan?

RIDVAN: Yahu söyle dedik ya!

SEDAT: Seni egoladığım günden bu yana, tam bir haftadır,

bambaşba bir adam oldum ben. Huyum suyum değişti. Eskiden sabahleyin gözümü açar açmaz soluğu buzdolabının önünde alırdım. Balık artığı, fasulye pilakisi suyu, tencere dibi soğuk pilav, Allah ne verdiyse siler süpürürdüm. Şimdi boğazımdan lokma geçmiyor.

RIDVAN: Bir iştah ilacı iç.

SEDAT: Sabahları saat dokuza kadar uyurdum. Şehime bacağımdan çeker kaldırırdı. Şimdi sabahın köründe gözlerim faltaşı gibi açık.

RIDVAN: Senin yerine ben uyuyorum, fena mı!

SEDAT: Gözümü komşuların karısından, kızından alamazdım. Mutfakta patates soyan evin tombul hanımını, sokağı seyreden evin körpe kızını dikizleyip perdenin ardından tadına doyulmaz dakikalar geçirirdim. Şimdi terzi kızı Marika fistanım sıyırıyor da kılım kıpırdamıyor.

RIDVAN: Sayemde adam oldun!

SEDAT (*dişlerinin arasından*): Ben de bunu anlamak istiyordum. (*Yavaş yavaş Rıdvan'ın üstüne yürür.*) Şimdi buzdolabındaki artık yemeklere, ekmeğin tüylü tarafını benim yerime sen banıyorsun.

RIDVAN (*geriler.*): Ayrımız gayrımız mı var!

SEDAT: Şimdi dokuzlara, onlara kadar benim yerime sen uyuyorsun.

RIDVAN (*geriler.*): Sen de uyu, bana ne!

SEDAT: Şimdi konu komşunun karısına kızına sen halleniyorsun! Rum kızlarını benim yerime şimdi sen çimdikliyorsun. Üstelik yüzüne gözüne bulaştırıyorsun. Ben çimdik konusunda hizmetçilerden yukarsına kolay kolay el uzatmam, ama senin gözün pek!

RIDVAN: Kıskançlığı bırak, içinden geliyorsa sen de yap!

SEDAT (*dertli*): Sana bölündüm bölüneli, senden ayrı düşeli, suyu çekilmiş değirmene döndüm. Bana kala kala Şehime'ye güllabicilik etmek kaldı. (*Yeniden kızar.*) Tat diye, zevk diye ne varsa sen benim elimden aldın.

ŞEHİME (*dışardan seslenir.*): Sedat!

RIDVAN: Kendine gel! Seninki.

SEDAT (*toparlanır.*): Bizimki. (*Tatlılıkla*) Ne var canım?

ŞEHİME (*dışardan*): Hani alışverişe gidiyordun?

SEDAT: Gidiyorum canım. (*Rıdvan'a*) Görüşeceğiz seninle. Bu iş bu kadarla bitmez. (*Dışarıya*) Gidiyorum Şehime, gidiyorum. (*Çıkarken Şehime girer.*)

ŞEHİME: Rıdvan Bey sizinle görüşmek istiyorum.

RIDVAN: Hangi konuda?
ŞEHİME: Siz benden daha iyi bilirsiniz.
RIDVAN: Anlayamıyorum.
ŞEHİME: Marika bana olam biteni anlattı. Üstelik morarmış bacağım da gösterdi.
RIDVAN: Marika'nın size gelip dert yandığına emin misiniz?
ŞEHİME: Söylüyorum ya işte!
RIDVAN: Sevgili kocanızı iyi tanırım. Ama inanın bana, size yaranmak için uyduruyor çoğu zaman.
ŞEHİME: Sedat'ın yalanını yakalamadım hiç.
RIDVAN: Peki canım, uzatma! Ne olmuş sanki Rum kızına ufak bir şaka yaptıksa! Hem bundan sana ne!
ŞEHİME: Önce benimle siz diye konuşun! Sonra da böyle marifetlerden vazgeçin! Bu damın altında, bu kutsal aile yuvasında böyle iğrenç işlere yer yok.
RIDVAN: Siz iğrenç işler yapmaz mısınız sanki Şehime hanım? Tutalım, bu biçim değil de başka biçim.
ŞEHİME: Büyük sözüme tövbe!
RIDVAN: Hadi canım!
ŞEHİME: Biz kadınlar bu kadar alçalmayız.
RIDVAN: Antikacı Orhan'ı ne çabuk unuttunuz!
ŞEHİME: O platonik bir genç kız aşkıydı. Birbirimize elimizi bile sürmedik. Kocam Sedat da bunun böyle olduğunu bilir.
RIDVAN: Kocanız Sedat hiçbir zaman inanmamıştır o masala. O masalın bu kadar temiz kalabileceğine.
ŞEHİME: Biz kadınlar bambaşkayız.
RIDVAN: İlk evlilik gecesinden başlamayalım, uzun sürer. Hem kapandı gitti canım! Yeniden tazelemekte ne fayda var!
ŞEHİME: Sevdim, gizlemiyorum.
RIDVAN: Aradan yıllar geçti. Artık eski defterleri tazelemeyecek kadar yabancıyım size.
ŞEHİME: Öyleyse kapayın çenenizi!
RIDVAN: Sedat da evlendiğinde, bir kadınla birlikte girmişti koynunuza.
ŞEHİME: Birini mi seviyordu demek istiyorsunuz?
RIDVAN: Onun gibi bir şey.
ŞEHİME: Her erkeğin başından, evlenmeden önce bir iki kadın serüveni geçer. Hoş karşılar bunu kadınlar.
RIDVAN: Bir kadını insanın bütün vücuduyla istemesinin ne demek

olduğunu bilir misiniz siz?
ŞEHİME: Ne bileyim, erkek olmadım.
RIDVAN: Bilmezsiniz ya!
ŞEHİME: Ağzınızda ne geveleyip duruyorsunuz, söyleyin! İçinizde kalmasın, dökün zehirinizi.
RIDVAN: Değmez!
ŞEHİME: Ama ben söyletmesini bilirim.
RIDVAN: Hoşunuza gitmezse karışmam.
ŞEHİME: Gider, gitmez, anlatmanızı istiyorum!
RIDVAN: Bunca yıldan sonra kıskançlık ha!
ŞEHİME: Anlatın, diyorum!
RIDVAN: Benden günah gitti. Madam Atina'nın adını hiç duydunuz mu?
ŞEHİME: Böyle kimseleri tanımam.
RIDVAN: Bir randevu evi işletirdi Madam Atina. Şeker gibi de kızları vardı. Çoğu Rum. Bir içim su hepsi!
ŞEHİME: Daha terbiyeli olun lütfen!
RIDVAN: Gönül adında bir kız vardı aralarında. Takma bir ad, bir Rum kızı. Zamanın zorba milletvekillerinden birinin kabadayı oğlu, evleniriz diye kandırmış, almış yanına, sonra da bırakmış yüz üstü. Madam Atina'ya düşmüştü. Sedat'la taşınırdık Gönül'e.
ŞEHİME: Ben de bir şey söyleyeceksiniz sandım.
RIDVAN: Dişilik denen şeyi Gönül'de gördük Gönül'de anladık. Yalnız unutmayın ki, her dişilik bir erkeklik karşılığı doğar.
ŞEHİME: Güldürmeyin beni!
RIDVAN: Uzun zaman unutamadık Gönül'ü.
ŞEHİME: Bana ne!
RIDVAN: Sedat sizin koynunuzda gözlerini kapadığı zaman Gönül'ü görürdü. Gönül'ün göğsü, Gönül'ün kalçaları, Gönül'ün bacakları...
ŞEHİME: Ayrıntılara girmeyin rica ederim. Ne iğrenç oluyor şu erkekler!
RIDVAN: Sizin vücudunuzu Gönül'ün vücuduyla örterdi Sedat.
ŞEHİME: Sedat'ı her zaman soğuk bulmuşumdur.
RIDVAN: O da sizi. Çünkü Sedat yalnız hizmetçilerde ve orospularda erkekliğini bulur. Ama evliliğiniz sürdü gitti işte.
ŞEHİME: Sen beni deli mi edeceksin adam!
RIDVAN: Terbiyeli olalım lütfen.
ŞEHİME: Soğuk insan! Yüzünüze baktıkça bir yılan görmüş gibi

ürperiyorum.

RIDVAN: Kaşınmayın rica ederim. Ben Sedat değilim. O bir Talleyrand gibi politikacıdır. Kaşındığınız zaman kaşımayı, kaşımak istediğiniz zaman kaşıtmayı bilir. Bense başka biriyim.

ŞEHİME: Bir haftadır ne tat ne tuz bu evde! Ama artık bıçak kemiğe dayandı. Ya siz ya biz diyeceğimiz gün geldi.

RIDVAN: Yoksa savaş mı açıyorsunuz bize!

ŞEHİME: Bir cehennem oldu bu yuva!

RIDVAN: Yuvanızı sevsinler!

ŞEHİME (*bağırır.*): Sedat! Sedat!

RIDVAN: Sevgili kocanız Sedat alışverişte. Macar salamıyla İtalyan salamını ayırt etmeye çalışıyor. Hem fıstık alacak size.

ŞEHİME (*birden şaşkın*): Siz ne biliyorsunuz?

RIDVAN: Canım, bilmez miyim!

ŞEHİME (*üzüntülü*): Öyle ya! (*Düşünceli*) Bir yılan beslemişim koynumda demek!

RIDVAN: Büyütmeyin! Bütün erkeklerin böyle ufak tefek marifetleri vardır.

ŞEHİME: Of, bıktım! Defolup gidin burdan! Sedat sizden çok daha ince bir adam. Hiç olmazsa anlayışlı. O temiz duygulara saygı göstermesini bilir.

(Nazife girer.)

NAZİFE: Ne zaman başlıyoruz?

ŞEHİME: Bir sen eksiktin!

NAZİFE: Yirmi üçüncü yılınızı kutlamıyor muyuz?

ŞEHİME: Biz kutlamaya başladık bile!

NAZİFE: Yoksa Rıdvan'la başbaşa mı!

ŞEHİME: Rıdvan Bey'le beni bir kazana koysan, kırk gün kaynatsan yine bağdaşmayız.

RIDVAN: Al benden de o kadar!

NAZİFE: Bu akşam dırıltı çıkarmayalım. Keyfimize bakalım kırk yılda bir. Mutfaktaki yemekleri gördüm, ağzım sulandı.

SEDAT (*elinde fileyle girer.*): Öldüm bittim birader!

ŞEHİME: Bütün söylediklerimi istediğim gibi aldın ya!

SEDAT: Önce gel şunları elimden al!

ŞEHİME: Ben seni bilirim, bir şeyler unutmuşsundur.

SEDAT: Hepsini aldım, karıcığım.

ŞEHİME (*masaya doğru gider.*): Gel bakayım, geç karşıma!

SEDAT: Hesabı sonra görsek!

ŞEHİME: Sonraya kalırsa unutulur. Kazık yemeye niyetim yok!
SEDAT (*para uzatır.*): Paranın üstü.
ŞEHİME: Otur şöyle!
SEDAT: Bir soluk alsam önce!
ŞEHİME (*gözlerini açar.*): Seninle görülecek çok hesabımız var!.. Hele bugünkünü bir temizleyelim. Söyle bakalım, ne aldın, ne verdin?
SEDAT: İki yüz elli gram Macar salamı.
ŞEHİME: Kaçtan?
SEDAT: Kaçtan olduğunu sormadım.
ŞEHİME (*öfkeli*): Ya ne yaptın?
SEDAT: Salam ne kadar? dedim. Yirmi sekiz buçuk lira, dedi.
ŞEHİME (*yazar.*): Dört kere yirmi sekiz buçuğumuz...
RIDVAN: Yüz on dört.
ŞEHİME: Ne! Kilosunu yüz on dört lira'dan mı aldın?
SEDAT: Macar salamları öyle. Yerli isteseydin kırk beş liraya da vardı.
ŞEHİME: Buz gibi kazıklamışlar seni!
RIDVAN: Belki de kırk beşe aldı, yüz on dörde aldım, diyor.
NAZİFE: İşte ben bu hallere dayanamıyorum.
ŞEHİME: Ukalalık etme!
NAZİFE: Adamı bu kadar parasız bırakırsan kırk beşe alır, sonra yüz on dörde aldım, der.
ŞEHİME: Kendi parası ayol!
RIDVAN: İşin acıklı yanı da burası ya!
SEDAT: Safsatayı bırakın! Hesap görüyoruz burada.
ŞEHİME: Yirmi sekiz buçuk lira salam. (*Yazar.*)
SEDAT: Otuz beş lira ciğer ezmesi.
ŞEHİME (*bağırır.*): Yoo, sen benim damarıma basmak istiyorsun. Yüz yirmi beş gram ciğer ezmesi otuz beş lira olur mu?
SEDAT: Yüz yirmi beş gram değil, iki yüz elli gram.
RIDVAN: Malımı bilirim, utanır. Yüz yirmi beş gram ver, demeye utanır.
SEDAT: Ben baştan söyledim alamam diye.
NAZİFE: Ne iğrenç hesaplar!
ŞEHİME: İğrenç miğrenç! Hesabı yapmak zorundayız. Bu eve para olukla akmıyor. Bir haftadır tek bir müşteri gelmedi.
SEDAT: Herkes son sistem makinelerle çalışıyor. Ben makinelerimi yenilemek istedim, karşı çıktın. Sonra müşteri gelmiyor, diyorsun.

Bu durumda müşteri gelir mi!

ŞEHİME: Sana makine değil, tepene kuş kondursam, sen yine para kazanamazsın.

SEDAT: Ben dalavereci değilim. İşimi yaparım ben. Gelen gelir, gelmeyen gelmez! Para kazanmak için ahlaksızlık edemem.

ŞEHİME: Bereket bana. Günün birinde de bu eve elbet para girecek.

NAZİFE: Önce Belediye Meclisine seçil de ondan sonra kabar.

ŞEHİME: Seçilirim, seçilmem, o kimseyi ilgilendirmez.

SEDAT: Ama ne!

ŞEHİME: Benimkisi bankaya para komak. Derneklerde boşuna mı çalışıyorum sanıyorsunuz! Geçen gün delegelerin alkıştan avuçları patladı. Sıhhiye müdürünün o yelloz karısı bile şaşırıp kaldı.

RIDVAN: Sen bu gidişle milletvekili bile seçilirsin!

ŞEHİME: Ne sandın ya!

RIDVAN: Kabineye bile girersin!

ŞEHİME: Sedat, bir şey söylesene şu terbiyesize!

SEDAT: Rıdvan, sayıyla kendine gel!

ŞEHİME: Yoo, vallahi çekemem! Çok oluyor bunlar! Karmakarışık oldu bu ev!

SEDAT: Sen ona bakma karıcığım, biz hesabımızı görelim.

ŞEHİME: Ne diyorduk? (*Yazar.*) İki yüz elli gram kaz ciğeri.

SEDAT: Yaz karıcığım, otuz beş lira.

(Cengiz'le Pervin girerler.)

CENGİZ: Ne o, bakkal dükkânı mı açıyorsunuz?

ŞEHİME: Bir siz eksiktiniz.

SEDAT: Sen yazmana bak! Dikkat et, alt alta yaz! Kuruşlarla liralar karışmasın.

NAZİFE: Şehime hesap bilmez.

ŞEHİME: Asıl sen hesap bilmezsin. Mektepte matematikten hep sıfır alırdın.

NAZİFE: Ben Türkçeden ve edebiyattan on alırdım.

ŞEHİME: Amma da iş! Sıfırı ben alırdım, onu sen demek!

NAZİFE: Yalan mı? Sen oldum bittim böyle şeylerden anlamazsın. O çektiğin soğuk söylevlere bak!

ŞEHİME: Sedat, nerde şu teyp? Getir dinlet geçen gün yaptığım konuşmayı da aklı başına gelsin.

SEDAT: Cengiz, ver şu teybi oğlum!

RIDVAN: İt ite buyurmuş, it de kuyruğuna.

ŞEHİME: Teybi şuracıktan kendin alıversen elin mi aşınır! Bak laf

oluyor.

SEDAT: Canım Cengiz yabancı mı!

(Cengiz teybi masanın üstüne koyar. Teybin sahne gerisinden yönetilmemesi, gerçek bir teyp olması uygundur.)

ŞEHİME: O üstündeki şerit olacak.

RIDVAN (*bezgin*): Yemekten sonra dinlesek!

NAZİFE (*aynı oyun*): Ya, ya, yemekten sonra dinleyelim!

PERVİN (*saf*): Şimdi dinleyelim, eğleniriz.

NAZİFE: Uff!

ŞEHİME: Bu konuşma şimdi dinlenecek.

RIDVAN: Ne demek yahu! Özgür değil miyim? İster dinlerim, ister dinlemem.

SEDAT: Çok oluyorsun sen! Nerde olduğunu da kim olduğunu da unutuyorsun. Burası bizim evimiz. Biz ne dersek o olur burda.

ŞEHİME: Ha şunu bileydin!

RIDVAN (*Sedat'a*): Dalkavuk!

SEDAT: Bir şey mi dedin?

RIDVAN: Dalkavuk dedim, değil misin?

CENGİZ: Başlıyorum.

(Şehime makinenin başına gider, konuşmacının kendisi olduğunu belirtmek ister gibi durur. Cengiz makineyi işletince önce uzun parazitler duyulur. Şehime nedenini anlamak için makineye eğilince:

TEYBİN SESİ (*Ermeni ağzıyla ve yüksek sesle*): Kaz gibi ne bakoorsun suratıma zo! Hiç insan görmemişindir? Hentsin nesin?

ŞEHİME (*irkilir.*): Kim bu terbiyesiz! (*Cengiz'e*) Sustur şunu.

PERVİN: Ne komik!

SEDAT: Nuri'nin marifetidir bu. Radyodan çekti herhalde. (*Cengiz'e*) Dur bakayım şöyle. (*Makineyi kurcalar, abartmalı hışırtılar duyulur.*)

RIDVAN: Bak burası çok dokunaklı!

SEDAT: Hele bir başlasın o zaman görürsün.

TEYBİN SESİ (*Ermeni ağzıyla*): Görmemişin çocuğu olduysa...(*Hayvan sesleri. Bir horoz öter.*)

(Sedat makineyi yeniden düzeltir, teypte Şehime'nin sesi duyulunca yerine döner.)

TEYPTE ŞEHİME'NİN SESİ: Sayın delegeler, çok sevgili köylü kardeşlerim! Hoş geldiniz! Sizi sevgiyle selamlarım. (*Şehime güvenle yerine döner, oturur.*) Dostlarım, sizinle bugün iki arkadaş

gibi konuşup dertleşmenin zamanı geldi. Şu karşınızdaki kadın, her şeyden önce bir anadır. O bir yuvanın başında bulunuyor. O yuvasını her şeyin üstünde tutar.

NAZİFE: Kötü edebiyat!

TEYPTE ŞAHİME'NİN SESİ: Sevgili köylü kardeşlerim! kadının yuvasında, salak bir koca, alık bir oğlan, salak bir koca, alık bir oğlan, salak bir koca, alık bir oğlan...

(Bu cümle iğnesi takılmış bir plak gibi tekrarlayadursun, Sedat'la Şehime teybi susturmak için atılırlar. Cengiz, Rıdvan, Nazife onları önler. Kısa bir çekişme olur.)

ŞEHİME: Düpedüz yalan söylüyor. Ben böyle konuşmadım.

NAZİFE: Dur bakalım, ötesini dinleyelim.

SEDAT: Yahu, makine takıldı, görmüyor musunuz!

CENGİZ: Plak mı bu takılacak!

ŞEHİME: Susturun şunu!

SEDAT: Karım böyle şeyler söylemez. Hele delegelerin önünde...

RIDVAN: Görünen köye kılavuz istemez.

(Teyp birdenbire durur, çekişme biter. Kısa sessizlik. Teyp yeniden konuşmaya başlayınca çevresine halka olur, dinlerler.)

TEYPTE ŞEHİME'NİN SESİ: Sevgili köylü kardeşlerim! Bu kadın, bu ana en güzel günlerini, gençlik, güzellik yıllarını, çok değil, yirmi üç yılını işte bu salak koca ile bu alık oğlan uğruna harcadı.

ŞEHİME: İnanılır gibi değil!

TEYPTE ŞEHİME'NİN SESİ: Bu gözleri yaşlı kadının karşınızda işi ne? Geçim derdi olmasa, gelir de burda gırtlak tüketir mi? Vatanmış, milletmiş, hepsi iyi, hoş, ama bir ev buzdolabı ister, çamaşır makinesi ister. Şu ister, bu ister. Bir kadın en azından komşularıyla aşık atmak ister. Bakın sıhhiye müdürünün yelloz karısına...

SEDAT: Kalıbını basarım bu Nazife'nin işi!

ŞEHİME: Birinin başının altından çıkmış ama kimin!

TEYPTE ŞEHİME'NİN SESİ: Sıhhiye müdürünün yelloz karısı mücevherler içinde! Kolları burma bilezikten görünmüyor. Benim kocam olacak adama gelince, o benim bütün mücevherlerimi sattı ve yedi.

SEDAT: Susturalım şunu! (*Şehime bir el işaretiyle önler.*)

TEYPTE AĞLAMA SESİ: Baba yadigârı evimi yedi, evimi yedi, evimi yedi...

ŞEHİME (*teybi susturur*): Şimdi söyleyin bakalım, hanginiz becerdi bunu?

SEDAT (*Nazife'ye*): Sen bir halt karıştırmadınsa ne olayım!
NAZİFE: Bu teybe elimi bile sürmedim.
CENGİZ: Söylev değil, ayna.
RIDVAN: Bu evde bir uğursuzluk var.
ŞEHİME (*Rıdvan'a*): Sen de mi suçsuzsun?
RIDVAN: Elimi bile sürmedim.
SEDAT: Bunun hesabını sizlerden soracağız!
PERVİN: Keşke bu kadar çabuk bitmeseydi!
CENGİZ: Anladım, anladım.
ŞEHİME: Ne anladınsa çabuk söyle!
CENGİZ: Besbelli, açık!
SEDAT: Ağzına kira mı istiyorsun!
CENGİZ: Bu bizim makine, bu bizim teyp... (Tane tane söyler.) Öteki egosuna bölündü, gramofonlaştı.
RIDVAN (*güler.*): Olabilir!
ŞEHİME: Gözü kör olsun inşallah!
NAZİFE: Ne iş ama!
ŞEHİME (*Sedat'a*): Götür de satıver şunu, ben artık evin içinde bu teypi istemem. (*Sessizlik.*)
SEDAT: Yemeğe otursak nasıl olur?
RIDVAN: Açlıktan bitiyoruz!
SEDAT: Daha Nuri de gelmedi.
ŞEHİME: Ben de yemek yiyecek iştah yok. Ben gidiyorum. Gel Sedat!
SEDAT: Olanı biteni unutalım, ne olursun! Güle oynaya yemeğimizi yiyelim. Evliliğimizin yirmi üçüncü yılını sevinçle kutlayalım!
ŞEHİME (*Sedat'ın kolundan çeker.*): Arsızlığı bırak! Ben bu uğursuzların arasında beş dakika daha kalırsam çıldırırım! Önce onlar kutlasınlar, yarın da biz. (*Sedat'ı çekip götürür.*)
RIDVAN: Ev değil, cehennem!
NAZİFE: Tatsız tuzsuz bir gidiş!
CENGİZ: Aptal bunlar yahu!
RIDVAN: Ya o hatunun milletvekili olma sevdasına ne demeli!
NAZİFE: Hele o Sedat'ın hali! Çocuk gibi. Utanıyor insan!
RIDVAN: Bırakalım şunları da keyfimize bakalım. Elbirliğiyle sofrayı kuralım, çerkeztavuğunu da getirelim.
ŞEHİME (*dışardan*): Yağma yok! Çerkeztavuğu yarına.
CENGİZ: Biz aç mı kalacağız peki!
PERVİN: Ne olur bu akşam idare ediverelim.

NAZİFE: Benim canım hiç yemek istemiyor.
RIDVAN: Yoo! Ben açlığa gelemem. Siz isterseniz yemeyin. Ben gidip kendime mutfakta bir tepsi düzeceğim. Sedat'ın rakısını da alırım. (*Çıkar.*)
CENGİZ: Benim de açlığa yüküm yoktur. Ben de Rıdvan babanın tepsisinden otlarım.
NAZİFE: Nazan nerde Cengiz?
CENGİZ: Alışverişe gitti. (*Saatine bakar.*)
PERVİN: Nuri'yle gitmişlerdi. Geç kaldılar.
(Nazan'la Nuri girerler. Nazan Cengiz'in, Nuri Pervin'in yanına gider.)
NAZAN: İyi akşamlar.
CENGİZ: Nerelerdesin kuzum?
NAZAN: Bilmiyor musun alışverişe çıktığımızı!
CENGİZ: Bu kadar uzun sürer mi!
NAZAN: Ne olur uzun sürerse! (*Cengiz omuz silker.*)
PERVİN (*Nuri'ye*): Maşallah bu saatlere kadar!
NURİ: O kadar geciktik mi!
RIDVAN (*tepsisiyle girerken*): Peynir, zeytin ekmek, iki parmak da rakı. Bana yeter de artar bile! Çerkeztavukları onların olsun! (*Oturur.*) Oh!.. (*Bir kadeh doldurur, yudumlar.*) Dünya varmış! Ne güzel şey, Sedat'ken başka biri olmak birdenbire, başka gözle bakmak şu odaya, şu sedire, pencereye!..
NAZİFE: Ne güzel şey Şehime'yi, o keskin sirkeyi küpünden akıtmak! Ne güzel şey yılların yükünden silkinmek!
CENGİZ: Nuri'nin çapraşık hesaplarından sıyrılmak bir çırpıda, gönlünce yaşamak!..
NAZAN: Mutsuz bir çocukluğu geride bırakmak!..
PERVİN: O mutsuz çocukluk şimdi benim omuzlarımda. Ama seviyorum onu ben.
RIDVAN: Gürültüsüz patırdısız demek istiyorum, şöyle işte...
NAZİFE: Şehime ile Sedat bırakırlarsa...
RIDVAN: O Şehime ne biçim kadın o öyle!
NAZİFE: Ya o Sedat ne biçim erkek!
RIDVAN: O soğan erkeği o... Hiç duydunuz mu bu deyimi?
NURİ: Modası geçmiş sözlerinizi kendinize saklayın. Babama dil uzatamazsınız.
RIDVAN: Dur bakalım, öyle hemencecik parlayıverme! Sen bu gidişi beğeniyor musun?

NURİ: Babam yumuşak adam.
NAZİFE: Ya annen?
NURİ: Annem babamı çekip çevirmese halimize köpekler güler!
RIDVAN: Hadi canım!..
NURİ: Böyle kurulmuş, böyle gider.
RIDVAN: Bu gidişi düzeltmek elimizde.
PERVİN: Nasıl?
RIDVAN: Oyun bozanların çaresine bakmakla.
NAZİFE: Oyun bozanların çaresine bakmak göründüğü kadar kolay değil.
RIDVAN: Siz bana bırakın!
CENGİZ: Bana göre hava hoş!
NAZİFE: Bana göre de hava hoş! Hoşlanmıyorum ikisinden de.
NURİ: Gözümü açmışım onları görmüşüm, onların kurduğu düzeni bulmuşum bu evde.
CENGİZ: Korkak!
NURİ: Korkak de, ödlek de, ne dersen de!..
PERVİN: Siz olmayacak şeyler düşünüyorsunuz.
NAZAN: Sana ne oluyor kuzum?
PERVİN: Ben Nuri'yi düşünüyorum arada.
NURİ: Beni hiç düşünme nişanlım!
RIDVAN: Başımız hep böyle dinç olsa!
NURİ: Yeter mi bu kadarı?
NAZİFE: Niçin yetmesin!
NURİ: Ya kanlık kocalık, ya anlaşma, ya mutluluk!..
RIDVAN: Bizden geçmiş!
NURİ: Nasıl bir araya gelebilirsiniz öyleyse?
RIDVAN: Bana dönemez misin Nazife?
NAZİFE: Dönmek mi? Dönmek için daha önce birleşmiş olmamız gerekmez mi?
RIDVAN: Hiçbir buluşma noktası yok mu aramızda?
NAZİFE: Sanmıyorum.
RIDVAN: Herhangi iki insan yan yana mutlu olamaz mı? İsterseniz bırakalım beni de antikacı Orhan'ı ele alalım.
NAZİFE: Çocukların yanında mı!
RIDVAN: Bunların hiçbiri çocuk değil, hepsi koskoca adam.
NAZİFE: Sedat'ın haberi var.
RIDVAN: Bizim de var ama...
NAZİFE (*romantik*): Yirmi beş yıldan beri seviyorum onu.

RIDVAN: Çok şey!
NAZİFE: Sizlerden bu anlayışsızlığınız yüzünden nefret ediyorum ya!
NURİ: Kimin sözü ediliyor? Kim bu?
RIDVAN: Nazife Hanım'ın ilk göz ağrısı.
NAZİFE (*alabildiğine romantik*): Hiçbir şey geçmedi aramızda yavrum, yemin ederim!
NURİ: Kendinize gelin, ben sizin yavrunuz filan değilim!
NAZİFE: O nasıl söz öyle!
CENGİZ: Nuri daha çok Şehime Hanım'ın yavrusudur.
NURİ: Öyle mi dersin!.. (*Nazife'ye*) Sizi dinliyorum, durmayın anlatın!
NAZİFE: Evlenecektik, sonra olmadı.
NURİ: Bu kadar mı? Daha anlatılacak bir şeyler olmalı!
NAZİFE: O başka türlü bir insandı. Üstün bir insan. Bütün kadınlar için yaratılmıştı. Tek bir kadını sevemezdi.
RIDVAN: Sizi sevmiş ya!
NAZİFE: O beni hiçbir zaman sevmedi.
NURİ: Anlatın canım! Sonra?
RIDVAN (*bir yudum rakı alır.*): Kadım ne diye üzüyorsun?
NAZİFE: Hayatım boyunca onu unutmaya çalıştım. Unutmaya çalıştıkça Şehime'leştim.
RIDVAN: Demek bu Şehime belasını başımıza saran sizsiniz!
CENGİZ: İşler karıştı, arap saçına döndü.
NAZİFE: Şehime hiçe saydı beni. Hem de kimin için? O pısırık Sedat için.
PERVİN: Bir kadına böylesi yaraşır.
RIDVAN (*Nazife'ye*): Öyle değil, öyle değil! Sedat'ı Sedat yapan Şehime'dir, bunu söylerim. Evlendiğimiz zaman Sedat yoktu, ben vardım.
NAZİFE: Benim de bildiğim, evlendiğimiz zaman Şehime yoktu, ben vardım.
RIDVAN: Sizi hatırlamıyorum. Belki nişanlılık günlerinden şöyle biraz!
CENGİZ: Bu işin içinden çıkılmaz.
RIDVAN: Sedat'la Şehime sonradan çıkan boynuzsa, demek boynuz kulağı geçmiş!
NAZİFE: Öyle.
RIDVAN: Onları yok etmek sırası şimdi bizde. Beni dinleyin, yok edelim şunları olsun bitsin! Sonrasını daha sonra düşünürüz.

CENGİZ: Herkes kendi payına düşeni haklasa bu iş biter.
RIDVAN: Sen Nuri'yi, ben Sedat'ı, Nazife Hanım Şehime'yi...
CENGİZ: Tamam!
NURİ: Kolaydı! Hele bir deneyin de görelim!
PERVİN (*ağlamaklı*): Yapamazsınız, Nuri'yi elimden alamazsınız!.. Gel Nuri!
NURİ: Bana bak, Cengiz, sen ayağını denk al! Beni haklamaya kalkarken okkanın altına kendin gitme!
(Çıkar. Pervin de arkasından burnunu çekerek çıkar.)
NAZAN: Bu kızı anlamıyorum!
CENGİZ: Sana ne canım! Biz kendimize bakalım.
NAZİFE: Demek ailemizin kadrosu bu olacak bundan sonra!
RIDVAN: Ben baba, sen ana, Cengiz oğul.
CENGİZ (*Nazan'a*): Sen de benim açık yürekli, güzel nişanlım.
NAZAN: Hemen evlenecek miyiz?
CENGİZ: Evlenelim, evlenmeyelim, orası umrumda değil, yeter ki benim ol!
NAZAN: Pervin olsa, şimdi, nasıl geçineceğiz diye sorardı.
CENGİZ: Nuri'nin karmakarışık hesapları vardı gelecek için.
NAZAN: Zavallı çocuk!
CENGİZ: Ona acıyor musun?
NAZAN: Ben senden başka bir şey düşünemiyorum.
RIDVAN: Yalnız sevgi karın doyurmaz çocuklar.
NAZİFE: Bırak çocukları sevişsinler!
RIDVAN: Gözümüz yok, sevişsinler sevişebildikleri kadar!
NAZİFE: Biz görmedik, hiç olmazsa onlar görsün.
RIDVAN: Benim böyle bir tasam olmadı.
NAZİFE: Ben Nazan'ı çok iyi anlıyorum. (*Nazan'a*) Kızım dünyada bir kadın için en büyük mutluluk sevdiği erkekle yaşamasıdır.
RIDVAN: Şu ilk göz ağrınızı bulup getirelim kursağınızda kalmasın bari!
NAZİFE: Geçmiş ola!
NAZAN: Öldü mü?
NAZİFE: Ölmedi. Evlendi, boşandı, bir daha evlendi, bir daha boşandı. Bu sabah şöyle uzaktan gördüm. Artık o değil, başka biri. Bozulmuş, yaşlanmış. Ama yine de değişmeyen bir şey kalmış.
RIDVAN: Çok şey!
NAZİFE: Elli yaşlarında bir adam artık.

RIDVAN: Benim gibi basurlu değilse, daha genç sayılır. Beni bu basur bitirdi.
CENGİZ: Tuhaf!
RIDVAN: Tuhaf olan ne?
CENGİZ: Basur ve aşk!
(Önde Şehime, arkada Sedat girerler.)
SEDAT: Şehime demin olup bitenlere üzüldü. Özür diliyor.
ŞEHİME: Özür filan dilediğim yok. Yirmi üçüncü evlilik yılımızı kutlamamak için bir neden de görmüyorum. Yalnız beş dakika bırakın bizi, Sedat'la şu hesabı bitirelim.
SEDAT: Ondan sonra güle oynaya sofraya otururuz.
NAZİFE: Ne hesabı?
ŞEHİME: Ne hesabı mı! Sedat alışverişe gitti, öteberi aldı, onun hesabı. Yoksa hesabımızı görmeyelim mi diyorsun!
NAZİFE: Benim bir şey dediğim yok.
ŞEHİME: Gel, Sedat!
(Masanın başına karşılıklı geçerler.)
RIDVAN (*tepsiyi alır, çıkmaya hazırlanırken*): Hesabı bitirince beni çağırın, ben bu hesaptan bir şey anlamıyorum.
SEDAT: O senin bileceğin şey!
(Rıdvan çıkar.)
NAZİFE (*çıkarken*): Ben de hesap bitince gelirim.
ŞEHİME (*ters*): Sen bilirsin!
CENGİZ (*Nazan'a*): Ne duruyorsun, hadi biz de gidelim!
ŞEHİME: Bir yere kaybolmayın çocuklar! Güzel yemeklerimiz var. Beş dakika sonra sofraya otururuz.
(Cengiz'le Nazan çıkarlar.)
ŞEHİME: Söyle bakalım şimdi, neler aldın?
SEDAT: Baştan mı başlayacağız.
ŞEHİME: Baştan başlayacağız. Ben o deminki hesaptan bir şey anlamadım.
SEDAT: Sen bana kaç para vermiştin?
ŞEHİME: Sabahleyin on lira verdim. İki yüz elli lira da sonra verdim. Bir de bozuk paralar vardı.
SEDAT: O on lira dünkü hesaptandı, onu karıştırma. Sen bana iki yüz elli lira verdin. Bir de bir şey.
ŞEHİME: Çok iyi hatırlıyorum, öyle üstü bir beş yüzlük bozdurmuştum. Beş lirasını hizmetçiye verdim. Yüz yirmi beş kuruşa da toka aldım. Ne etti?

SEDAT: Altı yüz yirmi beş.
ŞEHİME: Düş beş yüz liradan.
SEDAT: Dört yüz doksan üç lira yetmiş beş kuruş.
ŞEHİME: Demek ki ben sana iki yüz elli lira verdim, on lira da sabahtan vardı, iki yüz altmış. Sonra o bozuk paralar.
SEDAT: Çok iyi hatırlıyorum. O on lira dünkü hesaptandı. O on liranın hesabı kapandı. Sen bana yalnız iki yüz elli lira, bir de bir şey verdin.
ŞEHİME: Bir şey, bir şey deyip durma! Ne verdimse sana onu söyle!
SEDAT: Tamam. Sen bana iki yüz elli lira bir verdin, bir de üç yüz yetmiş beş kuruş kadar bir şey. Hatırladın mı şimdi? Hani masanın yanında duruyorduk?
ŞEHİME: Deli etme beni Sedat! Ben sana iki yüz elli lira bir, bir de üç yüz yetmiş beş kuruş vermiş olamam. Öğle üstü beş yüz lirayı bozdurdum, hizmetçiye beş lira verdim, yüz yirmi beş kuruşa da toka aldım, başka da on para sarfetmedim. (*Çantasını masanın üstüne atar.*) Say şunun içindekileri!
SEDAT (*sayar*): İki yüz otuz dokuz lira yetmiş beş kuruş.
ŞEHİME: Ekle iki yüz ellinin üstüne. Hizmetçiye verdiğim beş lira ile toka parasını da koy. Ne etti?
SEDAT: Dört yüz seksen dokuz lira yetmiş beş.
ŞEHİME: Demek sana sabahleyin verdiğim on liranın hesabı kapanmamış!
SEDAT: Kapandı o güzelim, çoktan kapandı.
ŞEHİME: Kapansa, çantamdaki bu eksik olur mu!
SEDAT: Neye yalan söyleyeyim! O hesap kapandı.
ŞEHİME: Sen beni böyle hep açmaza düşürüyorsun!
SEDAT: Bir kere sen bana üç yüz yetmiş beş değil, iki yüz yirmi beş verdin.
ŞEHİME: Kim demiş! Bir iki buçuk liralık verdim, bir bir liralık, bir de yirmi beş.
SEDAT: Amma da uzattın ha!
ŞEHİME: Uzatan ben değilim, sensin.
SEDAT: Yirmi beş veya yetmiş beş. Tutalım ki sen bana iki yüz elli lira bir de bir şey vermedin de iki yüz altmış lira yetmiş beş kuruş verdin.
ŞEHİME: Ben ne diyorum?
SEDAT: Üstünü harçlığımdan eklerim.
ŞEHİME: Sana o harçlığı da vermemeli ki aklın başına gelsin.

SEDAT: İyi, iyi!
ŞEHİME: Böyle, "iyi, iyi!" diyerek beni atlatmaya kalkınıyor musun ifrit oluyorum.
SEDAT (*sert*): Pekâlâ canım!
ŞEHİME (*üst perdeden*): Adam deli etme beni!
SEDAT: Asıl şimdi ben deli olacağım!
ŞEHİME: Deli olacak biri varsa o sen değil, benim. Tanrım sen bana Hazreti Süleyman sabrı ver.
SEDAT: Süleyman değil, Eyüp.
ŞEHİME: Ne Eyüp'ü?
SEDAT: Hazreti Eyüp sabrı derler, Hazreti Süleyman sabrı demezler.
ŞEHİME: Biz ne dedik?
SEDAT: Sen Hazreti Süleyman sabrı dedin.
ŞEHİME: Hadi ordan! İftiracı!
SEDAT: İftirası var mı canım, duydum!
ŞEHİME: Ne duydun? Yalancı!
SEDAT: Sen bana Hazreti Eyüp... şey, Hazreti Süleyman sabrı ver Tanrım, dedin.
ŞEHİME: Bak, bak! Dilin dolaşıyor.
SEDAT: Benim mi dilim dolaşıyor?
ŞEHİME: Yok benim! Ayol ağzından çıkana kulak ver. Deminden beri kekeleyip duruyorsun.
SEDAT (*kekeler.*): İnsan kırk yılda bir şaşırmaz mı!
ŞEHİME: Şaşırır, şaşırır ama kendi şaşırmışken başkasına şaşırdın demez.
SEDAT: Seninle başa çıkılmaz hanım!
ŞEHİME: Sıhhiye müdürünün karısı gibi sen de başlama şimdi! Hem suçlu, hem güçlü!
SEDAT: Haklısın, haklısın!
ŞEHİME: Öyleyse gel, güzel güzel hesapları yapalım.
SEDAT: Olur, yapalım. Ama çabuk tut elini, artık dayanamayacağım!
ŞEHİME: Ben sana ne verdim?
SEDAT: Ne verdin diyorsan onu verdin!
ŞEHİME: İki yüz elli lira bir verdim, on lira sabahtan vardı, bir de üç yüz yetmiş beş kuruş verdim.
SEDAT (*kandırır gibi*): A öyle ya! İki yüz elli lira bir verdin, on lira sabahtan vardı, bir de üç yüz yetmiş beş kuruş verdin.

ŞEHİME (*kalemi kâğıdı fırlatır, büyük bir öfkeyle*): Ne o öyle! Çocuk mu kandırıyorsun! (*Sedat'ın taklidini yapar.*) A öyle ya, iki yüz elli lira bir verdin, on lira sabahtan vardı, bir de üç yüz yetmiş beş kuruş verdin... Bende kabahat ki seni karşıma aldım hesap yapıyorum. (*Birdenbire bir sinir krizine kapılır, ağlamaya başlar.*)

SEDAT (*masadan kalkar.*): Ne halin varsa gör!

ŞEHİME (*gözyaşları arasında*): Sana varacağıma davulcuyla zurnacıya varsaydım bin kere daha iyiydi.

ÜÇÜNCÜ PERDE

(Solda Rıdvan'la Sedat, sağda Şehime'yle Nazife yan yana. Karı kocanın sustukları, iç dünyalarına çekildikleri bir saat. Sedat koltukta gazete okur. Rıdvan koltuğun arkasına yaslanmıştır. Şehime yün örer. Nazife onun dizleri dibinde, ya da yanışabındadır. Birinci sahne boyunca çiftler birbirlerinden uzaklaşmazlar.)

RIDVAN (*Sedat'a*): Aptalın birisin sen!

SEDAT (*gözünü gazeteden ayırmadan*): Ağzını topla! Aptal sana benzer!

RIDVAN: Şu karın olacak kadının suratına bak!

SEDAT (*göz ucuyla bakar*): Bakıyorum, nesi var?

RIDVAN: Şunun suratı surata benziyor mu!

SEDAT: Ne yapsın! Yaşlandı, bozuldu!

RIDVAN: Eskiden pek mi güzeldi sanki!

SEDAT: Ben beğenmezdim, beğenenler vardı.

RIDVAN: İskorpit balığına benziyor.

SEDAT: Çeneni tut! Bak gazete okuyorum. (*Okur.*) Birleşik Amerika ile Sovyetler Birliği arasında dün yapılan görüşmeler olumlu sonuçlara doğru...

RIDVAN (*dürter.*): Sedat yahu!

SEDAT: Yahu, bırak da şu gazeteyi doğru dürüst okuyayım!

RIDVAN: Hıyarın birisin sen!

SEDAT (*bağırır.*): Kes sesini!
ŞEHİME (*usulca başını Sedat'a çevirir.*): Bir şey mi dedin?
SEDAT: Ben mi? Yoo! Gazete okuyorum.
ŞEHİME: Bir şey dedin gibi geldi de.
SEDAT: Yok canım!
NAZİFE (*Şehime'ye*): Beni dinleseydin böyle olmazdı.
ŞEHİME: Bırak şimdi!
NAZİFE: Şu kocan olacak adamın suratına bak!
ŞEHİME (*göz ucuyla bakar.*): Bakıyorum. Ne var!
NAZİFE: Aptallık akıyor suratından.
ŞEHİME: Cin fikirli olup başıma çorap öreceğine böyle olsun daha iyi.
NAZİFE: Erkeğe benziyor mu şu!
ŞEHİME: Erkeklik kadınlık bizden geçmiş.
NAZİFE: Hadi hadi, yalan söyleme!
ŞEHİME (*bağırır.*): Öf be! Sıktın ama!
SEDAT: Bir şey mi dedin Şehime?
ŞEHİME (*öfkeyle ayağa kalkar, Sedat'a*): Şaşırttın işte! Tam ilmik sayarken konuşulmaz ki! (*İlmikleri yüksek sesle sayarak yerine oturur.*) Otuz altı, otuz yedi, otuz sekiz, otuz dokuz... (*Gerisini içinden sayar.*)
NAZİFE: Her hali sinirine dokunuyor.
ŞEHİME: Hiç de değil!
NAZİFE: Kendini zor tutuyorsun.
ŞEHİME: Kim demiş!
NAZİFE: Şunun burnuna bak, burnuna!
ŞEHİME: Burnunda ne var!
NAZİFE: Ağzı oynadıkça burnu da oynuyor.
ŞEHİME: Susacak mısın sen! (*Uzunca sessizlik.*)
RIDVAN (*Sedat'a*): Hakkı'dan ibret al!
SEDAT: Hakkı'dan mı?
RIDVAN: Hakkı'dan ya! Kör Hakkı'dan.
SEDAT: Ne yapmış Kör Hakkı?
RIDVAN: Yirmi beş yıldan sonra karıyı boşadı. Hani şaşkaloz bir karısı vardı, yerden bitme.
SEDAT: Bilmez olur muyum!
RIDVAN: Piliç gibi bir kız aldı, yirmi bir yaşında.
SEDAT: Aferin! İyi etmiş! Helal olsun!
RIDVAN: Alık, ne duruyorsun, sen de seninkini boşasana!

SEDAT: Yirmi üç yıllık karımdan nasıl ayrılırım!
RIDVAN: Kıyamet mi kopar!
SEDAT: Mahkemeler, davalar, rezaletler... Üstelik ben artık bu gidişe alışmışım. Onsuz edemem.
RIDVAN: Korkak!
SEDAT: Susacak mısın sen!
ŞEHİME: Kendi kendine mi söyleniyorsun yahu?
SEDAT: Ne söylenmesi! Görüyorsun, okuyoruz. (*Okur.*) Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Gerald Ford'la Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri Leonid Brejnev... (*Şehime güler.*) Ne gülüyorsun yahu!
ŞEHİME: Öyle tuhaf okuyorsun ki!.
SEDAT: Ne gibi?
ŞEHİME: Okurken burnunun ucu oynuyor.
SEDAT: Laf! (*Okur.*) Arasında Birleşik Amerika'nın...
ŞEHİME: Bak, bak! Dudakların kıpırdadıkça burnun da oynuyor.
SEDAT (*gazetesini silkeler.*): İşine bak sen! (*Uzunca sessizlik.*)
NAZİFE: Ben bunadım.
ŞEHİME: Nerden çıkardın bunamayı?
NAZİFE: Antikacının adı birdenbire aklıma gelmedi de...
ŞEHİME: Yirmi beş yıl geçmiş aradan!
NAZİFE: Sedat'ın yerinde bir de şimdi onu düşün!
ŞEHİME: O da bunun gibi olurdu.
NAZİFE: Sen kendini kandırıyorsun.
ŞEHİME: Ne yapmamı istiyorsun peki?
NAZİFE: Al başını git!
ŞEHİME: Nereye gidebilirim!
NAZİFE: Milletvekili seçilirsen gitmeyecek misin?
ŞEHİME: O gün gelsin, bir saniye durmam.
NAZİFE: Aptal!
ŞEHİME: Yine ilmiği kaçırdım işte, bu sefer senin yüzünden. Çenen durmuyor ki... Sedat! Sedat, bak buraya!
SEDAT: Ne var? ne oluyor!
ŞEHİME: Sinirim bozuluyor, ağzını kıpırdatmadan oku!
SEDAT: Ağzımın kıpırdamasından sana ne!
ŞEHİME: Ağzın kıpırdadıkça burnun da kıpırdıyor.
SEDAT: Varsın kıpırdasın!
ŞEHİME: Sinirime dokunmak mı istiyorsun?
SEDAT (*arkasını döner.*): Arkamı döneyim bari! Ağzımın kıpırdadı-

ğını da, burnumun oynadığını da görmezsin, sinirin de bozulmaz! (*Gazetesini okur.*) Amma da iş!

(Aşağıki sahnede, Sedat gazetesini okumaya, Şehime yün örmeye devam ederken:)

RIDVAN (*Sedat'tan uzaklaşır*): Pes! Bu kadarını ne gördüm, ne işittim!

NAZİFE (*Rıdvan'a ön planda yaklaşır.*): Nişanlılık günlerimiz aklıma geliyor.

RIDVAN: Orasını hiç açma! O zamanlar bile dırıltı edecek bir şey bulurdun.

NAZİFE: Kabahat sende.

RIDVAN: Hadi canım! Üstüne titrerdim, gözünün içine bakardım senin.

NAZİFE: Nişanlısının üstüne titreyen, gözünün içine bakan bir erkek olmak nedense hoşuna giderdi de ondan.

RIDVAN: Rol mu keserdim demek istiyorsun?

NAZİFE: Benim yerimde, hadi benim kadar sevdiğin, diyelim, başka bir kadın olsaydı, ona da bana davrandığın gibi mi davranırdın?

RIDVAN: Herhalde.

NAZİFE: Ben bir biçim sevebilirim mi demek istiyorsun? Sataştığın hizmetçilerin üstlerine titriyor musun, gözlerinin içine bakıyor musun?

RIDVAN: Ne çıkar bundan!

NAZİFE: O zaman öyle attın ilk adımını, öyle başladın. Sonra her şey ona göre yürüdü, ona göre gitti.

RIDVAN: Sana hizmetçilere davrandığım gibi davransaydım daha mı hoşuna giderdi?

NAZİFE: Belki de! Hiç olmazsa tatsız bir komedya havası içinde bunalmazdım. Sana bir şey söyleyeyim mi, kötü bir oyuncuydun sen! Dışın içini bir türlü tutmadı. Takındığın eğreti kişilik üstünden döküldü. Yakasını toplamaya çalıştıkça, paçası sarktı. Gülünmeyecek yerde güldüğünü, üzülünmeyecek yerde üzüldüğünü gördükçe öfkeden kudururdum. Ne beni kandırabildin, ne de kendini.

RIDVAN: Sevmek sanatını gereği gibi bilmiyormuşum demek!

NAZİFE: Hiç olmazsa işleri oluruna bıraksaydın, kendin gibi olsaydın!

RIDVAN: Kendim diyebileceğim pek bir şey yoktu bende.

NAZİFE: Bu doğru işte.

RIDVAN: Ya sen?

NAZİFE: Evlenecek bir kız, nişanlısına bir kişilik edinmek için gelir. Ona bir biçim vermek erkeğe düşer.

RIDVAN: Benden paso, ben bu işleri beceremem. Eskiden de beceremezdim.

NAZİFE: Bana bir biçim vermesini becerdin ama! Üstüme uluorta düştükçe kabuğuma çekilmeyi, gözümün içine yalandan baktıkça bakışlarımı kaçırmayı öğrettin bana. İlk nişanlılık günleriydi bu. Antikacı hikâyesini de belki sen sardın başıma.

RIDVAN: İnanılır gibi değil!

NAZİFE: Sen o olmasaydın, ben bu olmazdım.

ŞEHİME (*Sedat'a*): Ayağını sallama! İlmiklerin hesabını şaşırıyorum.

SEDAT: Ne yapsak kabahat! (*Ayağını sallamaktan vazgeçer.*)

RIDVAN (*Sedat'ı gösterir.*): Peki, o günden buraya gelip nasıl dayandı bu iş?

NAZİFE: O zincirin ilk halkasıydı, bu zincirin son halkası. Birlikte yaşamak satranç oynamaya benziyor. Karşı taraftaki oyuncu atları çıkınca, bu taraf ister istemez filleri çıkmak zorunda. Oyun tazelendikçe oyuncu da tazeleniyor. Diyeceğim, her oyuna yeni bir oyun ve yeni bir oyuncu. Böylece yeni Rıdvan'lar, Sedat'lar, yeni Şehime'ler, Nazife'ler! İlk adımlarımızı başka türlü atsaydık, sonuç başka türlü olurdu.

RIDVAN: Bundan daha mı iyi olurdu! Hiç sanmam!

ŞEHİME: Sedat içinden oku! Mırıl mırıl söyleniyorsun. Gazete mi okuyorsun, küfür mü ediyorsun, ne bileyim ben!

SEDAT: Görüyorsun işte, gazete okuyoruz.

ŞEHİME: İçinden neler geçiyor kim bilir!

SEDAT: Çattık!

RIDVAN (*Sedat'ın yanına dönerken*): Kediyle köpek!

ŞEHİME (*Sedat'a*): Ağzını topla, köpek sana benzer!

SEDAT (*gazetesinin üstünden*): Delirdin mi sen! Ben bir şey dedim mi şimdi!

ŞEHİME: Duymadım mı sanıyorsun?.. Af dile benden!

RIDVAN (*Sedat'a*): Aşağıdan alma, yüklen! Fol yok yumurta yokken af dilemeye kalkarsan, büsbütün alta düşersin.

SEDAT (*Şehime'ye*): Ben af dileyecek bir şey yapmadım.

ŞEHİME: Zeytinyağı gibi üste çıkma! Benim kulaklarım sağır değil!

RIDVAN: Ölür müsün, öldürür müsün!

ŞEHİME (*Sedat'a*): Bak hâlâ söyleniyor!

SEDAT: Sen düş mü görüyorsun kuzum!
ŞEHİME: Aptal!
RIDVAN: Bunu kan temizler!
SEDAT (*Rıdvan'a*): Sen de yangına körükle gitme Allah aşkına!
RIDVAN: Korkak!
SEDAT: İkide bir korkak deyip durma sinirim bozuluyor.
NAZİFE: Sevsinler! miskine bak!
SEDAT (*Şehime'ye*): Miskin senin gibi olur.
RIDVAN: Ha şöyle! Vur!
ŞEHİME (*küçümseyerek*): Aptallığı bırak! Otur oturduğun yerde! Doğru dürüst gazeteni oku, sonra fena olur!
SEDAT: Yoo! Yeter artık! Şurama geldi. Aptal sana benzer.
RIDVAN (*Sedat'ın eline iskemleyi tutuşturmaya çalışır.*): İndiriver kafasına!
SEDAT (*iskemleyi iter*): Şimdiye kadar sustumsa ne aptallığımdan, ne korkaklığımdan.
NAZİFE: Miskine bak!
ŞEHİME: Sen bugün sol tarafından kalkmışsın. Kendine gel! Yoksa yapacağımı ben bilirim.
SEDAT: Ne yaparsın! Canımı alamazsın ya!
RIDVAN: Çok kötü!.. Böyle kavga edilir mi! Üst perdeye çık! Bağır, çağır, küfret!
ŞEHİME: Sen kaşınıyorsun ama benim keyfimi kaçırmaya niyetim yok. Miskin sen de!
RIDVAN: Sanki sen kadın o erkek! Al şu iskemleyi. (*İskemleyi Sedat'ın eline tutuşturmak ister.*) İndiriver kafasına olsun bitsin!
SEDAT (*iskemlemeyi iter, öfkeli, Şehime'ye*): Geri al söylediklerini!
RIDVAN: Üst perdeye çık, üst perdeye!
SEDAT: Geri al diyorum sana!
NAZİFE: İyice kızdı. Gözleri büyüdü.
ŞEHİME (*öfkeli*): Sedat, kendine gel!
RIDVAN: Gördün mü! Sen ağır bastıkça yelkenleri suya indiriyor. Korkuyor ama belli etmiyor. Durma yüklen! Öldür! Boğ!
SEDAT (*Rıdvan'a*): Boğmak mı dedin?
RIDVAN: Boğmak ya! Sıkıvermek ümüğünü, sonra çıkmak sokaklara, yürümek yürümek!
SEDAT: Saçmalıyorsun!
RIDVAN: Şu geceye bak! Şu ışıklara bak! Herkes dışarda, bir sen içerde... Miskin!

SEDAT: Ben miskin ha!
ŞEHİME'YLE NAZİFE (*bir ağızdan*): Miskin!
SEDAT: Şehime üzerime varma, bir kaza çıkacak elimden! Söylediklerini geri al!
ŞEHİME: Hiç bile! Ne yapalım, miskinsin işte!
RIDVAN: Yüklen diyorum sana! Biraz daha yüklenirsen kazanacaksın. İlk kez kazanacaksın.
SEDAT: Bunun öcünü alacağım senden!
RIDVAN: Vur! Boğ onu! Boğ!
SEDAT (*Şehime'ye*): Diz çök, af dile benden!
NAZİFE: Kuzu gibi adam nasıl da kudurdu.
ŞEHİME: Ölsem senden af dilemem!
RIDVAN (*Sedat'a*): Bak seni adam yerine bile koymuyor... Miskin!
SEDAT (*delirir.*): Geberteceğim seni! Öldüreceğim seni!
RIDVAN (*ellerini ovuşturur.*): Bugün bir şeyler olabilir.
ŞEHİME (*korkuyla*): Sedat, kendine gel, delirdin mi!
SEDAT: Artık yeter! Şurama geldi!
NAZİFE: Gözleri cam gibi oldu. Deli gibi bakıyor. Bir de on beş yıl önce böyle olmuştu. Kudurmuştu böyle o zaman da.
ŞEHİME (*alttan*): Kendine gel, diyorum. Af dilememi istiyorsan, düşünürüz.
RIDVAN: Artık çok geç!
SEDAT: Artık çok geç! Geberteceğim seni! Öldüreceğim! (*Şehime'yi sürükler.*)
ŞEHİME: Yalvarırım Sedat, yalvarırım!
SEDAT: Ok yaydan çıktı. (*İte kaka dışarı çıkarır.*)
ŞEHİME'NİN SESİ: Sedat,Sedat! Af diliyorum, Sedat! Yalvarırım, kıyma! (*Bir ölüm çığlığı duyulur.*)
NAZİFE: Boğuyor kadını!
RIDVAN: Son dakikada gevşemezse!..
NAZİFE: İstediğin oldu.
RIDVAN: Senin istediğin de bu değil miydi?
NAZİFE: Aşağı yukarı.
RIDVAN (*dışarı bakar.*): Tamam bu iş.
NAZİFE: Ölmüş mü?
RIDVAN: Ölmüş.
NAZİFE: Ya Sedat?
RIDVAN: Gözün aydın! Sedat da yok artık.
NAZİFE (*gelir bakar.*): Sahi, yok artık!

(Nazife ile Rıdvan uzun bir sessizlikten sonra, heyecanlarını bastırmak ister gibi kesik kesik konuşurlar.)

NAZİFE: Bir şey söylesene!

RIDVAN: Aklıma bir şey gelmiyor.

NAZİFE: Hava ne güzel, değil mi!

RIDVAN: Havadan bize ne!... Ne var? Ne oldu? Birdenbire altüst oldun.

NAZİFE: Elimde değil.

RIDVAN: Aldırma, biz bize kaldık işte.

NAZİFE: Eski hamam, eski tas.

RIDVAN: Öyle deme!

NAZİFE: Ben ne dediğimi biliyorum.

RIDVAN: Geçinip gideriz belki!

NAZİFE: Sen yine terzi kızlarına sataşırsın...

RIDVAN: Sen yine antikacını düşünürsün...

NAZİFE: Öyle.

RIDVAN (*değişik bir oyunla*): Bu evde bir daha antikacının lafını istemiyorum.

NAZİFE: Olur. Etmeyiz. Ettiğimiz de yok.

RIDVAN: Düşünmeyeceksin de...

NAZİFE: Ona karışamazsın. İnsanın içine karışılmaz.

RIDVAN: Ya ben, ya o.

NAZİFE: O başka, sen başka.

RIDVAN: Yoo, çekemem. Usandım artık.

NAZİFE: Sen delirdin mi ayol! Demin Şehime ile düşünüyorduk da adı bile aklımıza gelmedi.

RIDVAN: Olsun.

NAZİFE: Bu yaştan sonra bizlere böyle şeyler yakışmaz.

RIDVAN: O benim bileceğim şey.

NAZİFE: Çocukluğu bırak.

RIDVAN: Ben ne dersem o olacak.

NAZİFE: Sen asıl kendine bak.

RIDVAN: O da ne demek!

NAZİFE: Bilirsin sen. Evin içinde rezalet istemiyorum. Bugünden tezi yok, savıyorum hizmetçiyi.

RIDVAN: Daha bir akçapakçasını tutarsın öyleyse.

NAZİFE: Yavaş gel!

RIDVAN: Ben Sedat değilim!

NAZİFE: Hele ben Şehime hiç değilim.

RIDVAN: Hadi ordan, keşke Şehime kadar olsan!
NAZİFE: Ya sen Sedat'ın tırnağı eder misin acaba!
(Cengiz'le Nazan gürültüyle girerler.)
CENGİZ: Düşündük, taşındık hemen evleniyoruz.
RIDVAN (*soğuk*): İyi ediyorsunuz.
NAZAN: Bir iki güne kadar her şey tamam.
CENGİZ: Bakıyorum, pek sevinmediniz! Hoşunuza gitmedi mi yoksa!
RIDVAN: Sevincimizden çiftetelli mi oynayalım istiyorsun!
CENGİZ: En ufak bir sevinç belirtisi yok yüzünüzde.
RIDVAN: İyi dedik ya!
NAZAN: Cenaze çıkmış gibi boğucu bir hava var bu evin içinde.
NAZİFE: Cenazeler daha çıkmadı. İçerde boylu boyunca yatıyorlar.
CENGİZ (*hiç şaşkınlık göstermeden*): Hangi odadalar?
(Nazife'yle Rıdvan, arkalarını dönmeden, aynı zamanda elleriyle gösterirler.)
CENGİZ (*bakar.*): Nazan, gel canım, o kadar tatlı ki ikisi de!
NAZAN: Bir dakika canım, saçımı düzeltiyorum.
CENGİZ (*bakar.*): Büyük bir mutluluk içindeler.
NAZAN (*bakar.*): Ah ne kadar dokunaklı!
CENGİZ: Ölmemişler, derin bir uykuya dalmışlar sanki.
NAZAN: Sanki güzel bir düş görüyorlar.
CENGİZ: Bunlar pek iyi geçinmezlerdi, değil mi Nazan?
NAZAN: Sen benden daha iyisini bilirsin.
CENGİZ: Asıl iyisini Nuri bilir.
RIDVAN: Sahi yahu, Nuri nerelerde?
NAZAN: Nuri öldü, Rıdvan Bey.
RIDVAN (*hiç üzüntüsüz*): Çok şey!
NAZİFE (*aynı oyun*): Hiç haberimiz olmadı.
NAZAN: Pazar günü bir piknik yapmıştık, bizimle gelmek istemiyordu, yalvardık, yakardık, sonunda dayanamadı geldi. Bilir miyiz!
NAZİFE: Keşke zorlamasaydınız çocuğu!
CENGİZ: Top oynadık, baktı. İp atladık, seyretti. Koştuk, o ağaçların altına uzandı, yattı. Koşmasım sevmezdi, bilirsiniz. Akşam biz yaya döndük. O bir dolmuşa bindi gitti.
NAZAN: Gidiş o gidiş!
RIDVAN: Belki döner gelir canım, durun bakalım!
CENGİZ: Nuri öldü.
NAZAN: Ölüm ona öyle yakıştı ki, tanınmayacak kadar değişti!

Gelişti, serpildi. Öyle değil mi Cengiz?
CENGİZ: Biraz abartıyorsun!
RIDVAN: Ya Pervin?
NAZAN: Pervin'i hiç sormayın!
NAZİFE: O da mı öldü yoksa?
CENGİZ: Onun gibi bir şey.
NAZAN: Pervin yok artık.
RIDVAN: Terbiyeli kızcağızdı.
CENGİZ: Biz de hiç beklemiyorduk.
NAZİFE: Demek hemen evleniyorsunuz!
NAZAN: Engeller ortadan kalkınca...
CENGİZ: Yaşam dümdüz görünüyor gözümüze artık. Bizim için çirkin, korkunç, kötü diye bir şey kalmadı.
NAZİFE: Ne mutlu sizlere! Biz şimdiden çekişmeye başladık.
RIDVAN: Nerdeyse eski günleri mumla arayacağız!
NAZİFE: Zorla güzellik olmuyor, geçinemiyoruz, uyuşamıyoruz bir türlü.
RIDVAN: Biz kendimizi bırakalım da sizlere bakalım. İyice düşünüp taşındınız mı? Nasıl geçineceksiniz? Ne yiyip içeceksiniz? İşin bir de bu yanı var. Bizlere güvenmeyin, bizden hayır yok!
NAZİFE: O nasıl söz! Biz de elimizden geleni yaparız.
NAZAN: Cengiz bankaya gidecek eskisi gibi.
CENGİZ (*Rıdvan'a*): Sizi soymaktan da vazgeçtim.
RIDVAN: Benim nem var soyulacak!
CENGİZ: Daha doğrusu ben değil de Nuri. Üstelik sizi değil de Sedat'ı.
NAZİFE: O nasıl söz Cengiz! Ölmüş adama Sedat denir mi! Baba demiyorsun, Sedat Bey de hiç olmazsa!
NAZAN: Nuri Sedat Bey'in banka cüzdanını bulmuştu da.
RIDVAN (*bozulur.*): Sanmıyorum. Var mı böyle bir şey?
CENGİZ (*Nazan'a*): Haberi yok zavallıların!
NAZİFE: Ayıp değil ya, haberimiz yok işte!
CENGİZ: O kadar önemli bir şey değil. Sedat Bey'in yirmi üç yılda şuradan buradan kırpıp biriktirdiği, bankaya koyduğu paralar bunlar.
RIDVAN (*aynı oyun*): Öhö!.. Bolca mı bari?
CENGİZ: Var bir elli bin lira.
NAZİFE: Ooo!
RIDVAN: Bir yaşıma daha girdim!

NAZİFE (*Rıdvan'a*): Demek benden para kaçırdın? Yalancının mumu yatsıya kadar yanar derler. Demek doğruymuş. İşte meydana çıktı.

RIDVAN: Dur bakalım, dur bakalım!

NAZİFE (*öfkeli*): Çevirdiğin dolap ortada.

RIDVAN: Canım, o dolabı ben mi çevirdim, yoksa Sedat mı?

NAZİFE: Ha sen, ha Sedat.

RIDVAN: Günahıma giriyorsun.

NAZİFE (*Şehime gibi*): Bileziklerimi, mücevherlerimi, baba yadigârı evimi satan sen değil misin! Yendi dedin bana. Demek yenmemiş, sonra yenmek için bankaya konmuş.

RIDVAN: Hiçbir şeyden haberim yok.

NAZİFE: İçinde çocukluğumun en güzel günleri geçmişti! Trabzanlardan kayışım gözümün önüne gelir. (*Şehime gibi*) Sen baba yadigârı evimle birlikte, çocukluğumu, en güzel anılarımı da sattın. Yalnız beni değil, gençliğimi, çocukluğumu da çarçur ettin.

RIDVAN (*Sedat gibi*): Eski defterleri karıştırma! Eski defterleri karıştırmaktan bir şey çıkmaz.

NAZİFE (*aynı oyun*): Sade o bahçedeki incir ağacı dünyaya değerdi!

RIDVAN: Hadi canım!

NAZİFE: Halis Sultan Selim inciri. Her biri bir avucu doldurur.

RIDVAN: Çarşıda incir mi yok!

NAZİFE: Çarşıda broş da var, pandantif de var, tek taş yüzük de var. Alsana bakalım, ne duruyorsun!

RIDVAN: Hele işler düzelsin, o da olur günün birinde.

NAZİFE: Senin işlerin düzelir mi hiç!

RIDVAN: Piyasa durgunsa kabahat benim mi!

NAZİFE: Piyasa durgun diye kimsenin dişi çürümez, ağrımaz mı oldu yoksa.!

RIDVAN: İyi, iyi!

NAZİFE: Sen pısırıksın! Sen para filan kazanamazsın. Senin elinin altında, satılacak ev, yenecek mücevher olmalı. (*Cengiz'le Nazan'a*) Sizler söyleyin kuzum, masraf parasından, şuradan buradan kırpmakla elli bin lira biriktirilir mi!

CENGİZ: Bu kirli hesaplara benim aklım ermez.

NAZAN: Nuri bu hesapları iyi bilirdi.

NAZİFE (*Rıdvan'a*): Utan!

RIDVAN: Bir söz vardır, gitti Gülsüm, geldi Gülsüm, Ezrail ettiğini bulsun. Bu da o hesap.

NAZİFE: Utan, utan!

RIDVAN: Çok oluyorsun ama!

NAZİFE: Çok mu oluyorum! Sahi! Bir çoğalma isteği var içimde. (*Başını tutar, oturur.*) Ben size bir şey söyleyeyim mi, ben kendimi hiç beğenmiyorum. Bir tuhaflık var bende.

NAZAN: Belki bu para işi...

NAZİFE: Yok canım!.. Başım dönüyor. Kırıklığım var. Çoğalıyorum sanki!

RIDVAN (*bir iskemleye çöker.*): Benden de al o kadar! İyi değilim.

NAZİFE: Bir derece versenize bana!

RIDVAN: Benim de ateşim var gibi.

NAZİFE: Başım dönüyor, gözlerim kararıyor. (*Işık yavaş yavaş kararmaya başlar.*)

RIDVAN: Benim de başım dönüyor yahu! Gözlerim kararıyor. Ortalık zindan gibi. (*Işık söner.*)

NAZİFE'NİN SESİ: Ay fena oluyorum!

RIDVAN'IN SESİ: Off!

(Işık yandığı zaman Nazife'nin yanında Şehime, Rıdvan'ın yanında Sedat vardır. Nazife'yle Rıdvan, ağızlarında birer derece, otururlar.)

CENGİZ: Perşembenin gelişi çarşambadan belliydi!

NAZAN: İşler yeniden tersine döndü!

RIDVAN (*ağzından dereceyi çıkartır, Sedat'a bakarak*): Dağ gebe kalmış, doğura doğura bir tavşan doğurmuş.

SEDAT: Beğenemedin mi!

RIDVAN (*dereceyi uzatır.*): Bak bakayım şuna!

SEDAT: Otuz yedi bir.

NAZİFE (*ağzından dereceyi çıkarır, Şehime'ye uzatırken*): Ne talihsizlik!

ŞEHİME (*bakar*): Otuz yedi bir. Bu ev bizsiz yürümez.

SEDAT: Ben boşuna katlanmadım yirmi bu kadar yıl!

ŞEHİME: Aptal aptal söylenme! Katlanan biri varsa o da benim. Ne olduysa arada bana oldu!

SEDAT: Hakkımı yemesen olmaz.

RIDVAN (*Sedat'la Şehime'ye*): Şükredin bize! Biz olmasak yandınızdı. Yoktunuz bugün.

NAZİFE: Ben hemen anladım. Şehime'siz bu ev yürümez dedim kendi kendime.

RIDVAN (*Sedat'a*): Sandığım kadar aptal değilmişsin. Eninde

sonunda, tuttuğun yolun beş aşağı beş yukarı doğru olduğu meydana çıktı... Peki ne yapacağız şimdi?

NAZİFE: Yine eskisi gibi geçinip gideriz.

ŞEHİME: Yok öyle şey! Görüyorsun, olmuyor, yürümüyor!

SEDAT (*Rıdvan'a*): Kabadayılık sökmüyor. Alttan almazsan Şehime ile geçinilmez.

NAZAN: Cengiz, korkuyorum!

CENGİZ: Korkacak ne var!

NAZAN: Ya Nuri de döner gelirse!

CENGİZ: Ben Rıdvan Bey değilim. Aklına kötü şeyler getirme!

NAZAN: Baksana hiç belli olmuyor!

CENGİZ: Ben Pervin'i düşünüyor muyum!

NAZAN: Bir de o var. Ben sana bir şey söyleyeyim mi, bir tuhaflık var benim üstümde de.

CENGİZ: Ben turp gibiyim!

NAZAN: Benim gözlerim kararıyor.

CENGİZ: Bir aspirin ister misin?

NAZAN: Aspirinle olacak şey değil.

SEDAT: Çocuklar, benim aklıma bir şey geliyor. Bilmem Şehime ne der!

ŞEHİME: Söyle bakalım, yine neler yumurtlayacaksın!

SEDAT (*Şehime'ye*): Ben Nazife'yle, sen Rıdvan'la... Bir de böylesi var. Hani aklıma geldi de söylüyorum.

ŞEHİME: Tanrı yazdıysa bozsun! Yine en iyisi sen.

SEDAT: Laf diye söyledim. Hiç seni Nazife'ye değişir miyim!

NAZİFE: Sizler iğrenç kişilersiniz!

ŞEHİME: İğrenç ama gerçek kişiler.

RIDVAN: Bu evde oturulmaz, bu evde yaşanmaz!

NAZİFE: Bu evde bir saniye bile durulmaz!

RIDVAN (*Nazife'ye*): Bir cenennem burası. Üstelik bizi isteyen de yok! Gitsinler diye gözümüzün içine bakıyorlar. Alıp başımızı gidelim bizi.

NAZİFE: Sizinle mi! Hıh! Tanrı yazdıysa bozsun!

RIDVAN (*omuz silker.*): Bayıldımdı... Ben gidiyorum çocuklar!

ŞEHİME (*derin bir soluk alır.*): Çok şükür!

SEDAT: Bir daha bu eve adımını atarsan bacaklarını kırarım senin!

RIDVAN: Hadi ordan palavracı!

SEDAT: Bak yahu! Küstaha bak!.. Sen bana bakıyor musun arkadaş, ben bugüne bugün kansım öldürmüş adamım!

RIDVAN: Kendini kandırma!
SEDAT: Yalan mı! Şehime'yi şuracıkta, gözünüzün önünde öldürmedim mi!
RIDVAN: Şehime Hanım eskisinden daha diri, eskisinden daha sağlam!
SEDAT (*yan gözle Şehime'ye bakar.*): Tanrı başımızdan eksik etmesin!
RIDVAN: Ben gidiyorum.
ŞEHİME: Cehenneme kadar yolun var, ama nereye?
RIDVAN: Geldiğim yere! Belki günün birinde yine döner gelirim.
ŞEHİME: Hele dön! Yapacağımı ben bilirim o zaman.
RIDVAN: Hoşça kalın! (*Sessizlik.*) Bir güle güle demeyi esirgemeyin yahu!
NAZİFE: Durun biraz, ben de geliyorum. Dolmuşa kadar götürürsünüz beni. Oradan ayrılırız.
ŞEHİME (*heyecanlı*): İçim burkuldu! Hani nerdeyse ağlayacağım! Güle güle Nazife!
NAZİFE: İnanmıyorum bunlara!
RIDVAN (*Sedat'a*): Bak herkes egosunu nasıl uğurluyor!
SEDAT: Benim hıncım var sana. Sen beni kışkırttın! Senin yüzünden olmayacak işler yaptım.
RIDVAN (*Nazife'yle çıkarken*): Uzun etme, Şehime'yi nasıl olsa altedemeyeceğini biliyordun.
SEDAT (*arkalarından*): Tiryakisi olmuşsam karımın ayıp mı!
NAZAN: Benim de gözlerim sulandı!
ŞEHİME: İster istemez bir tuhaf oluyor insan! Ama o Rıdvan hınzırı sinirime dokunuyordu.
SEDAT (*içini çeker.*): Biz bize kaldık.
NAZAN: Ne derseniz deyin, hoş adamdı şu Rıdvan Bey!
SEDAT: Dik başlı ama fena insan değil.
CENGİZ: Ben en çok Nazife Hanım'ın gitmesine üzüldüm.
ŞEHİME: Zavallı, dünyayı tanımıyor!
CENGİZ (*Nazan'a*): Sen şimdi onu bunu bırak da kendini nasıl buluyorsun, onu söyle! Benim de içime bir korku düştü.
NAZAN: Yok canım, öylesi değil. Üşüttüm herhalde.
CENGİZ: Ateşin yok ya!
NAZAN: Başım ağrıyor biraz.
(Başları önde, el ele Pervin'le Nuri girerler.)
PERVİN'LE NURİ (*bir ağızdan*): Biz geldik!

CENGİZ: Beklemiyorduk dersek yalan olur.
PERVİN: Düşündük, taşındık, Nuri'yle evlenmeye karar verdik.
ŞEHİME: Ben bu gidişten bir şey anlamaz oldum. O onunla evleniyor, bu bununla! Kim kiminle evlenecekse, kim kim olacaksa karar verin de biz de bilelim!
SEDAT: Bugünkü gençlerin işlerine akıl ermez. Bak biz tereyağdan kıl çeker gibi sıyrıldık işin içinden. Ama gençler öyle mi ya! Onların sorunları çok daha karışık, çok daha çetrefil!
ŞEHİME: Bak bunu iyi söyledin... Gel biz kendimize bakalım. Ne halleri varsa görsünler! Daha dünkü hesap askıda duruyor.
SEDAT: Sahi yahu, dünkü hesabı unuttuk.
ŞEHİME: Bir evin içinde gürültü patırdı eksik olmazsa böyle olur. Hem daha seni affetmiş değilim. Bana ettiklerin aklımdan çıkmıyor. On beş yıl önce de yine böyle azmıştın, bu ikincisi. Bir daha ayranın kabarırsa, bak açık söylüyorum, başımın çaresine bakarım.
SEDAT: Eski defterleri tazeleme! Gel biz dünkü hesabımıza ba kalım!
ŞEHİME: Hadi yürü! (*Çıkarlar.*)
NURİ (*Cengiz'e*): Bana kızmadın ya!
CENGİZ: Sözünde durmadın, kalleşlik ettin.
NURİ: Verilmiş bir sözüm yoktu.
CENGİZ: Dönmeyecektin!
NURİ: Beni anlamaya çalış. Günlerden beri doluya koyuyorum almıyor, boşa koyuyorum, dolmuyor. Anladım ki Nazan'ı seviyorum. Elimde değil.
CENGİZ: Hani Pervin'le evleniyordun!
NURİ: İyi ya!
CENGİZ: Sen hem evlenmek, hem de evlendiğin kadınla âşıkdaşlık etmek istiyorsun anlaşılan!
NURİ: Neden olmasın! Evlenmek bu değil mi!
CENGİZ: Bir yanda ortalığı süpüren, bulaşığı yıkıyan, yemek pişiren, kirlileri temizleyen, tıkandıkça çirkef borularını paçavralarla açan, bakkalla, kasapla, manavla cenkleşen, ailenin iki yakasını bir araya getirmek için sabahtan akşama kadar ırgat gibi çalışan bir Pervin, öte yanda sevişmek için kolları açık, sevgilisini bekleyen bir Nazan.
NURİ: İyi söyledin, bende bunu istiyorum işte.
CENGİZ: Senin gözlerin yükseklerde arkadaş! Sen olmayacak şeyler

istiyorsun. Bir koltuğa iki karpuz sığmaz. Birinden birini seçmen gerek!

NURİ: Ya ben ikisini birden seçersem.!

CENGİZ: Kendini kandırma, ya o, ya bu.

NAZAN (*Cengiz'e*): Nuri'nin söylediklerine benim de aklım yatıyor. Sen oyun bozanlık etmezsen, Nuri'nin düşüncesi pek güzel gerçekleşebilir. Onlar evi kurar, yürütür, biz sevişiriz.

PERVİN: Benim gözüm yükseklerde değil. Ben iyi yemekler pişiririm size. Siler süpürür, bulaşıkları yıkarım. Yemişin en olgununu, sebzenin en yeşilini, etin en yumuşağını alır getiririm size. Belki bir gün bir adamımız da olur, yüküm hafifler. Sonunda bir kat bile alabiliriz. Öyle değil mi Nuri?

NURİ: Benzin istasyonunu kurduğum gün, kat da alırız ev de.

NAZAN (*Cengiz'e*): Gel, oyun bozanlık etme.

CENGİZ: Ben benzin istasyonlarıyla kurulan katlarda yaşayamam.

NURİ: Vay beyim!

CENGİZ (*Nuri'ye, heyecansız*): Sen bir hırsızsın!

NURİ: O da nereden çıktı!

CENGİZ: Babanı soymayacak mısın!

NURİ: Soymak başka, sızdırmak başka.

PERVİN: Yaşamak için bunu göze almalıyız.

NURİ (*Pervin'e*): Beni anladığına sevindim.

NAZAN: Cengiz aradan çekildiği gün ben de yokum. İster istemez Pervin'le yalnız kalırsın.

NURİ: Yalnız seni sevmek için yaşarım. Seni anlamaya çalışırım. Üstüne titrerim senin.

NAZAN: O zaman Cengiz olursun Nuri!

PERVİN: Nuri Cengiz olacaksa hiç olmasın daha iyi!

NURİ: Demek işin ucu dönüp dolaşıp Cengiz'e dayanıyor.

CENGİZ: İşin ucu dönüp dolaşıp bana değil, bir çelişmeye dayanıyor. Ya Sedat babayı, gerekirse başkalarını da soyar, benzin istasyonumuzu kurarız, Nuri'nin dediği gibi evimiz barkımız, her şeyimiz olur, ya da bir sünger çekeriz bunların üstüne, yan gelir sevişiriz. Yarımız onu yapar, yarımız bunu yapar, benim buna aklım ermiyor işte.

NAZAN: Nuri babasını soymaktan, diyeceğim sızdırmaktan vazgeçse, doğru dürüst, alnının teriyle yaşamayı göze alsa.

NURİ: Kendi kendim olmaktan nasıl vazgeçebilirim?

CENGİZ: Ya ben kendime karşı nasıl durabilirim! Beni anla Nazan! İnsanoğlu çelişmeler içinde yaşayamaz... Ya Nuri var, ben yokum, ya ben varım Nuri yok. Oysa ikimiz de varız. Bu yüzden de birbirimizden kopmak zorundayız.

PERVİN: Bana kalırsa biz biraz erken davrandık Nuri. Bırakacaktık Cengiz'le Nazan evleneceklerdi, aradan bir iki ay geçince, biz geldik diye çıkacaktık karşılarına, o zaman ister istemez bir çare bulunurdu.

NAZAN (*Pervin'e*): Bu çekişme de bugün başlamazdı, o zaman başlardı.

CENGİZ (*Pervin'e*): Biz burada saklambaç oynamıyoruz Pervin Hanım! Kaderimizi yaşamaya çalışıyoruz.

PERVİN: Siz şıpsevdinin, hovardanın birisiniz Cengiz Bey. Aslında doğru gibi görünen eğri hesaplarınızla bizi kandıramazsınız.

NAZAN: İleri varıyorsun ama Pervin!

PERVİN: Senden de nefret ediyorum, onu bil. Nişanlımı sana kaptırmayacağım.

(Sedat'la Şehime, ellerinde kalem kâğıt konuşarak girerler.)

SEDAT: Alt alta yazmazsan böyle olur.

ŞEHİME: Akıl öğretme! Ne yaptığımı ben bilirim.

SEDAT: Ama sonra işin içinden çıkamıyorsun.

ŞEHİME: Yedi buçuk lirayı ne yaptın? Sen onu söyle!

SEDAT: Ne yedi buçuk lirası! Senin hesabın yanlış.

ŞEHİME: Hesap meydanda, al işte! (*Karşılıklı masaya otururlar, sessiz hesap yaparlar.*)

NAZAN (*Cengiz'e*): Ben senden ayrılamam, sensiz yaşayamam!

CENGİZ: İyi ama ben Nuri ile bağdaşamam!

PERVİN: İkiniz de umrumda değilsiniz. Ben Nuri'siz yapamam!

NURİ (*Pervin'e*): İyice anlayorum artık. Ben hem sensiz hem Nazan'sız yapamam. (*Sessizlik.*)

PERVİN: Nuri, Cengiz'i öldür!

NURİ: Başka çare yok!.. Çalışırım.

PERVİN: Hemen şimdi!

NURİ: Burada, bu kadar insanın gözü önünde mi?

NAZAN: Delirdiniz mi siz!

PERVİN (*Nuri'ye*): Ne olur, yalvarırım sana, hemen öldür Cengiz'i!

NAZAN: Nasıl yaşarım onsuz!

NURİ: Cengiz tabancan var mı?

CENGİZ: Bende tabanca ne gezer!

PERVİN: Hemen bir tabanca bulalım Nuri.
CENGİZ: Beni öldürmek için mi!
NURİ: Seni öldürmek için.
NAZAN: Cengiz, yalvarırım, bir şey söyle, bir şey yap!
CENGİZ: Korkma beni öldüremez. Ben her ölüşte küllerinden yeniden doğan o masal kuşuyum.
NURİ: Neler de biliyor!
CENGİZ: Bir dene istersen!
NURİ: Bir tabancam olsa...
PERVİN (*Şehime'ye*): Affedersiniz, bir tabancanız var mı?
ŞEHİME: Kızım görüyorsun, hesap yapıyoruz. Tabanca istemenin sırası mı?
PERVİN: Ah bilseniz ne kadar gerekli!
SEDAT: O kadar gerekliyse, orada, dolabın gözünde bir tabanca var.
ŞEHİME: Gençlerin işine karışma diyorum sana! Bırak sorunlarını kendileri çözsünler! Biz hesabımıza bakalım. Sütçüye ne verdin?
SEDAT: Sabahki ve akşamki hesapları yine birbirine karıştırıyorsun.
ŞEHİME: Seni dinlersem çıkamayız bu işin içinden.
(Hesaplarına dalarlar. Pervin dolaptan aldığı tabancayı Nuri'ye uzatır.)
PERVİN: Al Nuri, öldür Cengiz'i!
NURİ (*tabancayı şakağına dayar, Cengiz'e*): Hazır mısın?
PERVİN: Ne yapıyorsun Nuri?
NAZAN: Yalvarırım yapmayın!
NURİ: Sahi! (*Tabancayı Cengiz'e doğrultur.*) Hazır mısın arkadaş?
NAZAN (*araya girer.*): Cengiz'e kıyma, Cengiz'i bana bağışla!
NURİ (*Pervin'e*): Senin de bir dediğin bir dediğini tutmuyor! Hem öldür diyorsun, hem araya giriyorsun! (*Tabancayı doğrultur.*) Çekil Nazan!
PERVİN (*Nazan'ı kolundan çeker.*): Hadi durma ateş et!
CENGİZ: Boşuna, beni öldüremez!
NURİ: Masal kuşu olmak bakalım para ediyor mu!
CENGİZ: Denemesi bedava, düşür tetiği!
NAZAN: Bittim, mahvoldum!
NURİ (*tetiği çeker, tabanca patlamaz.*): Vay canına!
CENGİZ: Demedim mi!
NAZAN: Çok şükür!
PERVİN (*Nuri'nin elinden tabancayı alır, Sedat'a götürür.*): Bu tabanca patlamıyor!

SEDAT: Bak az daha unutuyordum, üç lira da dolmuş parası var.
PERVİN: Bu tabanca patlamıyor, diyorum size!
ŞEHİME: Dolmuşa binmeseydin!
SEDAT: Elimde yığınla erzak nasıl yürüyebilirdim!
PERVİN: Ne olur, beni dinleyin! Acelemiz var. Bu tabanca patlamıyor! Patlayan bir tabancanız yok mu?
NAZAN (*Sedat'a*): Onu dinlemeyin, bakmayın ona!
SEDAT (*tabancayı alır.*): Bunun kurşunu sürülmemiş! (*Doldurur, Pervin'e verir.*) Tamam, artık patlar!
ŞEHİME: Bu gidişle biz bu hesabın içinden çıkamayız.
PERVİN (*Nuri'ye tabancayı uzatır*): Al canım, durma, öldür Cengiz'i!
NAZAN: İstemiyorum, yapmayın, yapmayın!
PERVİN: Çok oldun sen artık, çeneni kapa!
NURİ: Cengiz gel biz işimizi dışarda görelim, burada yakışık almayacak!
ŞEHİME: Ya, ya çocuklar! Biz burada hesap yapıyoruz, zihnimiz karışıyor. Dışarda öldürün birbirinizi!
CENGİZ (*Nuri'ye*): Dediğin olsun, ama boşuna uğraşıyorsun!
NURİ: Canım, bir deneriz.
CENGİZ: Sen bilirsin! (*Çıkarlar.*)
NURİ'NİN SESİ: Yolun açık olsun arkadaş!
CENGİZ'İN SESİ: Güldürme! Beni öldüremezsin sen!
(Tabancanın sesi duyulur.)
PERVİN (*Nazan'a*): Öldü. Öldürdü. Hani ölmezdi!
NAZAN (*ağlamaklı*): Bittim! Mahvoldum!
PERVİN: Vay küçük hanım! Bitmiş, mahvolmuş! Söylediği lafa bak şunun!

(Dışarda, dipte, Nuri'yle Cengiz'in çıktıkları yerde bir kaynaşma başlar. İtişme, kakışma, gürültü. Seyircide, dışarsının gitgide insanla dolduğu izlenimi uyanmalıdır. Bu arada, bir iki kişi, balık istifi bir taşıttan iniyormuşcasına sahneye itilirler, elleri tabancalıdır.)

PERVİN: Kim bunlar! Ne oluyoruz!
NAZAN: Bu da ne demek!
CENGİZ (*gülerek girer.*): Nuri... Nuri... tabanca patlayınca... korkudan besbelli... (*Güler.*)
NAZAN (*Cengiz'e sarılır.*): Ölmemiş! Sevgilim! Demek öldüremedi seni! Biliyordum ölmeyeceğini!

PERVİN (*Cengiz'in yakasına sarılır.*): Çabuk söyle, ne yaptın Nuri'yi?

CENGİZ (*gülerek dışarsını işaret eder.*): Nuri bölündükçe bölünüyor, çorap söküğü gibi gidiyor. Tabanca patlayınca... (*Güler.*) Korkudan olacak!

PERVİN (*Nuri'nin bulunduğu yere doğru*): Ödlek! Tabansız!

(Sahneye Nuri'nin egolarından bir ikisi daha itilir. Elleri tabancalıdır. Pervin dışarı çıkmak ister, kapının ağzındaki kalabalıktan çıkamaz.)

PERVİN (*bağırır.*): Nuri, Nuri!

BİR EGO: Nuri bölüne bölüne tükendi. Nuri diye bir adam yok artık!

BAŞKA BİR EGO: Problemler içindeydi zavallı!

PERVİN: Alnımın kara yazısı! Bana gitmek düşüyor. (*Yandan ağır ağır çıkar.*)

NAZAN (*Cengiz'e*): Sen varsın ya, bana artık ötesi vız gelir. (*Öpüşürler.*)

ŞEHİME (*öfkeyle yerinden fırlar, Sedat'a*): Yutturuyorsun, yakaladım!

SEDAT: Yanılıyorsun!

ŞEHİME: Foyan meydana çıktı!

SEDAT: Ama karıcığım!

ŞEHİME: Alacağım senden bunun öcünü! Bunu fitil fitil burnundan getirmezsem bana da Şehime demesinler. Anlayacaksın dünyanın kaç bucak olduğunu! Bana nasıl kazık atılırmış göstereceğim sana!

PERDE

ÇİL HOROZ

(Oyun 3 Perde)

KİŞİLER

Ayten : Sultan ve Sıdıka'nın ana baba ayrı, üvey kardeşi.
Ahmet : Sultan'ın oğlu.
Hasan : Şoför.
Sultan : Sıdıka'nın öz kardeşi.
Sıdıka : Gündelikçi.
Arif : Kasap yamağı, Sıdıka'nın kocası.

DEKOR

Genel görünüş:

İstanbul'da bir gecekondu mahallesinde, Sultan'ın ölmüş kocasından kalma gecekondu ve bahçesi.

Gecekondunun iki odası, bir de aralığı vardır. Sağdaki oda ile, onun soluna düşen aralığın ön duvarları kaldırılmıştır. Aralığın soluna düşen ikinci odanın içi seyircilerce görülmez. Gecekondu sahneye çaprazlama yerleştirilmiştir. Şöyle ki: sağdaki oda ilk plana kadar gelir. Önünde yalnız ince bir bahçe şeridi kalır. Aralık, bu odanın ortalarından başlar, böylece sahnenin orta planına düşer. Öteki odanın duvarı ise aralığın ortalarından başlayarak sahnenin sol gerisine doğru uzar. Sahnenin solunda kalan bütün boşluk bahçedir. Gökyüzü görünmez.

Dekorun ayrıntıları:

Gecekondunun sağında ve solunda iki geçit vardır. Bu iki geçitten biri sahnenin tam sol dip köşesine, öteki ise sahnenin tam sağına, ön plana düşer. Merdivenli bir yolun sonudur bu.

Sağdaki odanın eşyaları:

Kırmızı atlas yorganıyla demir bir karyola. işlemeli beyaz baş yastığı. Ayna. Aynaya sıkıştırılmış, duvara çivilenmiş fotoğraflar. Sedir. İlk planda bir kanarya kafesi. Baş köşeye oturtulmuş bir el dikiş makinesi. Makineye mavi boncuk asılmıştır.

Bu odanın dipte bir penceresi vardır.

Aralık:

Aralıkta musluklu teneke, bulaşık çukuru, kap kacak, kazma kürekten maltız ve mangala kadar türlü hırdavat yer alır. Yemek burada pişer. Aralığın, biri bahçeye, öteki sahne arkasına, sokağa, bir de yan odalara açılan dört kapısı vardır. Oyunda kimi zaman giriş kapısı olarak anılan ve bahçeye açılan kapı, aralığın kaldırılan ön duvarına rastlar.

Soldaki odada Sıdıka, Arif ve Ahmet yatarlar. Ayten'le Sultan sağdaki odada yatar.

Bahçe:

Solda, geri planda, bir iki hıyar ve domades fidesi, hereklere dolanmış fasulyeler. Önde, solda, bir ambalaj sandığı. Geride, gerekirse bir hela duvarı.

Elektrik yoktur.

Mevsim güz başlangıcı.

Perde açıldığı zaman Ahmet'le Ayten sahnededir. Ayten, ambalaj sandığının üstünde sere serpe oturur. Ahmet çakı ile bir değnek yontar. On dokuz yirmi yaşlarındadır. Dar, eski bir pantolon, içini gösteren naylon, beyaz bir gömlek giymiştir. Gömleğinin kollarını bilekten yukarıya bükmüştür. Eski mokasenlerinin arkası basıktır. Ayten Ahmet'ten biraz küçüktür. Saçlarını kabartarak taramıştır. Dar, kısa bir entari vardır sırtında. Ayakları ilkin takunyalıdır.

BİRİNCİ PERDE

AHMET: Saat kaç Ayten?
AYTEN (*havalara bakar.*): Beş, beş buçuk var Ahmet abi.
AHMET: Kolundaki saate baksana, enayi!
AYTEN: Enayi sana benzer, işliyor mu o saat!
AHMET: İşlemiyorsa niye taktın koluna?
AYTEN: Hiç, taktım işte!
AHMET: Fiyakacı sende!
AYTEN: Madem öyle, yaptırsana saatimi.
AHMET: İşleyecek de ne olacak sanki?
AYTEN: Saatle gider gelirim fabrikaya. Vaktimi bilirim dakkası dakkasına. Fena mı!
AHMET: Sen dakkaları bilmezsin ki!
AYTEN: Kim demiş!
AHMET: Bilmezsin işte. Kaç sefer denedim.
AYTEN: Hadi ordan iftiracı!
AHMET: Denemesi bedava. (*Ayten'in bileğini tutar, saatini ayarlar.*) Bak bakalım, saat kaç şimdi?
AYTEN: Altı.
AHMET: Onu babam da bilir. Altıya kaç var?
AYTEN (*önce dikkatle saate, sonra Ahmet'in yüzüne bakar.*): Altıya çeyrek var.
AHMET: Altıya tam on iki var.

AYTEN: Aptal! Bu saat iki üç dakka geri kalır, onun için öyle söyledim ben.

AHMET: Sen bu saati alalı haftası olmadı. Aldığından beri de bozuk. Ne çabuk öğrendin huyunu suyunu? Hıyar gibi tosladın yirmi kâğıdı. O zaman da söyledim sana, sokağa atıyorsun parayı diye. Güzel bir saat istiyorsan, en azından elli lirayı bayılacaksın. Ben bir saat alıcam, o zaman görürsün saati sen. Nikel bir de bilezik uydurucam.

AYTEN: Saati aldın da bileziği kaldı.

AHMET: Ne yani, alamam mı bir saat istesem! Ne ki saat! Yusuf'un bile saati var.

AYTEN: Niye öyle aşağı görüyorsun Yusuf'u?

AHMET: Sen bir şey sanıyorsun onu, değil mi?

AYTEN: Ben mi? Hiç bile! Tipim değil benim bir kere o. Şalgama benziyor o oğlan.

AHMET: Hesna ile neden o kadar sıkı fıkısın öyleyse? İçtiğiniz su ayrı gitmiyor.

AYTEN: Yusuf için mi?

AHMET: Ya ne için?

AYTEN: Sana ne!

AHMET: Teyzem değil misin, senin namusun benden sorulur.

AYTEN: Ben senin asıl teyzen değilim ki! Dış kapının mandalı. Benim öz kardeşim mi annen! Ana baba ayrı kardeşim. Ben sonradan olmuşum, Sultan ablamın üvey annesinden.

AHMET: Neden öyleyse dün sabahyorganı yokladığım zaman kalayı bastın?

AYTEN: Aptal! Daha Sultan ablam çarşıya bile gitmemişti. Sıdıka ablam da Arif eniştem de evdeydi. Herkes evdeyken öyle şey olur mu!

AHMET: Demek evde kimse olmasa hesap tamam!

AYTEN: Hele bir dene görürsün gününü!

AHMET: Sen dayak istiyorsun sen.

AYTEN: Beni dövecek adam anasının karnından doğmadı.

AHMET: Ben seni ıslatayım da gör.

AYTEN: Eşek!

AHMET: İnadına soyunup dökünüyorsun gözümün önünde!

AYTEN: Gece yatarken soyunuyorum. Soyunmadan mı yatayım!

AHMET: İsteğin boku ye! Bana ne! Ama memelerini bir daha açıkta görürsem, töbeler olsun dinlemem.

AYTEN: Ne yaparsın?
AHMET: O zaman görürsün.
AYTEN: Pışık!
AHMET: Hem pas veriyorsun, hem de sonra yan çiziyorsun. Manyak sen de!
AYTEN: Manyak sana benzer. Hem ben senin üvey de olsa teyzenim, ipsiz!
AHMET: Memelerini açıkta görünce komaya girdim.
AYTEN: Girmeseydin, bana ne!
(Bir sessizlikten sonra yakınlarda bir horoz öter.)
AHMET (*başıyla işaret eder.*): Hasibe'nin çil horoz.
AYTEN: Kralı horozların.
AHMET: Allahı olsun isterse! Akşama sabaha enseleyeceğim onu.
AYTEN: Sultan ablam görmesin, bugün talan etmiş bahçeyi yine.
AHMET: Bir salatalık, bir domates yedirmedi bize bu sene!
AYTEN: Kendi çöplüğünde eşinmez, gözü hep konu komşunun bahçesinde.
AHMET: Bütün mahalle yaka silkiyor bu horozdan.
AYTEN: Horoz değil, tepeden tırnağa fiyaka, tepeden tırnağa çalım.
AHMET: Bir tuzak kurucam ona, sorma o kadar olur işte.
AYTEN: Yakalarsan ne yapıcan peki?
AHMET: On beş tekliğe müşterisi hazır.
AYTEN: Bana sorarsan kes, Hasibe'nin bahçedeki dut ağacına as. Sabah sabah dut dalında görünce horozu, apışıp kalsın Hasibe.
AHMET: Satıcam horozu, hıyar değilim ben.
AYTEN: Çil horozun uğruna okkanın altına gidersen karışmam.
AHMET: Hasibe nereden bilecek çil horozu benim yürüttüğümü?
AYTEN: Çil horoza on beş teklik verecek müşteri kim?
AHMET: Kumkapı'da bir kocakarı.
AYTEN: Kesecek mi?
AHMET: Keser mi? Kümesine koyacak.
AYTEN: Horozu yok muymuş onun?
AHMET: Varmış ama başka horozlardan dayak mı yemiş ne, ötmüyormuş. Tavuklara da yanaşmıyormuş.
AYTEN: Tavuklara yanaşmasına çil horoz yanaşır, hiç korkma.
AHMET: Yirmi tavuk olsa idare eder, dedim kocakarıya. Sen öyle demedin mi?
AYTEN: Bana da Hasibe söyledi. Ama Hesna, on iki tavuktan fazlasını kaldırmaz, diyor.

AHMET: Aklım ermez.
AYTEN: Çil horoz başka, değil mi!
AHMET: Hı-hı.
AYTEN: Gösterişi yeter sade. Kuyruğu kanatları, boynunun rengi yeter sade. İbiği de bambaşka bunun. Kıpkırmızı, dik, çatal çatal.

(Sağdan şoför Hasan girer. Otuz beş yaşlarında, iri kıyım, yakışıklı bir adamdır. Ayten Hasan'ı görünce derlenir, toparlanır. Davranışında genel bir değişme olur. Heyecanlıdır. Biraz da somurtur.)

HASAN (*Ayten'e*): Arif evde mi?
AYTEN (*Hasan'ın yüzüne bakmaz.*): Yok.
HASAN: Sıdıka ablan? Sultan ablan?
AYTEN: Yoklar.
HASAN: Sen fabrikaya gitmedin mi bugün?
AYTEN: Gitmedim.
HASAN: Neden?
AYTEN: Sana ne?
HASAN: Kabahat mi ettik sorduksa!
AYTEN (*Hasan'a dik dik bakar.*): Aşı vardı bugün fabrikada.
HASAN: Baştan söyleseydin dilin mi aşınırdı.
AYTEN: Dilim aşınır.
HASAN: İyi.
AYTEN (*bir sessizlikten sonra*): Bir söyleyeceğin mi vardı Arif enişteme?
HASAN: Bulurum ben onu. (*Ahmet'e*) Merhaba delikanlı!
AHMET (*sert*): Merhaba!
HASAN: İş buldun mu bari?
AHMET: Bulamadım.
HASAN: Zor, iş bulmak zor.
AHMET: Dalga mı geçiyorsun bizimle?
HASAN: Ne dalgası?
AHMET: Hiç!

(Hasan ikisine de şöyle bir bakar, yüz geri eder, sağdan çıkar. Ayten iplerden inmiş gibi derin bir soluk alır.)

AHMET: Gelmiş bize fiyaka yapıyor. Ağzının ortası budur diye iki tane çakacaktım andavallıya.
AYTEN (*düşünceli*): Şoför Hasan gitti ya at bakalım!
AHMET: Ne yani, ağzının payını vermedim mi yüzüne karşı!
AYTEN (*aynı oyun*): Ağzını bile açmadın.

AHMET: Dalga mı geçiyorsun bizimle aval, demedim mi?
AYTEN (*aynı oyun*): Duymadım.
AHMET: Fena içerliyorum zaten, bir de sen dalıma basma.
AYTEN (*aynı oyun*): Dilim aşınır deyince nasıl da şaşırdı ama! (*Öç almak ister gibi alaylı*) Hasibe'nin çil horoza benzemiyor mu şoför Hasan? Suratı, duruşu, çalımı?.. Tıpkı, tıpkı Hasibe'nin çil horoz!
AHMET: Bırak şu hergeleyi!
AYTEN: Bu da çil horoz gibi kendi çöplüğünde eşinmez. Gözü hep konu komşunun tavuğunda.
AHMET (*uzun bir sessizlikten sonra*): Ayten be!
AYTEN: Söyle!
AHMET: Sen bana bugün peki desen, bugün annemden isterim seni.
AYTEN: Boş ver!
AHMET: Neden?
AYTEN: Her şeyin bir sırası var.
AHMET: Ne zaman gelecek bu işin sırası?
AYTEN: Bekle diyorum sana. Benim de bir bildiğim var elbet.
AHMET: Senin de bir sevdiğin yoksa, bana da Ahmet demesinler!
AYTEN: Tutalım ki var... Sonra?
AHMET: Bizi işletme öyleyse.
AYTEN: Anlamıyorsun ki!..
AHMET: Bir de bekle, diyorsun bana... Kim bu hergele?
AYTEN: Kör testereyle kıtır kıtır kessen yine söylemem.
AHMET: Ben öğrenmesini bilirim ama... Yusuf mu?
AYTEN: Delisin.
AHMET (*düşünür*): Ne aptalım ben! (*Ayten'in yüzüne dik dik bakar.*) Şoför Hasan bu... Şoför Hasan değilse ne olayım!.. Bak mor çuhaya döndün... O... O... Şoför Hasan!
AYTEN: Sıktın yahu!
AHMET: Neye saklıyorsun? O işte! Bak, bak, kızarıyorsun.
AYTEN: O... Ne olacak!
AHMET: Biz uyurken atı alan Üsküdar'ı geçti mi yoksa?
AYTEN: Çocuksun! Eli elime bile değmedi. Ne sanıyorsun sen beni!
AHMET: Laf!
AYTEN: Nah! Töbeler olsun, yemin ediyorum işte! Ama yüzünü görmüyor muyum, bütün kanım çekiliyor. Dilim damağıma yapışıyor, buz kesiliyor avuçlarım.
AHMET (*üzgün*): Benim sana olduğum gibi.
AYTEN: Ona değil de sana öyle olsam keşke! Ama unutucam,

silicem defterden onu.

AHMET: Şoför Hasan biliyor mu bu dalgaya düştüğünü?

AYTEN: Belli eder miyim hiç! O kadar dolandı peşimde, o kadar dolandı ki anlatamam. Yüz vermedim ben.

AHMET: Madem tutkunsun, neden yüz vermiyorsun?

AYTEN: Onun niyeti birkaç günlüğüne gönül eğlendirmek.

AHMET: Ne biliyorsun?

AYTEN: Bilmez miyim! Belli olmaz mı!

AHMET: Yuttur, bakalım.

AYTEN: Sen öyle de.

AHMET: Kim bilir neler oldu da haberimiz yok.

AYTEN: Yeminden anlamaz mısın sen! İnan ki bir şey geçmedi aramızda!

AHMET: İsterse geçsin, bana ne!

AYTEN (*bir sessizlikten sonra*): Öğrendin de ne oldu sanki!

AHMET (*üzgün*): Boşver!

AYTEN: Seni öyle seviyorum ki, anlatamam Ahmet abi! Ama ne yapayım, elimde değil!

AHMET: Bırak canım!

AYTEN: Canımı iste, canımı vereyim sana... Günün birinde senin olucam nasıl olsa, gidicez buralardan. Sen iyi çocuksun çünkü. Yakışıklısın üstelik. Artist gibisin.

AHMET: İşlet bakalım.

AYTEN: Kör olayım! İstersen eline vereyim bütün harçlığımı, lazım olunca senden alırım birer ikişer.

AHMET: Bırak Allahaşkına!

AYTEN: Küsme ne olursun!

(Ahmet omuz silker. Sağdan ağır ağır çıkar. Ayten bir ara düşünür, sonra Ahmet'in arkasından seslenir.)

AYTEN: Dur, geliyorum. Bekle beni Ahmet Abi! (*Çıkar.*)

(Geçitten Sultan girer. Boyalı sarı saçlı, dar elbiseli, iri memeli, çorapsız, daha kadınlığını ve gençliğini yitirmemiş, otuz yedi, otuz sekiz yaşlarında güzel bir kadındır. Durur, soluk alır, elini göğsüne bastırır.)

SULTAN: İlletli edecek bu sokak beni! (*Bahçeyi yine tavukların eşelediğini görünce başını sallar.*) Didik didik etmişler kör olasıcalar! (*Yere yatmış bir fideyi ayağıyla düzeltir.*) Tavukların işi. (*Solda görünmeyen komşu evine doğru bağırır.*) Hasibe! Hasibe!. (*Yavaş*) Gözü kör olası!

HASİBE'NİN SESİ: Ne oldu? Ne var? Neye avaz avaz bağırıyorsun?
SULTAN: Senin tavuklar bizim bahçeyi yangın yerine çevirmişler yine!
HASİBE'NİN SESİ: Tavuklara tasma takacak değilim ya!
SULTAN: Sayım suyum yok! Bir gün elime geçirir de boyunlarım buruverirsem darılmaca olmasın!
HASİBE'NİN SESİ: Benim tavukların boynunu buracak adamın alnını karışlarım.
SULTAN: Tavuk dediğin salma gezmez, kümeste durur.
HASİBE'NİN SESİ: O senin dediğin burası için değil. Burada tavuk da salma gezer, koyun da keçi de. Bak seni bile ipsiz bırakmışlar! Başıboş dolaşıyorsun.
SULTAN: Yanına gelirsem ipsizi gösteririm sonra sana!
HASİBE'NİN SESİ: Cart kaba kâğıt!
SULTAN: Bilmiş ol, benden söylemesi! (*Giriş kapısına yönelir.*) Sidikli sen de!..

(Sultan gecekonduya girer. Uzaktan uzağa bir türkü duyulur. Sultan soyunur, kısa kollu, babayani bir entari giyer. Ayakkabılarını yüksekçe bir yere kaldırır. Terliklerini karyolanın altından alır. Sokak kılığıyla ev kılığı arasındaki aykırılık şaşırtıcıdır. Ayten soldan girer, eşiğe oturur.)

SULTAN (*içerden*): Sen misin Ayten? Ne çabuk geldin fabrikadan! Vakit o kadar oldu mu?
AYTEN: Bugün öğleden sonra fabrikaya gitmedim ki... Aşı vardı fabrikada.
SULTAN: Tavukların yaptıklarını gördün mü?
AYTEN: Sen bir de Fatma teyzenin bahçesini gör. Hep çil horozun işi. Bütün salatalık fidelerini sökmüş, fasulyelerin dibinde eşinmiş, yaprak bırakmamış dökmedik. Fatma teyze saçım başını yoluyor öfkesinden. (*Eve girer.*) Bunu Hasibe'nin yanına komam, diyor. Hasibe'nin kafasını yardıracakmış çocuklara. Keçilerini salacakmış bahçesine.
SULTAN (*makinenin yanındadır, dikişini eline almıştır.*): Kahrolası!
AYTEN: Dün iki sefer kovaladım. Bir seferinde gübrelikte eşiniyordu. Gübreleri kanadının altından öyle bir savuruş savuruyordu ki havaya, fıskiye sanırsın. Bir seferinde domatesleri gagalıyordu.
SULTAN (*öfkeyle doğrulur.*): O Hasibe'ye de, horozuna da şimdi gösteririm ben.
AYTEN: Sakın ha Sultan abla! Sonra bizden bilir Hasibe. Ahmet

abim tuzak kurup çil horozu yakalayacak.
SULTAN: Desene ki kırk yılın başı bir işe yarayacak!
AYTEN: Bugün az daha yakalıyordu.
SULTAN: Ne oldu peki?
AYTEN: Ne olacak, hiç! Yakalayamadı. Yarın yakalayacak. Yakalayabilirse o da.
SULTAN: Diri diri yolmalı, sonra da bahçesine salıvermeli Hasibe'nin.
AYTEN: Ya bizim yaptığımızı anlarsa!
SULTAN: Nereden bilecek bizim yaptığımızı! O horoza bütün mahalleli düşman.
AYTEN: Karanfil saksımızı o kırdı.
SULTAN: Maydanozları, daha sürmeden o bitirdi.
AYTEN: Kim ne derse desin, çalımlı horoz ama.
SULTAN: Yere batsın onun çalımı!
AYTEN: O ibik, o kanatlar, o kuyruk!.. Tüylerinin rengine bayılıyorum.
SULTAN: Bayılacak başka şey bulamadın mı?
AYTEN: Kimseyi geçirtmiyor kümesin önünden. Öyle de sert!
SULTAN: Sıskası çıkmış kartlıktan ayol! Babam yaşında. Sertlik kim, o kim!
AYTEN: Kantara vursan en azından üç buçuk kilo çeker. Bizim ölen horozdan bile yapılı.
SULTAN: Bizim ölen horozun su dökemez eline Hasibe'nin horozu! Onu ben civcivken aldım. Lop yumurta kıydım, yedirdim. Kışın odamda, koynumda büyüttüm.
AYTEN: Yirmi tavuk olsa idare eder, diyor Hasibe, çil horoz için. Doğru mu bu Sultan abla?
SULTAN: O kart zampara mı? (*Kalkar.*) Nah! Tuzlayım da kokmasın!
AYTEN: Öyle döllü horoz bir daha ele geçmez, diyor. Martta kuluçkanın altına koyduğu yumurtalardan biri bile cılk çıkmamış, çil horoz döllediği için.
SULTAN: Hasibe'ye bakarsan, giyimin de kuşamın da, horozun da iyisi onda. Ondaki görgü değme hanımda yok! Ama sokakta gör, eline on para ver.

(Konuşarak dipteki kapıdan çıkar. Kanarya öter.)

AYTEN: Aman benim sarı oğlum! (*Kuş öter.*) Keyfi olunca nasıl da öter! Kurban olayım sana! Recep! Oğlum! Deli Recebim! (*Kuş*

öter.) Öyle mi sarı kuşum! Öyle mi parmak kadar horozum!

SULTAN (*elinde bir kova ile girer, musluklu tenekeyi doldurur.*): Sende de on paralık akıl varsa bana da Sultan demesinler. Kuşu karşına alıp insan gibi konuşacaksın nerdeyse!

AYTEN: Recep laftan anlıyor.

SULTAN: Hap kadar kuşa insan adı komak da kimin aklına gelir! Recep deyince Kahveci Ali'nin çırağı geliyor gözümün önüne.

AYTEN: Bu ad ona yakışıyor Sultan Abla!

SULTAN (*Ayten'in yanına gelir.*): Kazık kadar kız oldun, durulmanın zamanı geldi. (*Aralığa dönecekken vazgeçer.*) Hiç halden anlamıyorsun. Görmüyor musun,canım sıkkın! Evin borcunu ödeyemiyoruz. Kolay mı, ha deyince bin iki yüz elli lira bulunması! Para aramaya gittim bu sabah. Bütün güvendiğim dağlara kar yağmış. Kimin kapısının ipini çektimse elim boş döndüm. Patron da avans vermiyor. Dikersin, diktiğin kadarının parasını alırsın, diyor. Kalkmış bir de akıl öğretiyor bana. Borç almak kötü imiş de, en can ciğer arkadaşların bile arasını açarmış, kötü kişi edermiş de... Estek köstek, bir sürü laf! (*Aralığa girer, kap kacak yıkar.*)

AYTEN: Bizim başımıza bir erkek lazım Sultan abla!

SULTAN: Keşke baban sağ olsaydı!

AYTEN: Neye bir daha kocaya varmıyorsun sanki!

SULTAN: Bundan sonra mı?

AYTEN: Sen öyle diyorsun ama, sana bayılan bayılana!

SULTAN: Kimmiş o bayılanlar kız?

AYTEN: Herkes!

SULTAN: Onların niyeti başka!

AYTEN: Neden başka olsun?

SULTAN: Onlar suyunu emerler, posasını bırakırlar insanın.

AYTEN: Sana kalırsa bütün erkekler kötü. İyi erkek bulunmaz bir Hint kumaşı sence.

SULTAN: Doğrusu bu.

AYTEN: Hiç de mi doğru dürüst birini göremiyorsun!

SULTAN: Tek tük, pek binde bir! (*Aralıktan çıkar.*) Bırak lafı da güzel bir salata yap akşama. Soğanı, acı biberi bol olsun. Turşu da çıkar, ekşi istiyor canım.

(Ayten aralığa geçer, salata yapmaya başlar. Bahçeye soldan Arif girer. Otuz beş yaşlarında kadardır. Ambalaj sandığının dibine çömelir.)

SULTAN: Biri var dışarda, Ayten!

AYTEN: Arif eniştem gelmiştir.
SULTAN (*seslenir.*): Arif, sen misin?
ARİF: Sıcaktan bunalmıyor musun! Gelsene dışarı!
SULTAN (*çıkar.*): Dışarısı da içersi de bir.
ARİF: Bir sıkıntı var havada.
SULTAN (*eşiğe oturur.*): Bir haftadır bu böyle. Turşu gibiyim bugün.
ARİF: Benim de kafam bir hoş!
SULTAN (*içini çeker.*): Patron avans vermek istemiyor. Dikersin, diktiğinin parasını alırsın, diyor.
ARİF: Akşama sabaha, alacaklı kapıya dayanır.
SULTAN: Dayanır!
ARİF: Taksitleri, zamanı gelince, trink ödeyecektin! Birikmese bu sıkıntı olmazdı.
SULTAN: Bu ev yalnız benim değil ki! Hepimiz oturuyoruz içinde. Ahmet'in de payı var. Ama kahrını yalnız ben çekiyorum.
ARİF: Biz masrafımızı veriyoruz. Bir Ahmet var hazıra konan.
SULTAN: Fabrika kapandığından beri aylak.
ARİF: Fabrika kapanmasa da işten çıkardı o.
SULTAN: On paralık yardımı dokunmuyor.
ARİF: Alacaklı parasını ister.
SULTAN: İster, istemez mi!
ARİF (*bir sessizlikten sonra*): Ayten geldi mi?
SULTAN (*sıkıntılı*): İçerde.
ARİF: Başında baskı eksik onun da!
SULTAN: Ne ana var, ne baba. Yine bu kadar olduğu iyi.
ARİF: Bugün fabrikaya gitmemiş!
SULTAN: Aşı varmış fabrikada. (*Dizlerine dayanarak kalkar.*) Odun kırmalı yarınki çamaşıra. (*Gecekonduya girer, dip kapıdan çıkar.*)
ARİF (*seslenir.*): Ayten! (*Kalkar.*) Bir su getir Ayten! (*Girer, sedire oturur.*) Dün bir yirmi beşlik düşürmüşüm bu sedirin altına, bulursan senin olsun!
(Ayten suyu getirir.)
ARİF (*bardak elinde*): Fabrikaya neden gitmedin kız?
AYTEN: Aşı vardı fabrikada.
ARİF (*cebinden bir karamela çıkarır.*): Şeker ister misin?
(Ayten şekeri alır.)
ARİF: Kim bilir nerelerde sürttün yine!
AYTEN: Hiç bile!
ARİF: Kırdığın cevizler gözümden kaçıyor mu sanıyorsun!

AYTEN: İstediğimi yaparım. Sen bana karışamazsın.
ARİF *(bardağı uzatır)*: İyiliğin için söylüyorum.
AYTEN: Laf!
ARİF: Duramıyacam sensiz!
AYTEN: Başlama!
ARİF: Herkese şapurşupur da bize yarabbi şükür mü!
AYTEN: Doğru konuş. Yoksa çağırırım Sultan ablamı!
ARİF: Sıdıka ablanla nikâhımız imam nikâhı. Arada hükümet nikâhı yok. İşin doğrusu, sen yabancı, ben yabancı.
AYTEN (*bahçeye çıkar, Arif peşindedir.*): Bir daha üstelersen, dediklerini bir bir anlatıcam Sıdıka ablama.
ARİF: Bir dediğini iki etmem. Seni memur karıları gibi donatırım. Adam tutarın kapma.
AYTEN: Adam tutacaksan Sıdıka ablama tut. Tahtaya, çamaşıra gitmekten canı çıkıyor.
ARİF: Onun yüzünü şeytan görsün!
AYTEN: Etmediğini bırakmadın Sıdıka ablama!
ARİF: Ne yaptım ben!
AYTEN: İçip içip geldin, gözünün önünde koynuma girmeye kalktın.
ARİF: Sıdıka razı oldu.
AYTEN: Tutturdun gece yarısı, ille de Ayten'in koynuna giricem, diye. Sıdıka ablam ne yapsın zavallı! Ayten verir ağzının payını, dedi herhalde. Nasıl ki benden buldun belanı.
ARİF: Yine bizimle yat bizim odada.
AYTEN: Koynuma giresin diye mi!
ARİF: Ölüyorum senin için.
AYTEN: Geber!
ARİF (*yalvarır gibi*): Ayten!
AYTEN: Bir de eniştem olacaksın, utanmıyorsun!

(Merdivenli yoldan Sıdıka görününce Arif susar. Sıdıka, Sultan'ın tersine, solgun, çelimsiz, yaşından büyük gösteren hastalıklı bir kadındır. Başında başörtü, sırtında yeldirme vardır. Çömelir.)

AYTEN: Yoruldun mu Sıdıka abla?
SIDIKA: Dağ taş çamaşır. Kaynattım, üç su yıkadım, yine de beğendiremedim. (*Belini tutar.*) Belim ağrıyor.
AYTEN: Tutulmuştur çamaşır teknesinin başında iki kat oturmaktan.
SIDIKA: Taş var bende. Dün gece sancıdan gözümü kırpmadım.

ARİF: Şimdi de bu taş çıktı başımıza.
AYTEN: Üşüttün besbelli Sıdıka abla.
SIDIKA: Mihriban Hanım'ın beyi Nümune'ye götürecek beni. Tepeden tırnağa baktıracak. Orada doktor ya!
ARİF: Biz götüremezmişiz gibi söylüyor.
SIDIKA: Senden bir şey isteyen var mı!
ARİF: Hastalığın tükenmiyor. Evvelki gün dert göğsündeydi, dün böğrüne indi, bugün belinde.
SIDIKA: Yalan mı, belim ağrıyor işte!
ARİF: Sende sinir var. Sinir illeti var.
SIDIKA: Bende taş var. (*Belini gösterir.*) Tuğla oturtmuşlar gibi buraya. (*Göğsünü gösterir.*) Buramdan bir şey kalkıyor, sırtıma vuruyor. (*Belini gösterir.*) Şurama geliyor, lök diye oturuyor. Ondan sonra hem sancı, hem ağırlık. Belime kurşun bağlamışlar sanki.
ARİF: Çok dinledik bunları.
SIDIKA: Sana mı anlatıyorum ben!
ARİF: Gödem barsaktaki fistol ne oldu?
SIDIKA: Ne olacak, duruyor.
ARİF: İyi, dura dursun!
SIDIKA: Yorgun argın çamaşırdan gelmişim adam, üstüme varma!
ARİF: Çalışma, otur evinde!
SIDIKA: Keyif için çalışıyorum, değil mi!
ARİF: Aç değilsin, açık değilsin.
SIDIKA: Ama ne!
ARİF: El adamının boklu donunu yıkayacağına benim donumu yıka, söküğümü dik, çorabımı yama!
SIDIKA: Böyledir bu, bir derdini söylemeye gelmez. Sanki onun işini yapmıyoruz.!
ARİF: Çoraplarımı aldım elime, yırtık, yaması vurulmamış. Bir iç fanilesi bulamadım giyecek. Sandığı aradım, sandığın içi tortop. Bir de Ayten'in sandığına bak!
SIDIKA: Biz Ayten gibi olamayız, o başka!
ARİF: O başka!
AYTEN: N'olur çekişmeyin Sıdıka abla!
ARİF: Ellerin karısına imreniyorum.
SIDIKA: Kasap çırağı! Kokmuş sen de! Et kokusundan yanına varılmıyor.
ARİF: Aklın neredeydi! Kasaba varacağına, kalem odasında makine yazan memura varsaydın!

SIDIKA: Şimdiki aklım olsa varır mıydım senin gibi domuza!
ARİF: Tepemi attırma, kadın, belanı arama!
SIDIKA: Aman belim, aman aman!..
ARİF: Belin kopsun! (*Gecekonduya girer, sol kapıdan çıkar.*)
SIDIKA: Gırtlağını sıkıvermek geliyor içimden.
AYTEN: Boş ver, Sıdıka abla!
SIDIKA: Boş ver, demesi kolay.
ARİF (*içerden bağırır.*): Gözü kör olası, bak buraya!
SIDIKA (*oturduğu yerden*): Ne bağırıyorsun? Ne var?
ARİF (*kapıda görünür.*): Temiz gömlek nerede?
SIDIKA: Bohçada. Kahveye mi çıkıyorsun? (*Arif cevap vermez, girer.*) Orospulara gidiyordur. Şimdi sokul yamna bakalım, işkembe kokuyor mu! Bulanmıştır hacı yağlarına. Şu ev olmasa, şu rahatlık olmasa, bir gün durmaz benimle bu herif!
SULTAN (*dip kapıdan girer, sol kapıdan bakar, bahçeye çıkar.*): Bu yine havalanmış gidiyor.
SIDIKA: Cehenneme kadar yolu var! Dizimin dibinde oturucak değil ya elin çakalı! Horona giren kıçım sallar, düşmüşüz bir kere, katlanıcaz!
SULTAN: Ne gelir elden!
SIDIKA: Nerde bir ipsiz, nerde bir uğursuz, nerde bir kopuk varsa burada. Adama benzer birini görüyor musun hiç! Var mı bir köşkü, bir bahçesi, bir apartmanı olan şu mahallede?
AYTEN (*güler.*): Daha neler!
SIDIKA: Hadi hadi, senin aklın ermez! Sen git de bir mercimek çorbası pişir. Hem tutar, hem içimizi ısıtır sıcak sıcak.
SULTAN: Onun daha Hanya'yı Konya'yı bildiği yok.!

(Bu ara dipteki kapıdan Arif çekip gitmiştir. Ayten içeri girer, maltızı alır, dipteki kapıdan çıkar. Aşağıki sahnenin sonlarına doğru girer, elbise değiştirir. Sağdan Ahmet girer.)

AHMET: Ne o! Kafa kafaya vermişsiniz, kumpas mı kuruyorsunuz yoksa!
SULTAN (*Sıdıka'ya*): Bu da dünyanın kaç bucak olduğunu bilmiyor!
SIDIKA: Onun yaşındakiler çoluk çocuk geçindiriyor. Bizimki aylak aylak dolaşır.
AHMET: Patron fabrikasını kapadıysa suç benim mi!
SIDIKA: O fabrika kapandıysa başka fabrikaya gir! Kalafat yerine git!
AHMET: Niye öyle söylüyorsun Sıdıka teyze! Haftada yirmi kâğıda

balyoz mu sallayalım!
SULTAN: Boşta gezeceğine, haftada yirmi kâğıda balyoz salla daha iyi.
AHMET: Ya şoförlerin yanında, ayda altı yüz kâğıda, yeme içme onlardan, bir muavinlik bulursam!..
SIDIKA: Aferini alırsın o zaman.
SULTAN: Bu boşuna konuşmaz. Muavinlik buldun mu yoksa?
AHMET: Buldum gibi. Yarın öbür gün cevabını alıcam.
SIDIKA: Niye şoför Hasan'a söylemiyorsun? Belki bir faydası dokunur.
AHMET: Boş ver o hergeleye!
SULTAN: Onu bu işe karıştırmayın daha iyi.
AHMET: Ayda altı yüz kâğıt, yeme içme de avantadan olunca, iyi para değil mi?
SIDIKA: Otobüslerde mi yapıcan muavinliği?
AHMET: İstanbul Denizli arası, yıldırım otobüsleri var ya, onlarda işte.
SULTAN: Altı yüz vermezler.
SIDIKA: Şoför kısmının, şoför muavininin aldığı para... Sorar mısın!
AHMET: Tonla kazanıyorlar namussuzum!
SULTAN: Demek, yeme içme de onlardan?
AHMET: Sefere çıktığımız günler yalnız. Gerisi keseden. Akşamları idare edersin diyor, yerine gireceğim çocuk, ama gündüz domuz gibi karnım şişir.
SIDIKA: Gündüzleri domuz gibi karnımı şişirsem ben de idare ederim akşamları.
AHMET: Lokantacılar, önlerinde mola verelim diye yalvarırlarmış adama. Otobüs bu. Kırk elli kişi var içinde. Elli kişinin on beşi çıkarsa çıkını, gerisi lokantaya girer. Al işte lokantacıya havadan yüz, yüz elli kâğıt. Yüz elli kâğıda karşılık, şoförle muavinin karnını bedava doyurursa çok mu! Orada mola verecek yerde, az ilerde mola verdin mi, yandı yüz elli kâğıt!
SULTAN: Şoför karışır değil mi bu işe?
AHMET: Şoför karışır.
SIDIKA: Şoförün iki dudağının arasında demek lokantacının nafakası.
AHMET: Şoför gideceği yere vaktinde vardıktan sonra, istediği yerde durur, kim ne diyebilir!
SIDIKA: Ya patron?

SULTAN: Patrona ne bundan? O gelirine bakar.
AHMET: Kıyak iş, kıyak!
SULTAN: Kazadan korkarım yoksa... Az mı kaza oluyor yollarda..
AHMET: Boş ver!
SIDIKA: Patrona sevdirmeye bak kendini.
AHMET: Biz patronun yüzünü göremeyiz, kâhyasına veririz hesabı Benim geçineceğim adam, şoför. Ben şoförü bilirim.
SULTAN: Öyle ya!
AHMET: Şoför suratsız olur, öfkeli olur, vara yoğa bozulur, gıl demeyeceksin.
SULTAN: Sen öfkelisin, dayanamazsın.
AHMET: Anne, beni bilmez gibi konuşma!
SIDIKA: Yerine gireceğin çocuk niçin çıkıyor?
AHMET: Çelimsiz yahu! Verem midir nedir! Bir dirhem kan yok benzinde.

(Ayten başka bir elbiseyle gecekondudan çıkar. Saçlarını daha bir özenle taramıştır. Ahmet Ayten'i görünce bir ıslık çalar. İki kadın Ahmet'e bakarlar.)

SIDIKA: Biz mercimek çorbası beklerken o içerde süsleniyor.
AYTEN: Çorba ha diyince pişer mi Sıdıka abla! Koydum maltıza, kaynıyor kapının önünde.
SULTAN (*Sıdıka'ya*): Sen hele yat biraz, dinlen! Yemeğe vakit var daha.

(Önde Sıdıka, arkada Sultan gecekonduya girerler. Sıdıka soldan, Sultan dipten çıkarlar.)

AYTEN (*elbisesini gösterir.*): Nasıl, beğendin mi? Ben diktim!
AHMET: Bitirim!
AYTEN (*eteklerini sıyırır.*): Ya jüponum?
AHMET: Kral!
AYTEN: Saçlarım?
AHMET: Helal olsun! Ona mı süslendin böyle?
AYTEN: Belki de sanadır, kim bilir! Sinemaya götürsene beni bu akşam!
AHMET: Canım istemiyor.
AYTEN: Küs müsün yoksa hâlâ?
AHMET: Sen olsan küsmez misin!
AYTEN: Hep senin yüzünden! Ben söylemicektim ki sana. Geçecek nasıl olsa. Silicem onu defterden.
AHMET: Üsteleme yahu!

AYTEN: Tutmuyorsan bende var. Ben çekerim paraları, aklına bir şey gelmesin!
AHMET: Olmaz! Sonra veletler alay eder.
AYTEN: Paranı ben çekiyorum diye mi?
AHMET: Yok yahu, ondan değil.
AYTEN: Ya neden?
AHMET: İşte!
AYTEN: Beraber çıkıyoruz diye mi?
AYTEN: Hı-hı!
AYTEN: Veletler alay edecek diye sinemaya gitmicez mi? Film öyle güzelmiş ki! Belgin Doruk oynuyor, biliyor musun? Canımın içi! Ne şeker kız! Babası yerinde birine veriyorlarmış, zengin diye. Evden kaçıyormuş, kötü yerlere düşüyormuş. Ağlamaktan gözlerim çıktı diyor Hesna.
AHMET: Bir kalem geç!
AYTEN: İnat etme, güzelmiş diyorum sana.
AYTEN (*tabanca işareti yapar.*): Dan, dun olmadıktan sonra!
AYTEN: Konuştuğu çocuk bıçaklıyormuş kızı.
AHMET: Bahçe sinemasında mı?
AYTEN: Bahçe sinemasında. Hesna da Murat'la gelecek, bir daha görecek filmi.
AHMET: O çocuk beni açmıyor.
AYTEN: Sana ne! Biz böyle otururuz, onlar şöyle, diz dize, omuz omuza.
AHMET: Bırak şimdi.
AYTEN: Küslüğün geçti, değil mi?
AHMET: Akşam konuşuruz. Sen Hesna'lara gidiyorum dersin anneme, ben daha önce çıkarım, yolun altında beklerim seni.
SULTAN'IN SESİ: Çocuklar yemeğe gelin! Sıdıka yemek!

(Ahmet'le Ayten gecekonduya girerler. Bahçeye akşam karanlığı çökmüştür. İçerde lamba yanmıştır. Yaygı yayılmış, Hamur tahtası yere konmuştur. Üstündeki sinide turşu, salata, çorba tenceresi ve dörde bölünmüş bol ekmek vardır. Önce Ahmet, sonra Sultan'la Sıdıka yere otururlar. Ayten ayakta kalır. Bu, bir gevşeme, büyük bir haz ve tat saatidir.)

SIDIKA (*ağzı dolu, Ayten'e*): Otursana sen de!
AYTEN: Canım yemek istemiyor, Sıdıka abla.
SULTAN: Ahmet'in bulduğu işten haberin var mı?
AYTEN (*sevinçli*): İş mi buldu Ahmet abim? (*Ahmet'e*) Niye bana

söylemiyorsun?
AHMET (*çekingen*): İstanbul Denizli arası bir muavinlik çıkacak birkaç güne kadar.
SULTAN: Ayda altı yüz lira para.
SIDIKA: Yeme içme de onlardan.
AYTEN: Daha ne istersin!
AHMET: Yok yahu, büyütüyor bunlar. İlkin altı yüz vermezler. Beş yüz de sen ona. Sonra yeme içme de onlardan değil.
SULTAN: Hani yeme içme avantadandı?
AHMET (*öfkeli*): Öyle mi dedim ben! Yalnız sefere çıktığımız günler öğle yemekleri avantadan.
SIDIKA: Gündüzleri avantadan karnını şişirirsen...
SULTAN: Akşamları idare edersin nasıl olsa.
AYTEN: Ne zaman başlıyorsun işe?
AHMET: Daha belli değil.
AYTEN (*Ahmet'e*): Hani birkaç güne kadardı?
AHMET: Bırakın da doğru dürüst şu yemeği yiyelim!
SIDIKA: Beş yüz de verseler iyi para doğrusu!
AHMET: Kapatın bu lafı. Olsun da ondan sonra.
SULTAN: Hep böyledir bu çocuk!
(Ayten masadan bir hıyar parçası alır, kuş kafesinin tellerine sıkıştırır.)
AYTEN: Yarın uyanınca yersin Recebim.
AHMET (*Ayten'e*): Sen niye yemek yemiyorsun? Fiyaka mı bu da?
AYTEN: Canım istemiyor.
SIDIKA: Bu yıl oduna zam varmış. Otuz sekiz liraya çıkıyormuş çekisi. Yokuşlu yerlere kırk.
SULTAN: Yandı fakir fukara!
SIDIKA: Yandık ki ne türlü!
SULTAN: Bir yiyip bin şükretmeli!
AYTEN: Ben bu akşam sinemaya gidicem Sultan abla.
SULTAN: Git, ne yapalım! Her akşam sinema!
SIDIKA: Yere batsın bu sinemalar!
AYTEN: Topu topu iki sefer gittim bu ay.
SIDIKA: Sinemaya verdiğin parayı boğazına versen daha iyi! Yazık, günah!
AHMET: Sizin cebinizden çıkmıyor ya!
SULTAN: Kafasına komuş bir kere.
AHMET (*gerinir.*): Ben kahveye gidiyorum. (*Arka kapıdan çıkar.*)

SIDIKA: Benim başım kel mi! Komşuya giderim ben de.
SULTAN: Belin nasıl?
SIDIKA (*belini tutar.*): Ağrıyor için için. (*Yeldirmesini giyer, başörtüsünü örter. Çıkarken Ayten'e*) Sen sofrayı toplarsın.
AYTEN: Ben toplarım Sıdıka abla.
SULTAN: Kiminle gidiyorsun sinemaya?
AYTEN: Hesna'larla.
SULTAN: Benim o kızı pek gözüm tutmuyor.
AYTEN: Babası da var yanında, eniştesi de.
SULTAN: Benden söylemesi!
AYTEN: Beni bilmez gibi konuşuyorsun.
SULTAN: Kendini kolla!.. Biri var bahçede.
AYTEN: Ben bakarım Sultan abla.
SULTAN (*telaşlı*): Sen dur, ben bakarım.

(Sultan bahçeye çıkar. Şoför Hasan gelmiştir. Aşağıdaki sahne boyunca Ayten'in içerde sofrayı topladığı görülür. Bahçeye karanlık basmıştır.)

SULTAN (*telaşlı*): Keşke buraya gelmeseydin!
HASAN: Konuşmaya geldim seninle.
SULTAN: Bir haber yollasaydın, bizim orada buluşurduk. Ya bir gören olduysa!
HASAN: Kimse görmedi.
SULTAN: Burada olmaz.
HASAN: Yolla evdekileri.
SULTAN: Ayten'den başka kimse yok.
HASAN: Ayten mi?
SULTAN: Gidecek şimdi o da. Gitsin öyle gel. Aman kimseye görünme!
HASAN: Ayten gidince gelirim.
SULTAN: Ben kapıyı aralık bırakırım.

(Hasan çıkar, Sultan içerir girer.)

AYTEN: Kimmiş?
SULTAN: Şoför Hasan. (*Ayten taş kesilir.*) Arif eniştene bakmaya gelmiş. Yok dedim, gitti. Sen sofrayı toplamadınsa, bırak ben toplarım.
AYTEN: Topladım, Sultan abla.
SULTAN: Sinemaya geç kalıyorsun.
AYTEN (*başına kırmızı bir eşarp bağlar.*): Daha vakit var.
SULTAN: Vakit yok, saat dokuza geliyor.

AYTEN (*durgun*): Gidiyorum, Sultan abla. (*Ağır arka kapıdan çıkar.*)

(Sultan derin bir soluk alır, kapıyı aralar, aynada kendine çekidüzen verir. Şoför Hasan girer.)

SULTAN: Gel! (*Sarılır.*) Bir gören olmadı ya!

HASAN: Kimse görmedi.

SULTAN: Yoldaydın değil mi? Otur! İstersen şuraya geç! Daha rahat orası. Ne gün geldin?

HASAN: İyi böyle... Dün geldim.

SULTAN: Süzülmüşsün. Oralarda hava nasıl? Biz burada bunaldık sıcaklardan.

HASAN: Oralarda bura gibi.

SULTAN: Çıkar potinlerini, rahat et! Şarap ister misin? Arif'in şarabı var.

HASAN: I-ıh!

SULTAN (*sokulur.*): Yatağı hemen hazır edeyim istersen!

HASAN: Sonra... Önce konuşucam, seninle.

SULTAN: Bizim ev borcunun günü geldi. Kime gittimse kapıyı yüzüme çarptı... Karnın aç mı?

HASAN: Ne kadar ki evin borcu?

SULTAN: Sonra konuşuruz. Elini yüzünü yıka istersen. Leğen ibrik getireyim mi?

HASAN: Evin borcu ne kadar?

SULTAN: Bin iki yüz elli. Yetmez mi!

HASAN: Çok değilmiş.

SULTAN: Yoksa kırk yılda bir merhem mi vurucan yarama!

HASAN: Belli olmaz!

SULTAN: Çok şaşarım bu işe!

HASAN: Hiç mi yardımına koşmadık!

SULTAN: Kızma, kızma! Öyle demedim. Senin bugün canın sıkkın. Girelim yatağa istersen, sarmaş dolaş olalım.

HASAN: Sonra... Önce konuşucam seninle!

SULTAN: Konuşsana, ne duruyorsun!

HASAN (*sakin*): Ayten'i vereceksin bana.

SULTAN: Ne dedin!

HASAN: Ne başlık istersen kesişelim. Ev borcunu kapatırsın.

SULTAN: Bana mı söylüyorsun bunu!

HASAN (*sert*): Ya kime söyleyelim! Ayten'in büyüğü sen değil misin!

SULTAN: Büyüğü isem!

HASAN (*sakin*): Böylesi senin için daha iyi.
SULTAN: Bu aklıma gelmezdi!
HASAN: Birbirimizden ayrılmayız! Yoksa kuşu uçuracan elinden!
SULTAN (*çok heyecanlı ve kararlı, bağırır.*): Vız gelirsin!
HASAN (*kalkar, durgun*): İyi ya... Ben Ayten'i alırım nasıl olsa. Sen düşün! (*Giriş kapısının önünde.*) Sonra pişman olma. (*Bahçeye çıkar.*)
SULTAN (*arkasından koşar.*): Hasan! Hasan!
HASAN: Ne var?
SULTAN: İçeri gir!
HASAN: Adam gibi konuşucan mı benimle!
SULTAN: Gir hele!

(Girerler. Sultan, Hasan'la kapının arasındadır.)

SULTAN: Beni böyle yüzüstü bırakıp gidemezsin! Ben senin yutacağın lokmalardan değilim. O zart zurtu sen başkalarında dene!
HASAN: Benimle pazarlığa oturucan mı diyorum sana?
SULTAN: Avucunu yalarsın!
HASAN (*sıkı bir tokat atar.*): Çekil yolumdan öyleyse!
SULTAN (*ağlar.*): Beni çiğneyip geçemezsin!
HASAN: Sana adam gibi söylüyoruz. Büyüğü değil misin!
SULTAN: Ben sana ırzımı, namusumu verdim. Senden canımı bile sakınmadım. Bu mu karşılığı!
HASAN (*Sultan'ı silkeler, iki tokat daha atar.*): Çekil yolumdan!
SULTAN (*değişik bir oyunla*): Yatış da konuşalım. Öfkelisin. O kardeş bildiğim yılan mı seni baştan çıkardı?
HASAN: Kızın haberi yok.
SULTAN: İnanmam!
HASAN: Kızın haberi yok.
SULTAN: Ne belli seni isteyeceği!
HASAN: Yeter ki sen iste.
SULTAN: Vay başıma gelenler! Sen evlisin be adam! İki sübyan yoluna bakıyor.
HASAN: O iş başka, bu iş başka.
SULTAN: Otur şöyle. Metres mi tutucan Ayten'i karının üstüne?
HASAN: Ne var metres tutarsam! Sen istediğin başlığı düşün. Nikâh kıyıyormuşun gibi. Vericem ne istersen.
SULTAN (*inler*): Ya ben ne olucam peki? Orasını düşündün mü? (*Ağlar.*)

HASAN: Seninle eskisi gibi.
SULTAN: Bu da mı başıma gelecekti!
HASAN: Ayten nerede?
SULTAN (*ağlar.*): Sinemada.
HASAN: Kiminle?
SULTAN (*öfkeli*): A gözü kör olası, sen doymak bilmez misin! Ben, karın, daha kimbilir kimler! Bir de Ayten'i koyucan üstüne!
HASAN: Adam edicem onu.
SULTAN: Hadi ordan!
HASAN: Hayat mı onunkisi!
SULTAN: Sana metres duracak da başı göğe mi erecek!
HASAN: Onun yeri o fabrika değil.
SULTAN (*tartışmaya kendini kaptırmıştır.*): Fabrikaya gitmesin de ağzını havaya mı açsın!
HASAN: Eline kaç para geçiyor sanki!
SULTAN: Ne geçiyorsa geçiyor, sana ne!
HASAN: Olmadık rezalet yok orada. O onunla, bu bununla. O karıların çevirdiği dolabı sen bana sor. Bir muhallebisine, bir sinemasına fit hepsi.
SULTAN: Kızı sana verelim de baştan çıkr[illegible]n. öyle mi?
HASAN: Ne sandın ya!
SULTAN: Gözün kör olsun!
HASAN: Yatağı hazır et şimdi.
SULTAN (*yalvarır.*): Vazgeç şu işten! Sana beğendiğin kızı alayım. Elimle koynuna koyayım! Yeter ki Ayten olmasın.
HASAN: Ha başkası, ha Ayten... Yatağı hazır et.
SULTAN: Durup dururken aklına düşmedi ya! Gözünü süzdü, kaşını oynattı, kıçını başım salladı ki baştan çıktın. (*Yalvarmak ister. Hasan iter.*) Oh benim aslanım, vazgeç bu işten!
HASAN: Amma da uzattın be!
SULTAN: Daha öncesi yok mu bu işin? (*İnler.*) Elimle nasıl veririm dostuma kardeşimi! Hem Ayten, benim bildiğim Ayten'se, karı üstüne ortak gitmez.
HASAN: Benim karıya bakma. Ha var, ha yok!
SULTAN: Olsun. İster mi!
HASAN: Benden iyisini mi bulacak!.. Hazır et yatağı!
SULTAN: Kendi bilir!
HASAN: Ondan önce sen bilirsin. Sen olur dedikten sonra...
SULTAN: Vay alnımın kara yazısı!

HASAN (*Sultan'ı bileğinden yakalar.*): Sıktın ama!
SULTAN: Canımı acıtıyorsun, bırak!
HASAN: Alıp gidicem kızı, kala kalacaksın! (*Bir çekişte yatağın örtüsünü sıyırır, oturur, soyunmaya başlar.*) Yoksa kuşunu uçuracan elinden.

(Sultan, elleri yüzünde, yatağın ayak ucuna ilişir.)

İKİNCİ PERDE

(Ertesi gün. Dekor değişmez. Yalnız ambalaj sandığının yerine, salıncaklı bir iskemle konmuştur. Perde açıldığı zaman Ayten bahçededir. Kanaryanın kafesini temizlemiştir.)

AYTEN: Tertemiz oldun işte! Çırpınma o kadar, kanatlarım acıtacaksın! Korkma, korkma! Erkek olacak bir de! (*Kafesi asar.*) Şimdi keyfin yerine gelir. (*Salıncaklı iskemleye oturur, sallanır.*) Ekmek elden, su gölden. Daha ne istersin! Ta nerelerden aldım getirdim sana o darıyı! (*Kuş öter, Ayten başını çevirmeden konuşur.*) İş kalmadı buralarda Recebim! Alıp başımızı gidelim mi, dersin! Kutu gibi evler var, suyu, elektriği, helası içinde. (*Kuş öter.*) Bizi açmaz mı? Laf! Bir dolabımız, bir masamız, iki iskemlemiz olsa fena mı! Naylon bir örtü örteriz masamıza. İki kat çamaşır mı, adam gibi dizeriz dolabımıza. (*Kuş öter.*) Jüponum da var, biliyorum. Bir askı alırım jüponumu asmak için. (*Kuş öter.*) Seni bırakmam, korkma! Sabah akşam temizlerim altını, çocuk gibi. Odanın en aydınlık yeri senin.

(Soldan Arif girer. Genç kız önce Arif'i görmez.)

AYTEN: Niye sustun? Niye ötmüyorsun Recebim? Ötsene, parmak kadar horozum benim! (*Başını çevirince Arif'i görür, iskemleden kalkar.*)

ARİF: Nereye?

AYTEN: İçeri giriyordum.

ARİF: Ben geldim diye mi gidiyorsun?
AYTEN: İşim var içerde.
ARİF: Gözünü bu kadar korkuttuk mu! Otur, sallanmana bak! Ben gidicem şimdi. (*Bir karamela uzatır.*) Karamela yer misin? (*Ayten şekeri alır, yer.*) Nereden buldun bu salıncağı?
AYTEN: Salıncak değil o, salıncaklı iskemle. (*Oturur.*)
ARİF: Buralarda bulunmaz böyle şey.
AYTEN: Ben de buradan almadım ki!
ARİF: Para mı verdin yoksa buna?
AYTEN: Yok canım! (*Sallanır.*)
ARİF: Hasırları sökülmüş.
AYTEN: Eski püskü bir şey!
ARİF: Hiç görmedimdi böylesini.
AYTEN: Doktorun hanımı eski diye beğenmemiş, atmış bahçesine. Al senin olsun, dedi.
ARİF: El oğlunda para bol.
AYTEN: Öyle tatlı ki sallanması!
ARİF: Tatlı olmaz mı! Beşik salıncağı gibi.
AYTEN: Otur istersen, bir dene!
ARİF: Kırar mırarım da...
AYTEN: Kırılmaz. Göründüğü kadar çürük değil.
ARİF: Bir deneyelim öyleyse. (*Oturur, hafifçe sallanır.*) Kıyak iş!
AYTEN: Ben de sallarım istersen.
ARİF: Salla biraz! Ama yavaş! Beni havalara uçurma!
AYTEN (*arkadan sallar*): Kolan salıncağı mı bu, havalara uçacak!
ARİF: Ne yapıcan bunu böyle? Hep sallanıcan mı üstünde? (*Kuş öter.*)
AYTEN: Ayrı çıkarsam, odama korum. Recep'i de asarım pencerenin önüne, ben sallanırım, o şakır.
ARİF: Burada hayat geçmez!
AYTEN: Al şu sahncaklı iskemleyi, Hasibe görse bunu, deliye döner, kıskanır, bin türlü şey gelir aklına. Yalnız Hasibe mi, bütün mahalleli öyle. Giyinmek, sinemaya gitmek bile suç. Saçını öyle tarasan kabahat, böyle tarasan kabahat. Az mı söylüyorlar Sultan ablamın arkasından!
ARİF: Bak bizimkine bir şey söyleyen var mı!
AYTEN: Sıdıka ablam kendi halindedir. Ona bile bir kulp takan bulunur.
ARİF: Eloğlu güzele göz diker. Güzelin düşmanı çok.

AYTEN: Gözleri çıksın!

ARİF: Kulak vermiyorsun ki bana! Gidelim diyorum, istediğin yere. (*İskemlenin sallanması durur.*) İstanbul'da ev tutayım sana.

AYTEN: Kavga etmiyelim yine!

ARİF (*kalkar.*): Aklına bir şey gelmesin, laf olsun diye söyledim, belki istersin diye. Belki caymışındır, olur a! Ama sen istemedikten sonra... Gel otur, biraz da sen sallan. Ben gidicem şimdi. Gel otur, gel! Gidicem hemen. Sıdıka evde yok mu?

AYTEN (*iskemleye oturur.*): Biliyorsun, yok. (*Sallanmaya başlar.*)

ARİF: Sultan?

AYTEN: Dün geceden beri çok canı sıkkın. Suratı bir karış. Ağzından laf çıkmıyor. Somurtuyor ki ne türlü! Bu sabah erkenden, aldı başım gitti. Para arıyor, herhalde, evin borcu için.

ARİF: Bu iskemlenin daha bir iyisi olmalı ki ona oturmalısın sen!

AYTEN: Bunun iyisi kim bilir kaçadır!

ARİF: Yüz liradan aşağı değildir.

AYTEN: Belki de yüz elli.

ARİF: Sultan gibisin üstünde.

AYTEN: Sultan ablam gibi mi?

ARİF: Padişah kızı gibi.

AYTEN: Devenin başı!

ARİF: Ne var ki padişah kızında senden fazla!

AYTEN: Ne güzel elbiseleri vardır, kim bilir, onların! Belgin Doruk bile öylesini giyemez. Bütün inci, elmas!

ARİF: Elbiseye kulak asma, kendinde olmalı insanın.

AYTEN: İnsanın içi ferah olmalı.

ARİF: Bak bana, şişeyi devirmeden uyuyamıyorum akşamları. Neden? Sıkıntı var çünkü içimde. (*İskemlenin sallanması durur.*) Aklına bir şey gelmesin! Yine dokunduruyor, deme! Neye el attımsa kalp çıktı. İşler bozuk. Sıdıka öyle. Dükkânda da kötü kişiyim. Ağzımın tadı yok. Neye özendimse, neye heveslendimse elimden gitti... Niye sallanmıyorsun? Derdini söylemek de mi yasak!

AYTEN: Yakışığı var mı şimdi şu sözlerin!

ARİF: Şu sözün yakışmayan yanını göster.

AYTEN: Daha ne olsun!

ARİF: Geziyorsun, tozuyorsun, bir şey dediğimiz var mı?

AYTEN: Ne diyebilirsin!

ARİF: Bizim gözümüz kör mü! Kırdığın cevizler gözümüzden kaçıyor

mu!

AYTEN: Ne yapmışım ben?

ARİF: Kızma! Otur, sallanmana bak! O solucan bile nasibini aldı.

AYTEN: Solucan dediğin kim?

ARİF: Kim olacak, Ahmet! Konuşuyorsunuz, gülüşüyorsunuz... Biz uzakta, kötü karının koynunda. Ciğere bakan kedi hesabı. Herkesinki can da bizimki patlıcan mı! Ama bana da sıra gelecek. Ben de alıcam alacağımı. Çok bekledim, çok. Uyuyamıyorum geceleri. Her şeyin bir sonu var. Bu işin de sonu gelecek.

AYTEN: Ben istemeyince, zorla mı?

ARİF: Zora baş vurdum mu ben? Zora baş vursam lafı bile olmaz! Güzellikle.

AYTEN: Sesimi çıkarmıyorum, üstelemezsin diye. Eniştemsin, enişteliğini bil!

ARİF: Sıdıka ile nikâhım olsa, dediğin doğru. Kem gözle bakanın gözü kör olsun. Ama kazın ayağı öyle değil. Sen yabancı, ben yabancı.

AYTEN: Laf mı şu!

ARİF (*geri geri gider.*): Kızma kızma! (*Çıkarken.*) Sallanmana bak! Gidicem dedim, gidiyorum. Uğramıştım, ne var ne yok diye.

AYTEN (*Arif'in arkasından bağırır.*): Şurama geldi artık! Bir bir anlatıcam hepsini, hem Sıdıka ablama, hem Sultan ablama. (*Öfke ile çıkar.*)

(Sultan'la Sıdıka, sokak kılığıyla, konuşarak, sağdan girerler. Sıdıka salıncaklı iskemle ile ilgilenir. Oturmak ister, ilkin beceremez, sonra otururşa da tez kalkar.)

SIDIKA: Demek böyle!

SULTAN: Anlatmasaydım, patlayacaktım.

SIDIKA: Nasıl da uyuttun bizi!.. Ruhumuz bile duymadı. Altı aylık hikâye şöyle böyle!

SULTAN: Ben ne diyorum, sen ne diyorsun! Ateş yanıyor başımda benim.

SIDIKA: Gebe misin yoksa kız?

SULTAN: Keşke gebe olsam! Düşürürüm olur biter.

SIDIKA: Ne kolay maşallah!

SULTAN: Deli gibiyim dünden beri.

SIDIKA: Hastalık mı aşıladı yoksa?

SULTAN: Aptal gibi söylenme!

SIDIKA: Öyleyse?

SULTAN: Başkasını seviyor.
SIDIKA: O da mı tasa!
SULTAN: Bir de bana sor!
SIDIKA: Kimi seviyor musibet?
SULTAN: Ayten'i.
SIDIKA (*şaşkın*): Bizim Ayten'i mi?
SULTAN: Bizim Ayten'i.
SIDIKA: Ne olacak peki?
SULTAN: Bilmem!
SIDIKA: Kızla görüşüp anlaşmış mı?
SULTAN: Kızın haberi yok.
SIDIKA: Çok şey!
SULTAN: Öyle diyor Hasan.
SIDIKA: Elin adamıyla işi uydurur musun, al bakalım! Kolay geliyor size. Bir duyan, bir gören olsa!
SULTAN: Kimseden korkum yok benim.
SIDIKA: Alacak mı kızı? Ama nasıl alır, karısı var.
SULTAN: Karısının üstüne alacak.
SIDIKA: Ya sen?
SULTAN: Benim üstüme alacak.
SIDIKA: Onun niyeti bütün sülaleyi sıralamak.
SULTAN: Ne yapıcaz şimdi, Sıdıka?
SIDIKA: Sen düşün.
SULTAN: Kızla anlaştı mı dersin?
SIDIKA: Kızla anlaşmasa gelir de sana açılır mı!
SULTAN: Ona bakarsan kızın haberi yok.
SIDIKA: Başkasına yuttursun o dolmaları.
SULTAN: Bu oyunu oynadı mı dersin bana Ayten?
SIDIKA: Ne bilsin senin dostun olduğunu! Kimin aklına gelir! Şurda burda duyarız, o onun dostu, bu bunun postu diye. Ama insan kondurabilir mi!
SULTAN: Kondurur, kondurmaz, elin herifine kuyruk mu sallamak lazım!
SIDIKA: Nikâh kıyıcam diyor mu?
SULTAN: İmam nikâhından ne olur!
SIDIKA: Belediye nikâhı kıydıramaz ki!
SULTAN: İki sübyan yoluna bakıyor.
SIDIKA: Otursaydın oturduğun yerde! Herkesin canı yok mu!
SULTAN: Oturmadım da ne yaptım!

SIDIKA: Daha ne yapıcan!
SULTAN: Gençliğim geldi geçti, oh demedim. Elin moruğuyla ömür tükettim. Koca diye, babam yaşında, hastalıklı herifin koynuna girdim.
SIDIKA: Ölmüş adam...
SULTAN: Hortlasın!
SIDIKA: Bugün başını sokacak bir dam altı varsa onun sayesinde.
SULTAN: Keşke olmasaydı o dam altı! Keşke açlıktan ölseydim de gençliğimin hayrını görseydim! (*Sıdıka'nın burnuna sokulur.*) Sen yaşlı herif nasıl kokar, bilir misin? Öyle Arif gibi kıyma kokmaz. Çürümüş işkembe kokar. Ağzı, burnu, saçları, her yanı ölü kokar. Ben o kokuşmuş herifle çürüdüm. İçimde kaldı, ayıp değil ya! Herkes aslanlar gibi erkeğine sarılmış yatarken, ben herif üstüme gelmesin diye arkamı döndüm, kaçacak delik aradım. Gözüme sürme çekmedim, sırtıma doğru dürüst bir entari giymedim, hoşlaşıp da niyetlenmesin diye. Niyetlense bir türlü, niyetlenmese bir türlü! Baba adammış da, evi varmış da! Keşke kopuğun biri olsaydı da aç bıraksaydı...
SIDIKA: Üstüne kız kardeşini sevseydi!
SULTAN: Akşamları gelecek diye yolunu bekleseydim! Koluna girseydim, giyinip kuşanıp sinemalara gitseydim! Sokakta yanımda yürürken utanmasaydım, çatlatsaydım karıları! Bu mu kocan, diyeceklermiş gibi gelirdi bana! Erkek miydi o!
SIDIKA: Al şimdi erkeği rafa koy.
SULTAN: Sıdıka, damarıma basma!
SIDIKA: Damarına bastığım yok, bir çare düşünüyoruz.
SULTAN: Düşün, düşün, hep bu.
SIDIKA: Şoför Hasan akhna koduysa, zorla alır. Kaçırır da bakakalırız arkasından. Şoförler içinde onun gibi belalısı var mı!
SULTAN (*durgun*): Bin iki yüz elli lira başlık vericem, diyor.
SIDIKA: Diyorsa, şoför Hasan sözünün eridir, verir. Evinborcunu kapatırsın.
SULTAN: Ayrı ev tutucam, diyor, kıza.
SIDIKA: Tutar. Para babası bütün şoförler.
SULTAN (*birden heyecanlı*): Ben ne olucam peki!
SIDIKA: Kız, bunca seviyor musun bu herifi?
SULTAN: Gebersin!
SIDIKA: Yok, yok, ateş bacayı sarmış!
SULTAN: Biri çıksa da temizlese, bayram ederim şimdi.

SIDIKA: Bu kadarı aklıma gelmemişti. Tutkunsun adamakıllı.
SULTAN: Bilemezsin, anlayamazsın.
SIDIKA: Niye? Ben kadın değil miyim!
SULTAN: Her kadın bir değil.
SIDIKA: Benim gibi ateşli kadın var mı! Ama her kadın orospuluk etmez. Taş basar bağrına.
SULTAN (*öfkesiz*): Biz taş basamadık bağrımıza, orospuluk ettik.
SIDIKA: Üstüne alınma, senin için söylemedim.
SULTAN: İstersen söyle. Kaltak de, sokak süpürgesi de, ne dersen de, umurumda değil.
SIDIKA: Bırak şimdi bunları da bir çare düşünelim. Bana sorarsan, ver kızı şoför Hasan'a. Evin borcunu öde, sıyrıl bu işin içinden. Hem sen vermesen bile, şoför Hasan aklına koduysa, ne yapar, ne eder, kızı alır. Bin iki yüz elli liradan da olursun üstelik.
SULTAN: Kız mı baştan çıkardı dersin?
SIDIKA: Bilinmez.
SULTAN: Madem baştan çıkardı, varsın şoför Hasan'a. Varsın da aklı başına gelsin. Görsün dünyanın kaç bucak olduğunu.
SIDIKA: Ya sen?
SULTAN: Şoför Hasan oturur mu onunla! Ha başkası, ha ben. Herkes ektiğini biçer bu dünyada.
SIDIKA: Aklım ermez.
SULTAN (*heyecanlanır.*): Gençliğine, körpeliğine güveniyorsa çok aldanır. Şoför Hasan'a karılık etmek kolay değil. Şoför Hasan üç gün sonra bırakıverir insanı kapının önüne! Beyoğlu'nda, Şişli'de şoförlük etmiş o. Ne karılar görmüş, ne haraçlar almış! Dımdızlak kalır sokak ortasında. Benden de hayır beklemesin o zaman. Nah, yazıyorum şuraya: köpek gibi yalvaracak bir gün. Ben ettim, sen etme Sultan abla, diyecek ama, geçmiş ola. Beş para artık gözümde. (*Ağlar.*) Onun da bir gün gençliği, körpeliği gider elinden. (*Durgunlaşır.*) Vericem şoför Hasan'a kızı. Hodri meydan! Madem baştan çıkardı, varsın.
SIDIKA: Bin iki yüz elli lira başlık az değil.
SULTAN: Gözümde yok.
SIDIKA: Ben hep seni düşünüyorum. Sen ne olucan bu arada?
SULTAN: Ben de bildiğimi yapıcam elbette.
SIDIKA: Şoför Hasan'dan sana hayır gelmez. (*Sultan elleriyle yüzünü kapatır.*) Ağla, ağla, açılırsın!
SULTAN (*elleri yüzünde*): Vericem kızı şoför Hasan'a.

SIDIKA: En iyisi, alsın gitsin kızı. Bir daha da uğramasın buralara.
SULTAN (*ağlar.*): Yağına yok!
SIDIKA: Ayten'e açıldın mı?
SULTAN: Nasıl tuttum kendimi ben bilirim. Bütün gece yastığımı dişledim. Sabah oldu, dar attım kendimi sokağa.
SIDIKA: Önce ben konuşayım bu kızla, ağzım arayım.
SULTAN: Benim öğrenmek istediğim, danışıklı dönüşüklü mü bu iş.
SIDIKA: Görürüz bakalım.
(Soldan Ayten görünür.)
SIDIKA (*Sultan'a*): Sen gir içeri ben konuşurum.
(Sultan gecekonduya girer, dolaşır.)
AYTEN: Sultan ablam hasta mı Sıdıka abla?
SIDIKA: Üzüntüsü var.
AYTEN: Ev borcu mu?
SIDIKA: Ev borcu, şu, bu. Bir sürü dert. Sen onları bırak şimdi. Senin artık evlenme zamanın geldi. Kocaya verelim biz seni.
AYTEN: O da nereden çıktı.
SIDIKA: Evde kalacak değilsin ya, elbet birine varacaksın.
AYTEN: Ben kimseyi istemiyorum.
SIDIKA: Yoksa bir sevdiğin mi var kız?
AYTEN: İnsan koca istemezse birini mi sever!
SIDIKA: Hele, hele!
AYTEN: Durmıyacam, gidicem buralardan.
SIDIKA (*alaylı*): Nereye gidicen? Söyle de biz de bilelim.
AYTEN: Şehre gidicem.
SIDIKA: Kolaydı!
AYTEN: Gidenler nasıl gidiyor. Sinema artisti olanlar bile var buradan gidenlerin içinde.
SIDIKA (*birdenbire üst perdeden*): Orospu mu olucan, gidicende!
AYTEN: İnsan şehre gidince orospu mu olur! Adam gibi yaşıyacam.
(Sultan giriş kapısına gelir, konuşulanları dinler.)
SIDIKA: Gözünü yükseğe dikersen pişman olursun. Böyle kurulmuş, böyle gider. Neysek o. Bu kadar güler bizim yüzümüz. (*Durur, değişik bir oyunla.*) Seni şehire götürecek birini mi buldun yoksa?
AYTEN: Bakarsın o da olur.
SULTAN (*kapıdan fırlar.*): Sen ne kaltaksın sen! Sen ne yılansın!
AYTEN: Niye öyle söylüyorsun? Ben ne yaptım Sultan abla?
SULTAN: Gir içeri! Gir içeri de kozumuzu içerde paylaşalım.
(Ayten'i ite kaka içeri sokar. Saçlarından yakalar. Sıdıka da

girer.)

SULTAN: Anlat, nasıl baştan çıkardın herifi?

AYTEN: Abla yeşil olayım ki!..

SULTAN: Toprak dolsun yeşil olayım diyen ağzına!

AYTEN: Aman diyeyim Sultan abla!

SULTAN (*vurur*): O zaman düşünseydin!

SIDIKA (*ayırır.*): Belki de gerçekten haberi yoktur.

AYTEN: Tövbe olsun ki, bir şeycikten haberim yok.

SULTAN: Hadi ordan, kudurmuş köpek!

SIDIKA (*arada*): Dur bakalım. (*Ayten'e*) Kız, şoför Hasan seni istiyormuş. Gelmiş, Sultan ablandan istemiş.

AYTEN (*şaşkın ve sevinçli*): Karısını mı boşayacak?

SIDIKA: Ne boşaması sen de! Karısının üstüne ortak tutacak.

AYTEN (*ağlar.*): Bana ne, istiyorsa!

SIDIKA: Yüz vermedin mi, doğru söyle?

AYTEN: Nesine yüz vericem! Kalleşin biri! Hem sinirime dokunuyor benim o. Hasibe'nin horozuna benziyor, çil horoza.

SIDIKA: Hiçbir şey de sezinlemedin mi?

AYTEN: Sezinledim, sezinledim ya, anlayamadım. Nereye gitsem, şeytan gibi yanımda biter. Fabrika kapısından tam girecekken bakarım, şoför Hasan tütüncüden cıgara alıyor. Sokakta başımı çeviririm, şoför Hasan öteki kaldırımda.

SIDIKA: Ne zamandan beri?

AYTEN: Epey oluyor. Bir de bakışı var! Yiyecek gibi! Sanki maymun oynuyor suratımda.

SIDIKA: Şoför Hasan herkese öyle yiyicek gibi bakar.

AYTEN: Varmaz demediniz mi benim için?

SULTAN: Varmazmış! Laf!

AYTEN: İstemiyorum işte, görüyorsunuz.

SIDIKA: Aklına koduysa alıcam diye, şoför Hasan'la başa çıkılmaz!

AYTEN: O istediği kadar alıcam desin, ben varmadıktan sonra....

SIDIKA: Bin iki yüz elli lira başlık veriyor.

AYTEN: İsterse beş bin lira versin, benim keseme girecek değil ya!

SIDIKA: Ayrı ev tutuyor sana.

AYTEN: Altın yığsa önüme razı gelmem.

SIDIKA: Büyük söyleme!

AYTEN: Ne yapabilir ki!

SIDIKA: Kaçırır. Sürüye sürüye götürür. Eve kapatır, ırzına geçer.

AYTEN: Eskidenmiş onlar. Evin erkekleri ne güne duruyor! Ahmet

abim ne güne duruyor!
SULTAN (*yatışmıştır*): Ahmet'i karıştırma bu işe!
SIDIKA: Hele Arif'e güvenme hiç! O orospulardan başka bir şey düşünmez.
SULTAN (*büsbütün rahat*): Madem kız istemiyor... Madem kızın haberi yok...
SIDIKA: Şoförlerin içinde onun gibi belalısı var mı!
SULTAN: Dağda mıyız!
SIDIKA: Düşünelim, taşınalım. Ayten de ne ki!
AYTEN: Ben istedikten sonra koca mı yok!
SIDIKA: Film artisti mi sanıyorsun kendini! (*Ayten omuz silker.*)
SULTAN: Kız sözlü diyelim. Ağzını aradık, başkasına söz vermiş diyelim. Gidip hemen konuşalım.
SIDIKA: Sen onu baştan söyleyecektin.
SULTAN: Aklım başımda mıydı!
SIDIKA: Ben o adamdan korkarım, gidemem.
SULTAN: Korkacak ne var, aptal! Kız istemedikten sonra, bize ne, zorla koynuna koyamayız ya! Hadi, Sıdıka! (*Sıdıka nazlanır.*) Hemen gidelim arası soğumadan. Ali'nin kahvesine çıkar o. Birini yollar, çağırtırız. Sen de gelirsen başka türlü olur. Hadi Sıdıka, durmıyalım!
SIDIKA (*başörtüsünü alır.*): Alnımın kara yazısı... Madem istiyorsun, alalım boyumuzun ölçüsünü.
SULTAN (*Sıdıka'yı iterek çıkarırken*):Yanımda senin olman başka.
(Ayten yalnız kalınca düşünür, dolaşır, kuş kafesine yaklaşır.)
AYTEN: Bak ne işler geldi Ayten ablanın başına! (*Kuş öter.*) Göstericem ben ona! Bin iki yüz elli lirayı saydı mı, istediğini yaparım sanıyor.
(Bir tıkırtı olur. arkasına döner. Şoför Hasan dipteki pencereden girmiştir. Ayten korkar, sırtını duvara verir.)
HASAN: Niye öyle geriliyorsun? Yoksa korkuyor musun benden?
AYTEN: Niye herkes gibi kapıdan doğru dürüst girmiyorsun? (*Kaçmak için kapıya koşar, şoför Hasan daha atik davranır.*) Sultan ablamla Sıdıka ablam sana gittiler konuşmaya.
HASAN: Biliyorum, duydum.
AYTEN: Röntgenciliğe mi başladın şimdi de?
HASAN: Otur şöyle! Kim bilir, belki de anlaşırız! Konuşmak istiyorum seninle.
AYTEN: Daha önce söyledim söyleyeceğimi. Benim seninle artık

konuşacak lafım yok.

HASAN: Benim var.

AYTEN: Kendi kendine konuş öyleyse!

HASAN: Niye diretiyorsun? Niye konuşmaya yanaşmıyorsun? Sana bir kötülük edecek değilim ki!

AYTEN: Şimdiye kadar ettiklerin yetmiyor mu!

HASAN: Bir yuvan olacak senin de.

AYTEN: Sen git başkasını işlet! Senin çevirdiğin fırıldakları bilen bilir.

HASAN: Ne fırıldağı çevirmişim?

AYTEN: Yok karımı boşayacam da, belediye nikâhı kıyıcam da, elektriği, suyu, helası içinde, iki odalı ev tutacam da... Laf! Köprüden geçinceye kadar. Balını alıncaya kadar. Arabayı denize karşı çekip, akşam vakti ettiğin yeminler ne oldu? Ertesi günü Adalet'i koluna takıp sinemaya giden sen değil misin? Haftasına aynı yerde dudak dudağa yakaladım ikinizi. Aynı masalları okuyordun ona da herhalde. Bana verdiğin sözde dursaydın, ben nikâhsız bile konuşurdum seninle. Senin niyetin birkaç günlüğüne gönül eğlendirmek. Senin gönlün gönül değil ki, çöp tenekesi. Aldım boyumun ölçüsünü. Şimdi de Sultan ablamı araya koyuyorsun. Nikâh kıyıcam da, bin iki yüz elli lira başlık vericem de... Baktın olmuyor, bin iki yüz elli liraya satın alıcan beni, aklın sıra. Üç ay, beş ay, bir sene, sonra yallah! Sözlüyüm ben, nişanlandım. Evlenicem akşama sabaha.

HASAN: Yalan!

AYTEN: İki gözüm kör olsun ki sözlüyüm. Bırak yakamı!

HASAN: Beni niye istemiyorsun?

AYTEN: Hoşlanmıyorum senden.

HASAN: Yalan!

AYTEN: Zamparasın sen! Kopuğun birisin! Sözünün eri değilsin!

HASAN: Yavaş gel!

AYTEN: Al işte, deyiverdim yüzüne karşı. Ölsem, bayılsam, yataklara serilsem senin için, üstüme Adalet'le konuştun mu, konuşmadın mı, dünya bir araya gelse ele geçiremezsin beni.

HASAN: Niye kız?

AYTEN: Biliyorsun sebebini.

HASAN: Sen benim olsan, senin üstüne bir kıza, bir kadına dönüp de bakar mıyım acaba!

AYTEN: Yalancı! Bakmadın mı? Bir sen mi varsın bu dünyada!

Yakamı bırak, sözlüyüm ben.
HASAN: Yusuf mu?
AYTEN: Sen ne sanıyorsun beni!
HASAN: Kim öyleyse?
AYTEN: Şimdi konuşulacak saat değil. Biri gelebilir. (*Kalkmak ister.*)
HASAN: Otur oturduğun yerde.
AYTEN: Ne yani? Zorla mı?
HASAN: Güzellikle.
AYTEN: Ya ablalarım döner gelirse!
HASAN: Daha o kadar olmadı.
AYTEN: İstemiyoruz dedik ya! Ben istemedikten sonra...
HASAN: Benden iyisini mi bulucan! Bin iki yüz elli lira başlık vericem ablana. Evin borcunu kapatır. Ayrı ev tutucam sana. İstediğin kadar para.
AYTEN: Paran da senin olsun!
HASAN: O kadar uzun boylu değil!
AYTEN: Bu işler para ile dönmez.
HASAN: Ne istersen yapıcam, yeter ki sen iste!
AYTEN: Biri gelecek, seni içeri aldım sanacak. Korkuyorum.
HASAN: Sözlün kim?
AYTEN: Seni ilgilendirmez.
HASAN: Sözlün kim?
AYTEN: Sen onu kullandığın kızlara sorabilirsin, bana değil.
HASAN: Güzellikle soruyorum sana.
AYTEN: Bağırırım şimdi.
HASAN: Hele bağır, o zaman görürsün gününü! Güzellikle konuşuyoruz! Sözlün kim?
AYTEN: Kimse kim! Ahmet.
HASAN: Kala kala, o tavuk hırsızına mı kaldın!
AYTEN: Nişanlandık bile.
HASAN: Ben de doğru dürüst biri sanmıştım. Aklıma gelir miydi o inek!
AYTEN: Ağzını topla! Nesi var Ahmet'in?
HASAN (*güler.*): O sana basma bir entari bile alamaz.
AYTEN: Varsın almasın!
HASAN: O sümüklüyle bir mi tutuyorsun beni!
AYTEN: Ben onu seviyorum, o beni seviyor.
HASAN: O solucanla hayat geçer mi!

AYTEN: Ağzından çıkan lafı kulağın işitsin!
HASAN: Ben senin iyiliğin için söylüyorum.
AYTEN: Senden gelecek iyilik yere batsın!
HASAN: Kız ne yaptım da bunca düşman kesildin bana? Ne istersen yapıcam diyorum. Boz sözünü!
AYTEN: Ölürüm de yine bozmam.
HASAN: Ben de söz almadan şurdan şuraya gitmem!
AYTEN: Laftan anlamaz mısın sen!
HASAN: Beni tammıyorsun!
AYTEN: Hem de nasıl tanıyorum.
HASAN: O Ahmet'i yaşatmam sonra!
AYTEN: Ne yapabilirsin!
HASAN: Yaptığım zaman görürsün.
AYTEN: Öldürücen mi Ahmet'i?
HASAN: Sinek gibi ezicem.
AYTEN: Kolaydı!
HASAN: Benim dikime gitme! O oğlana varıcan da ne olacak! Açlıktan nefesi kokuyor. Daha bir muavin olamadı. Şoför Hasan'ın karısı diyecekler sana. (*Pantolonunun cebinden bir deste para çıkarır.*) Bak, para derler buna. Gönlünün çektiğini al. Bir giydiğini bir daha giyme! Ye, iç, gez!
AYTEN (*çok öfkeli*): Karakola vericem seni! Namus davası açıcam. Beni para ile satın almıya kalktı diyicem.
HASAN: Vay yavru vay!
AYTEN: Gidiyor musun şuradan güzellikle?
HASAN (*Ayten'i omuzlarından tutar.*): Bana karşı durulur mu!
AYTEN (*gerilemez*): Ne sanıyorsun kendini! (*Hasan sarılır, Ayten çırpınır.*) Bırak diyorum! Bağıracam şimdi. (*Hasan öper.*)
(Kısa bir çekişme olur. Ayten bağırmak ister. Hasan Ayten'in ağzını kapar, Ayten Hasan'ın elini ısırır. Hasan bırakır, parmağını yalar.)
HASAN: Rezalet mi çıkarmak istiyorsun! Başımıza toplıyacan milleti. Güzellikten anlamaz mısın sen! (*Pencereye yönelir.*) Sürüye sürüye götürecem seni, hazır ol!
AYTEN: Seni karakola vericem. Namus davası açıcam. Adam olsa, karısını boşar da ondan sonra elin kızını kandırmaya çalışır diyicem.
HASAN (*alaylı*): Her güzel kız için karı boşamaya kalkarsak, karısız kalırız sonra.

AYTEN (*Hasan'ın üzerine yürür, Hasan pencereden atlar.*): Ahmet'e söyliyecem, öcümü alsın senden.

HASAN: Başka birini gönder. Ahmet ufak gelir. (*Kaybolur, yeniden görünür.*) Haberimi alıcan yakında, çok yakında!

(Ayten kısa bir süre yalnız kalır. Ahmet girer. Genç kız koşar, Ahmet'e sarılır.)

AYTEN: Peki diyorum artık sana. Sildim o hergeleyi defterden, Gidelim buralardan hemen şimdi.

AHMET: Tiril tiril titriyorsun sen.

AYTEN: İstediğin bu değil miydi? Peki diyorum işte. Senin olucam temelli. Sen iyisin sen! Yakışıklısın hem de! Artist gibisin! (*Sarılmış olarak sedire otururlar.*)

AHMET: Ne var? Ne oluyor?

AYTEN: Yarını beklemeyelim. Bu saatten tezi yok, çıkıp gidelim buralardan.

AHMET: Aklını mı kaçırıyorsun!

AYTEN: Şoför Hasan ablamdan istemiş beni. Olmaz filan dediyse de laf anlatamamış Sultan ablam... Kaşlarını çatma hemen, dinle!.. Beni sıkıştırdılar, onlardan gizli bir söz verdim mi diye... Dinle yahu!.. Sözlüyüm ben başkasına, istemem şoför Hasan'ı dedim Sultan ablama. Sıdıka ablamla birlikte, şoför Hasan'la konuşmaya gittiler kahveye. Kahveden alacaklar da konuşacaklar. Tam kapıdan çıktılar, şoför Hasan pencereden atlamaz mı!..

AHMET (*kalkar.*): Dokundu mu sana şoför Hasan?

AYTEN: Şunun aklına gelene bak! Az önce yahu! Bak daha korkudan titriyorum. Konuşmaya gelmiş. Ablana bin iki yüz elli lira vericem de, ayrı ev tutucam da... Bir sürü ıvır zıvır! Ben olmaz deyince küplere bindi. Sürüye sürüye götürecem seni, dedi... Sildim onu defterden! Çekildi artık aramızdan! Sözlüyüm, dedim şoför Hasan'a. Kime, dedi. Ahmet'e, dedim. İyi dememiş miyim! Anlasın kiminle işi olduğunu!

AHMET: Ne dedi öyle deyince?

AYTEN: O tavuk hırsızına mı, dedi. Onunla bir mi tutuyorsun beni, dedi.

AHMET: Ben olmalıydım ki orada, dünyaya geldiğine pişman edeyim.

AYTEN: Kızmazsın, değil mi, söylersem hepsini? Sarılmaya kalktı bana. Bağırdım, elini ısırdım. Nah, iki gözüm kör olsun işte!

AHMET: Sarılmaya kalktı da bıraktı, öyle mi?

AYTEN: İsterse bırakmasın!
AHMET: Bırakmaz bırakmaz.
AYTEN: Beni bilmez gibi konuşma. Ekmek bıçağı ne güne duruyor!
AHMET: Gösteririm ben ona!
AYTEN: Ahmet'e söyleyeyim de senden alsın öcümü, dedim, güldü. O sümüklü mü benden öcünü alacak, dedi.
AHMET: İt oğlu it!
AYTEN: Haberimi alıcan yakında, dedi. Sinek gibi ezicem onu, dedi. Senin için.
AHMET: Kim kimi sinek gibi ezermiş, o zaman belli olur.
AYTEN: Kendini bir şey sanıyor, pis!
AHMET: Zindan edicem ona bu mahalleyi. (*Sarılır öper.*) Görecen sen de. (*Dudaklarından öper.*)

(Aşağıdaki konuşmalar sarmaş dolaş bir sevişme havası içinde geçer.)

AYTEN: Yoksa daha önce onu sen mi öldürecen?
AHMET: Bu mahalleyi kurtaracam o itin şerrinden. Bu uğurda hapislere düşersem bana yar olucan mı?
AYTEN: Ölmek var, dönmek yok.
AHMET: İnanabilsem!
AYTEN: İstediğini yap bana. İnanmazsan, al götür, karın olayım şimdi. Sonra da gideriz buralardan.
AHMET (*ilkin öper, sonra kalkar.*): Yürü!
AYTEN (*ürkek*): Seni seviyorum.
AHMET: Yürü diyorum sana!

(Giriş kapısının önünde tekrar öpüşürler. Bahçede Ahmet Ayten'i biraz da sürükleyerek götürür. Geçitten çıkarlar. Sahne bir ara boş kalır. Sağdaki yoldan Sultan'la Sıdıka girerler. Çömelirler.)

SIDIKA: Ben dedim sana, bulamayız diye. Bunun yarını da vardı.
SULTAN: Söylenmesen olmaz.
SIDIKA: Belimin ağrısı tuttu işte.
SULTAN (*bir sessizlikten sonra*): Ne iyiydik bir zamanlar.
SIDIKA: Ne iyisi, sen de! İyi olur mu insan burada, bura gibi yerde! Yokluk, yoksulluk. Yarı aç, yarı tok. Tahta sil, çamaşır yıka. Bugün belin tutulur, yarın arkan ağrır. Üstelik şu dönen işlere bak. Şu dönen fırıldaklara bak.
SULTAN: Kandırdı beni kör olası!
SIDIKA: Çanak tutarsan kandırır elbet.

SULTAN: Ne dertli başım varmış!
SIDIKA: Bu adamdan hayır yok sana. Vazgeç bu adamdan!
SULTAN: Vazgeç demesi kolay.
SIDIKA: Ölüm yok ya ucunda.
SULTAN: Kendiliğimden vuramam tekmeyi. O beni bırakırsa, başka. Oldu bir iş derim. Çaresiz kalırsam, taş basar bağrıma katlanırım. Satırı kendi eliyle vurup kolunu kesebilir mi insan! (*Önüne bakar, durgun.*) Giderken hem yürüdüm, hem düşündüm Sıdıka. Kızı vermezsem şoför Hasan'ı kaçıracam elimden. Şoför Hasan tükürdüğünü yalamaz. Ben nasıl olsa kızı alırım, sen kendini düşün, dedi bana. En iyisi, yine kızın gönlünü etmek. Kızın gönlü olursa onu da bırakmaz, beni de.
SIDIKA: Öyle söyledi mi açık açık, hem sen, hem o diye? Hem senden vazgeçmem, hem kızdan diye?
SULTAN: Söyledi.
SIDIKA: Vay zındık vay!
SULTAN: Gönlünü edicem kızın, vericem şoför Hasan'a.
SIDIKA: Körpe kızın koynuna girdi mi, yandı. Ondan sonra yüzüne bile bakmaz senin.
SULTAN: Ne körpe kızlar görmüş o.
SIDIKA: Kendine güvenme o kadar.
SULTAN: Kızı sevdiğinden değil.
SIDIKA: Ya neden?
SULTAN: Kadın olsun ona.
SIDIKA: Taze kızla başa çıkılmaz.
SULTAN: Denize düşen yılana sarılır. Bir bu koz kaldı elimde, oynıyacam elimdeki kozu.
SIDIKA: Karşındakinin kim olduğunu düşündün mü? Üvey de olsa, kardeşin alt tarafı.
SULTAN: İsterse anam olsun.
SIDIKA: Gözünü kan bürümüş senin.
SULTAN: Sanki kardeşimin kocasını ayartmışım gibi konuşuyorsun. Şoför Hasan benim erkeğim. Kim kimin elinden alıyor erkeğini! Ama bilerek, ama bilmeyerek... Benden gidecek ya, ben ona bakarım. Hem şoför Hasan Ayten'i alacak da dizinin dibinde mi oturacak! Kim bilir daha kimleri dizecek tesbihe! Ha ben, ha başkası. Neden çekileyim aradan!
SIDIKA: Benden söylemesi. Kız da istemiyor, görüyorsun.
SULTAN: Onun gönlünü etmek kolay.

SIDIKA: Hadi kızın gönlünü ettin diyelim, gözünün önünde gezip tozacaklar, gerdeğe girecekler, için götürecek mi? Dayanabilecek misin?

SULTAN (*inler.*): Nerden bulaştım bu çamura.

SIDIKA: Yaa! Gördün mü!

SULTAN (*ağlar gibi*): Nerden bulaştım, nerden! (*Kalkar.*)

SIDIKA (*Kalkar.*): Kabahat senin. Naza çekseydin kendini, hemen koynuna girivermeseydin herifin, bugün Ayten'e değil, sana kıyardı nikâhı.

SULTAN (*inilti halinde*): Nerden!.. Nerden!

(Ağır ağır gecekonduya girerler. Sultan dip kapıdan çıkar. Sıdıka kendi gözüne geçer. Sessizlik. Ayten geçitten girer, eşiğe oturur. Arkasından süklüm püklüm, yüzünü tutarak Ahmet girer, uzakça bir yerde durur.)

AYTEN: Hemen öyle demekle öyle yapmaya kalkmak mı lazım! Suratına çarpmasaydım bırakmayacaktın yakamı. Gidip şoför Hasan'dan öcümü alacağına, üstüme çullanmaya kalkıyorsun benim.

AHMET: Ne yani, kabahat mi ettik!

AYTEN: Zindan edicem bu mahalleyi ona demedin mi?

AHMET: Yine de edicem.

AYTEN: Ne zaman?

AHMET: Ha deyince olur mu?

AYTEN: Bu uğurda hapislere düşersem bana yar olucan mı demedin mi?

AHMET: Dedim.

AYTEN: Hani öyleyse?

AHMET: İlle de şipşak şoför Hasan'ı öldürmek mi lazım!

AYTEN: Doğru dürüst öfkelenmedin bile!

AHMET: Kim demiş!

AYTEN: Gazetelerdeki cinayetler nasıl oluyor! Bir hiç yüzünden adam öldürüyor millet. Senin kılın bile kıpırdamadı.

AHMET: Sen bana yar olmuyorsun ki!

AYTEN: Sen yalnız başka şey düşünüyorsun.

AHMET: Sen öyle de!

AYTEN: Yarın belki sürüye sürüye götürecek beni.

AHMET: Dağda mıyız!

AYTEN: Ya nerdeyiz!

AHMET: Bir muavinlik uydurup gidelim buralardan.

AYTEN: Şoför Hasan nereye gitsek bulur bizi.
AHMET: O kadar tutkun mu sana?
AYTEN: Görüyorsun işte.
AHMET: Tutkun olsa böyle mi olur!
AYTEN: Demek şoför Hasan bana tutkun değil!
AHMET: Değil ya! Bulmuş enayiyi kandırmaya çalışıyor.
AYTEN: Niye Sultan ablamı zorluyor? Niye pencereden giriyor? Niye yalvarıp yakarıyor?
AHMET: Yalvarıp yakarıyor mu?
AYTEN: Bir ayaklarıma kapanmadığı kaldı.
AHMET: Yutturma!
AYTEN: Korktum senden de onun için söylemedim demin.
AHMET: Tutkun olsa karısını boşar.
AYTEN: Boşayacak istesem.
AHMET: Hava alırsın.
AYTEN: Ben sana anlatmadım ki hepsini. Boşa desem bugün boşayacak karısını. Ben istemiyorum. Karısı hastalıklı. Ha var, ha yok. Sokağa mı atsın karısını!
AHMET: Tutkun olsa atar.
AYTEN: Aralarında bir şey yok ki karısıyla! Hem karısı ondan büyük.
AHMET: İkisi bir yaşta.
AYTEN: Üç yaş büyük.
AHMET: Ne biliyorsun?
AYTEN: Kendi söyledi. Anası gibiymiş.
AHMET: Deve! Yok büyük anası.
AYTEN: Kutu gibi bir ev tutacak bana istesem, helası, suyu, elektriği içinde. Bin iki yüz elli lira başlık verecek Sultan ablama. Memur karıları gibi donatacak beni istesem.
AHMET: Hani aradan çıktıydı, defterden silindiydi!
AYTEN: Sen sözünde durmuyorsun ki!..
AHMET: Kaçıp gidelim buralardan demedim mi!
AYTEN: Lafla peynir gemisi yürür mü!
AHMET: Ne yapalım istiyorsun? (*Ayten omuz silker.*) Dokunsaydı sana, anam avradım olsun, dinlemezdim, karnının ortası budur deyip gömerdim bıçağı.
AYTEN: Sen mi! Sarıldı bana diyorum da aldırış bile etmiyorsun.
AHMET: Sarılmaya boşver... Sen istemedikten sonra.
AYTEN: Ben sana verdiğim sözü bozuyorum.

AHMET: Kızdın bana da ondan öyle söylüyorsun.
AYTEN: O sarı çocuk kadar bile olamıyorsun, filmdeki.
AHMET: Şu beni ölçtüğü kimselere bak!
AYTEN: Bozuyorum sözümü işte.
AHMET (*Üzgün*): İyi ya!
(Sıdıka odaya girer.)
AYTEN: Varacağım şoför Hasan'a... O zaman aklın başına gelir.
(Ahmet üzgün, soldan çıkar.)
SIDIKA (*seslenir.*): Nerdesin kız Ayten? (*Ayten odaya girer.*) Kiminle konuşuyordun?
AYTEN: Ahmet abimle.
SIDIKA: Bulamadık şoför Hasan'ı.
AYTEN: Siz gidince şoför Hasan geldi buraya. Kestirip attım. Olmaz bu iş dedim yüzüne karşı.
SIDIKA (*seslenir.*): Sultan, bak neler olmuş biz gidince, şoför Hasan gelmiş buraya.
SULTAN (*girer.*): Bekleyememiş demek!
SIDIKA: Anla, sabredememiş birkaç gün.
AYTEN: Ahmet abim de geldi. Ona da anlattım hepsini.
SIDIKA: Ne diye karıştırıyorsun Ahmet'i bu işe.
AYTEN: Söylemediğini bırakmadı Ahmet abime. Ne sümüklülüğü kaldı ne ipsizliği.
SULTAN: İki erkeği birbirine mi düşürücen?
AYTEN: Ahmet abim kavga etmez merak etme!
SIDIKA: Erkek değil mi o!
AYTEN: Ahmet abim aldırmadı bile.
SULTAN: Neler söyledi şoför Hasan?
AYTEN: Sana söylediklerini bir bir bana da söyledi. Bin iki yüz elli lira başlık vericem, evin borcunu kapatırsınız, dedi. Ayrı bir ev tutucam sana, dedi... İstemedim ben.
SIDIKA: Başka?
AYTEN: Seviyorum seni, dedi. Duramıyacam sensiz, dedi.
SULTAN (*öfkeli*): Elin adamıyla ağız ağıza konuşmaya utanmadın mı?
AYTEN: Kızma Sultan abla! Ben ağzımı açıp da bir şey söylemedim. Hep yalvardım, git diye.
SULTAN: Bağıramadın mı?
AYTEN: Bağıracak oldum, ağzımı tıkadı.
SIDIKA: Kim bilir daha neler oldu da haberimiz yok.

AYTEN: İki gözüm kör olsun ki dokunmadı bile. Yoksa bir şey gelse başıma söylemez miyim!
SULTAN (*öfkeli*): Doktora muayeneye göndericem seni.
AYTEN (*tatlı*): Gönder istersen, Sultan abla. Anamdan doğduğum gibi değilsem o zaman.
SULTAN: Çok bilmiş, sen de!
SIDIKA: Kız ötesini anlatsana, ne duruyorsun!
AYTEN: Hem anlat diyorsunuz, hem de anlatınca kızıyorsunuz. Dokunaklı laflar söyledi. Ayten, güzel Ayten, dedi. Ölüyorum senin için, dedi.
SULTAN (*Ayten'in üstüne yürür.*): Yüzsüz, utanmaz!
AYTEN: Benim ne kabahatım var!
SIDIKA: Evlisin sen, beni napıcan, demedin mi?
AYTEN: Dedim.
SULTAN: Ağzından cımbızla mı alıcaz lafı! Anlatsana mendebur!
AYTEN: Kızıyorsun ama Sultan abla!
SULTAN (*öfkeli*): Karımı boşarım senin için, dedi mi?
AYTEN: Benim anam yaşında o, dedi. Sen iste yoksa, boş kâğıdını vereyim hemen eline, dedi.
SULTAN (*bitkin*): Görüyor musun şunu! (*İki eliyle başını tutar.*)
SIDIKA: Bu adam belediye nikâhı bile kıyar bu gidişle.
AYTEN: Kıyacak ben istesem.
SIDIKA: Belli bir şey.
AYTEN: Beni kandıramayınca, deste deste para çıkardı koynundan.
SIDIKA: Şoförlerin içinde onun gibi paralısı var mı!
SULTAN (*inler.*): Vay, vay, vay, vay!
AYTEN: İnsan gibi konuşsaydı benimle, beni para ile kandırmaya çalışmasaydı... En çok bu gücüme gitti. Sanki para âşıklısıyım ben.
SIDIKA: Paranın yüzü tatlıdır.
AYTEN: Çok gücüme gitti.
SIDIKA: Hıh!
AYTEN: Adam gibi davransaydı, şurama geldi, peki diyecektim az daha. Ama istemem dedim yüzüne karşı. Sürüye sürüye götürücem seni, dedi.
SULTAN: Sürümeye kalmaz. ayağınla gidersin sen, tıpış tıpış.
AYTEN: Karısım boşasa, belediye nikâhı kıysa...
SULTAN: Bir tarafıma inecek.
SIDIKA: Çeneni tut. Sultan ablanın halini görmüyor musun!

AYTEN: Sultan ablama ne oluyor?
SULTAN: Dayanamıycam!
AYTEN: Nesi var Sultan ablamın?
SULTAN: Ben şoför Hasan'la evlenecektim. Sözlümdü benim şoför Hasan.

ÜÇÜNCÜ PERDE

(Bir ay sonra. Dekor değişmez. Salıncaklı iskemle duvar dibine çekilmiştir. Sultan'la Sıdıka, perde açıldığı zaman içerdedirler. Sıdıka bir yer minderinde oturur. Sultan önce aralığa girer çıkar, sonra dikiş makinesinin başına geçer.)

SIDIKA: Gözümle görmeseydim dünyada inanmazdım.

SULTAN: Gördün demek!

SIDIKA: Bari bu sefer tek dur da alnının akıyla çık şu işin içinden.

SULTAN: Nikâh kıymadan parmağımın ucunu bile elletmem.

SIDIKA: Dayanabilirsen şayet!

SULTAN: Ağzım sütten yandı, üfleyerek yiyorum artık yoğurdu.

SIDIKA: Berber değil mi bu?

SULTAN: Berber sözüm ona. Bunca yıldır ayna karşısında çalışır, kaldırıp da gözlerini bir kerrecik olsun bakmamış suratına. Bıyığının bir yanı uzun, bir yanı kısaydı da ben söyledim. Bıyığımın o yanında saç kıran var, öyle güdük çıkar orası, dedi. Niçin öteki yanını o güdük yanına benzetmiyorsun, dedim. Sahi yahu, bu aklıma gelmemişti, dedi.

SIDIKA: Cin fikirli olacağına kendi halinde olsun daha iyi.

SULTAN: Erkek milleti mi, çek kuyruğunu!

SIDIKA: Yaşı biraz ufak göründü gözüme. Senden küçük mü ne!

SULTAN: Kırk iki yaşında, ama göstermiyor. Karısı ölmüş, bir kızı var kocada.

SIDIKA: Ötekine ne diyorsun peki? Şoför Hasan'a? Ha? Ben de bir şey sanırdım onu. Beyoğlu'nda, Nişantaşı'nda şoförlük etmiş. Gelecek, dövecek, seni saçlarından sürüyecek, kızı kolundan çekip götürecek... Bir ay geçti aradan, ne gelen var, ne giden! Semtimize bile uğramadı bir daha. Kuru sıkıymış meğerse! Oldu, oldu; olmadı, hadi Allahısmarladık.

SULTAN: Onun derdi başkaydı. İkimizi de kullanmak istedi o. Erkekti ama, neme gerek! Kılkuyruk değil. (*İçini çeker.*) Başkaydı şoför Hasan.

SIDIKA: Neydi o ağlamalar, sızlamalar, kızın üstüne yürümeler! Unutulup gitti sonunda.

SULTAN: Kim demiş!

SIDIKA: Seviyor musun yoksa hâlâ?

SULTAN: Unutulur mu?

SIDIKA: Beni kötü kötü söyletme! Unutulmazsa bu yenisi ne oluyor?

SULTAN: Başıma bir erkek lazım benim de. Evlenicem bununla.

SIDIKA: İstemeyerek mi?

SULTAN: Yooo! Bir erkek işte.

SIDIKA: Anlayamıyorum bir türlü.

SULTAN: Anlayacaksın da ne olacak!

SIDIKA: Bana sorarsan idare etmesini bilemediniz şoför Hasan'ı. İdare etmesini bilseydiniz, şimdi böyle arpacı kumrusu gibi düşünmezdik. İcradan gelen kâğıdın dört günü kaldı. Ya para, ya ev. Gönlünü edebilseydin, gönlünü etmeye çalışsaydın kızın, almıştık bin iki yüz elli lirayı, kapatmıştık evin borcunu. İdare lazımdı, idare.

SULTAN: Bakkal dükkânı mı bu, işleteceksin!

SIDIKA: O seni işleteceğine, sen onu işlet!

SULTAN: Para filan vermezdi o adama.

SIDIKA: Parayı almadan kızı vermezdik ki!..

SULTAN: Kız da istemedi ne yapalım!

SIDIKA: Sen gerçekten isteseydin, kız nasıl olsa yola gelirdi... Ondan iyisini mi bulacak!.. Bir daha görünmeyişine ne diyorsun peki!

SULTAN: Ne bileyim yahu? Kadın mı yok ona! (*Dikiş makinesinin başına geçer. Hızla makine çeker.*)

SIDIKA (*makine sesini bastırmak için bağırır.*): Hamdi efendi de on para etmezmiş.

SULTAN (*bağırır.*): Para almasını biliyor sade.

SIDIKA (*aynı oyun*): Dava vekili böyle mi olur!
SULTAN (*aynı oyun*): Hesna'nın oğlan kardeşinin yaşını bile büyüttürememiş. (*Makineyi bırakır, normal sesiyle*) İki yalancı şahit bulup götürmüşler mahkemeye. Yargıç bakmamış davalarına. Kime yazdırdınız bu dilekçeyi, diye bağırmış. Hesna'lar bakmışlar ki olacak gibi değil, mektepli bir avukata gitmişler.
SIDIKA: Biz de ona gidelim. Belki çaremize bakar.
SULTAN (*makine çeker, bağırarak*): Parası da ona göre ama. Elli lira istemiş Hesna'lardan.
SIDIKA (*aynı oyun*): Peşin peşin mi?
SULTAN: Peşin. Çocuğun yaşı büyürse bir elli lira daha verecekler-miş. (*Makineyi bırakır.*)
SIDIKA: Para dolabı desene.
SULTAN: Bize bir akıl versin, yeter.
SIDIKA: Bir akıl elli lira.
SULTAN: Para olsa canım kurban.
SIDIKA: Önümüz kış. Eksik gedik, tümen tümen.
SULTAN: Arif çıksa da şu damı aktarsa bari yağmurlar bastırmadan!
SIDIKA: Tam buldun adamını!
SULTAN: Duvarlar tahtakurusu kanından görünmüyor. Bir de badana lazım.
SIDIKA: Yürümemiz bitti de sekmemiz kaldı. Badana eksik olu-versin.
SULTAN: Bu yıl çok soğuk geçecekmiş kış. Radyolar söylemiş tekmil. (*Makine çeker.*) Hani denizden buzlar indiydi bir yıl, tıpkı onun gibi.
SIDIKA: Allah da ne yapacağını şaşırdı. Bunadı mı ne!
SULTAN: Hamdi efendi bizim bu ev işinin altından kalkamaz. Biz en iyisi o avukata gidelim.
SIDIKA: Kaçırır mısın şoför Hasan'ı elinden, al bakalım! Erkek diye nerdeyse kuduracaktınız. Madem kızı istiyor, ver, kapat evin borcunu, sonra da sıyrıl tereyağından kıl çeker gibi, olsun bitsin!
SULTAN: Canımı sıkma Sıdıka!
SIDIKA: Sen bu elindekini de kaçırırsın bu gidişle.
SULTAN: Bu sefer parmağımın ucunu bile elletmem.
SIDIKA: Sende bu akıl varken.
SULTAN: Göreceksin.
SIDIKA: Fukara kısmı daha mı bir düşkün oluyor bu işe ne! Ayağına giyecek donu yok, bir düzine çocuk!

SULTAN: Bu iş de olmasa deliye döner insan!
SIDIKA: Sonu çapanoğlu çıkmasa...
SULTAN: Çıkanı var, çıkmayanı var. İnsan helal süt emmişe düşmeli.
SIDIKA: Öylesini buralarda mumla arasan bulamazsın.
SULTAN: Bak benim berbere, kuzu mübarek!
SIDIKA: Dur bakalım, bekle biraz, onun da anlaşılır nenin nesi, kimin fesi olduğu.
SULTAN (*makine çeker.*): Gidelim mi hemen avukata?
SIDIKA (*bağırır.*): Bugün bulamayız ki... Bayram bugün. Her taraf kapalı.
SULTAN (*bağırır.*): Evindedir o.
SIDIKA (*aynı oyun*): Evini biliyor musun?
SULTAN (*makineyi bırakır.*): Sen de biliyorsun, çeşmenin üstündeki yeşil ev.
SIDIKA: Çeşme dedin de aklıma geldi. Evin içinde bir damla su yok. Ayten'e söylelim de iki kova getiriversin.
SULTAN: Sabahtan söyleyecektin. İncecik akıyor sular. Sabahın köründe kuyruk oluyor millet.
SIDIKA: Tenekelerden birinin dibi delik. Çeşmeden eve gelinceye kadar yarısı boşalıyor. Lehimletmeli.
SULTAN: Tencere kalay istiyor. Bakın çıkmış, şebek götü gibi.
SIDIKA: Asıl kötüsü bir yeldirme lazım bana bu sene. Elek gibi olmuş üstümdeki. O tirili bu yıl da giyersem döşenirim yatağa. Belimin ağrısını bugünlerde hiç beğenmiyorum zati.
SULTAN: Su alıyor Ahmet'in potinleri... Hangi birine yetişicem, ben de şaşırdım. Bunca sıkıntının arasında, bari şu ev derdi olmasaydı...
SIDIKA: Hadi git de o avukatla konuş.
SULTAN (*kalkar.*): Sen gelmiyor musun?
SIDIKA: Ben gelicem de ne olacak! Anlamam bile söylenen lafları. Hem benim işim var.
SULTAN: Bende on liradan başka para yok.
SIDIKA: Bende o da yok.
SULTAN: Avukat hemen çık paraları diyecek değil ya!
SIDIKA: Ama ne! Git konuş! Evi kurtarmanın bakalım çaresi var mı!
SULTAN: Ben oradan berbere kadar uzanırım.
SIDIKA: Adamın üstüne düşme!
SULTAN: Yok canım!

(Sultan dip kapıdan çıkar. Sıdıka sağ elini beline basıtır.)

SIDIKA: İyice ağrıyor yine.

(Az önce bahçeye giren Ayten odaya girer.)

SIDIKA (*belini tutar.*): Hiç belli olmuyor. Sızım sızım sızlıyor işte. Yorgan kayıyor üstümden geceleri. Üşüyorum besbelli.

AYTEN: Sultan ablam evin borcu için mi gitti?

SIDIKA: Avukata gitti.

AYTEN (*bir sessizlikten sonra*): Bir şey sorucam sana Sıdaka abla. (*Durur.*) Sultan ablam şoför Hasan'la evlenecek mi?

SIDIKA: Nerden çıkarıyorsun?

AYTEN: Hiç!

SIDIKA: Söyle, kız!

AYTEN: Bir aydır görünmedi de...

SIDIKA: Görünmediyse!..

AYTEN: Evlenecekler de onun için mi?..

SIDIKA: Yok canım!

AYTEN: Belki de sen bilmiyorsun... Gelirdi bir haberi yoksa.

SIDIKA: Hovardanın biri o. Nerde sabah, orda akşam. O zaman istedi seni, sen istemeyince o da vazgeçti... Ne o, pişman mısın yoksa?

AYTEN: Pişmanlık değil. Ama ne bileyim, Sultan ablamın kısmetini elinden aldım gibi geliyor da içimin yağı eriyor.

SIDIKA: Geçti gitti.

AYTEN: Sultan ablam çok kızdı bana o zaman, ama boş yere. Ben baştan çıkaracak hiçbir şey yapmadım, o benim üstüme düştü. Hem ablamın sözlüsü ol, hem beni iste. Anlaşılır iş değil.

SIDIKA: Oluyor böyle şeyler.

AYTEN: Daha da kötü söylüyor mahalleli. Güya dostuymuş şoför Hasan Sultan ablamın.

SIDIKA: Ağız torba değil ki büzesin. Söylerler istediklerini.

AYTEN: Yoksa buluşuyorlar mı gizli gizli?

SIDIKA: Şu söylediği lafa bak!

AYTEN: Ne biliriz!

SIDIKA: Öyle şey olur mu!

AYTEN: Niye öyleyse kayıplara karıştı? Çok yakında haberimi alıcan, demişti bana. Korkudan uyuyamadım kaç geceler. Üç el silah atacak, pencereden girecek, sürüye sürüye götürecek gibime geliyordu. Aradan bir ay geçti. Ne oldu? Hiç!

SIDIKA: Gözünü korkutmak için söylemiş senin.

AYTEN: Öyle bile olsa bir daha gözükmez miydi? Bana öyle geliyor ki yine Sultan ablamla o.
SIDIKA: Sultan ablanla değil. O kadar söylerim sana.
AYTEN: Sultan ablamla olmasa...
SIDIKA: Bitti o iş. Sultan ablanın başka kısmeti bile çıktı.
AYTEN (*sevinir.*): İplerden indim. Evlenecek demek Sultan ablam!.. Kiminle?
SIDIKA: Gizli. Kimsenin haberi yok. Kendi halinde iyi bir adam.
AYTEN: Ne olur bana da söylesen!
SIDIKA: Olmaz, söyleyemem.
AYTEN: Halbuki bana şoför Hasan'ı seviyor gibi gelmişti.
SIDIKA: Sevgi de neymiş!
AYTEN: Az mı göz yaşı döktü, az mı üzüldü!
SIDIKA: Bir ay geçti aradan, bu yenisiyle evlenmeye razı oldu. Sevseydi başka erkeği gözü görür müydü?
AYTEN: İnsan bu işe başladı mı erkeksiz duramazmış.
SIDIKA: Abuk sabuk konuşma!
AYTEN: Yoksa bir iş mi geldi başına?
SIDIKA: Kimin?
AYTEN: Şoför Hasan'ın. Görünmeyişine akıl erdiremiyorum da... Madem Sultan ablamla değil, neden bir haberi çıkmadı?
SIDIKA: Başka bir kadın bulmuştur. Kadın mı yok ona!
AYTEN: Başka birini bulmuştur. (*Öfkeli.*) Öyle bir kızıyorum ki şu adama, elime verseler bir kaşık suda boğarım. Didik didik diderim etlerini.
SIDIKA: Sana ne elin herifinden?
AYTEN: Çocuk oyuncağı mı insan?
SIDIKA: Benim böyle saçma şeylerle uğraşacak vaktim yok. İşim var benim. Gidiyorum ben.

(Sıdıka yeldirmesini alır, dip kapıdan çıkar. Ayten bahçeye çıkar. Eşiğe oturur, elini yüzüne dayar. Hınçlı olduğu bellidir. Sağdan Ahmet girer.)

AHMET: Şoför Hasan'ı mı düşünüyorsun yine?
AYTEN: Canı cehenneme!
AHMET: Hani tutkundu, sensiz duramazdı! Hani varmazsan sürüye sürüye götürürdü! Asardı, keserdi, sinek gibi ezerdi, ne oldu! Bir ay geçti, ne arayan var ne soran!
AYTEN: Daha geçen gün haber yolladı, vazgeçsin o sümüklüden, karımı şimdi boşarım diye.

AHMET: Sümüklü ben?
AYTEN: Sümüklü sen.
AHMET: Ben?
AYTEN: Sümüklü olmasan gider de iki tokat atardın. Nerde sende o yürek! Leşini serer senin şoför Hasan. Hastanelik eder seni. Üç aylık rapor alırsın da dördüncü ay da ayağa kalkamazsın. Kaburgalarını kırar senin şoför Hasan. Otuz iki dişini olduğu gibi alır ağzından.
AHMET: Benim?
AYTEN: Senin... Daha geçen gün haber yolladı, söyleyin o sümüklüye Ayten'in yolundan çekilsin diye. Çekilmezse sinek gibi ezicem o ipsizi diye.
AHMET: Ben adamı paçavra yırtar gibi cart diye yırtarım ben. Ben adamı olduğuna pişman ederim sonra. Ne yaptımdı o gün Yusuf'a, sinemada ayağım dayayınca iskemleye?
AYTEN: Bulmuşun kız gibi çocuğu... O da kuru sıkı. Araya gireceklerini biliyordun da ondan. Besbelliydi ayıracakları. İki kişi koluna girip de geri çektiler miydi kabarıyordun. Bıraksalar duman edeceksin sanki ortalığı. Çocuk bir kurtuluyor, yanına geliyordu, tıs.
AHMET: Onun için perşembe pazarına döndü suratı.
AYTEN: Sen git de sıkıysa şoför Hasan'ın suratını perşembe pazarına çevir.
AHMET: Boşuna çene yoruyorsun. Şoför Hasan boş verdiği için sana kabına sığamıyorsun, dalıma basıyorsun. Öğündün çünkü bir kere. Şoför Hasan tutkun bana diye yutturmaya kalktın bize. Ama baktın ki ne arayan ne soran, aldın fitili.
AYTEN: Şoför Hasan mı beni arayıp sormuyor!
AHMET: İkide bir, sümüklü, ipsiz deyişinden belli. Kül yutmam ben.
AYTEN: İyi.
AHMET: Eve pencereden girdiği, seni annemden istediği de yalan.
AYTEN: Aptal! İnanmazsan git de Sultan ablama sor.
AHMET: Bir ay geçti aradan. Yalan olmasa bir haberi gelmez miydi?
AYTEN: İyi.
AHMET: Hem şoför Hasan'ın karısı var. Ne yapsın seni! Üstelik piliç gibi dostu var.
AYTEN: Adalet'i mi söylüyorsun.
AHMET: Adalet'i söylüyorum.
AYTEN: Oğlum, eski hikâye o. Şoför Hasan beni istedikten sonra

hiçbir kızla konuşmadı. Ben onu istemedim, o da başka. O beni sevdi, ben onu sevmedim.

AHMET: Hani görünce safran kabarıyordu, dilin damağına yapışıyordu? Martaval mıydı onlar?

AYTEN: Kim bilir!

AHMET: O fotoğraf ne peki?

AYTEN: Dün aramadığım yer kalmadı. Sen çaldın demek!

AHMET: Sen onu bunu bırak da cevap ver bana.

AYTEN: O yalnız şoför Hasan'ın fotoğrafı değil ki! Bir sürü adam var içinde. Hesna'nın sözlüsü Murat da var.

AHMET: Sende ne geziyor peki?

AYTEN: Hesna gösterdiydi bana. Bizde unutmuş. Götürüp verecektim.

AHMET (*alaylı*): Boş veriyorsun demek şoför Hasan'a!

AYTEN: Boş veriyorum ya! Herkesin erkeği o. Ta ne zamandan beri biliyorum ben. Kimseye yar olmaz o. Onun istediği gönül eğlendirmek. Ben bakar mıyım öyle erkeğe? Ölsem, yataklara serilsem yine bakmam. Sultan ablam da, Sıdıka ablam da gördüler işte. Nikâh kıyıcam dedi. Bin iki yüz elli lira başlık vericem, dedi. Kutu gibi ayrı bir ev tutucam, dedi. Yine de razı olmadım. İstedim mi? Razı oldum mu?

AHMET: İçinde değilim ki bileyim.

AYTEN: Neyi bileceksin?

AHMET: Yüreğinden geçeni.

AYTEN: Onu yalnız ben bilirim. İstemedim ya, sen ona bak.

AHMET: Şoför Hasan'a tutkun değildin de bana niye boş verdin öyleyse?

AYTEN (*omuz silker.*): İşte!

AHMET: Laf seninkiler. Bir kalem geç hepsini. Asıl sen abayı yaktın şoför Hasan'a.

AYTEN: Yaktım, iyi, ben yaktım abayı. Dahası var mı?

AHMET: Ha şöyle, yola gel!

AYTEN (*heyecanlı*): Bir yıldır seviyorum şoför Hasan'ı. Hem de deli gibi. Filmlerdeki gibi. Şoför Hasan gibi erkek var mı? İçim eriyor yüzüne baktığım zaman. Öyle bir göz var onda. Ciğerini söker alır insanın içinden. Bir yıl önce düştü peşime. Bak şimdiye kadar kimseye anlatmadım. Evlenicem seninle, dedi. Karısı olduğunu da sakladı. Ne bilirsin? Bir gün yolda gidiyordum, baktım elli dokuz model bir şavrole, zınk diye durdu yanımda. Direksiyonda bu.

Kapıyı açtı, hiç sesini çıkarmadan. Keşke bir laf söyleseydi! Binmezdim belki! Aldı Eyüp sırtlarına götürdü beni. Kimin bu araba? dedim, Benim, dedi. Nikâhla alıcam seni, dedi. Ayrı bir ev tutucam sana, dedi, elektriği, suyu, helası içinde. Ne bilirsin ökse olduğunu bütün bu lafların! Yan yana oturuyoruz ya, kolunu uzattı arkamdan, omuzumu tutmak istedi usulca. Tutup da kendine çekecek beni. Yavaş gel, dedim, ittim elini. Sen bilirsin, dedi. Kendine güveniyor çünkü adam. Yüz bulmuş çünkü. Hemen serilecem sandı ayaklarının ucuna. Yağma mı var! Döndük geldik. İki gün sonra çıktı foyası. Adalet'le kol kola sinemaya gittiğini söylediler. Haftasına dudak dudağa yakaladım ikisini aynı yerde. Anladım ki kadın olsun da ona, ne olursa olsun. Kör, topal, güzel, çirkin, umurunda değil. Kadın, dini imam kadın.

AHMET: Anneme söyliyecem tekmil bu yaptıklarını. Bilsin ne mal olduğunu.

AYTEN: Bu kalleşliği yap da büsbütün gözümden düş!

AHMET: Ben de sağlam ayakkabı sanırdım seni.

AYTEN: Arabaya bindim de Eyüp sırtlarına gittim diye mi? Kendimi elletmedim, külletmedim, alnımın akıyla döndüm diye mi?

AHMET: Hadi hadi!

AYTEN: Sonradan çok düştü peşime. Haber üstüne haber yolladı. Tınmadım. Biliyorsun çünkü ne istediğini onun. Ama işin doğrusu, ölüyorum şoför Hasan için. Resmi koynumda dururdu. Ağlardım geceleri. O gönül eğlendirmek istedi benimle. Dizlerimin bağı çözülecek gibi olurdu da, boş veriyormuşum gibi başımı çevirirdim.

AHMET: Madem öyle, niye varmadın annemden seni isteyince?

AYTEN: Baktı ki öylelikle olmuyor, böylelikle ele geçirmek istedi beni. Metres tutmak istedi. Bir gün, iki gün, beş gün, vuracak tekmeyi. Yağma mı var! Bin iki yüz elli liraya satın alacak beni aklı sıra.

AHMET: Bana numara yapmasaydın öyleyse!

AYTEN: Kanımın kaynadığı biri varsa o da sensin bu evde. İyi çocuksun sen. Artist gibisin. Unutmak istedim o hergeleyi. (*Ağlamaklı.*) Olmadı, bir türlü olmadı.

AHMET: Bir de git de öcümüzü al, diyorsun. Adam suratıma bakar da, arkadaş, ne alışverişim var benim seninle, ben senin hangi tavuğuna kış dedim, derse, ne derim ben!

AYTEN: Sözlüme göz koydun, dersin.

AHMET: Sen sözü bozdun. Benim sözlüm değilsin ki!
AYTEN (*bağırır.*): Anamı baştan çıkardığı yetmiyor mu!
AHMET (*öfkeli*): Ağzından çıkan lafı kulağın işitsin! Kimmiş anamı baştan çıkaran?
AYTEN: Kim olacak, şoför Hasan!
AHMET (*birdenbire yatışır, alaylı*): Atıyorsun! Öfkelendirmek istiyorsun beni. İlle gidip maraza çıkarmamı istiyorsun şoför Hasan'la. Boş verdi çünkü sana.
AYTEN: Bilmeyen bir sen varsın, aptal! Bütün mahalleli biliyor anamı baştan çıkardığını.
AHMET (*Ayten'i bileğinden yakalar*): Yalan söylüyorsan senin karnım deşerim şoför Hasan'ın yerine.
AYTEN: Bırak bileğimi.
AHMET (*Ayten'in bileğini silkerek bırakır*): Yalan!
AYTEN: Niye dövdü yok yere beni anan? İp gibi yaş akıyordu gözlerinden. Çünkü anana boş verip beni almak istiyordu şoför Hasan. Hem şoför Hasan'ın pencereden girdiği gece Sultan ablam kendi ağzıyla söyledi.
AHMET: Sahi mi kız?
AYTEN: Buz gibi sahi hem de.
AHMET (*elleriyle yüzünü kapatır.*): Vay, vay, vay! Ne edicem ben şimdi! Nasıl çıkıcam insan içine! Sümüklüydük, ipsizdik, şimdi de orospu çocuğu olduk.
AYTEN (*ileri vardığı için üzgün, ama üst perdeden*): O kadar uzun boylu değil.
AHMET: Ne yapıcam ben şimdi!
AYTEN (*daha yumuşak*): Sultan ablam öfkesinden öyle söyledi belki. Belki hiçbir şey geçmemiştir aralarında. Herkes herkese göz kor, bunda ne var!.
AHMET: Acıyorsun bana değil mi?
AYTEN: Senin suçun ne bu işte!
AHMET: Lafı çevirme! Acıyorsun bana. Ama bu sefer bırakmıyacam bunu onun yanına. Pişman edicem onu dünyaya geldiğine. (*Geçite yönelir.*) Göreceksin bak!
AYTEN: Nereye gidiyorsun?
AHMET: Beni göndermek istediğin yere. Bulucam şoför Hasan'ı. Hesaplaşıcam. (*Durgun.*) Öldürücem o hergeleyi. (*Geçitten çıkar.*)
AYTEN: Ahmet, Ahmet abi! Ben öyle demedim ki...

(Ayten önce Ahmet'in arkasından gitmek ister, sonra vazgeçer. Kuş öter. Sağdan şoför Hasan girer. Ayten farkına varmaz. Şoför Hasan'ın tutumunda genel bir değişiklik göze çarpar.)

HASAN (*hafif*): Ayten!

AYTEN (*heyecanlı ve şaşkın*): Sen misin! Niçin geldin buraya?

HASAN: Arayı düzeltmeye geldim seninle.

AYTEN (*her zamanki tutumunu takınır.*): Arayı başkalarıyla düzeltiğin yetmiyor mu?

HASAN: Şimdi de bu mu çıktı başımıza?

AYTEN: Yalan mı?

HASAN: Ben burada değildim bir kere, Gönen'deydim. Çoluğu çocuğu götürdüm. Orada kalacaklar. İstersen boşıyacam karımı.

AYTEN (*arkasını döner.*): Bana ne!

HASAN (*sokulunca Ayten döner.*): Hani arabada, denize karşı ne söz verdimse bir bir tutucam hepsini.

AYTEN: Beni kafesleyemezsin.

HASAN: Bir ay düşündüm geceli gündüzlü. İki odalı bir ev tutucam sana. Karıyı boşıyacam istersen. Karı dünden razı. Yeter ki nafakasını ver onun. Hastalıklı, sakat zaten. Onda bana karılık edecek kadınlık yok. Ama istemezsen durur. Gönen'de oturur. Uğramaz buralara.

AYTEN: Laf bunlar, ağız bunlar!

HASAN: Yüzüme bakarsan laf olmadığını anlarsın. Sen şoför Hasan'ın aşağıdan aldığım duydun mu hiç! Senin gibi bir karı lazım bana. Uslanıcam artık. Emsallerim tekmil araba sahibi, para sahibi oldu. Biz bugün burda, yarın şurda! Hovardalıkta yedik bitirdik kazancımızı. Sen ne istersen yapıcam. Yeter ki iste!

AYTEN: Niye görünmedin bugüne kadar? Aklın nerdeydi? Niye bir haberin çıkmadı?

HASAN: Ne diyorum sana, Gönen'deydim ben. Düşündüm geceli gündüzlü. Boşa koydum olmadı, doluya koydum olmadı. Benim sürdüğüm hayat, hayat değil. Oğlum Hasan, durulmanın zamanı, dedim kendi kendime. Akranlarım adam oldu. Sümüklü bildiğim, ipsiz bildiğim, on para etmez adamlar bir baltaya sap oldu. Ben hâlâ şunun bunun yanında aylıkçı. İnsan gibi yaşasaydım, beni çekip çevirecek bir karıya bağlansaydım, o daldan o dala konmasaydım, benim de bugün bir arabam olurdu hiç olmazsa.

AYTEN: Kaç kere söyledim sana.

HASAN: Bir ay çekiştim seninle Gönen'de. Kafada hep, akılda,

anlıyor musun? Ulan, dedim bir gün kendi kendime, çatlak mısın sen! Ayten İstanbul'da, sen Gönen'de. Telgraf çeksen iki günde gider. Yanındaymış gibi konuşuyorsun Ayten'le. Korktum, kontak olmaktan korktum. Bir şey söylesem, bir iş yapsam, dikiliyorsun karşıma. Ya bozuyorsun yaptığım işi, ya olmadık bir şey söylüyorsun. Kafada hep, akılda. Yahu, dedim, Hasan, senin başına böylesi gelmemişti. Ya delisin, ya da âşıksın sen. Nasıl şey bu! Baktım ki olmuyor, kalktım geldim buraya, arayı düzeltmeye seninle. Ama yok dersen, olmaz dersen, kıstırırım iki bacağımın arasına kuyruğumu, çeker giderim. Ne gelir başka elden!

AYTEN: Sana güvenebilsem!

HASAN: Bir dene göreceksin. Nikâha kadar elimi bile sürmem sana. Bir ev tutarız Üsküdar'da. Buralarda oturulmaz.

AYTEN: Oturulmaz.

HASAN: Gönen bile burdan iyi. Çeker gideriz Üsküdar'a. Boğaz'a işliyecem bundan sonra. Boğaz'ın indi bindisi her yerden bol.

AYTEN: Dolmuşta mı çahşıcan?

HASAN: Dolmuşta çalışıcam. elli dokuz mu olur, elli sekiz mi olur, bir de şavrole uydurucam altıma. Üç, beş, öderiz nasıl olsa.

AYTEN: Ben de fabrikadan çıkarım, bir işe girerim oralarda. Sana getiririm bütün harçlığımı. Ama istersen. İstemezsen, illaki evde otur, evinin hanımı ol, dersen, o başka. Gül gibi tutarım evi. İsterse bir göz olsun, yeter ki suyu, elektriği, helası olsun içinde. Demir karyola, masa, masanın üstünde iki yaldızlı bardak. Biri senin, biri benim. Ayrı tabak, ayrı takım her yemekte.

HASAN: Bu benim sürdüğüm hayat değil. Uslanıcam bundan sonra.

AYTEN: Seninle hesaplaşıcam daha önce.

HASAN: İş ona kalsın.

AYTEN: Sultan ablamı ne çabuk unuttun!

HASAN: Demek biliyorsun.

AYTEN: Bilmeyen var mı!

HASAN: Benim suçum büyük.

AYTEN: Ya Adalet? Ya ötekiler?

HASAN: Hepsini çoktan sildim defterden.

AYTEN: Sildim demekle olurmu!

HASAN: Ben sana dosdoğru, açık açık söyledim. Ötesini sen bilirsin. Bir ay düşündüm geceli gündüzlü. Aklımı kaçırıyordum az daha. Bir yuva kuralım kendimize. Akranlarım tekmil araba sahibi, para sahibi oldu. Benim başım kel mi! Ne biliyorum yarın ne olacağını!

Bir araba uydurucam kendime. Üç beş öderim nasıl olsa. Paydos hovardalığa bundan sonra. Sana gelince, (*Durur.*) Öfkeden söyledin o zaman öyle, değil mi? Senin dengin mi Ahmet!

AYTEN (*Ahmet'in adını duyunca hafif bir çığlık atar.*): Seni görünce unutuverdim Ahmet abimi. Ahmet abim Sultan ablamla kırdığın cevizleri öğrendi tekmil. Sahiden gitti bu sefer.

HASAN: Nereye gitti?

AYTEN: Hesaplaşacak seninle. Öldürecek seni.

HASAN: Bu hesap da böylece temizlenir, fena mı!

AYTEN: Görüyor musun başımıza gelenleri! İşler düzelecekken sarpa saracak yine. İpsizdik, sümüklüydük, şimdi de orospu çocuğu olduk, diyor da başka bir şey demiyor Ahmet abim. Gitti. (*Ağlamaklı.*) Gitti, diyorum sana. Sahiden gitti bu sefer. Seni arıyordur şimdi fellek fellek.

HASAN: Ne biliyor burada olduğumu!

AYTEN: Gönen'e gittiğini bilmiyor ki! (*Çok üzüntülü.*) Ne yapıcaz şimdi! Benim yüzümden oldu, hep benim yüzümden. Kışkırttım onu. Gitsin, öldürsün istedim seni. Ama şimdi öyle mi ya! İşler düzeldi. Söyle bana, ne yapıcaz şimdi?

HASAN: Madem sen öyle istedin...

AYTEN: O zaman istedim. Şimdi ister miyim hiç! Şimdi bir hal gelse başına, öldürürüm kendimi.

HASAN: Hesaplaşınız Ahmet'le olur biter.

AYTEN: Çok korkuyorum, çok.

HASAN: Boş ver!

AYTEN: Bu sefer iyice kararlı.

HASAN: Görürüz bakalım.

AYTEN (*heyecanlı*): Hemen gidecek misin şimdi?

HASAN: Hele bir yarım saat sabret, bulur konuşurum ben onunla.

AYTEN: Yalvarırım, barî aşağıdan al! N'olursun!

HASAN (*soldan çıkarken*): Aşağıdan alırsak sonra büsbütün dalımıza biner.

(Ayten iki eliyle yüzünü kapatır, ağlar.)

SIDIKA (*sağdan söylenerek girer.*): Sağa dön para, sola dön para!

AYTEN: Sıdıka abla, Sıdıka abla, sorma başımıza gelenleri! Ahmet abim gitti, sahiden gitti bu sefer!

SIDIKA: Dur, üstüme varma!.. Nereye gitti kız?

AYTEN: Öldürmeye gitti şoför Hasan'ı. (*Ağlar.*) Benim yüzümden oldu Sıdıka abla. benim yüzümden hep.

SIDIKA: Nerden çıkardın şoför Hasan'ı öldürmeye gittiğini?
AYTEN: Haber alınış, durur mu artık!
SIDIKA: Şoför Hasan'la Sultan'ın sözlü olduğunu mu?
AYTEN: Şoför Hasan'ın Sultan ablamın dostu olduğunu.
SIDIKA: Sus kız! O ne biçim söz! Sen mi ağzından kaçırdın yoksa?
AYTEN: Ben ağzımdan kaçırır mıyım hiç! Duymuş nerden duymuşsa! Mahallede bilmeyen var mı! Buraya geldiği zaman ateş püskürüyordu. Doğruca gitti şoför Hasan'ı öldürmeye.
SIDIKA: Hiç ummam Ahmet'ten. Adam öldürecek çocuk değil o.
AYTEN: Ben de ummazdım ya, oldu işte... O gitti, arkasından şoför Hasan gelmez mi!
SIDIKA: Ne diyorsun!
AYTEN: İşler bildiğin gibi değil Sıdıka abla. Şoför Hasan uslanmış, akıllanmış, bütün eski hesapları kapatmış. Boşa komuş, olmamış, doluya komuş, olmamış, sonunda arayı düzeltmeye gelmiş benimle. Karısını boşayacak da düpedüz nikâh kıyacak bana. Sen bilirsin, diyor. Olmaz dersen, kıstırırım iki bacağımın arasına kuyruğumu, çeker giderim, diyor.
SIDIKA: Bak hele! Sen ne diyorsun bu işe?
AYTEN: Ben ne diyicem, hiç! Benden önce siz varsınız.
SIDIKA: Varmaya niyetlisin bu sefer. Aman ha, ayağını denk al! Bizim haberimiz olmadan, kendi bildiğine işler çevirmeye kalkarsan, hem sen hava alırsın, hem biz. Ağırlığınca altın ediyor şimdi kızlar. Sultan ablan, evin borcunu nasıl kapatıcaz diye dövünüp duruyordu. Dört günü kaldı icradan gelen kâğıdın. Ya para, ya ev. Şoför Hasan bin iki yüz elli lira başlık vermekten caymamış ya?
AYTEN: Orasını siz konuşursunuz artık.
SIDIKA: Pırlanta gibi kız başlıksız kocaya gider mi!
AYTEN: Ben asıl başka şey sorucam, Sıdıka abla. Sultan ablam ne der bu işe?
SIDIKA: Eski çamlar bardak oldu. Şimdi o gelecek paraya bakar.
(Sultan arka kapıdan gecekonduya girmiştir. Soyunur. Bahçedekiler Sultan'ın geldiğini farketmezler.)
AYTEN (*ağlamaklı*): Tam işler düzelecekken sarpa saracak yine!
SIDIKA: Ahmet'in öğrenmesi kötü olmuş.
AYTEN: Nasıl da öfkeliydi, anlatamam. Bir bela çıkaracak yüzde yüz. İpsizdik, sümüklüydük, şimdi de orospu çocuğu olduk, diye ağlıyor. Kapıştıklarında bir ayıran olsa bari! Ama tabancayla

vurmaya kalkarsa kapışmazlar ki! İkisi de çeker tabancaları, kim önce davranırsa.

SIDIKA: Ayağında donu yok, tabanca ne gezer Ahmet'te!

AYTEN: İş ona kalsın, alır birinden.

SIDIKA: Tabanca kullanmak kim, Ahmet kim!

AYTEN: Bıçakla olursa büsbütün kötü ya!

SIDIKA: Kız içimi kaldırma, geyirtim tutar şimdi! Bıçak kullanmasını ne bilir Ahmet.

AYTEN: Öyle söyleme Sıdıka abla! İş işten geçmeden bir çaresine bakalım. Hacı dayıların Nuri'ye gidelim. Onun ikisini de sözü geçer. Aralarına girer, yatıştırır.

SIDIKA: Ben Hacı dayılara kadar uzanayım bari!

AYTEN: Ben de geleyim.

SIDIKA: Sen otur oturduğun yerde! Büsbütün karıştırma ortalığı! Belim de öyle ağrıyor ki... Sorma!

(Sıdıka belini tutarak sağdan çıkar. Ayten gecekonduya girer.)

AYTEN: Aa, sen içerde miydin Sultan abla!

SULTAN: Sıdıka nerde?

AYTEN: Hacı dayıların Nuri'ye gitti. Bir bilsen Sultan abla olanları!

SULTAN: Hepsini anlattılar, biliyorum.

AYTEN: Kim anlattı?

SULTAN: Mahallenin dilinde. Şoför Hasan'ın geldiğini de, Ahmet'in çıngar çıkaracağım da söylediler.

AYTEN: Korkmuyor musun Sultan abla?

SULTAN: İşler olacağına varır.

AYTEN: Ya Ahmet abime bir şeyler olursa!

SULTAN: Şoför Hasan'a demek istiyorsun.

AYTEN: Ahmet abime de şoför Hasan'a da bir şey olmasını istemem elbet.

SULTAN: Tası tarağı topla, çek arabanı evden! Artık bu ev ikimize dar gelir.

AYTEN: Ne yaptım ben Sultan abla?

SULTAN (*göz yaşlarını siler.*): Ahmet'in başına bir iş gelirse görürsün sen!

AYTEN: Sıdıka ablam Hacı dayıların Nuri'yle konuşacak. Nuri'nin ikisine de sözü geçer, diyor.

SULTAN: İnşallah geberir, diyeceğim ama, Ahmet var arada. Nasıl başa çıkar o haydutla!

AYTEN: Durmayalım, bir şeyler yapalım.

SULTAN: Sıdıka gitmiş işte. Başka ne gelir elimizden!
(Arka kapıdan Arif girer.)
AYTEN: İyi ki geldin Arif enişte, ne olursa senden olur!
ARİF: Ne var, ne oluyor?
SULTAN: Ne olacak, iki erkek birbirini yiyor, şu kız yüzünden. Ahmet şoför Hasan'la dövüşmeye gitmiş.
ARİF: Dövüşsünler, bana ne!
AYTEN: Yalnız dövüşseler iyi, Ahmet abim öldürecek şoför Hasan'ı.
ARİF: Hadi canım!
SULTAN: Bildiğin gibi değil, doldurmuşlar çocuğu. Benim güya şoför Hasan'la dalgam varmış, kanına dokunmuş çocuğun.
ARİF (*Ayten'e*): Ya senin telaşın neden?
AYTEN: Telaşlanmaz mı insan!
SULTAN: Onun telaşı şoför Hasan.
AYTEN: Hiç bile.
SULTAN: Şoför Hasan istiyor bunu yeniden.
ARİF: Ayten de istiyor mu?
SULTAN: Dünden razı. Etekleri zil çalıyor.
AYTEN: N'olursun, Arif enişte, ikisi de seni sayar, sen araya girersen işler tatlıya bağlanır.
ARİF: Yesinler birbirlerini. Yatıcam ben. (*Soldaki kapıdan kendi odasına girer.*)
SULTAN: Pis musibet! Gideyim de Ahmet'i arayım bari!
(Başına bir örtü örter, dipteki kapıdan çıkar. Kuş öter. Ayten bahçeye çıkar, kapı eşiğine oturur. Sağdan Ahmet girer.)
AYTEN (*yerinden fırlar, heyecanlı*): Sen misin! neden duruyorsun? Bir şey mi oldu yoksa? (*Ahmet kapıdan geçmek ister, Ayten önler.*) Ağzına kira mı istiyorsun! Konuşsana! Şoför Hasan nerde?
AHMET: Bırak beni! Bavulumu almaya geldim ben.
AYTEN: Ne oldu diyorum sana?
AHMET: Ne olacak! Hiç!
AYTEN (*heyecanlı*): Bulamadın mı şoför Hasan'ı?
AHMET: Kahvede oturuyor.
AYTEN: Dövüştünüz mü yoksa.?
AHMET: Nesine dövüşücem!
AYTEN (*rahatlar.*): İyi! Sevindim buna! O zaman da söyledim, dedikodudur diye. Mahallenin uydurması. Herkes herkese göz kor, bunda ne var!
AHMET: Şoför Hasan bana göre lokma değil.

AYTEN: Öyle söyleme!
AHMET: Biliyordum zaten.
AYTEN: Hadi canım!
AHMET: Bavulumu almaya geldim ben.
AYTEN: Annen de seni aramaya gitti. Çağıralım da gelsin, boşuna aramasın.
AHMET: Bırak, çağırma! Şeytan görsün yüzünü!
AYTEN: Boşu boşuna telaşa verecek ortalığı.
AHMET: O da anlar sonunda. Şoför Hasan'la boy ölçüşecek adam mıyım ben!
AYTEN: Karşı karşıya gelmediniz ki!
AHMET: Gelemedim, korktum. Daha diyeceğin var mı!
AYTEN: Boş ver!
AHMET: O kocakarının horozu gibiyim şimdi, kolum kanadım kırık. Azılı bir horoz lazım bu kümese. Ben bu çöplükte eşinemem artık. Çok gelirsiniz bana. Sen de... anam da... şoför Hasan da.
AYTEN: Saçma!
AHMET: Kuduz köpeklerin kol gezmediği bir yer bulucam kendime. Bana göre değil burası.
AYTEN: Bana küsmedin ya?
AHMET: Senin ne suçun var!
AYTEN: Ama Sultan ablam öyle demiyor. Kovuyor beni evden. Tası tarağı topla çek arabanı diyor.
AHMET: Şoför Hasan'la arayı düzelttin diye mi?
AYTEN: Biliyorsun demek!
AHMET: Bütün mahalleli biliyor.
(Ahmet içeri girer, tahta bir bavulun içine öteberisini koyar. Ayten peşindedir.)
AYTEN: Canım sıkıldı be Ahmet abi!
AHMET: Varsın biraz da senin canın sıkılsın.
AYTEN: Demek sahiden gidiyorsun!
AHMET: Hiç olmazsa bu kadarını yapıcam.
AYTEN: Döner gelirsen hiç şaşmam. Ama dönsen bile beni artık evde bulamazsın.
AHMET: Temelli kepaze etme beni!.. Uçuyorsun sevinçten değil mi?
AYTEN: İnsan sevinmez mi!
AHMET: Sevinir, sevinmez olur mu!.. Hadi hoşca kal! (*Bahçeye çıkar, Ayten peşindedir.*)
AYTEN: Annene bir şey söyleyim mi?

(Ahmet cevap vermez, soldan çıkar.)

AHMET: Dur gitme, Ahmet abi!.. Temelli gitti bu sefer! Kanımın kaynadığı bir o vardı bu evde.

(Kanarya kafesini indirir, eşiğe oturur, temizler.)

AYTEN: Acıdın mı Ahmet abine?.. Benim cız etti yüreğim... Ama ne gelir elden!.. Dur çırpınma öyle! Bir müjdem var sana. Çekip gidiyoruz, biliyor musun buradan. Kutu gibi bir ev tutucaz Üsküdar'da. Bakalım Hasan abini sevecek misin! Kıskanmak yok! Beni dinlersen iyi geçinirsin onunla... Evin büyüğü çünkü... Kanatlarını kıracaksın, çırpınmasan olmaz mı! (*Kafesi giriş kapısına asar.*) Hadi öt bakalım şimdi. Hadisene, ne duruyorsun! (*Yürür, ilk plana gelir.*) Önümüzdeki günlere saklıyor hevesini.

(Gecekondudan Arif çıkar, eşiğe oturur.)

AYTEN: Uyudun mu Arif enişte?

ARİF: Ne gezer!

AYTEN: Neler oldu bir bilsen!

ARİF: Biliyoruz.

AYTEN: Ahmet abimin geldiğini de biliyor musun?

ARİF: Biliyorum.

AYTEN: Gitti! Bir daha gelmiyecek!

ARİF: Duydum.

AYTEN: Dövüşmemişler... İyi ki dövüşmediler. Bir terslik olabilirdi. Kuvvet işi değil ki bu. Bakarsın güçlü güçsüzün altına düşer.

ARİF: Belli olmaz.

AYTEN: Sana bir şey sorucam Arif enişte. Dayak yiyen horoz niye ötmez?

ARİF: Horoz olmadım ki bileyim.

AYTEN: Çalımı bozulur da ondan, değil mi?

ARİF: Sen daha iyisini biliyorsun.

AYTEN: Kumkapı'daki kocakarının horozu da ötmüyordu. Başka horozlardan dayak yemişti de ondan, diyordu Ahmet abim. Sen sevmezdin ama iyi çocuktu.

ARİF: Bülbül gibi şakıyorsun bakıyorum.

AYTEN: İçim içime sığmıyor.

ARİF: Başka zaman olsa benimle bu kadar konuşmazdın.

AYTEN: Olmayacak şeyler söylersin de bana ondan. Ama bugün başka. Bugün sevinçliyim. Bugün dünya gözüme toz pembe görünüyor.

ARİF: Belli.

AYTEN: Sen olsan sevinmez misin!
ARİF: Öyle ya!
AYTEN: Ahmet abim şoför Hasan'la baş edebilir mi hiç!
ARİF: El elden üstündür.
AYTEN: Bir ay düşünmüş Gönen'de. Boşa komuş olmamış, doluya komuş olmamış. Sonunda arayı düzeltmeye gelmiş benimle.
ARİF: Gözün aydın!
AYTEN: Elli sekiz mi olur, elli dokuz mu olur, bir Şavrole uyduracak altına. Dolmuş yapacak Boğaz'da. Boğaz'ın indi bindisi her yerden üstün. Ödeyecek üçer beşer.
ARİF: İyi.
AYTEN: Buralarda oturulmaz, diyor. Çeker gideriz Üsküdar'a, diyor. Ayrı bir ev tutacak bana, suyu, elektriği, helası içinde. Kuyruk olmak yok artık çeşme önlerinde. Musluğu açtın mı, şarıl şarıl su. Kış günü bahçe helasında titremek yok. Elektriği yaktın mı ortalık gündüz gibi. Saatim, yaldızlı bardağım masada. Naylon bir örtü örtecem sofraya yemeklerde. Karyolam, dolabım. Pencerenin önünde kanaryam... Bir ay çekiştim seninle Gönen'de, diyor. Şoför Hasan diyor bunu.
ARİF: Burnu sürtmüş iyice.
AYTEN: Yanındaymışım gibi konuşuyormuş benimle. Ben İstanbul'da, o Gönen'de. Telgraf çeksen iki günde gider.
ARİF: Sardırmış iyice.
AYTEN: Kafada, diyor, akılda. Benim sürdüğüm hayat değil, diyor. Razı oldun, oldun. Olmadın, kıstırırım iki bacağımın arasına kuyruğumu, giderim, diyor. (*Güler.*) Öyle ya, başka ne gelir elden!
ARİF: O kadar kolay değil!
AYTEN: Karı sakat zati, diyor. Onda bana karılık edecek kadınlık yok, diyor. Boşa dersem boşayacak karıyı.
ARİF: Boşatıcan mı?
AYTEN: Bana bir zararı dokunmaz ki! Şoför Hasan söz verdikten sonra... Çok şükür sonumuz iyi geldi.
ARİF: Demek çekip gidicen buralardan!
AYTEN: Sultan ablam da istemiyor beni evde.
ARİF: Gidicen, öyle ya, başka çare yok!
AYTEN: Artık durulur mu!
ARİF: Ben ne olucam peki?
AYTEN: Eniştemsin, yüzümün güldüğünü istemez misin!

ARİF: Bizim canımız yok mu? O solucan bile payını oldu. (*Yavaş yavaş Ayten'in üstüne doğru yürür.*)

AYTEN (*korkuyla*): Ama Arif abi... Arif enişte!... (*Gecekonduya girer. Arif arkasından atılır.*)

ARİF: O soysuz bile alacağını aldı. Herkese şapur şupur da... (*Ayten kaçmak ister. Arif yakalar, sarılır. Ayten kurtulur, ekmek bıçağını ele geçirir. Arif kısa bir çekişmeden sonra ekmek bıçağını Ayten'in elinden alır, sedirin üstüne atar.*) Ben uzakta... Kötü karının koynunda...

AYTEN: Yalvarırım Arif enişte!

ARİF: Herkesinki can da bizimki patlıcan mı! (*Sarılır öper.*)

AYTEN: Bırak beni! Bırak, diyorum! (*Kurtulur.*)

ARİF (*deli gibi*): Alacağımı almadan bırakmam seni!

(Ayten ön kapıdan kaçmak ister. Arif bileğinden yakalar, odanın ortasına savurur. Bıçağı sedirden alır. Ayten bıçağı Arif'in elinde görünce, ortalığı çın çın öttüren bir çığlık atar. Bu çığlıkla büsbütün dengesini kaybeden Arif, bıçağı gelişigüzel saplar. Ayten düşer. Arif dip kapıdan kaçar. Sessizlik. Kanarya uzun uzun öter.)

PERDE

YAĞMUR SIKINTISI

(Oyun 2 Perde)

KİŞİLER

Arif
İnci
Bir Erkek Sesi

BİRİNCİ PERDE

Modern bir apartman katının mutfağı. Ocak, fırın, buzdolabı, tabak çanak vb. Bir masa, iskemleler. Sahnenin önünde, sağda ya da solda, mutfak dışı telefon. Kahvaltı sofrası kurulmuş, sofraya gazeteler konmuştur. Perde açıldığında sahne boştur. Az sonra şık sabah giysileriyle İnci girer. Sabahlığının kuşağını sıkar, iki eliyle başını tutar, durur, düşünür ve çıkar. Sessizlik. Gürültülü bir sifon sesi duyulur. Arif, sahneye ardında sabahlığını sürüyerek girer.

ARİF: Çay suyu konmamış! Bu kadına sabah kalkar kalkmaz, ilk iş, çayı koymasını öğretemedim. (*Bağırır.*) İnci, çay suyu konmamış yine. İnci sana söylüyorum, sağır mı oldun yoksa!

(İnci girer, çay ibriğini ocağa oturtur.)

ARİF: Ne yapıyorsun sabahtan beri Allah aşkına! Niçin kalkar kalkmaz şu kör olası çaydanlığı ocağa oturtmuyorsun! Bu kadar zor mu be!

İNCİ: Bağırma ne olursun bağırma! İstediğini söyle, söv say, ama bağırma! Bağırdıkça bir sarnıç gibi uğulduyor kafamın içi. Sofrayı kurdum, çayı koymayı unutmuşum.

ARİF (*tatlı tonla dişlerinin arasından*): Bir daha kalkar kalkmaz çaydanlığı ocağa oturtmazsan bir kaza çıkacak elimden!

İNCİ: İlişme bana! Heyheylerim üstümde, rüzgârlıyım bu sabah.

ARİF: Sen rüzgârlıysan ben de sütliman değilim. Kasırgalar esiyor

benim de başımda.
İNCİ: Hastayım ben, iyi değilim.
ARİF: Bir bokun yok!
İNCİ (*sol kolunu sıvazlar.*): Şu yanım yok mu, sol yanım, sol yanımı duyuyorum olduğu gibi. Omzum, sırtım, hele sol kolum!.. (*Elleriyle kulaklarını kapar.*) Kulaklarımı duyuyorum.
ARİF: Benim bildiğim kulak duymak içindir. Duyar, duyulmaz. Ama sen kulaklarını burnunla, ya da başka bir tarafınla duyuyorsan diyeceğim yok... Büyütüyorsun, uyduruyorsun.
İNCİ: Ben ölsem, ya da öldürsem kendimi, senin kılın kıpırdamaz değil mi?
ARİF: Uygunsuz bir zamanda başına iş açarsan, kıpırdar. Ama yoluyla yordamıyla gidersen. Şaka ediyorum, yine kıpırdar... Niyetli misin yoksa?
İNCİ: Belli olmaz!
ARİF (*şaka yollu*): Demek yakında kaybediyoruz seni! (*Güler, ciddileşir.*) O susamlı çöreklerden versene!
İNCİ: Çörekler yendi.
ARİF: Tıkındınız mı hepsini!
İNCİ: Bu evde bir sen varsın, bir de ben varım. Annemin altı ay önce öldüğünü unutuyorsun.
ARİF (*ters*): İyi!.. Güzel!.. Mevlâ rahmet eyleye!.. Kaşarpeyniri kes!
İNCİ: Kaşarpeyniri yok.
ARİF (*bağırır.*): Ya ne var?
İNCİ: Beyazpeynir var. Zeytin var.
ARİF (*aranır.*): Ben burada peynire, zeytine benzer bir şey göremiyorum.
İNCİ: Orda, dolapta.
ARİF: Hani sofra kurulduydu! (*Zeytin çanağını çıkarır. Ekmeğini banar, yer. Ağzına bir zeytin atar.*) Bir iki lokma ziftlenmeden cigara içemiyorum.
İNCİ (*beyazpeyniri sofraya koyarken*): İçinden yeme, Arif! İğreniyorum.
ARİF (*yan gözle*): Başlatacaksın!
İNCİ: Ekmek kırığı doluyor zeytinler.
ARİF (*cigarasını yakar.*): Demek çörek bitti!
İNCİ: Bitti. Sen bitirdin.
ARİF: Ben mi bitirdim!
İNCİ: Geldin gittin bir tane attın ağzına. Benim bildiğim, ağız dediğin

yemek zamanları açılır, yemek bitince kapanır, ta ötekine yemeğe kadar. Ama sen durmadan bir şeyler atıştırırsın, durmadan öteberi yersin.

ARİF: Demek çörekleri ben bitirdim!

İNCİ: Sen bitirdin.

ARİF: Kaşarpeynirini de ben mi bitirdim?

İNCİ: Kaşarpeyniri alınmadı.

ARİF: Niçin alınmadı?

İNCİ: Alınmadı, çünkü alınmadı.

ARİF: Alınsaydı.

İNCİ: Utanıyorum bakkala telefon etmeye.

ARİF: Neden küçük hanım?

İNCİ: Öyle!

ARİF: Ekmek kızart!

İNCİ (*kızartma makinesine iki dilim ekmek koyar.*): İş değil bu, sen de kızartabilirsin.

ARİF: Sinirimizi bozmayalım!

İNCİ: Hastayım ben.

ARİF (*masanın başındadır, gazetesini açar.*): Çay daha demlenmedi mi?

İNCİ: Daha haşlanmadı.

ARİF (*gazetesini okur.*): Besin maddelerinin yüzde yetmiş beşi bozuk ve hileli. Vay anasına! (*Kapının zili çalar.*) Kapı çalınıyor. (*İnci çıkar. Arif aynı oyun.*) Çarşıda harcadığımız yüz kuruşun ancak yirmi beş kuruşuyle besleniyoruz. Geriye kalan yetmiş beş kuruşuyle zehirleniyoruz. (*İnci girer, oturur.*) Ne o? Kimmiş?

İNCİ: Kapıcı.

ARİF: Ne istiyor?

İNCİ: Çöp tenekesini.

ARİF: Niye vermiyorsun?

İNCİ: İyi değilim.

ARİF: Buraya gelinceye kadar unuttun mu yoksa!

İNCİ: Bilmiyorum.

ARİF: Çöp tenekesini ver!

(*İnci çöp tenekesini götürür.*)

ARİF (*okur.*): Ankara'nın dumanlı havasında neler dönüyor?.. İki yüz milyon liranın hesabı nerede?.. İyi para! (*İnci girer.*) Çay oldu mu?

İNCİ: Şimdi haşlıyorum. (*Çayı haşlar.*)

ARİF: Çay kalkar kalkmaz konmazsa böyle olur işte!
İNCİ: Üç beş dakika sonra içebilirsin. Şimdiye kadar aksadığım oldu mu hiç!
ARİF: Şimdiye kadar aksamadığım oldu mu, diye sor!
İNCİ: Nankör! Demek kalkar kalkmaz çayı koymuyorum!
ARİF: Evet efendim, koymuyorsun.
İNCİ: Benden iyisini bul da koysun.
ARİF (*okur.*): Bak bu tuhaf işte!.. (*Gazetesine dalar. Sessizlik.*)
İNCİ (*yarı konuşur, yarı sayıklar gibi*): Eskiden de bir ilgisi varmış demek. Birdenbire başlamadı ya!.. Sana nasıl dargın olduğumu anlatamam!.. Ölsem barışmam seninle... Ölsem... Ölsem...
BİR ERKEK SESİ: Her hikâyenin bir sonu var... Bittiğini düşün!.. Ama sevgimiz...
İNCİ: Boğuntular içindeyim... Sıkıntılar içindeyim... Ayakta uykuda gibiyim, yatakta uyanık... Büyük... Büyük... Hani büyüktü!.. Hani sonu yoktu!..
BİR ERKEK SESİ: Sonu mu geldi, demek istiyorsun!.. Son değil bu...
İNCİ: Bu son değil mi!.. Son... Büyük son...
BİR ERKEK SESİ: Yağınur sıkıntısı var.
İNCİ: Yağmur sıkıntısı... Yağmur sıkıntısı bu... Yağmur sıkıntısı...
ARİF: Her gün bir kaza. Yine çarpışmışlar. On beş ölü, yirmi dört yaralı. Hayvan sürüsü gibi taşıyorlar insanları.
İNCİ (*kendi dünyasında*): Bir boşansa! Ağaçlar, sokaklar, evler yıkansa!
ARİF: Beş bin bitli turist. (*Kızartma makinesinden ekmekleri alır, bir yandan gazete okur, bir yandan yer.*) Türk işçileri dolandırıldı. (*Güler.*) Türk gibi güçlü... Hey gidi aslanlar!.. Çayımı koy! (*İnci Arif'e çay verir.* Arif yudumlar.) Şu cenabeti söylettirmeden hazır ettiğin günü görsem... (*Gazetesini silkeler. Uzunca sessizlik.*)
İNCİ: Beni niçin yalnız bıraktın sevgilim! (*Başını önüne eğer, ağlamaklı*) Giyindi, sokağa çıktı. Erkencidir, evde duramaz... Keşke ölse!.. Birden bıçakla kesilmiş gibi...
ARİF (*gazetesinin üstünden*): Ne o, kendi kendine mi konuşuyorsun?
İNCİ: Ben mi? Konuşuyor muyum?
ARİF: Söyleniyorsun.
İNCİ: Düşünüyorum.
ARİF: Çörekleri kimin yediğini düşünüyorsan boşuna! Biliyoruz, annen yemedi. (*Gazetesine döner. Uzunca sessizlik.*)
BİR ERKEK SESİ: Setin üstündeki kahvede, sabah saat onda...

İNCİ: Nasıl gelebilirim!.. Hangi yüzle!

ARİF (*gazetesini indirir.*): Ne oluyor sana kuzum? Ağzın burnun oynuyor. Söyleniyorsun.

İNCİ: Ne diyorum?

ARİF: Anlaşılmıyor ki!

İNCİ: Bir kahvede görüyorum kendimi.

ARİF: Ne kahvesi!

İNCİ: Orda, sette, atkestanelerinin altında.

ARİF: Onlar atkestanesi değil, meşe. (*Güler.*) Var mı böyle bir kahve?

İNCİ: Var, ya da yok... Daha doğrusu vardı.

ARİF: Ne oldu?

İNCİ: Yok oldu birdenbire.

ARİF: Şimdi burda mısın?

İNCİ: Ne yazık ki burdayım!

ARİF: Çok şükür!.. Amma da iş be! (*Esner, gerinir.*) Yerimden kıpırdamak istemiyor canım. Uykumu alamadım besbelli. Bıraksalar akşamlara kadar sürünürüm. (*Esnerken*) Bereket pazar... Akşama misafirlerimiz olduğunu unutmadın değil mi? (*İnci'ye bakar. Sessizlik.*) İnci sana söylüyorum. Akşama misafir var, biliyorsun. Şimdiden paçaları sıvamalısın! kolay değil, misafir bu.

BİR ERKEK SESİ: Bulutlara bak, ne güzel!

ARİF: Ne yemek yapıyorsun?

İNCİ: Ben mi?

ARİF: Yahu sen dalga mı geçiyorsun benimle?

İNCİ: Bir tuhaflığım var... Geçti.

ARİF: Geçmiş olsun!.. Ne yemek yapıyorsun akşama?

İNCİ: Ayten'in aşçısı gelecek, yemekleri pişirecekti ya! Öyle konuşulmadı mı?

ARİF: On beş, yirmi lira sıkıştırıver eline!

İNCİ: Verirsen sıkıştırmamazlık etmem.

ARİF: Paran suyunu çekti mi yoksa!

İNCİ: Param yok ki suyunu çeksin!

ARİF: Daha geçen gün beş yüz lira verdim.

İNCİ: Geçen gün dediğin yirmi gün oluyor.

ARİF: Bakkala para vermiyorsun, kasaba para vermiyorsun, manava para vermiyorsun...

İNCİ: Bıktım veresiyeden!

ARİF: Bırak bu ipe sapa gelmez düşünceleri! Biz kendi yağıyla kavrulan, ayağını yorganına göre uzatan sümsük kişilerden değ-

liz. Bizim ufak tefek hesaplar umurumuzda değil. Geçti o bir lokma, bir hırka çağları. Bizim gözümüz zenginlikte. Kalkınmak istiyoruz. Bugün koskoca devletler bile veresiye yaşıyor. Bak Türkiye'ye, gırtlağına kadar borç! Borç veriyorlar ki borcu var.

İNCİ: Bakkal haber yolladı, parasını istiyor.

ARİF: Ne kadar?

İNCİ: İki bin sekiz yüz yetmiş iki lira. İki bin yedi yüz otuş beş lira da kasaba.

ARİF: Çok be!

İNCİ: Hesabı hiçbir zaman olduğu gibi temizlemiyorsun ki!

ARİF: Elime son günlerde toplu bir para geçmiyor ki!

İNCİ: Herkes hesabını aydan aya görür.

ARİF: Ben herkes değilim.

İNCİ: Keşke herkes gibi olsan.

ARİF: Manava ne kadar?

İNCİ: Defter içerde, git bak! Aklımda kalmadı. (*Kulaklarını tutar.*) Nasıl da çınlıyor kulaklarım!

ARİF: Sade bakkalla kasaba beş bin altı yüz yedi lira!

İNCİ: İki bin beş yüz liradan yedi bin beş yüz lira da üç aylık ev kirası!

ARİF: On üç bin yüz yedi lira.

İNCİ: Bu sendeki kafa mı, yoksa hesap makinesi mi?

ARİF: Valla, daha çok bir makineye benziyor ama, ne makinesi olduğunu ben de bilmiyorum.

İNCİ: Ya bakkal veresiyeyi keserse?

ARİF: İki bin sekiz yüz yetmiş iki lira alacağı olan bir esnaf veresiyeyi kesemez.

İNCİ: Ya ev sahibi?

ARİF: Yedi bin beş yüz lirayı kurtarmak için daha da açılmak zorunda. Ona Gebze'deki arsalardan birini satayım da görsün!

İNCİ: Senin Gebze'de arsan olduğunu bilmiyordum.

ARİF: Yine de yok.

İNCİ: Ev sahibine ne satacaksın öyleyse?

ARİF: Başkasının arsasını.

İNCİ: Senin başına bir iş gelmezse şaşarım.

ARİF: Kocan komisyoncu Arif çürük tahtaya basmaz.

İNCİ: Benim bildiğim komisyoncu Arif yalnız çürük tahtaya basar.

ARİF: Sizlerin çürük sandığınız tahtalar, aslında en sağlamıdır. Bir sürü çıkarcı omuz verir altından. Sağlam sandığınız tahtalarsa boştadır, üstüne ilişilir onların, ayakta durulmaz... Ne zamandan

beri bilirim bu arsaları, öyle yüzüstü, bomboş dururlar. Oralara yolum düştükçe: "Arif, diye bağırırlar arkamdan, Arif, bize bak! Arif yahu, bizi böyle bırakma!"

İNCİ: Gebze'nin neresinde bu konuşkan arsalar?

ARİF: Canım, bir araba gezintisi yapmıştık hani, hani Gebze'de asfalt denize doğru sapıyor, arabayı durdurmuştuk, bildin mi?

İNCİ: Bildim.

ARİF: Tam o durduğumuz yerin arkası. Bütün o sırt.

İNCİ: Tevekkeli değil, o gün başın arkalardaydı!

ARİF: Gözünden bir şey kaçmıyor. Ama kulakların nafile, iyi işitmiyor.

İNCİ: Her yanım bozuk benim.

ARİF: Bir çay daha ver bana! (*İnci bir çay daha koyar.*) Yirmi dönümlük sırtın o gün avazı çıktığı kadar bağırdığını duymadın demek!

İNCİ: Ne diye bağırıyordu?

ARİF: "Artık yeter, parsellet beni!" diye bağırıyordu. "Sat beni! Aptal mısın, masraf çıktıktan sonra avuçla para bırakırım sana."

İNCİ: Senin sahibin yok mu? diye sorsaydın.

ARİF: Otuz dönümlük sırt bilir mi sahibini! Orasını insanlar bilir. Toprakla toprak gibi, insanla insan gibi konuşulur.

İNCİ: Senin işlerine akıl ermez.

ARİF: Benim işlerime benim bile aklım ermez. Bakarım, yoluna girivermiş birdenbire. Bu sefer de öyle oldu. Önce gittim, ilçe parti başkanıyla konuştum. Mal müdürüyle konuştum. Tapucularla konuştum. Konuştum, dersem, tanırsın beni, konuşmasını bilirim. Adam vardır, paraca konuşmak ister, Türkçe söylersin anlamaz. Adam vardır, dostça laftan anlar, iki gülücük tamam. Kimi çift anlamlı, kimi girdili çıktılı, kimi kadınlı, rakılı lakırdıdan anlar. Bir de laf anlamayan vardır, onun çek kuyruğunu! Ama sen, sen ol, politikacıdan şaşma! Çok dil bilir politikacı. Yine de en çok parti ilçe başkanı anladı benim dilimden.

İNCİ: Bana kuşdili geliyor bütün bunlar, anlamıyorum.

ARİF: Anlayacaksın da ne olacak! Arsalar parsellendi, ilanlar verildi. Daha kadının haberi yok. Görsen bayılırsın, kendi halinde, eski bir İstanbul hanımı.

İNCİ: Arsaların sahibi mi?

ARİF: Sayılır!

İNCİ: Başkalarının arsalarını kendi hesabına satmak insanlık mı?

ARİF: İş karıcığım, iş. Ne eder orası? İki yüz bin mi, dört yüz bin mi? Vereceğim kadına parasını, arsalar satılınca. Üç beş kuruş da bana kalacak.

İNCİ: Yontacaksın kadını, biliyorum.

ARİF: Amma da ağır kelimeler kullanıyorsun benimle konuşurken!

İNCİ: Hafif kelimelerle gerçeği yumuşatmak elimizde olsa...

ARİF: En ağır durumda tatlı sözlerle güzel cümleler kurabiliyorsan, ne mutlu sana! Her iş sözde başlar, sözde biter. Gerçek, sonunda uydurulur bu sözlere nasıl olsa. Sonra benim param yok oraya yatıracak. Sermayeyi satıştan çıkarmak istiyorsam kötü mü ediyorum? Dört yıldır çıraklığımı ediyorsun, daha beni de, dünyayı da anlayamadın. On üç bin yedi yüz liralık borçtan korkuyorsun. Sen iyi bak karşındaki adama! Komisyoncu Arif'in, bugüne bugün, yüz elli bin lira borcu var piyasaya. Borç deyip geçme! Yüz elli bin lira borcu olan adamın en azından bir milyonu vardır, diye düşünür eloğlu. Ona göre davranır sana.

İNCİ: Senin hesaplarına şeytanın bile aklı ermez.

ARİF: Sen benim hesaplarıma karışma! Sen benim dediklerimi yap, yeter!

İNCİ: Bırak beni, ilişme bana ne olursun!

ARİF: Keyifsizsin sen. Bir tuhaflığın var senin.

İNCİ: Yeni mi fark ediyorsun?

ARİF: Tutalım ki yeni fark ediyorum. Daha önce fark etseydim ne olacaktı! Bir keyifsizliğin var ya!

İNCİ: Hastayım.

ARİF: Sinirlerin bozuk.

İNCİ: Bozuk.

ARİF: Dün gece uyumadın.

İNCİ: Sen kuyuya düşmüş gibi uyuyordun.

ARİF: İyi kocalar böyledir işte. Uyur gibi yaparlar, göz ucuyla karılarının uyumadığını görürler.

İNCİ: Bu biçim sözlerden tiksiniyorum. (*Ağlar.*)

ARİF: Hoppala! Ağlayacak ne var bunda!

İNCİ: Yok bir şey.

ARİF: Tut kendini, ağlama öyleyse!

İNCİ: Bırak ağlayayım!

ARİF: Senin sinirlerin laçka olmuş.

İNCİ: Benim sinirlerim ne zamandır laçka. Dün geceyi nasıl geçirdiğimi ben bilirim. Sağa döndüm olmadı, sola döndüm

olmadı. Gözlerimi yumdum, açtım, elimi yastığın altına soktum, çıkardım, olmadı. Yalnız uykusuzluk olsa iyi! Ufacık bir adada, yalınayak...

ARİF: Ne adası!

İNCİ: Denizle kumun birleştiği çizgide yürüdüm bütün gece. Ayaklarımın izi kalıyordu kumda. Zaman, kalın bir duvar gibi önümde...

ARİF: Düş görmüşsün sen.

İNCİ: Uyumadım ki!

ARİF: Başka ne olabilir!

İNCİ: Değişiyorum gibi geliyor bana.

ARİF: Nasıl?

İNCİ: Başka biri oluyorum.

ARİF: Ne zamandan beri?

İNCİ: Bilmiyorum. Eski değil.

ARİF (*karısının yüzüne kuşkuyla bakar.*): Sende bir tuhaflık var!

İNCİ: Hastayım.

ARİF: Canımı sıkıyorsun.

İNCİ: Benim canım daha çok sıkılıyor.

ARİF: Dün bir yere gittin mi?

İNCİ: Gitmedim. Süheyla geldi öğleden sonra, gitse diye gözünün içine baktım.

ARİF: Akşam?

İNCİ: Odalara sığmadım. Dolaştım durdum evin içinde.

ARİF: Bana bak!

İNCİ: Ne var?

ARİF: Ben kolay kolay yutmam!

İNCİ: Sen her zaman yanılırsın.

ARİF: Bu halin ne öyleyse?

İNCİ: Bu halim... bu halim... ben de bilmiyorum. İyi değilim.

ARİF: Dalgınsın. Birini düşünüyorsun.

İNCİ: Üstüme varma!

ARİF: Dün Ahmet'e rastlamadın... telefon da etmedi... haber de yollamadı?

İNCİ: İçi çıksın Ahmet'in!

ARİF: İnci!

İNCİ: Varma üstüme!

ARİF: Doğruyu söyle bana!

İNCİ: Tanrı ya da şeytan, bir Ahmet var senin kafanda, ne olursa ondan biliyorsun.

ARİF: Ne zamandan beri görmedin Ahmet'i?
İNCİ: Aylar var.
ARİF: Benzemiyor.
İNCİ: Her kadım baştan çıkarabileceğini sanıyorsun Ahmet'in.
ARİF: Malın gözüdür o!
İNCİ: Nasıl yanıldığım, nasıl bir takım aslı astarı olmayan hikâyeler uydurduğunu gösterdim sana. Hiçbiri çıkmadı. Bir şeyler biliyormuş gibi yaptın, ağzımdan laf almaya çalıştın, olmadı.
ARİF: Başka türlü nasıl yorumlayalım bu halini?
İNCİ: Ahmet varmış, yokmuş, umurumda bile değil!
ARİF: Toparla kendini öyleyse! Silkin! Silkin yahu!
İNCİ: Ben bu gece yemekte bulunmasam!.. Ha, ne dersin? Bir tatsızlık çıkarmaktan korkuyorum.
ARİF: Olmayacak şeyler söyleme! Servet Batmaz ne der! Cemil ne der! Semra ne der!
İNCİ (*tane tane*): Servet Batmaz... Cemil... Semra! (*Boşanır.*) İğreniyorum bu insanlardan.
ARİF: Ağlama canım! Ağlama yahu! İnci, bana bak, kızdıracaksın beni!
İNCİ: Tatsız buluyorum, anlamsız buluyorum kendimi.
ARİF: Yapma!
İNCİ: Bir işe yaramazmışım gibi bir duygu var içimde.
ARİF: Sen yine doktora git!
İNCİ: Gittim.
ARİF: Niye söylemedin!
İNCİ: Umurunda mı senin!
ARİF: Benim umurumda değil ha!
İNCİ: Seni avucumun içi gibi tanıyorum. ne matah olduğunu biliyorum. Herkesin ne matah olduğunu biliyorum.
ARİF: Bırak bunları! Ne dedi doktor?
İNCİ: Anlattıklarımın üstünde durmadı. Sergilerden, tiyatrolardan, sinamalardan açtı. Konuştu, konuştu, yalnız o konuştu ben dinledim.
ARİF: Şimdi nasılsın?
İNCİ: Her zaman öyle olsam yaşayamam ki!
ARİF: Sinir bu, sinir. Bir ilaç vermedi mi?
İNCİ: Benim işim ilaçlık değil.
ARİF: Başka bir doktora daha git!
İNCİ: Artık gitmeyeceğim doktora.

ARİF: İyi olamazsın sonra!
İNCİ: Kim dedi sana iyi olmak istediğimi!
ARİF: Hadi, hadi, deliliği bırak! Babadan kalma bir ilacın yok mu? Bellargal filan? Rahatlatıcı bir şey?
İNCİ (*sabahlığının cebinden iki tüp ilaç çıkarır.*): Uyku haplarım var sadece!
ARİF (*bir sessizlikten sonra*): Üstünde mi gezdiriyorşun uyku haplarını! (*Sessizlik.*) Uyku haplarını geceye sakla! Dur bakayım, ecza dolabında librium olacak... Bir dakika. (*Çıkar.*)
İNCİ (*dalgın*): Peki öpüşmenize ne anlam verelim? Öpüşüyordunuz... Gözümün önünde öpüşüyordunuz.
BİR ERKEK SESİ: Bütün derelerin ağzında bir timsah bekliyor bizi.
İNCİ: Bunlardan bir anlam çıkaramıyorum... Açık değil... Açık söyle!
ARİF (*seslenir.*): Bulamıyorum.
İNCİ: Gittikçe bir bilmece oluyorsun. Önceleri açık seçikti söylediklerin. Gittikçe anlaşılmaz oluyorsun.
BİR ERKEK SESİ: Geceye doğru çözümlenecek...
İNCİ: Çözümlenecek ne var! Hepsini, hepsini biliyorum.
ARİF (*seslenir.*): Karma karışık bu dolabın içi.
İNCİ: Hani yalan yoktu! Hani birbirimizi aldatmayacaktık!
ARİF (*seslenir.*): Bu dolabın içi çıfıt çarşısı gibi.
İNCİ: Artık böyle anlamsız ya da iki anlamlı...
ARİF (*girerken*): Yok librium... Daha iyisin değil mi?
İNCİ: İyi değilim.
ARİF: Nen var söyle! Tepemi attırma benim!
İNCİ: Bırak beni!
ARİF: Bırak beni, bırak beni! Bir bırak benidir doladın ağzına...
İNCİ: İki ayrı yerde yaşıyorum. Bir orda, bir burda.
ARİF: Orası neresi? Yoksa öteleri mi orası dediğin!
İNCİ: Öyle olsa çıldırırın.
ARİF: Neredeyse çıldıracaksın.
İNCİ: Sevin!
ARİF: Bir çılgınla yaşamak pek tatlı olmasa gerek.
İNCİ: Benim elimden bu kadarı geliyor.
ARİF: Bir çay daha ver bana!
İNCİ (*çayı koyar.*): Çayını iç sen!.. Fatoş'un gelmediğini söyledim mi? Bibiş'in ateşi çıkmış birdenbire, serilmiş kalıp gibi yatıyormuş.
ARİF: Vah Bibiş'im!

İNCİ: Randevu almış baytara götürüyor. Ayten'ler Avrupa gezisine çıkıyorlarmış bugün saat onda. Gelemiyorlar.
ARİF: Semra geliyor değil mi?
İNCİ (*yüzünü buruşturur.*): Bilmiyorum.
ARİF: Semra gelir. Fatoş'un gelmemesine canım sıkıldı.
İNCİ: Ben bu akşam bir yere gitsem!
ARİF: Bırak deliliği!
İNCİ: İstemiyorum. Bu akşam evde bulunmak istemiyorum.
ARİF: Bir yere gidemezsin!
İNCİ: Misafire katlanamam bu akşam.
ARİF: Bal gibi katlanırsın. Hem öyle korkuluk gibi değil, ağırlarsın misafirlerini.
İNCİ: Yüz yüze gelemem o kadınla.
ARİF: O kadın kim?
İNCİ: Semra.
ARİF (*durur, sonra gülümser.*): Anlaşıldı!
İNCİ: Yanılıyorsun.
ARİF: Semra seni kıskandıracak bir şey yapmadı.
İNCİ: Ne tuhaf oluyor şu erkekler!
ARİF: İyi kızdır Semra.
İNCİ: Adını duymak bile beni çileden çıkarıyor.
ARİF: Senin bu kadar kuruntulu olduğunu bilmezdim.
İNCİ (*ağlar.*): Üstüme varma!
ARİF: Ağlamayı kes! Gerekirse bu işi sonra konuşuruz.
İNCİ: Ben bu akşam...
ARİF: Evet?
İNCİ: Yokum belki de.
ARİF (*bir sessizlikten sonra*): Olmaz öyle şey!
İNCİ (*boşanır.*): Yapamayacağım!
ARİF: Hele yapma! Hem bana bak, böyle zırıl zırıl ağladıkça sen, türlü şeyler geliyor aklıma. Yoksa başka türlü konuşacağım seninle... Bir tatsızlık çıkarma ne olursun! Kırk yılda bir sözümü dinle!
İNCİ: Kırk yılda bir mi! Her zaman senin dediğin olur.
ARİF: Ha şöyle! Kendine geliyorsun yavaş yavaş.
İNCİ: Sen öyle de!
ARİF: Kaç kişi oluyoruz şimdi hesapça?
İNCİ (*omuz silker.*): Çok yalnızım!
ARİF (*sayar.*): Sevda, Selma, Zenginoğulları, Tusenler, altı. Zühtü

Somerler dokuz, kızı da var. Belma, Ahmet Kırpık, karısı, on iki. Semra on üç. Cemil, Servet Batmaz, Vedat on altı.

İNCİ (*durgun, anlaşılmaz bir eda ile*): Vedat!

ARİF: Gelmiyor mu?

İNCİ (*durgun ve acılı*): Çağırmadım ki!

ARİF: Çağır demiştim sana.

İNCİ (*Kocasının yüzüne uzun uzun bakar.*): Nasıl çağırırım!

ARİF: Bir terbiyesizlik mi etti sana?

İNCİ: Yooo!

ARİF: Vedat'tan kötülük gelmez insana. Ne kokar, ne bulaşır! İşe yarar bir adam değildir ama sevimlidir.

İNCİ: Başka bir çapı var.

ARİF: Duygulu belki... Ben anlamam.

İNCİ: Senin taban tabana tersin. Bu yüzden umursamazsın onu.

ARİF: Beni rahatsız etmez... Boş ver!.. Semra'ya gelince, Servet Batmaz istedi Semra'yı. "Pazar akşamı bizde bir yemek yiyelim mi beyefendi?" dediğim zaman: "O esmer dulu da çağırırsan gelirim." demez mi! Adana işi göbekli, kalın bacaklı, boyalı sarı saçlı orospulardan hoşlanır bunlar. Şaştım Semra'yı beğenmesine. Ağzının tadını biliyor. Gidi hacı ağa! Gidi çarıklı kurmay! İş adamı çıkmış anasının karnından. Güvenir kendine. Bir kaplan gibi de yırtıcıdır ha! Hiç dinlenmez, çıkarı için, babasını keser kıtır kıtır.

İNCİ: Görmüyor muyum, tüylerim diken diken oluyor.

ARİF: Paranın sıcaklığı var onda. Al parasını elinden, suratına bakmazsın. Nasıl bir tılsım var ki parada, adam ediyor elin öküzünü!

İNCİ: Bana insan değilmiş gibi geliyor.

ARİF: Elin öküzü, düpedüz öküzü!.. Düzeldin bakıyorum.

İNCİ: Düzeliyorum yavaş yavaş.

ARİF: İki bacağının üstüne kalkmış bir ayıdır Servet Batmaz.

İNCİ: Madem öyle, neden yüz yüze gelince çektiğin yağın bini bir para! Neden böylesiniz sizler!

ARİF: Sizler dediğin kimler?

İNCİ: Başta sen, arkadaşların, hepiniz.

ARİF: Kendini bizlerden ayırıyorsun bakıyorum.

İNCİ: Ben sizlerden değilim.

ARİF: Herkes neyse odur. Ben de neysem oyum. Başka türlüsü yok.

İNCİ: İnsanın neyse o olması için önce bir şey olması gerekir. Bir kişiliği vardır, görünür olduğu gibi. Bir de biri vardır, şöyle ya da

böyledir de başka türlü görünmeye çalışır. Pintidir, eli açık gibi davranır. Zalimdir, yufka yüreklilik taslar, yutturmaya kalkar. Ama böylesinin altını kazıdığın anda, on paraya on taklak atan, taş yürekli yanı sırıtıverir. Sen bunlardan değilsin, başkasın sen.

ARİF: Nasıl olduğumu merak etmeye başladım.

İNCİ: Önceleri ben de merak ederdim. Ama artık aldırmıyorum.

ARİF: Beni tanımadığını mı söylemek istiyorsun?

İNCİ: Sende tanınacak bir şey olmadığını söylemek istiyorum. Bütün yalanların, numaraların kazınsa...

ARİF: Ne çıkar dersin altından?

İNCİ: Hiç!.. Olmayan bir şeysin sen.

ARİF (*güler*): Şaka ediyorsun.

İNCİ: Önceleri eziyet etmekten hoşlandığını sanırdım senin. Bakarım, rahat bir soluk aldığımı görsen, olmadık bir iş çıkarırsın başıma. Bir şey buluverirsin o anda. Bir şey bulamazsan, düğmeni koparırsın diktirmek için. Sofraya otursun, olmamış bu, dersin, itiverirsin tabağı. Aç kalkıyormuş gibi yaparsın sofradan. Oysa dışarda yemişsindir, toktur karnın. Önceleri, eziyet etmekten hoşlanıyor bu adam, derdim, sadist bu adam. Baktım, eziyet etmek senin için o kadar önemli değil. Sadist değilsin sen.

ARİF: Bir şey söylesem inanır mısın?

İNCİ: Ne inanırım, ne inanmam. Dinlerim sadece.

ARİF: Lacivert ceketimin düğmesi koptu.

İNCİ: Ne zaman?

ARİF: Dün akşam, çıkarırken.

İNCİ: Bana ne!

ARİF: Bana ne, ne demek!

İNCİ: Başka birine diktir.

ARİF: Akşama giyeceğim o ceketi. Hemen dikiver düğmesini!

İNCİ: Dikemem.

ARİF: Bal gibi dikersin!

İNCİ: Alay eder gibi insanla...

ARİF: Mahsus koparmadığım düğmeleri de dikmeyecek misin yoksa!

İNCİ: Benim bileceğim şey.

ARİF: Ya iplikler çürük ya da sen eskisi gibi dikemiyorsun. (*Çıkar.*)

İNCİ (*öfkeyle dilini çıkarır.*): Eşek!

BİR ERKEK SESİ: Unutuyorsun beni yavaş yavaş.

İNCİ (*acılı*): Ben mi!

ARİF (*elinde ceketle döner.*): Düğmeyi dikince, altına ipliği birkaç

sefer sıkıca dola! Kazık gibi olsun düğme. Senin diktiğin düğmeler gevşek.

İNCİ (*aynı oyun*): Elimden bu kadarı geliyor.

ARİF (*ceketi uzatır.*): Al!

İNCİ: Sonra dikerim. (*Ceketi iskemlenin arkasına takar.*) Sadist değilsin sen.

ARİF: Buna sevindim.

İNCİ: Değilsin. Hiçbir şey değilsin. (*Yavaş yavaş hızlanır.*) Sıradan bir adamı olduğunu söylemek istemiyorum. Sıradan adam değilsin. Senin gibisi az gelir dünyaya. Sen aslında, yalanla, dolanla göz boyayan bir kuru gürültüsün.

ARİF: O gittiğin deli doktorundan mı öğrendin bunları?

İNCİ: Seni yaralamak zordur.

ARİF: Bak bu doğru işte.

İNCİ: Yara bir şeyin üstüne açılır çünkü.

ARİF (*gülerek*): Sıktın ama! (*Karısını omuz başlarından tutar.*) Kendini çok dinliyorsun. Yalnız kendini dinlesen iyi, başkalarını da kendin gibi dinlemeye kalkıyorsun. Bırak bunları, yaşamaya bak! Vurdumduymaz ol! Vara yoğa aldırma canım! Bak bana, aldırdığım var mı! Oysa sıkışık durumdayım. Bir dönüm noktası diyebilirim sana.

İNCİ: Daralıyor çevrendeki ağ. Fırsat kolluyor, kazık attığın, dolaba soktuğun kişiler. Bir kurt sürüsü gibi saracaklar günün birinde dört yanını. Onların gözleri sende. (*İki eliyle kulaklarını tutar.*)

ARİF: Ne oluyor yine?

İNCİ: Ziller çalıyor kafamın içinde.

ARİF: Bırak zilleri filan! Boş ver böyle şeylere! Beni dinlesen hiçbiri olmaz bunların.

İNCİ: Seni dinlesem ne çıkar?

ARİF: Başka türlü olur.

İNCİ: İnanmıyorum sana.

ARİF: Kendimize bir çekidüzen vermenin zamanı.

İNCİ: Bir çıkarın olmasa böyle konuşmazsın.

ARİF: İkimizin çıkarını da düşünüyorum. Para yok elimde. İşler yürümüyor. Annenden kalan Üsküdar'daki ev satılsa... Ama yanaşmıyorsun.

İNCİ: Boşuna üsteleme, sattırmam o evi!

ARİF: Önümüzdeki güzel günleri düşün!

İNCİ: Akşama misafirlerin geliyor. Servet Batmaz'a olmayan arsala-

rını satacaksın. Paralar kazanacaksın. Daha ne istersin!

ARİF: Şu aralık elimde altmış, yetmiş bin lira olsa...

İNCİ: Sattırmam Üsküdar'daki evi.

ARİF: Sen yine bildiğini yap. Benden söylemesi. Tatlı bir işin üstündeyim.

İNCİ: Hadi canım!

ARİF: Tatlı! Tatlı! Sonuna kadar sarsıntısız yürütebilirsem iyi para bırakır. Bu akşam yemekte, viski bardaklarının arasında, güzel dişilerimizin rüzgârıyle on beş, yirmi parsel okutabilirim Servet Batmaz'a. Nedir yirmi parsel Servet Batmaz için! Alsın, atsın bir kenara. Yarın endüstri bölgeleri olacak oraları. Taşı toprağı altınla tartılacak. Dua eder bana.

İNCİ: Servet Batmaz çürük ve kirli işlere girmez. Sense çürük ve kirli işlerden başkasını bilmezsin.

ARİF: Çocukluğu bırak! Paranın kirlisi, temizi olmaz.

İNCİ: Başaramazsın, göreceksin.

ARİF: Bir uğursuzluk mu var bende!

İNCİ: Bir terslik var sende.

ARİF: Herkesin her zaman yaptığı işi yapıyorum. İlçe parti başkanı, mal müdürü, tapucular benden daha iştahlı. Ama ilk ağızda elli, altmış bin lira... Anlıyor musun? Satalım şu kıçı kırık evi!

İNCİ: Boşuna uğraşma!

ARİF: Dar boğazdan çıkacağız.

İNCİ: Önümüz kapalı.

ARİF: Para kokusu geliyor burnuma.

İNCİ: Benim o kokudan midem bulanıyor.

ARİF: İstanbul'un en güzel apartmanlarından birinde oturuyorsun kraliçeler gibi giyiniyorsun, her türlü rahatlığın var, yine de yüzün gülmüyor.

İNCİ: Geçen gün faraş aldırmak için üç buçuk lira bulamadım koca evde.

ARİF: Faraş ne?

İNCİ: Faraş... Faraşı bilmez misin?... Çöp toplamak için.

ARİF: Elektrik süpürgesi ne güne duruyor!

İNCİ: Elektrik süpürgesi bozuk, işlemiyor.

ARİF: Yaptırt!

İNCİ: Hangi parayla?

ARİF: Aç telefonu mağazasına, ya da doğrudan doğruya fabrikasına, elektrik süpürgem bozuldu, de, gelsinler, alsınlar, yaptırıp gön-

dersinler faturasını... Beceriksiz sen de!

İNCİ: Bunca dolap, bunca dalavere, bunca gösteriş, sonra bunca yokluk!

ARİF: Para gösterişle kazanılır. Para havadan kazanılır, bunu aklına koy! Kazanıyormuş görünmek, baş koşuludur para kazanmanın. Yokluğa gelince, yokluk geçici. Günün birinde para oluklardan boşanacak, göreceksin. Direnmeliyiz, küçük avaryalarla fırtınaları atlatmalıyız! Üsküdar'daki ev neye yarar! Sevimsiz, kara bir tahta yığını.

İNCİ: Boşuna üzme tatlı canını, sattırmam Üsküdarda'daki evi.

ARİF: Satman için söylemiyorum, doğru yolu, yarınki mutlu günleri göstermeye çalışıyorum sana.

İNCİ: Mutlu günler! (*Kesik kesik ağlar.*) O kadar yabancıyım ki mutluluğa!

ARİF: Kes şu zırıltıyı! Kes be! Yeter be! Niçin ağladığını da bir türlü kestiremiyorum.

İNCİ: Sen böylesin işte!

ARİF: Bundan sonra değişecek değilim. Beğenmiyorsan...

İNCİ: Sen busun işte!

ARİF: Sabrımı tüketiyorsun.

İNCİ: Beğenmiyorsan yolun açık olsun, demeye getiriyorsun.

ARİF: Tamam.

İNCİ: Az mı istedim senden ayrılmayı!

ARİF: Niye ayrılmadın?

İNCİ: Az mı uğraştım aradaki uğursuz bağı koparmak için!

ARİF: Koparsaydın!

İNCİ: Her seferinde ya sel gibi gözyaşı döktün ya da kalbin tuttu, krizler geçirdin.

ARİF: Hadi canım!

İNCİ: Aslında kalbinin tuttuğu filan yok. Geçirdiğin krizler yalan ve gösteriş. Bulmuşsun parasız hizmetçiyi, bakılıyorsun. Gömlek yıkamaktan canım çıkıyor. Üç gömleğin var topu, dörde çıkarmazsın eziyet olsun diye.

ARİF: Piyasada gömlek bulamıyorum gönlüme göre.

İNCİ: İçindeki fanilanın rengi atar, morarır, sık çıkar iç çamaşırlarını, çamaşırda ağarmıyor, diye yalvarırım, çıkarmazsın da, gömleğini bir gün tutmazsın sırtında. Günde iki sefer değiştiğin olur. Dıştan temizpak, içten leş!

ARİF: Kimsenin içi dışını tutmaz.

İNCİ: Gömleğinin eteğiyle parlatırsın ayakkaplarını.
ARİF: Ayakkapların gıcır olmazsa yolumu şaşırırım.
İNCİ: Ateşin otuz yedi buçuğa çıksa, oturak, leğen ibrik ayağına gelir.
ARİF: Kendimi sokakta bulmadım ben! Canım tatlıdır.
İNCİ: Ben dökerim pisliğini, balgamlı sularını.
ARİF: Hizmetçi bulunmuyor. Hepsinin burnu bir karış havada. Hizmetçi darlığı var memlekette.
İNCİ: Ben de olsam ayrılmam benim gibi kadından, benim gibi hizmetçiden.
ARİF: Yüklen bakalım!
İNCİ: Rahatın, çıkarın için yapmayacağın yoktur senin. Karşındaki ölse, allem eder, kallem eder, yine de dediğini yaptırırsın sen.
ARİF: Yapma!
İNCİ: Malını gözünden anlarsın.
ARİF: Fena mı?
İNCİ: Temiz yürekli, iyi insanlara asılırsın.
ARİF: Huyum kurusun, iyileri severim.
İNCİ: Bencil kadın dünya güzeli olsa çirkindir senin için.
ARİF: Önce ruh güzelliği.
İNCİ: Ablan da senin gibidir. Nasıl yalandan bayıldıydı! Dudağının içini dişiyle kanatmış, kanlı köpükler saçıyordu ağzından.
ARİF: Ablamı karıştırma!
İNCİ: Doktor ayağına iğneyi batırınca çekiverdi ayağını. Baygın değil bu kadın, dedi, bununki yapmacık.
ARİF: Ablamın işine akıl ermez.
İNCİ: Senin iç hesaplarınla dış görünüşün, duygularınla tepkilerin arasında bir ilinti, bir orantı kurmak isteyen kişi her zaman yanılır.
ARİF: Matematik denklemi değilim ben.
İNCİ: Sen sadece şaşırtmak için, adamı üzmek için, kendine baktırmak için, küçük çıkarların için büyük komedyalar oynarsın.
ARİF: Neymişim de haberim yokmuş!
İNCİ: Senin için yoktur.
ARİF: Bir yaşıma daha girdim!
İNCİ: Dışın vardır senin sadece.
ARİF: Hoppala!
İNCİ: Beğenmiyorsan yolun açık olsun, gibi sözler söyleme bana! Ben istesem de ayrılamam senden.
ARİF: İpin ucunu kaçırmak istemem.

İNCİ: Ancak senin canın çektiği zaman, sen bırakırsan bırakırsın beni.
ARİF: Öyle olsun.
İNCİ: Zamanı gelince, posa gibi, seni atıvereceğim sokağa, demez misin her zaman?
ARİF: Posaların yeri süprüntü tenekesi. Posa olmamaya bak!
İNCİ: Seninle başa çıkılmaz!
ARİF: Koltuklarımı kabartıyorsun.
İNCİ: Gören, doğru dürüst bir adam, der. Nesin sen! Nesin sen!
ARİF: Bir lafı iki sefer söyleme!
İNCİ: Şimdi aşağıdan alıyorsan, ağzıma bir tokat atmıyorsan, akşama misafirlerin var da ondan. Karnını çıkarmak zorundasın misafirlerine.
ARİF: Servet Batmaz önemli. Gerisini boş ver!
İNCİ: Masraf parasını bile eziyet etmeden vermezsin sen.
ARİF: Para sokaktan toplanmıyor.
İNCİ: Her sabah kırk sefer: "Masraf parası! Masraf parasını unutma! Masraf parasını vermedin! Ne olur masraf parası! Hani masraf parası! ..."
ARİF: Boğuluyorum, yeter be!
İNCİ: Ne vereceksen çıkar ver!
ARİF: Nerde o bolluk!
İNCİ: Neresinden baksan öyle.
ARİF: Bitti mi?
İNCİ: Topluca bir para geçse eline, götürür kız kardeşine saklatırsın, bana değil.
ARİF: Bankanın sağlamını seçerim.
İNCİ: Tutturmuştun bir zamanlar, cebinden iki de bir, yüz lira, elli lira eksilir.
ARİF: Paranın bereketi yok.
İNCİ: Yalan mı? Söylediklerimde şu kadarcık bir abartma var mı? (*Hafif hafif ağlar.*)
ARİF: Ağlamayı kes! Başka şeyler düşün! Bak akşama misafirler geliyor. Ceketimin düğmesini dik, açılırsın! Damarına basmak için söylemiyorum. Oyalanırsın. Dikiş sepetin nerde?
İNCİ: Buzdolabının üstünde.
ARİF: Gidi pasaklı!
İNCİ: Dikiş sepetini buzdolabının üstünde duruyor diye mi?
ARİF: Buzdolabının üstünü ayna gibi istiyorum. Üstüne öteberi

konması sinirime dokunuyor.
İNCİ: Nereye koyalım istiyorsun!
ARİF: Bir kadının dikiş sepeti nerde durur? Başka kadınların dikiş sepetleri nerde duruyor? (*Dikiş sepetini verir.*)
İNCİ (*sepeti alır.*): Nerde duruyor?
ARİF: Herhalde ayakkabı dolabında değil. Buzdolabının üstünde hiç değil.
İNCİ (*iğne iplik çıkarır, düğmeyi dikmeye başlar.*): Bir kadının dikiş sepeti elinin altında durur.
ARİF: İnatçı!
İNCİ: İnatçı değilim. İnatçı olsam düğmeni dikmem.
ARİF: Başıma kakma!
İNCİ: İyi değilim!
ARİF (*parlar.*): İyi değilim, iyi değilim! Zıvanadan çıkacağım artık!
İNCİ: Son damlalar bardağı taşırdı.
ARİF: Neymiş o son damlalar?
İNCİ: Her şey.
ARİF: Anlat da bilelim!
İNCİ: Bileceksin de ne olacak! Sen kendine bak!.. Bayram Gündüz uğradı dün.
ARİF: Bana ne Bayram Gündüz'den?
İNCİ: Bir yağ işiniz varmış sizin.
ARİF: Var.
İNCİ: Yağ işi sarpa sarmış.
ARİF: Hadi canım!
İNCİ: Bayram Gündüz telaşlıydı.
ARİF: Ödleğin biridir o, gölgesinden bile korkar.
İNCİ: Kilis'teki tüccar raporu kabul etmiyormuş.
ARİF: İsterse etsin!
İNCİ: Savcılığa başvurmuşlar.
ARİF: Bu kötü işte!
İNCİ: Sıkıntım vardı, iyice anlayamadım.
ARİF: Savcılık harekete geçmiş mi?
İNCİ: Bayram Gündüz de bilmiyor.
ARİF: Kuru gürültüdür.
İNCİ: Yoksa zeytinyağına parafin mi karıştırdın sen de?
ARİF: Öyle ipe sapa gelmez şeyler yapmam ben.
İNCİ: Sen mi!
ARİF: Benimki ufak bir kolpo, anlatmaya bile değmez.

İNCİ: Anlatma daha iyi!
ARİF: Eski bir hesabı temizledim.
İNCİ: Bilirim seni.
ARİF: Üç beş kuruş da kazandım, o da başka... Kilis'te Hacı Nezir adında bir üçkâğıtçı vardır.
İNCİ: Üçkâğıtçı mı ararsın!
ARİF: Bir kazık yemiştim o hergeleden.
İNCİ: Oh olsun!
ARİF: Ses etmemiştim o zaman. Unutmadım da. Gel zaman git zaman, bir yağ işine girdik Bayram Gündüz'le. Yağ getirttik satmak için Kilis'ten. Kilisli Hacı Nezir benim işin içinde olduğumu bilmiyor. Benim de ondan haberim yok.
İNCİ: Saklambaç mı oynuyorsunuz!
ARİF: Yağlar geldi, baktım Hacı Nezir'in. Koskoca bir yafta tenekelerin üstünde: Hacı Nezir Yağları. Fırsatı kaçırmadım.
İNCİ: Bir seferinde de kaçır ne olursun!
ARİF: "Yağlar bozuktur, yok edilmesi gerekir." diye resmi bir rapor aldım.
İNCİ (*başını tutar.*): Başım!
ARİF: Raporu cebime koyduktan sonra da ekstra ekstra fiyatına okuttum piyasaya.
İNCİ: Ya rapor?
ARİF: Alık! O raporu Hacı Nezir için aldım. Yağların bozuk, veremem parasını, diyebilmek için. Piyasaya gösterecek değilim ya!
İNCİ: Marifet mi bu yaptığın!
ARİF: Haklısın. Marifet değil. Ticarete duygu karışırsa böyle olur. Ticaretin tadı kalmadı. Hiçbir şeyin tadı kalmadı. Şu zamanda başka bir iş tutmak varmış. Keşke! Az mı mürekkep yaladık! Ama mürekkep yalamakta da iş yok! Bir ustam vardı benim, Karabet Efendi, eski adam, toprağı bol olsun. Derdi ki: "Kazık atacaksan, tüccara kazık atmaya kalkma! Tüccar senin benim gibi bir adamdır. Kazık müşteriye yaraşır. Yüklen müşteriye!" Eski *école* gibi gelirdi bana Karabet Efendi. Ama kazın ayağı öyle değil! Osmanlıda çok iş var. Şimdi böyle pestenkerani bir işten yok yere bir pürüz çıkarsa canım sıkılır.
İNCİ: Başım çatlayacak! Başımın içi ağrıyor!
ARİF: Keşke daha önce davransaydım! Ben onu verseydim savcılığa! Bir çay versene bana!

İNCİ: Çayın altını söndürdüm.

ARİF (*dolaşır.*): Acımayacaksın böylesine! Bozuk yağ sattığı için, sağlığa aykırı mal sürdüğü için piyasaya, vereceksin savcılığa! Köpekleyecek, elini ayağını yalayacak!

İNCİ: Yağlar bozuk değilmiş ki!

ARİF: Rapora göre bozuk.

İNCİ: Piyasaya göre ekstra ekstra!

ARİF: Kötü! Savcılık işe el koyduysa raporun nasıl alındığını araştırır.

İNCİ: Ben de olsam araştırırım.

ARİF: Ama savcılık bu memlekette bütün bu biçim raporların nasıl alındığını araştırmaya kalkarsa altı çapanoğlu çıkar. Bir biz miyiz yahu!

İNCİ: Piyango inşallah sana rastlar!

ARİF: Ortalık çok kötü!

İNCİ: Çok kötü!

ARİF (*alaylı oynar.*): Bir şeyler çürümüş kokuyor Danimarka'da!

İNCİ: Türkiye'de!.. Çayı ısıtayım mı?

ARİF: Bir gün bir dangalak gördüm, Karun kadar zengindi köpoğlu! Bu adam bu kafayla bu parayı kazanır da ben neden kazanamam, diye düşündüm. O gün bugün savaşıyorum. O dangalak milyonları vurmuş, ben bu kafa ile, ha tüylendim, ha tüyleneceğim. Çabalıyorum hâlâ. Sonunda şu sonuca vardım...

İNCİ: Çay istiyor musun?

ARİF: Şu sonuca vardım: biz baştan kara gidiyoruz. Gelenek, görenek yok. Sağlam törelerimiz, iş hayatının üstüne oturabileceği sağlam bir temel yok.

İNCİ: Çay istiyor musun, söylesene!

ARİF: Sıktın ama, istemez dedik ya! Bizde iş hayatı havada. Vuran vurana, kıran kırana. Gemisini kurtaran kaptan. Yükleniyoruz yüklenebildiğimiz kimseye. Ben sağlam bir düzen istemez miyim sanıyorsun!

İNCİ: Sen mi?

ARİF: Büyük ahlakçılar büyük dalaverecilerden çıkar. Ben büyük dalavereci değilim, benden büyükleri var. Onun için de ahlakçılığım kendime göre. Ama bir leş kokusu geliyor gerçekten. Bu kokuyu duymamak için insanın burnunda bir sakatlık olması gerek. (*İnci'ye döner, umutsuz.*) Çek kuyruğunu!

İNCİ: Bir dediğin bir dediğini tutmuyor. Demin o çevirdiğin dolapları

anlatan adam sen değilsin sanki!

ARİF: Ben dolap çevirmiyorum. Bén bu düzenin içinde bu düzene göre iş yapıyorum.

İNCİ: Şaşılacak şey!

ARİF: Şaşılacak ne var bunda!

İNCİ: Özlediğin sağlam ahlak düzenini yalnız başkaları için istiyorsun, gibi geliyor bana. Kendine gelince...

ARİF: Her türlü ahlaksızlığı yapıyorum, öyle mi?

İNCİ: Öyle.

ARİF: Ben bu düzenin gereğini yerine getirmeye çalışıyorum. Yüreğimin sızladığı çok oluyor. Sağlam bir düzenin komisyoncu Arif'i başka bir adam olabilirdi. Yalnız şu var: ahlakçılık deyince, senin gibi düşünenlerin aklına, kazma sallayarak, alınteriyle para kazanmak geliyor. Yok öyle şey! Ben kazma sallamam. Ben boşluklardan faydalanarak para kazanırım. Ben türeticiyim bir çeşit, aklımı kullanırım.

İNCİ: Üstelik para kazandığın da yok.

ARİF: Ben geçinecek kadar paraya para demem. Parayı severim ben. Bak, Servet Batmaz parayı sevmez. Şaşılacak şey değil mi? Sevmez. Baklava börek değil ki yiyesin, der para için. Ona göre parayla iş yapılır sadece. Ben, parasını yiyen adama işadamı demem, diyordu geçen gün. Para oluk gibi akar, yağmur gibi boşanır, hepsi o kadar. İşadamına bir lokma, bir hırka. Servet Batmaz'a göre para rüzgârdır işin, fırıldağı döndürür, başka şeye yaramaz. Parayı yalnız züğürtler harcar Servet Batmaz'a sorarsan. Servet Batmaz hiçbir zaman tam bir işadamı gözüyle bakmaz bana. Neden? *(Heyecanlı.)* Çünkü para şakır şakır oluklardan akarken ben çılgına dönerim. Çırılçıplak soyunup yıkanmak isterim o yağmurun, o selin altında. Para alsın götürsün beni!

İNCİ (*yukardan beri kendi dünyasında*): Şu kırmızı saçlı adam... O işte... Üç masa ötemizde... Tuhaf bir yüzü var... Bizi tanıyor belki de!

BİR ERKEK SESİ: Garibin biri!.. Zararsız bir adam.

ARİF: Servet Batmaz hacı ağadır, dangıl dunguldur, elleriyle yemek yer. Bir oturak âleminden fırlamış gibi iğrenç bir gülümseme ile dolaşır suratında. Ama yaman adamdır, kim ne derse desin, yaman adamdır! Onun yolundan gitmeyenin vay haline! İnsanı yıkmasını da, kalkındırmasını da bilir!

İNCİ: Korkuyorum o adamdan.

BİR ERKEK SESİ: Titriyorsun.

ARİF: Kaç ortaklığın, kaç tüccarın canına okumuş! İki sefer iflas etmiş, ikisin de de sıfırdan milyonlara yükselmiş, bir silindir gibi geçmiş piyasanın üstünden!

İNCİ: Ne kadar durgun hava!

BİR ERKEK SESİ: Lodos.

İNCİ: Yağmur sıkıntısı var. (*Başını ellerinin içine alır, bir krizin eşiğindedir. Boğuntuyu ve saplantıyı yansıtan bir müzik başlar. Önce hafif, gittikçe daha hızlı.*)

ARİF (*çok heyecanlı*): Bakır, krom, nikel, sonra demir, sonra manganez, hepsini avucunun içine almış adam Servet Batmaz!

İNCİ: Mor bulutlar yığılıyor üstümüze.

BİR ERKEK SESİ: İyi değilsen dönelim.

ARİF: Bir sinir gelmiş o zaman üstüne. İnsan bütün piyasayı avucunun içine alınca delirmez mi! Geceleri uyku girer mi gözüne! Doktorlar Bursa'ya git dinlen demişler. Gitmiş Bursa'ya. (*Müzik hızlanır.*) Her gün İstanbul'a, Ankara'ya, İzmir'e telgraf üstüne telgraf. İnsan işinin başında olmadı mı tekerlenir gider. İş yapmak memleket yönetmekten zordur.

İNCİ (*inler.*): Yağmur sıkıntısı var... Bir boşansa!.. Evler, ağaçlar, sokaklar yıkansa yağmurda!.. Yağmur yağsa! (*Avazı çıktığı kadar bağırır.*) Yağmur yağsa!..

ARİF: Ne oluyor, ne oluyor? Deliriyor musun yoksa!

İNCİ: Dayanamıyorum! Dayanamayacağım! (*Ağlar.*) Bir şeyler yapmanı istiyorum.

ARİF: Önce şu zırıltıyı kes, adam gibi konuşalım!

İNCİ: Ne olursun bana acı! (*Müzik durur.*)

ARİF: Anlamıyorum.

İNCİ: Ziller çalıyor.

ARİF: Ne zilleri?

İNCİ: Bir dalga gibi geliyor... Ziller, sürekli ziller!.. Bir şeyler kapanıyor üstüme o zaman. Ancak bu sesler durunca açılıyorum gerçek dünyaya. Ama unutamıyorum! Unutamayacağım! (*Arif'in ellerine sarılır.*) Kurtar beni, ne olursun!

ARİF: Hemen bir doktora git!

İNCİ: Doktorun ne gelir elinden!

ARİF: Deliriyorsun.

İNCİ: Delirmiyorum. Delirsem kurtulurum.

ARİF: Rengin sapsarı.

İNCİ: Sıkıntım var.
ARİF: Saç diplerinden ter fışkırıyor.
İNCİ: Ölebilirim.
ARİF: Bir orostopolluk yoksa bu işin içinde kellemi keserim!
İNCİ: Kararlıyım, söyleyeceğim.
ARİF: Çabuk söyle, bekletme!
İNCİ: O... beni...
ARİF: Ahmet mi?
İNCİ: Değil.
ARİF: Ahmet bu, Ahmet! Ahmet'in parmağı var bu işte. Kalıbımı basarım ki Ahmet! (*Üstüne yürür.*) Yattın Ahmet'le değil mi? Beni aldattın Ahmet'le değil mi? Tutmuş bir de delilik numarası yapıyor. (*Çok öfkeli.*) İkinizin yanına da bırakmayacağım bunu! Yalancının, alçağın, ikiyüzlünün biridir o! İçtenlik numarası yapar. Herkesten başkaymış gibi görünür. Aslında ne çamur olduğunu ben bilirim! Bacak kadardan tanırım onu. Yine böyleydi. O zaman da itin züppenin tekiydi. Ama göreceğim bunun hesabını. Yaşatmam o herifi! Ödeyecek bunu, ödeyecek!
İNCİ: Ahmet değil, diyorum.
ARİF: Yutturma kaltak! Gebertirim seni!
İNCİ (*basılır.*): Ahmet, Ahmet, bir Ahmet koymuş kafasına!
ARİF (*yelkenleri biraz indirir.*): Geri almaya kalkma! Büsbütün kötü olur!
İNCİ: Yalan mı söyleyeyim!
ARİF: Geri alamazsın, artık çok geç!
İNCİ: Hiçbir şey söylemedim.
ARİF (*birdenbire ters bir oyunla*): Seviyor musun?
İNCİ: Seviyordum. Ama şimdi hastayım, öfkeliyim.
ARİF: Elbiselerimi getir içerden!
İNCİ: Ne yapacaksın?
ARİF: Recep'e gidiyorum.
İNCİ: Recep kim?
ARİF: Kimse kim! Öyle biri! Tut ki adamım. Sözümden çıkmayacak biri... Getir elbiselerimi içerden!
İNCİ: Ya Ahmet değilse?
ARİF: Malımı bilirim ben.
İNCİ: İğrenç adam! (*Müzik. Hafiften kararsız bir iki tema.*) Kaptırmayacağım kendimi bu dalgaya. Bırakmayacağım kendimi sizlere. Yalnız şunu bil, bu işin Ahmet'le...

ARİF: En ufak bir ilintisi yok, diyeceksin, o deyyusu savunmaya kalkacaksın, büsbütün zıvanadan çıkaracaksın beni.
İNCİ (*bağırır.*): Ahmet değil, laf anlamaz mısın sen, Ahmet değil! Bir aşağılık duygusu olmuş sende Ahmet. Sanıyorsun ki Ahmet istediği kadım baştan çıkarır. Kime elini uzatsa, tamam!
ARİF: Delirtme beni!
İNCİ: Ahmet yakışıklı bir erkek olabilir. Ama her yakışıklıya...
ARİF: Kadın, doğru dürüst konuşacak mısın benimle?
İNCİ: Açık açık konuşacağım seninle
ARİF: Açık açık söylemezsen öldüreceğim seni!
İNCİ: Kiralık katillerinle mi?
ARİF: Dostunun adı ne?
İNCİ: Gizlemek istediğimden değil. (*Ağzını gösterir.*) Çıkmıyor buramdan adı.
ARİF: Yemin ederim ki öldürürüm seni!
İNCİ: Gideceksin, Recep'i bulacaksın, pazarlık edeceksin... Uzun iş!
ARİF: Dostunun adı ne?
İNCİ: Ahmet ya da Vedat... ne fark eder!
ARİF (*şaşkın ve durgun, yavaşça*): Vedat olamaz! Şüphelenirdim yoksa.
İNCİ: Gördün mü! Ahmet değil, Vedat.
ARİF: Vedat olamaz!
İNCİ: Kızamayacağını biliyordum Vedat'a. Kimi adama kızılmaz. Kırar, döker, birbirine katar ortalığı, kızılmaz ona. Kimi adam ufacık bir çıkış yapsa, bir pot kırsa, üstüne yürünür. Vedat'a kızamazsın, biliyorum. Vedat'la yarışmıyorsun çünkü. Vedat kendi dünyasında başka bir adam, başka soydan, başka hamurdan. Uzun bir hazırlık dönemi gerek, Vedat'a kızman için. Ama ne yapalım ki Ahmet değil, Vedat!
ARİF: O sümsük, o bir yerde dikiş tutturamayan, it mi, züppe mi, kalender mi, serseri mi ne olduğu belli olmayan Vedat ha!
İNCİ: Ta kendisi.
ARİF: Tuhaf, çok tuhaf!
İNCİ: Tuhaf olan ne?
ARİF: Kızmamak, kızamamak!
İNCİ: Gerçek, şüphe kadar korkunç değil.
ARİF: Korkunç olan, korkunç olmayan gerçekler var.
İNCİ: Ahmet'le korkunç olabilirdi, Vedat'la korkunç değil.
ARİF: Demek korkmuyorsun benden!

İNCİ: Artık ne korku, ne telaş, ne kuşku, ne merak! Dümdüz ortalık.
ARİF: Bir şeyler yapmalı!
İNCİ: Öfkelen, bağır çağır, kiralık katillerini tutmaya git!
ARİF: Her şey bitti aramızda.
İNCİ (*alaylı*): Sahi mi söylüyorsun?
ARİF (*yavaş*): Seni dövmeli, seni saçlarından tutup yerlerde sürüklemeli, seni gebertmeli!
İNCİ: Kendin de inanmıyorsun bu söylediklerine. Yapamazsın bunları sen.
ARİF: Dayak yemediğine üzülüyormuş gibi bir halin var.
İNCİ: Her türlü duygudan, her türlü heyecandan yoksunsun sen.
ARİF: Elimden kolay kurtulacağını sanıyorsan yanılıyorsun.
İNCİ: Onu da biliyorum.
ARİF: Öcümü korkunç şekilde alacağım.
İNCİ: İğrenç şekilde, korkunç değil.
ARİF: Yüzün kızaracak yerde, kelimelerle oynuyorsun. Sanki suçsuzsun, sanki kocanı aldatmadın, sanki kendini yabancı bir erkeğe vermedin de Yeni Cami'de güvercinlere arpa serptin! Yerin dibine girecek yerde, çene yarıştırıyorsun benimle. Daha alınmamış öcümü şimdiden eleştirmeye kalkıyorsun. Korkunç değil de iğrenç şekilde alırmışım ben öcümü! Senin yaptıkların iğrenç değil mi? (*Arkasını döner.*)
İNCİ (*elleriyle yüzünü kapatır.*): Bilmiyorum, bilmiyorum!
BİR ERKEK SESİ: Neden yüzünü kapatıyorsun? Çirkin ve iğrenç ne var sevgimizde!

İKİNCİ PERDE

(Dekor değişmez. Oyun kaldığı yerden yürür. Aradan bir zaman geçmediğini seyircilere duyurabilmek için, oyuncular, ikinci perdeye, birinci perdenin tıpkısı bir oyun düzeniyle başlarlar. İnci yavaş yavaş ellerini yüzünden indirir. Arif döner ve sorar.

ARİF: Yatıyor muydunuz?

İNCİ: Yatıyorduk.

ARİF: Maşallah! Görüyorsun bir şey yapmıyorum. Düşüneceğim. Öfkeli değilim. Acılı, yaralı değilim. Önce olanı biteni günü gününe öğrenmek istiyorum. Yoksa kurabilirim. iyisi mi anlat!

İNCİ (*durgun*): Anlatacak bir şey yok. Vedat'ı seviyordum, aldattı beni.

ARİF: Onun için mi kulakların çınlıyordu?

İNCİ: Ziller çalıyordu, sesler duyuyordum.

ARİF: Şimdi duyuyor musun yine?

İNCİ: Hayır, iyiyim, rahatlamış gibiyim.

ARİF: Sevda yüzünden mi hastalandın?

İNCİ: Senin yüzünden hastalandım.

ARİF: Benim yüzümden mi? Bana sevdalı değilsin ya!

İNCİ: Seninle yaşamak istemiyorum. Yaşadığım kadarından da iğreniyorum. seninle geçen dört yılımı unutabilsem, o günleri yaşamadım, diyebilsem, kurtulurum belki. Ama yaşadım seninle,

yaşadım ve kirlendim.
ARİF: Benimle yaşamak kirletti, Vedat'la yatmak temizledi seni! Şimdi tertemizsin, öyle mi!
İNCİ: Şimdi yaralıyım, hastayım.
ARİF: Kiminle aldattı seni?
İNCİ: Semra'yla.
ARİF: Semra'yla mı! Yok canım! Semra Vedat'a bakmaz.
İNCİ: Semra orospunun biri.
ARİF: Semra orospudur, ama orospunun biri değil.
İNCİ: Ne başkalığı var?
ARİF: Hovardalığı var. Güzelliği var. Kadınlığı var. Giyinmesini bilir. Parası var. Daha sayayım mı? Büyük orospudur Semra, orospunun biri değil. Vedat'sa çoluk çocuk, önemsiz ve silik kişi. Semra Vedat gibilere bakmaz. Kalıbımı basarım bakmaz. Onun gibilere yalnız sen bakarsın.
İNCİ: Öyle olsun!
ARİF: Elinde bir ipucu var mı?
İNCİ: Öpüşürlerken yakaladım.
ARİF: Nerde?
İNCİ: Semra'nın evinde.
ARİF: Semra'da ne işin vardı?
İNCİ: Semra'nın evinde buluşuyorduk.
ARİF (*yavaş*): Kaltak!
İNCİ: Bitti artık!
ARİF: Bitmesin mi?
İNCİ: Senin için söylemiyorum, Vedat için söylüyorum.
ARİF (*aynı oyun*): Soysuz!
İNCİ: İki gün önce yine buluşmuştuk. Beni kapıya kadar geçirdi. Arkamdan çıkardı her zaman. Eldivenimi unutmuşum. İki dakika sonra döndüm. Anahtarımla açtım kapıyı. Girdim. Vedat yoktu. Tuhafıma gitti. Bir kapı araladım. Öpüşürlerken gördüm. Beni görünce şaşırmadılar. Ayrılmadılar bile. Bırakmadı kadın. Deli gibi fırladım sokaklara. Otomobilde bir bayğınlık geçirdim. Eve nasıl döndüğümü bilmiyorum.
ARİF: Konuş! Nasıl başladı Vedat'la?
İNCİ: Şöyle ya da böyle, ne önemi var!
ARİF (*yüksek*): Nasıl başladı, diyorum!
İNCİ: Ayrıntıları istiyor musun?
ARİF: Hepsini istiyorum. Olanları ucu ucuna bilmek istiyorum. Ne

oldu, nasıl başladı, anlat!

İNCİ: Aklıma gelmiyor.

ARİF: Yalan söylüyorsun. Şu anda, sevişmeniz bir sinama şeridi gibi gözünün önünde.

İNCİ: Başım zonkluyor.

ARİF: Anlatmazsan kötü olur! Çok kötü şeyler yaparım! Sürüngürüm seni!

İNCİ: Demin düşündüğün buydu. Nasıl sürüngürebilirim bu kadını, diye düşünüyordun. Ama bulursun, merak etme!

ARİF: Anlat!

İNCİ: Anlatsam anlamazsın ki!

ARİF: Çince anlatacak değilsin ya!

İNCİ: Senin için çok zor.

ARİF (*bağırır.*): Anlat, diyorum!

İNCİ: Günümüz bir odada başlıyordu. Onu yeşil koltukta, kapıya karşı bekliyordum. Gözümü alamıyordum kapıdan. Türlü bekleyişleri düşünüyordum, düşler kuruyordum. Beyaz kepli bir hemşire giriyordu birdenbire içeri. Soruyordum: "— Hastam nasıl? — Hastanız öldü! — Öldü mü?" Elim ayağım buz kesiliyordu. Kapı değişiyordu. Ufak tefek, erkek gibi bir kız giriyordu içeri: "Buyrun, diyordu, patron sizi bekliyor." Kapı değişiyordu.

ARİF: Her suçluluk hikâyesinde böyle bir kapı vardır.

İNCİ: Ansızın sen giriyordun içeri. Arkandan Vedat geliyordu. Bir tabanca çıkarıyordun cebinden, ateş ediyordun. Vedat ölüyordu. Sonra siliniyordu her şey. Yalnız kalıyordum kapıya karşı. Bekliyordum, gelmesini bekliyordum. Bize birini getiren kapılarla, bizden birini götüren kapılar arasındaki ayrımı kavrayabilsen heyecanımı anlarsın. Vedat bu kapıdan hem geliyor, hem gidiyordu. Önce başını uzatıp bakıyordu. Beni orada bekler görünce gülümsüyordu. Beklettim mi, diye soruyordu.

ARİF: Ve hemen yatağa atıyordunuz kendinizi.

İNCİ: Yanılıyorsun.

ARİF: Bilirim ben.

İNCİ: Bırakmazsan anlatamam ki!

ARİF: Durma, anlat!

İNCİ: Başkalarıyla geliyordu Vedat. Başta kedisi, ardında başkaları.

ARİF: İşletiyor muydu yoksa seni!

İNCİ: Kız kardeşi ve nişanlısı, annesi, sevgilisi Almanya'ya giden topal hizmetçileri, sonra kedisi Vedat'ın, Mırnıye.

ARİF: Kediye koyacak başka ad bulamamış mı züppe!

İNCİ: Ben Mırnıye'yi hiç görmedim. Ama o kadar çok dinledim ki, sanki bin sefer kucağıma almış gibiyim. İri bir kedi bu. Kucakta kurşun gibi ağır.

ARİF: Bizim de kedimiz var.

İNCİ: Bizim kedimiz yaşamıyor.

ARİF: Daha dün akşam ayak altında dolaşıyordu.

İNCİ: Vedat'ın kedisi sever, öfkelenir, kıskanır. Vedat başka bir kediye uzatsa elini hemen ısırır, tırmalar. Bir başkalık var bu kedide. Bu kedi karışık, diyordu Vedat.

ARİF (*dudak büker.*): Ne kadar ilginç!

İNCİ: İnsan gibi bir kedi bu. Konuşması eksik. Sevdikleri ve sevmedikleri var. Kızın nişanlısına ısmamamış bir türlü. Ben de sevmedim o çocuğu.

ARİF: Görüştünüz mü?

İNCİ: Yoo! Vedat anlattı bana. İnce, ip gibi bir oğlan. İngiliz filolojisi okuyor. Çaka çaka başı dönmüş. Yeni gençlerden. Bol kıvırcık saçlı, kırmızı, sivri burunlu. Üstelik göğsüne kadar sakallı.

ARİF: Ne güzel!

İNCİ: Üstelik pis. Üstelik çapaçul ve derbeder.

ARİF: Başka?

İNCİ: Vedat'ın kız kardeşi matematikten bütünlemeye kaldı geçen yıl. Vedat çalıştırdı. Topal evlatlığın sevgilisi Almanya'ya gitti. Kızın mektuplarını Vedat yazdı. Daha doğrusu gitmedi, kaçtı. Vedat öyle sanıyor. Oysa bebek gibi kız. Yalnız bir bacağı beş santim kısa. Küçükken beşikten düşmüş. Topal olmasaydı nişanlısı Almanya'ya kaçmazdı, diyor Vedat.. Ne ayıp değil mi?

ARİF: Ayıpmış!

İNCİ: Sonra annesi Vedat'ın. Melek gibi kadın. Hani o temiz yüzlü yaşlılardan. Ama talihsiz. Vedat babasını hiç sevmez. Kumarbaz, sarhoşun biri! On beş yıl önce yüzüstü bırakmış gitmiş annesini. Gidiş o gidiş! Bereket beş on kuruşu var anasının. Erenköy'de dededen kalma o ahşap ev var. Yirmi yıldan beri boya yüzü görmemiş bu tahta evi oda oda anlatmıştı bana. Dokunmak istemiyor o eve Vedat. Titriyor üstüne o evin.

ARİF: Yalancı ite bak! Parselletsem de parça parça satsam, diyordu daha bir ay önce.

İNCİ: Seninle konuşacak laf bulamamış da öyle söylemiş. Alın satımdan başka ne konuşulur seninle!

ARİF: Ne sanıyorsun sen Vedat'ı!
İNCİ: Soy sop orada oturuyorlar, nasıl elden çıkarırlar!
ARİF: Sonra ne oluyordu?
İNCİ: Elimle yerleştirmiş gibiyim bu evi. Bütün eşyaları tek tek elimden geçmişti sanki. Ufacık bir değişiklik yapsalar...
ARİF: Öfff!
İNCİ: Oturma odasındaki yollu perdeleri kaldırdık. Çok eskidi o perdeler. Annem sarı çiçekli kreton basmalar aldı, diyordu Vedat.
ARİF: Kudurmak işten değil!
İNCİ: Anlat, diyorsun, anlatıyorum. Böyle sevişiyorduk işte.
ARİF: Ne biçim sevişme bu!
İNCİ: Gündelik olaylarla sevişiyorduk. Sevişmenin sözünü etmeden sevişiyorduk. Vedat topal evlatlığı, Mırnıye'yi, annesini, matematikten bütünlemeye kalan kız kardeşini, nişanlısını anlatırken beni seviyordu. Bırakıyordum kendimi sevilmeye.
ARİF: Kör olası!
İNCİ: Pencereden bahçenin çamlarına gözüm kayıyordu. Sevişirken çamlar başka türlü görünüyor.
ARİF: Perdeleri örtmüyordunuz demek!
İNCİ: Perdeleri örtmek şöyle dursun, duvarları yıkmak geliyordu içimizden.
ARİF: Yoksa bir paravana gibi mi sürdünüz önüme Ahmet'i, kuşkumun ardında rahatça sevişebilmek için?
İNCİ: Söyledim Ahmet'le aramda bir şey yok diye, dinletemedim.
ARİF: Ahmet'le de yatmadığınızı ne bilelim!
İNCİ: Her önüme gelenle yatacağımı kim söyledi!
ARİF: Yatmışsın işte.
İNCİ: Vedat her önüme gelen değil.
ARİF: Ahmet de değil.
İNCİ: Olmamış şeye olmuş diyemem ya!
ARİF: Bu işe bir kez başlandı mı çorap söküğü gibi gider.
İNCİ: Kadının gözü bir kez açılırsa mı demek istiyorsun?
ARİF: Senin gözün çoktan açıkmış da haberim yokmuş. Başka kimler var sırada?
İNCİ: Orta malı olduğumu kim söyledi sana!
ARİF: Söyle, Ahmet'le de yattın mı?
İNCİ: Bu kadar dertleneceğini bilseydim, sana inat, yatardım Ahmet'le. Amma da büyütüyorsun gözünde Ahmet'i!
ARİF: Benim kimseyi gözümde büyüttüğüm yok.

İNCİ: Ben kendi ölçüleri içinde gördüm Ahmet'i. Kendi ölçüleri içinde kaldı hep. Ne ise o. Ama Ahmet senin gözünde büyüdükçe benim gözümde küçülsün istiyorsun. Ahmet ne sana göründüğü kadar büyük, ne görünmesini istediğin kadar küçük. Bu çelişmeden doğuyor sıkıntın. Ahmet'i karşına aldın mı bir türlü ayarlayamıyorsun merceği. İzlenimlerin onun için bulanık.

ARİF: Fotoğraf çekmiyoruz.

İNCİ: Yardım ediyorum sana.

ARİF: Ne birileriyle yat, ne de yardım et bana! Orospuluğunun hesabını vermen yardımsa, öyle yardımın içine tüküreyim.

İNCİ: Seninle konuşulmaz.

ARİF: O mu seni baştan çıkardı.

İNCİ: O dediğin o mu?

ARİF (*bağırır.*): O!

İNCİ: Adını her zaman kolay söyleyemiyorum.

ARİF: Salavatla mı alıyorsun ağzına? Kim kimi baştan çıkardı?

İNCİ: Sevmeye yabancı olduğun buradan belli.

ARİF: Senin kadar ahşık değilim bu işlere.

İNCİ: Bu türlü kadın anlayışının bir adı olmalı.

ARİF: Oyalama! Cevap ver!

İNCİ: Kimse kimseyi baştan çıkarmadı. Sevdik birbirimizi.

ARİF: Koruyorsun o hergeleyi, savunuyorsun.

İNCİ: Başka bir açıdan, senin Ahmet'i gördüğün gibi görüyorum onu. Büyütüyorum gözümde. Daha doğrusu büyüttüm gözümde. Ama Vedat savunulmaz.

ARİF: Sanki kötü değil iyi bir iş yapmışsın, sanki orospuluk alçaltmamış, yüceltmiş seni!

İNCİ: Sana karşı çıkmak arıtır kişiyi.

ARİF: Bir sürü laf!

İNCİ: Senin orospuluk ve zamparalık anlayışın içinde insanlığını yitirir kişi.

ARİF: Hadi ordan!

İNCİ: Soyut bir kadın yatar senin kafanda, seksten başka yanı olmayan bir kadın. O kadının insan olabileceğini düşünmezsin sen.

ARİF: Sen insan mısın?

İNCİ: Vedat'ı sevmek beni insanlığıma kavuşturdu.

ARİF: Daha önce insan değildin öyleyse!

İNCİ: Az kaldı yitiriyordum seninle.

ARİF: Niçin seçtin Vedat'ı?
İNCİ: Sana benzemiyordu da ondan.
ARİF: İlle bir erkek gerekli miydi?
İNCİ: Çok yalnızdım, çok mutsuzdum.
ARİF: Erdin mi mutluluğa?
İNCİ: Aştım mutluluğu.
ARİF: Tekerlemeci sen de!
İNCİ: Onda insana yakın, insana ortak çıkan bir yan var. Ona karanlıktan ışığa çıkar gibi gittim.
ARİF: Kadın olmadığın buradan belli.
İNCİ: Kadınlığıma sataşma!
ARİF: Kadın değilsin sen.
İNCİ: Değilim belki de!
ARİF: Bir erkeğe ışığa çıkılır gibi değil, erkeğe gidilir gibi gidilir.
İNCİ (*acılı*): Dişi değilim ben.
ARİF: Vedat da ne ki!
İNCİ: Onu anlamazsın sen.
ARİF: Birdenbire mi başladı?
İNCİ: Başlamadı. Sanki eskiden beri vardı da birdenbire ortaya çıktı. Birbirimize doğru, önüne geçilmez bir güçle itildik. Beni çocukluğum bağlıyordu Vedat'a.
ARİF: Vedat'ı yeni tanıdın, senin çocukluğunu bilmez.
İNCİ: Anlatmıştık birbirimize çocukluğumuzu. Birlikte büyümüş gibiydik.
ARİF: Ve yatakta buldunuz kendinizi öyle mi?
İNCİ: Yataktan başka bir yerde.
ARİF (*küçümseyerek*): Yatmanız da belki yatmaya benzemiyordu.
İNCİ: Sevişmeye benziyordu.
ARİF: Ama yattınız yine de.
İNCİ: Başka çaremiz yoktu.
ARİF: Yalan söylüyorsun!
İNCİ: Niçin yalan söyleyeyim! Yakalamış değilsin bizi. Ben anlatıyorum sana.
ARİF: Yakalamış değilim. Yakalamadım. Yakalayamadım! Kim bilir belki yakalardım!
İNCİ: Ne değişir?
ARİF: Sizi suçüstü bastırmak keyifli olurdu. Nasıl da afallardınız, küçülürdünüz kim bilir!
İNCİ: Hepsi bir.

ARİF: O zaman bir anlam veremediğim olaylar şimdi birer birer aydınlığa çıkıyor. Hani bir hafta önce sana Beyoğlu'nda tünelin ağzında rastlamıştım. Saat dört buçuk, beş sularıydı...
İNCİ: Aklımda yoktun seni birdenbire karşımda görünce...
ARİF: Bozuldun değil mi?
İNCİ: Şaşırdım. İşin tuhafı sevindim.
ARİF: Sevindin mi?
İNCİ: Kendine benzemiyordun. Herhangi bir adam gibiydin. Sokakta öyle bir erkek...
ARİF: Bir pastacıya uğradığını, çay içtiğini söylemiştin.
İNCİ: Doğru, çay içmiştim.
ARİF: Dostunla mı?
İNCİ: Yalnızdım.
ARİF: Eteklerinin zil çaldığı açıkça belliydi. İyiydin. Dostuna gidiyordun öyleyse?
İNCİ: O gün de söyledim ya Süheyla'ya gidiyordum.
ARİF: Ama Süheyla'ya gitmedin.
İNCİ: Süheyla'ya gittim.
ARİF: Yalan, düpedüz yalan!
İNCİ: O gün onu hiç görmemiştim.
ARİF: Akşamları geç geliyordun eve.
İNCİ: Geç geldiğim için gürültü patırtı ettiğin akşamlar, ya sinemadan geliyordum ya dolaşmaktan. Dolaşıyordum, saatlerce yollarda yürüyordum. Vitrinlere bakıyordum.
ARİF: Beraber mi?
İNCİ: Sevdalı olduğum günlerdi onlar. Çoğu zaman yalnızlığı arıyordum.
ARİF: Amma da martaval atıyorsun be!
İNCİ: Anlayamazsın.
ARİF: Uyumuşum demek! Ben ki kendimi uyanık bir insan sanırdım, gözümün önünde bir yatmadığınız kalmış da fark etmemişim! Duracak değilsiniz ya, benim yanımda da, başkalarının yanında da bakışıyordunuz, kaşla gözle işaretler veriyordunuz, sevişiyordunuz, bunca saflığa için için gülüyordunuz herhalde!
İNCİ: Zamparalık sınırlarının dışına çıkamıyorsun bir türlü. Karı koca ve âşık üçlüsü. Boynuz takan ve taktıranlar. Bunları uzaktan, kim kime taktırıyor merakıyla izleyen komşu, eş dost, çevre. İşte senin basmakalıp sevmek ve sevilmek anlayışın.
ARİF: Bu anlayış bir yana itilince ne değişir?

İNCİ: Başka bir düzen başlar.
ARİF: İnanmıyorum böyle şeylere. Ama tutalım ki doğru. Kurduğunuz düzen size göre. Ya başkaları? Ya çevre? Onları da bu düzene sokmadınız ya!
İNCİ: Başkaları gözümüze görünmüyordu.
ARİF: Ama onlar sizi görüyordu.
İNCİ: Elimizden geldiğince görünmemeye çalıştık onlara.
ARİF: İpliğinizin pazara çıkmasından mı korktunuz?
İNCİ: Seni bu işte bir parçacık düşünmüş olmamı şimdi bir silah gibi kullanıyorsun bana.
ARİF: Ne kadar telleyip pullasan, ne kadar örtbas etmeye çalışsan, yaptığın işin gerçek yüzü sırıtıyor yaldızın altından.
İNCİ: Neymiş yaptığım işin gerçek yüzü?
ARİF: Orospuluk.
İNCİ: Beni patronlarına peşkeş çektiğin zaman ayağım kaysaydı, yaptığım işi nasıl niteleyecektin?
ARİF: Uyduruyorsun! Böyle bir şey yok.
İNCİ: Ne zaman sıkışsan, ne zaman dara gelsen, türlü çareler arasında, kadınlığından yararlanabileceğin karını düşünürsün.
ARİF: Yalan! İftira!
İNCİ: Daha geçen gün: "Servet Batmaz"a iyi davran! Bir iş var Servet Batmaz'ın iki dudağı arasında, kıvırdık mı iyi para bırakır." demiyor muydun? "Gözünü aç, bu bir savaştır, savaşı yalnız güçlüler ve kurnazlar kazanır." demedin mi?
ARİF: Ne çıkar bundan!
İNCİ: "Benim elimden ne gelir?" diye sordum sana. "Çok şey gelir," diye cevap verdin, "Bir kadın kocasının en büyük yardımcısıdır." "Yardımcı olarak başkaları yetmiyor mu?" diye sordum sana. "Onlar senin pabucun etmez!" diye cevap verdin. "Nereye kadar açılmamı istiyorsun?" dedim. "Onu bir kadın kocasından daha iyi bilir," dedin. Tuttuğu işte karısının kadınlığından yararlanan kocalara ne derler bilir misin? Söyleyivereyim yüzüne karşı istersen!
ARİF (*sert*): Hayır!
İNCİ: Bir çıkar düşünmeden sevmek orospuluk, ama patronlarla yatmanın adı kocaya yardım. Yaptığım iş orospuluksa, beni orospuluğa iten nedenleri birlikte düşünelim istersen?
ARİF: Yorumla kaybedecek vaktim yok.
İNCİ: Elimden geldiği kadar her şeyi anlatmaya çalışıyorum sana. Bu

apartman, bu apartmanın eşyaları, bu apartmanda dönen işler, çevrilen fırıldaklar, bu apartmana giren çıkan insanlar, senin bir davranışın, her şey, her şey yaklaştırdı bizi.

ARİF: Kadınca bir yorum bu. Böyle olmaz bu işler.

İNCİ: Bizimki böyle oldu.

ARİF: Beni düşünmedin mi? Kendini düşünmedin mi?

İNCİ: Onu düşünmek, seni de, kendimi de düşünmekten çok daha rahatlık ve güven veriyordu bana.

ARİF: Yanılmışsın işte, görüyorsun.

İNCİ: Neden?

ARİF: Aldatmış seni, nedeni var mı!

İNCİ: O başka.

ARİF: Çıldırtma beni!

İNCİ: İlk zamanlar istese de aldatamazdı. Ama şimdi... (*Ağlar.*)

ARİF: Ağlama, sinirim bozuluyor!

İNCİ: Ağlamıyorum.

ARİF: Ne zamandan beri sevişiyordunuz?

İNCİ: Bir yıldan beri.

ARİF: Nasıl sevişiyordunuz?

İNCİ: Herhalde sizler gibi değil.

ARİF: Kuş mu konduruyordunuz yoksa!

İNCİ: İnsanca bir anlam vermeye çalışıyorduk sevgimize. Yaşamak istiyorduk.

ARİF: Bizler yaşamıyor muyuz?

İNCİ: Yaşamak deyince, sizin aklınıza, onun bunun parasıyla, onun bunun koltuğunda, orası senin burası benim, sızıncaya kadar içmek, rezalet çıkarmak geliyor.

ARİF: Orası burası dediğin o yerler. İstanbul'un en güzel lokantaları, meyhaneleri.

İNCİ: Sabahlara kadar kumar oynamak, masalardan yerlere dökülmek, yerlerde emekleyerek zar atmak yaşamak değil.

ARİF: Binlerce lira dönüyor halıların üstünde.

İNCİ: Neydi o bir hafta önceki toplantı! İğrenir insan. Yere bağdaş kurup amerikanca caz parçaları döktüren acem kırması o oğlan!

ARİF: Söyleyelim de tıraş etsin sakallarım hatırın için.

İNCİ: Apış araları görünen, şakaklarına kadar sürmeli o karı! Neydi onlar!

ARİF: O karı için hanlarını ipotek edenler var.

İNCİ: Neydi o kapı aralarında, dolap diplerinde... Sevişme mi o?

ARİF: Sevişme sizinki.
İNCİ: Çiftleşme bile denmez böylesine.
ARİF: Sevişme sizde, çiftleşme bizde.
İNCİ: Birinizi gözüm tutmuyor! Birinize inanmıyorum!
ARİF: Ne olursun inan!
İNCİ: Sevişmeniz sevişmeyi andırıyor, ama sevişme değil. Dostluğunuz dostluğu andırıyor, ama dostluk değil.
ARİF: Gönlüne göresini bulursun bundan sonra.
İNCİ: Hani şehirli kadınlar köylü kılığına girerler de resim çektirirler, aslında bu kadınlar ne kadar köylü değilse, siz de o kadar canlı değilsiniz. Yaşama taklidi yapıyorsunuz.
ARİF: Sürün de gör!
İNCİ: Ben yaşamak isterim. Elimi uzattığım insanın insanlığına güvenmek isterim.
ARİF: Bak dostun var, ona güven!
İNCİ: Evlendiğimizin ilk günleri bol keseden paralar harcadın, gezdirdin, tozdurdun beni. Parlak sözler söyledin, gözlerimi kamaştırmak için.
ARİF: Gözüne dizine dursun!
İNCİ: Dört yıl oldu evleneli. Bu dört yıl her günüyle, her saatiyle yalanladı seni. Neye bu kadar yalan söyledin! Uzun süre birlikte yaşayacağımızı düşünmedin mi!
ARİF: Başıma gelecek varmış!
İNCİ: İnsan karısına değil, bir saatlik orospuya bile bunca yalan söylemez.
ARİF: Yalancı sensin!
İNCİ: Kendini karun kadar zengin tanıttın bana.
ARİF: Ben zengin olmadığıma kendim bile inanmam!
İNCİ: Ben senin müşterin değil karın olacaktım.
ARİF: Keşke müşterim olsaydın!
İNCİ: Gösteriş gerekli miydi?
ARİF: Dostun gösteriş yapmıyor mu?
İNCİ: Hiç olmazsa neyle gösteriş yapılacağım biliyor. Ötekini berikini küçülterek sivrilmek istemiyor.
ARİF: Düpedüz yalan ve gösteriş! O da böyle bir yol tutmuş kendine. Kedisiyle, annesiyle, yutturmaca masallarıyla ayakta durmaya çalışıyor. İnsanlar kendilerini göstermek için ya zemzem kuyularına ya da birbirlerinin zayıf noktalarına işerler. İnsamn mayası bu!
İNCİ: Vedat böyle bir gereksinme duymuyor. Para ile, ünle, gece

kulüplerinde tanınmakla övünmüyor.

ARİF: Ya neyle övünüyor küçük bey?

İNCİ: İçtenlikle, insanlıkla, dostlukla övünüyor.

ARİF: Bağlılıkla da övünüyor mu?

İNCİ: Sonuna kadar bağlanamıyorsa suç onun mu?

ARİF: Suç senin belki de.

İNCİ: Kim bilir belki de.

ARİF: Can alacak noktanı yakaladım.

İNCİ: Kıskanç sanıyorsun kendini, kıskanç değilsin, kıskanamıyorsun işte. Sevebilirim sanıyorsun, sevemiyorsun, sevgin yok işte. Bırak beni acılarımla baş başa.

ARİF: Seviştik de evlendik seninle

İNCİ: Seninle sevişmedik. Baştan çıkardın beni. Kandırdın beni. Senin için işimi gücümü, soyumu sopumu bıraktım. Onları kötü göstermesini bildin bana. Üsküdar'da, Paşakapısı'nda o satmak istediğin evimiz! Merdiven altındaki taşlık! Küçük sofa, basma perdeler, ot minderler, yan pencereden kilime vuran aydınlık! Mutluluğumu bir mutsuzluk gibi yutturmasını bildin bana. Annem vardı, baş başa vermiş geçinip gidiyorduk. Aylığımdan elime geçen üç beş kuruşun bir değeri vardı o zaman. Ayaküstü yediğim peynirli sandviç, bir bardak ayran açlığıma göre değildi belki, ama o tadı bulamadım bir daha. Pazar günü sinamaya gitmek bayram olurdu benim için. Bir eteklik, bir buluz, bir mendil günlerce düşündürürdü beni. Yaşıyordum o zamanlar, anlıyor musun, yaşıyordum! Yaşamayı zehir ettin bana. Önce anlayamadım, kavrayamadım seni. Bir yandan kıskandın, bir yandan bir iş aracı gibi kullanmak istedin beni. Kıskançlık bir yanılma ya da yanılmama sorunuydu senin için. Acaba? Acaba aralarında bir şey var mı? Acaba aldatıyorlar mı beni? Yoksa şu ya da bu erkekle yakınlık kurmam, sevişmem önemli değildi sadece. Beni gırtlağıma kadar kirli işlere gömdün... Of başım!.. Uğulduyor yine. Başımın içi dışından daha büyük!

ARİF: Ne aptalmışım!

İNCİ: Sen aptal değilsin. Başka bir şeysin sen. Bir yanın, öteki yanını yalayıp yutmuş. Sakat dilenciler vardır, belden aşağısı olmayan, küçük arabaların içinde, sokaklarda, onlara benzersin sen. Senin bir yanın boş. Sakatsın sen.

ARİF: Nasıl da yanılmışım!

İNCİ: Senin duyuların alkolle, kumarla, parayla körelmiş.

ARİF (*bağırır.*): Yeter!

İNCİ: Anlat, diyorsun bir de! Anlatsam anlamazsın ki!

ARİF (*İnci'nin kolunu yakalar.*): Martaval istemiyorum. Gerçeği anlat bana! Olanları anlat!

İNCİ: Olanlar bunlar işte.

ARİF: Bütün sorular askıda.

İNCİ: Bütün soruların cevapları var.

ARİF: Namuslu bir kadın, doğru yol dururken, eğri yola sapar mı? Madem sevişiyordunuz boşanmak vardı. Ayrılmak aklına gelmedi mi?

İNCİ: Sana karşı namuslu davranılmaz. Sana karşı namuslu davranan alta düşer. Daha demin beni nasıl süründüreceğini düşünüyordun. Ne çabuk unuttun! Senden doğruluğa karşı doğruluk beklenmez. Senin silahlarınla savaşılır seninle.

ARİF: Bana namuslu davranmadığını kabul ediyorsun demek!

İNCİ: Vedat'ı seviyorum, bırak beni, deseydim sana, ne işler açardın başıma kim bilir! Vedat'la aramı bozardın her şeyden önce. Söylenmedik laflar yayardın ağzımızdan. Boşardın, boşardın belki ama, iler tutar yanımız kalmazdı. Cılk ederdin sevgimizi.

ARİF: Evlenmek istemedi seninle. İşine geldiği kadar kullandı, sonra da vurdu tekmeyi. Evlenmek isteseydi durur muydun! Ona bana inanmadığın kadar inansaydın, sevginizi bozabileceğim aklına gelir miydi! Yutturma bana, sepetlemiş seni düpedüz.

İNCİ: Vedat'la aramızda konuştuğumuz şeyleri seninle tartışacak değilim.

ARİF: Hadi hadi, sen de biliyorsun seni sepetlediğini.

İNCİ: Vedat benimle evlenmek istiyordu. Konuşmak istiyordu seninle bu konuda. Kaç sefer önüne geçtim. İlle boşan, diyordu. Korkuyordum, sırasını bekliyordum.

ARİF: Bir kadınla yatabilmek için olmadık hilelere başvurur erkek denen yaratık. Sevmez, sevgi gözyaşları döker. Yetmiş kadınla düşer kalkar, senden başka sevdiğim yok, diye yemin eder. Bin dereden su getirir. Bir şey düşünür erkek: yatmak! İstediği odur yalnız. Ama senin gibi alıklar yutar bunu. Tutma kolumdan beni, gidip kocanla konuşayım, der. Hadi git, dersin. Gidersem öldürürüm o adamı, diye yüz geri eder. Erkek yatmak ister sadece, yatmak! Doyunca da silker atar yattığı kadını. (*Haince güler.*) Dört yıl koynuna girdiğim kadının bu kadar ucuza kapatılması, aldatılmış olmaktan daha çok sinirimi bozuyor.

İNCİ: Vedat beni seviyordu.

ARİF: Bir sevgi lafı bellemişsin, ısıtıp ısıtıp temcit pilavı gibi önüme sürüyorsun. O zaman seni seviyordu, şimdi de Semra'yı seviyor öyle mi!

İNCİ: İşte anlaşılmayan yanı Vedat'ın! (*Ağlar.*) Bunca sevgiden sonra...

ARİF: Doymuş sana! Şimdi ver elini bir yenisi!

İNCİ (*heyecanlı*): Vedat beni seviyordu, anlıyor musun, seviyordu. Her haliyle gösteriyordu bunu bana. Anlamaz mı kadın! Dokunmadaki, konuşmadaki, bakmadaki sevgi yükünü fark etmez mi! Seven erkeğin gözleriyle, elleriyle, sesiyle, sevmeyen erkeğin gözleri, elleri, sesi bir mi! Sevgiydi Vedat tepeden tırnağa! Üç gün görmese beni deliye dönerdi. Sevgi dolu yazdığı mektuplar.

ARİF: Aynı kentte yaşayan kişilerin mektuplaşabileceği aklıma gelmezdi. Nerde o mektuplar?

İNCİ (*birdenbire ürkek ve kuşkulu*): Mektuplar mı! Yırttım attım hepsini.

ARİF: Beni de kendin gibi salak sanıyorsan yanılıyorsun. Aşk mektubu yırtılmaz. Aşk mektubu saklanmak içindir. (*Sert.*) Çıkar mektupları!

İNCİ: Yırttım, diyorum sana.

ARİF (*yavaş yavaş yaklaşır.*): Zor kullandırma bana! Çıkar mektupları!

İNCİ: Dövemezsin ya beni!

ARİF: Mektupları istiyorum! Vermezsen kötü olur! Gerekirse... (*İnci'nin kolunu yakalar.*)

İNCİ: Bırak beni!

ARİF: Mektupları ver, diyorum! Kolunun sağlam kalmasını istiyorsan çıkar mektupları!

İNCİ (*kolunu kurtarmak ister.*): Bırak beni! Bırak beni!

ARİF: Mektupları ver!

İNCİ: Orda, büfede. Alt rafta, sağda, örtünün altında.

ARİF (*bir iki zarf çıkarır.*): Ha şöyle! Ödeşiyoruz yavaş yavaş!

İNCİ: Ver mektuplarımı! (*Umutsuz çekişme.*) Geri ver mektuplarımı!

ARİF: Bunları kullanacağımı sanıyorsan yanılıyorsun. Bir işe yaramaz bunlar.

İNCİ (*mektupları almaktan vazgeçer.*): Yarasa da umurumda değil artık!

ARİF (*mektuplardan birini açar, göz gezdirir.*): Dün setin üstündeki

kahveye sensiz gittim... Nerde bu kahve?
İNCİ: Benim yanımda okuma hiç olmazsa!
ARİF (*sert*): Nerde bu kahve?
İNCİ: Kandilli'de.
ARİF: Orda setin üstünde kahve yok.
İNCİ: Kandilli ile Küçüksu arasında.
ARİF: Gidecek başka yer bulamadınız mı?
İNCİ: Hisar görünür oradan, bütün Boğaz.
ARİF: Ne kadar şairane!
İNCİ: Mektuplarımı geri ver!
ARİF (*güler.*): İnsan bir zibidiyle sevişirse böyle olur. Hisar'a bakar, Boğaz'ı seyreder... Kandilli'ymiş!.. O herifte birazcık akıl olsa... (*Mektuplara göz gezdirir, okur.*) Arif'in bu işte suçu yok. Onu kendimizden daha çok gözetmeliyiz.
İNCİ: Geri ver mektuplarımı!
ARİF (*mektupları cebine sokar.*): Dostunun bütün itirafları cebimde.
İNCİ: Anlayamazsın, bizi anlayamazsın!
ARİF: Sana kalırsa, sevmenin de, sevişmenin de ne olduğunu bilmem ben!
İNCİ: Bilir misin!
ARİF: Anlatsana ne biçim bir şey bu!
İNCİ: Bırak beni!
ARİF: Anlatırsan belki anlarım.
İNCİ: Benimle oynama!
ARİF: Senin küçük bir dünyan var, avuç içi gibi. Hani bir adada yürüdüğünü söylüyordun, kumla denizin bitiştiği çizgide, hani ayak izlerini görüyordun, öyle işte! Kısır bir çemberin içinde dönüp duruyorsun. Gözlerin ayak izlerinden ötesini seçemiyor.
İNCİ: İnsanlığa öyle yabancısın ki!
ARİF: Çeşitli ilişkiler, çeşitli tutkular var.
İNCİ: Sevgi bir tutku değil.
ARİF: Ya ne?
İNCİ: Çoğalma.
ARİF: Saçmalıyorsun yine.
İNCİ: Birkaç kar tanesinde başlayan devinimin bir çığ oluvermesi. Sevgi bu. Çığ nasıl çoğalarak inerse dağdan ovaya, öyle.
ARİF: Beylik ve ucuz edebiyat bunlar. Bunları çok dinledik.
İNCİ: Küçük bir ilişki çekirdeğinin çevresinde koca bir birikim.
ARİF: Kendini karpuz tarlasında mı sanıyorsun! (*Güler.*) Sizdeki

birikimin hangi çekirdeğin çevresinde toplandığını sorabilir miyim?

İNCİ: Geçen yıl, tam bir yıl oluyor, bizde bir toplantı vardı. Ben pencerenin yanındaki koltukta oturuyordum. Sen uzakta Servet Batmaz'la para ve dalavere konuşuyordun. Vedat az ilerde, ayakta duruyordu. Bir adım attı, bana doğru eğildi. Sağ eli cebindeydi. Sol elinde cıgarası vardı. Neden cıgarasını sol elinde tutuyor, diye düşündüm. "Bir şey içer misin?" diye sordu. Bu soruyu sormak için gerekli yakınlıktan üç beş parmak daha yakındı. Belli belirsiz bir fazlalık. Gözleriyle gözlerimi arıyordu. "İyi olur ver bir içki!" ya da "Teşekkür ederim, istemem!" den başka bir cevap beklediği belliydi. Daha doğrusu bir şey sormamıştı. "Olabilir mi!" diye bakmıştı. Birikime elverişli çekirdeği arıyordu.

ARİF: Gösterdin mi çekirdeği?

İNCİ: Kar tanelerinde devinimi başlatan bir sesti, bir yankıydı bakışı.

ARİF: Vay köpoğlu!

İNCİ: Sonra sevgi bir çığ gibi büyüdü.

ARİF: Bu mu sevmek!

İNCİ: Bir kurt sürüsü düşün, çoğalarak dağdan ovaya inen! Sütü düşün ateşte, ısındıkça kabarmaya ve taşmaya doğru giden! Ağaçlara yürüyen suyu düşün baharda, köklerden en uçtaki yaprağa kadar! Sonra bir güç düşün insanda, parmak uçlarından başlayarak bütün vücudu kavrayan ve taşan çevreye, taştıkça değiştiren!

ARİF: Ne değiştirmesi?

İNCİ: Sevgi bir değişme.

ARİF: Hani çoğalmaydı! Şimdi de değişme oldu!

İNCİ: O güçle kişinin, çevrenin, zamanın ve aydınlığın değişmesi.

ARİF: Anlat, anlat, öğreniyoruz!

İNCİ: Seven insanın zamanı ve aydınlığı başka.

ARİF (*alaylı*): Yok canım!

İNCİ: Seven insanın zamanı başka türlü geçer.

ARİF: Ya aydınlığı?

İNCİ: Anlatılmaz. Şöyle bir şey. Bak! (*Aydınlık mavileşir.*) Nasıl duyuyor musun?

ARİF: Sabah oldu horozlar ötüyor.

İNCİ: Sevginin aydınlığı bu. Bırak kendini usul usul, kayar gibi bırak!

ARİF: Ben ayaklarımı yerden kesemem.

İNCİ: Yeni bir yaşam düşün gündelik yaşamın içinde! Başka bir düş düşlerin içinde! Bırak kendini zamana yüzer gibi! Yansıt sevgiden gelen aydınlığı! (*Eliyle gösterir.*) Koltukta uyuyan kediye bak! Deminki kedi mi bu? Sokaktan geçen çocuğa bak! Deminki çocuk mu bu? Sokakların, dükkânların, araçların, insanların yaklaşır gibi olması! El ele ve yalnız! Bir açılıp kapanma sürekli! Çakılların sesi kumsalda! Bir tanrı gibi bakan balıkçı! Sonra giden bir şey, bir vapur ya da yelkenli! Alçalan bulutlar, yağmur, rüzgâr, kanat sesi, martı çığlığı! (*Işık birdenbire eski haline döner.*)

ARİF: Ya bu ne?

İNCİ: Dönüş gündeliğe, eve ve kocaya dönüş akşamları.

ARİF: Tımarhanelik olduğunu şimdi daha iyi anlıyorum.

İNCİ: Senin için çok geç! Ben çocukken, başka sevgilerle başladım.

ARİF (*alaylı*): Öyle mi!

İNCİ: Çukulata yaldızı biriktirir miydin çocukken?

ARİF: Hayır.

İNCİ: Çiçek kurutur muydun kitaplarının içinde?

ARİF: Hayır.

İNCİ: Kiraz yerken küpe yapar mıydın en kırmızısıyla?

ARİF: Ben küçükken çekirdekleriyle yutardım kirazı. Hâlâ karpuzun çekirdeğini çıkartmam.

İNCİ: Kalem kutun var mıydı, üstten çekmeli?

ARİF: Ne gezer! Sınavlara bile kalemsiz girerdim de ondan bundan kalem isterdim. Bir seferinde çakıyordum az daha kalemsizlikten. Sonra öğretmen acıdı halime, bir kalem verdi bana.

İNCİ: Çok sevdiğin arkadaşların oldu mu, ayırdığın?

ARİF: Çocukların hepsi birdi benim için.

İNCİ: Kavgacı mıydın?

ARİF: Hayır.

İNCİ: Uslu muydun?

ARİF: Sayılmaz.

İNCİ: Nasıldın peki?

ARİF: Böyle işte, şimdiki gibi.

İNCİ: Sen çocuk olmamışsın.

ARİF: Olmadım. Büyük adam gibiydim çocukken.

İNCİ: Şaşılacak şey!

ARİF: Bir dükkân açmaya kalkmıştım okulda. Öteberi getirmiştim, satmak için. Yağma ettiler çocuklar mallarımı. Sermayeyi kediye yükledim.

İNCİ: Şimdiki gibi.
ARİF: Şimdiki gibi.
İNCİ: Kedin var mıydı?
ARİF: Hayvan sevmem.
İNCİ: Temiz giyiniyordun değil mi?
ARİF: Mum gibiydi üstüm başım.
İNCİ: İç çamaşırların?
ARİF: Şimdiki gibi.
İNCİ: Ayak tırnakların döner miydi tersine, şimdiki gibi?
ARİF: Çocukken annem keserdi tırnaklarımı. Kanatırdı derin kesmekten.
İNCİ: Kıskanç mıydın?
ARİF: Şimdiki gibi.
İNCİ: Kıskançlık bu seninkisi!
ARİF: Kuşkulanmıyorum, artık biliyorum. Bilebileceğim kadarını biliyorum. Çünkü kişi suçlarını söylerken, eliyle başka suçlarını örtbas eder. Sözler, söylenmeyecek sözleri örtmek için söylenir çoğu zaman.
İNCİ: Gördün mü!
ARİF: Onun için sana inanmam. Söylediklerinin yanı sıra, söylemediklerini de düşünürüm. Vedat, diyorsun, Vedat mı bakalım!
İNCİ: Ahmet belki de değil mi?
ARİF: Bu birinci mi bakalım!
İNCİ: Sen yanılmamak isteyen birisin, kıskanan biri değil.
ARİF: Başka türlüsü olabilir mi!
İNCİ: Kıskançlıktan nasıl kıvranıldığını bana sor! Büyük elleri vardır Vedat'ın. Uzun uzundur parmakları. Kalın damarlar iner iki kolundan ellerinin üstüne.
ARİF (*küçümseyerek*): Sevsinler!
İNCİ (*elleriyle yüzünü kapatır.*): Başka birine sarılıyor şimdi!
ARİF: Yok canım!
İNCİ: Bana verdiği ne varsa şimdi onun!
ARİF: Hiç kuşkun olmasın, topal hizmetçiyi, Mırniye'yi, matematikten bütünlemeye kalan kız kardeşini, solucan nişanlısını, annesini anlatıyor ona da!
İNCİ: Senin ağzında temiz kirliye, güzel çirkine döner.
ARİF: Aslında bütün bunlar baş başa kalmaktan korkan iki kişinin yalnızlıklarını gidermek için uydurdukları masallardır. Akreplerin çiftleşmesini gördün mü sen? Dişi erkeği, erkek dişiyi kıskaçların-

dan yakalar çiftleşmeye geçmeden önce. Bir güven tedbiridir bu. Çünkü sokmak, zehirini akıtmak, çiftleşmeden önce gelir. Akrep akrebi, insan insanı sokar. Bütün o masallar korkudan söylenir. Karanlıktan korkan çocuğun türkü söylemesi gibi.

İNCİ: Sensin o! Senden korkulur.

ARİF: Dostundan korksaydın daha iyi ederdin, benden önce.

İNCİ: Vedat sevgiyle tutunur insana, sevgiyle dokunur.

ARİF: Kıskaçları güçsüz demek!

İNCİ: Vedat yakındır insana.

ARİF: Kimse kimseye yakın değildir.

İNCİ: Hiç ayrılmadan yaşıyormuşuz gibi ayarlamıştık kendimizi. Günün her saatinde, biri ötekinin ne yaptığını biliyordu. Sabah yan yanaymışız gibi kalkıyorduk yataktan. "Nasıl iyi uyudun mu?" diye soruyordum. Gülümsüyor, ya da saçlarını kaşıyordu. Yataktan kalkışı benimdi. Terliklerini ayağına geçirirken beni düşündüğünü biliyordum. Benim de ilk düşüncem oydu. O orada kahvesini içiyordu, ben burada çay suyunu koyuyordum. Arkamda, omzumun üstünden çaydanlığa bakıyordu. Sonra dişlerimi fırçalıyordum, yüzümü yıkıyordum. O tıraş oluyordu. Onun yüzü vardı kurularken havlumun içinde. Aynada saçlarını tararken dişlerini ve kulaklarını görüyordum, sabun köpüğü içinde. Göz kırpıyordu bana.

ARİF: Ben yokmuşum gibi konuşuyorsun.

İNCİ: Seninle ilgilenmiyorduk. Bardağını uzatmıyordun çay koymam için, onun bardağına çay koyuyordum. Tereyağı sürdüğüm ekmek onaydı, sana değil. Gazetenin arkasında o vardı, sen değil. Saatine bakıyordu, geç kaldım, diyordu. Çıkıyordu evden. Onu kapıya kadar geçiremiyordum, arkasından bakamıyordum ama, neler yaptığını biliyordum. Sokağa çıkınca ilk iş, karşıki tütüncüden cıgarasını alıyordu. Sonra dolmuşa biniyordu. Sokakta gidişi benimdi.

ARİF: Ne büyük şey!

İNCİ: Artık yataktan kalkışı, giyinişi benim değil. Benim değil sokakta gidişi. Yüzünü başka bir kadına dönüyor aynada.

ARİF: Hiçbir zaman sevmedim seni. Sevmedim ki kıskanayım!

İNCİ: Başka birini sevdin mi?

ARİF: Bir eksiklik buldum sende her zaman. Eksiklik değil fazlalık. Annene benzersin sen.

İNCİ: Babama benzerim daha çok.

ARİF: Hep annenle yatıyormuşum gibi bir izlenim vardı içimde seninle yatarken. Daha çok babama benzerim, diyorsun. İyi ki babanı görmedim, babanla daha tatsız olabilirdi bu iş. Aynayı eline al da bak!Tıpkı tıpkısına o burun delikleri, o dudak kıvrımı, üst dudakta o tüyler. Ne zor, biliyor musun, bir kocanın, karısının dudaklarında yaşlı bir kadının bıyıklı ve dişsiz ağzını öpmesi! Boynun, omuzların, kalçaların, ellerin tıpkı annene benzer senin. Seni ilk gördüğüm gün sende ne hoşuma gitmemişse, sonradan annende çıkıverdi karşıma. Sende anneni sevmemişim demek! Görmezlikten geldim önceleri. Olmadı! Unutmaya çalıştım, olmadı! Zamanla büsbütün annene benzemeye başladın. Annen, giderek, bir kurdeşen gibi bütün vücudunu sardı. Ne biçim bir kansermiş bu, anlamadım gitti! Yavaş yavaş bütün benliğine yayıldı. Annen konuşuyor, annen bakıyor, annen yemek yiyordu sende. Yirmi altı yaşında bir kadınla evlendim, altmışlık bir kocakarıyla seviştim dört yıl. Bileydim, anneni alırdım doğrudan doğruya. Belki onda büyükanne sevebilirdim, kim bilir!

İNCİ: Annem güzel kadınmış gençliğinde.

ARİF: Bana ihtiyarlığı düştü. Hani sabahları Vedat'a uzattığın o tereyağlı ekmek, o bir fincan çay yok mu, annen uzatıyordu onları. Başımı çeviriyordum görmemek için. Ayak başparmağının yanındaki çıkıntılı kemiğe gözüm ilişmesin diye, başka şeyler düşünüyordum soyunduğun zaman. Annenin ayağında da vardı o kemik. Ayakkabı bulamazdı. Başparmağını vururdu bütün iskarpinler. Anneni görseydi baştan çıkaramazdın Vedat'ı.

İNCİ: Annemi görmesini isterdim Vedat'ın. Senin bende sevmediğin şeyleri o annemde bulunca severdi annemi. Bende annemi görmemek için başını çeviriyormuş! Ya ben, sende seni görmemek için gözlerimi yumdum ya! Sen, komisyoncu Arif gibi yatıp kalkarsın, yemek yersin, komisyoncu Arif gibi dolaşırsın. Sen gümrükten çekilecek bir mal, ya da bir iş aracı gözüyle bakarsın insana. Seninle yaşanmaz, iş yapılır, ortaklık edilir sadece. O da ortağına kazık atmaya kalkmazsan! Komisyonculuk keskin bir hacı yağı gibi her tutumuna, her davranışına sinmiş, burnumun direği sızlıyor.

ARİF: Senin burnunun direğini sızlatan o kokuyu duyabilmek için başka kadınlar hazla açıyorlar burun deliklerini. Komisyon ve para erkeğe en yakışan kokudur. İnanmazsan Semra'ya sor!

İNCİ: Ne demek istiyorsun?

ARİF: Semra'ya ilgim vardı iki ay öncesine kadar.
İNCİ: Yalancı! Alçak yalancı!
ARİF: Niçin yalan söyleyeyim!
İNCİ: Uydurursun.
ARİF: Altta kalmamak için mi?
İNCİ: Sana inanılmaz, sana güvenilmez!
ARİF: Ne yazık ki biz sizin gibi mektuplaşmıyorduk. Elimde Semra'yla seviştiğimizi ispatlayacak belgeler yok. Ufak tefek hediyeleri var sadece. Onlar da imzalı değil.
İNCİ: Hadi canım!
ARİF: Her zaman kullandığım kol düğmeleri söz gelişi.
İNCİ: Hani yirmi beş liraya bedestende kapatmıştın onları! Üstelik yirmi beş liradan fazla etmez.
ARİF: Su içinde beş yüz lira eder. Som altın, eski iş, daha aşağı verirler mi?
İNCİ: Demek yalan söyledin, Semra'mn hediyesini bedestenden aldım diye yutturdun bana!
ARİF: Başka çarem yoktu.
İNCİ: Daha dürüst davranabilirdin.
ARİF: Nasıl?
İNCİ: Susabilirdin. Sormadımdı ki! Küçüklük buluyorum bu kadar yalan söylemeyi.
ARİF: Yalansız yürümüyor bu işler.
İNCİ: Düpedüz sevgilin miydi?
ARİF: Seninle Vedat gibi.
İNCİ: Yatıyordunuz?
ARİF: Yatıyorduk.
İNCİ: Adi bir sokak orospusudur o kadın, her erkekle yatar.
ARİF: Ne yazık ki öyleymiş! Vedat'la yatmasından belli.
İNCİ: Vedat herkes değil.
ARİF: Doğru, zibidinin biri o. Acınacak bir adam.
İNCİ: Hiç acıma, karını da, sevgilini de almış elinden!
ARİF: Sevgilimi ben bıraktım. Karım soysuzun biriyse suç benim mi!
İNCİ: Of başım!
ARİF: Kopacak o senin başın.
İNCİ: Üzüldüğümü mü sanıyorsun!
ARİF: Bilmem!
İNCİ: Başka şeyler düşünüyorum.
ARİF: Artık düşün düşünebildiğin kadar!

İNCİ: Nerde buluşuyordunuz?
ARİF: Garsonyerimde.
İNCİ: Ben burada faraş aldıracak para bulamazken, demek sen garsonyerinde fink atıyordun karılarla!
ARİF: Biraz öyle.
İNCİ: Semra'dan başkası var mı?
ARİF: Sana bu kadarı yeter.
İNCİ: Cevap ver sorduğuma! Başka kadınlarla da düşüp kalkıyor muydun?
ARİF: Sana cevap vermek zorunda değilim.
İNCİ: Nerde bu garsonyer?
ARİF: Sana ne!
İNCİ: Öyle ya, bana ne!
ARİF: Nasılsın şimdi küçük hanım?
İNCİ: Zavallı insanlar!
ARİF: Zavallı olan sensin.
İNCİ: Hepimiz zavallıyız. Düşünüyorum da, benim koynuna girmekten ürktüğüm adamla bir başkası kolayca sevişebiliyor.
ARİF: Koynuna girmekten ürktüğün adam ben miyim?
İNCİ: Sonra bunca aşağılık bir kadın sevgilimi baştan çıkarıyor, çıkarabiliyor. Sevgilim de beni bırakıp gidiyor ona!
ARİF: Sen kadın değilsin.
İNCİ: Gözümün önüne gelince yine de ürküyorum.
ARİF: Seninle başka türlüsü olmaz.
İNCİ: Her seferinde düşsel, yabancı bir kadın, ya da bir erkek soktun aramıza.
ARİF: Yetmiyordun bana da ondan.
İNCİ: Yatağa girince üç kişi bir arada!
ARİF: Bunlar konuşulmaz!
İNCİ: Bunlar yapılmaz! Nasıl tükenmedim, nasıl çıldırmadım şimdiye kadar, şaşıyorum. Sen erkek değilsin aslında, ya da hastasın düpedüz.
ARİF: Her kadın kocasını öyle sanır.
İNCİ: Sevgilinle de konuşsak bunları söyler.
ARİF: Sevgilim hastalandı ben bırakınca.
İNCİ: Ne kadar sürdü sevişmeniz?
ARİF: Altı ay kadar.
İNCİ: Yoksa yabancıları almıyor muydunuz aranıza?
ARİF: Yabancılar ve biz, avunuyorduk işte!

İNCİ: Madem avunuyordunuz neden bıraktın sevgilini?
ARİF: Bıkılıyor. Her kadından bıkılıyor. Oysa güzel günler geçirdik birlikte. Bizim de bir kahvemiz vardı. Sizinki gibi Kandilli'de setin üstünde değil, en civcivli yerinde kentin. Geniş camlarda otomobil ve insan kalabalığı. Kar yağarken, güpegündüz votka içmesini sever misin? Semra sever. Lapa lapa kar yağarken, sıcak kahvede, limonlu votkasını yudumluyordu. Isınıyordu gittikçe, yanakları ve gözleri kızarıyordu. O, camlardan insanlara bakarken, ben ona bakıyordum. İçen ve içtikçe kızışan kadınlardan bir buğu yükselir. Bir kokudur bu, ilkel bir koku, erkeği erkekliğine döndüren bir koku.
İNCİ: Senin burnun para kokusundan başka koku almaz.
ARİF: Bir de dişi kokusu alıyormuş demek!
İNCİ: Semra mı bu?
ARİF: Neden olmasın?
İNCİ: Çok yalnızım!
ARİF: Yalnız kalmak için elinden geleni yaptın.
İNCİ: Bir şey var soramıyorum. Ama artık soracağım. Çok kadın mıydı?
ARİF: Vedat'ı düşünüyorsun değil mi?
İNCİ: Sen daha iyi bilirsin.
ARİF: Söyledim sana, büyük orospudur Semra.
İNCİ: Niçin kolay ölmemi istemiyorsun!
ARİF: Sırası var... Kahveyi anlatıyordum sana. Böyle bir kahveye gitmek isterim şimdi. Ben evcil değilim. Sokakları, kahveleri, otelleri, barları, evlerden daha çok severim.
İNCİ: Ben evleri sevebilirdim!
ARİF: Artık çok geç.
İNCİ: Düzelemez miyim?
ARİF: Düzelemeyeceksin. Yaptıklarının bir cezası olmalı!
İNCİ: Cezamı çektim ben.
ARİF: Daha bitmedi.
İNCİ: Öyle mi!
ARİF: Sevdanızın büyük hikâyesini anlatacağım eşe dosta. Yaptıklarını ve yapmadıklarını, eskileri ve yenileri. Çünkü yapmadıklarını da yapmış olabilirsin. İstiyorum ki kapıya gelen satıcılar bile bilsin senin ne mal olduğunu. Belgeleri vereceğim arkadan.
İNCİ: Ne belgeleri?
ARİF: Mektupları. Çoğaltacağım mektupları. Ne kadar gülünç

olduğunuzu göreceksin.
İNCİ: Herkes senin ne düzenbaz olduğunu bilir.
ARİF: İnsan içine çıkamayacaksın.
İNCİ: Benimle oynamakla eline ne geçecek!
ARİF: Orasını ben bilirim.
İNCİ: Mektuplarımı geri ver!
ARİF: O mektupların yetmiş bin liralık değeri var. Yetmiş bin lira şimdi dişlerimin arasında. Gevşet çene kemiklerini de dökülsün paralar, diyorsun. Olacak şey mi?
İNCİ: Mektuplarımı geri ver!
ARİF: Üsküdar'daki evi isterim karşılık.
İNCİ: Bunca mutsuzluğu paraya çevirmek isteyeceğin aklıma gelmezdi!
ARİF: İyi kötü ne varsa, her şey paraya çevrilebilir bu dünyada. Elverir ki...
İNCİ: Elverir ki insan bu kadar vicdansız olsun!
ARİF: Sen vicdan sözünü ağzına alamazsın.
İNCİ: Evimi vermeyeceğim sana.
ARİF: Çene kemiklerim bir mengene kadar güçlüdür benim. Dişlerim bir şeyin üstüne kapandı mı açılmaz.
İNCİ: Gerekirse bir demir parçasıyla gevşeteceğim o dişleri!
ARİF: Evin satılır nasıl olsa, ipotekli.
İNCİ: Kim demiş!
ARİF: Ben diyorum.
İNCİ: Haberim yok, olamaz.
ARİF: Sattırırım, olur biter.
İNCİ: Yalan söylüyorsun! Benim haberim olmadan evim nasıl ipotek edilir!
ARİF: Evlendiğimiz günlerde bana verdiğin vekâletnameyi unutuyorsun.
İNCİ: Savcılığa vereceğim seni!
ARİF (*güler.*): Aptalsın sen! Evini ipotek etmekle suç işlemedim ki savcılığa gideceksin! Bana vekâletnameyle verdiğin yetkileri kullandım.
İNCİ: Ben sana o vekâletnameyi evimi ipotek etmen için vermedim.
ARİF: Sersemliği bırak! Gülerler sana savcılıkta. Üstelik mektuplar nasıl keskin bir orospu olduğunu gösteriyor. Boşanma mahkemesinde de rezil olacaksın! Bir daha evlenemeyeceksin! Sürüneceksin!

İNCİ: Evimi sana vermeyeceğim. Bütün kapıları çalacağım. Anlatacağım senin kim olduğunu, nasıl alçağın biri olduğunu.

ARİF: Cehenneme kadar yolun var! Ama Üsküdar'daki evden umudu kes! (*Mektupları cebinden çıkarır.*) Yarın notere gideceğine söz ver bana!..(*İnci, Arif'in üstüne atılır, mektupları almak ister. Kısa bir çekişmeden sonra soluk soluğa yerine döner.*)

İNCİ: Bir yılan kadar zehirlisin!

ARİF: Yarın noterde istediğim kâğıdı imzalayınca mektupları cebinde bil.

İNCİ: Beni boşayacak mısın?

ARİF: Evet.

İNCİ: Boşanmamızın zamanı geldi mi?

ARİF: Evet.

İNCİ: İnanmıyorum.

ARİF: Bir posa haline geldiğini görmüyor musun!

İNCİ: Bir posa haline geldim!

(Müzik, hafiften, ilk bölümdeki temaları tekrarlar. İnci başını ellerine alır. Bitkindir. Umutsuz bir döneme girdiği bellidir. Bundan sonraki oyunu sürekli bir tükenişi yansıtır. Arif çıkar, elinde bir pantolonla döner.)

ARİF (*pantolonu atar.*): Ütüle şunu!

İNCİ: Şimdi mi!

ARİF: Hemen şimdi. Bu pantolonu giyeceğim bu akşam.

İNCİ (*kolunu sıvazlar.*): Sol kolum!

ARİF: Sağ kolunla ütüle!

İNCİ: Bitkinim!

ARİF: Giyecek başka pantolonum yok akşama.

İNCİ: Dünya kadar elbisen var.

ARİF: Ben bunu giymek istiyorum.

İNCİ: Külçe gibiyim!

ARİF: Dinlemem, bu pantolon ütülenecek!

(İnci ütüyü ve ütü bezlerini dolaptan çıkarır. Kahvaltı masasını ütü için hazırlar. Ütüyü prize takar. Bir iskemleye çöker. Müzik hızlanır.)

İNCİ: Çok mutsuzum! Çok çabuk tükendim!

ARİF: Sen tükendin ama ben doymadım. Bana yaptıklarını daha ödemiş değilsin.

İNCİ: Verecek nem kaldı!

ARİF: Yarın notere geleceksin, evini vereceksin, boşanacağız. Belki

de toparlayacaksın kendini, yeniden yaşayacaksın. Az! Az! Bu kadarı az!

İNCİ: Seni doyurmak güç! (*Ütü yapmaya başlar.*) Başım zonkluyor. Başım başıma sığmıyor.

ARİF: Yetmez bu kadarı.

(Arif telefona gider. Müzik devam eder.)

ARİF (*telefonda*): Alo! Semra hanımla konuşmak istiyorum. Semra sen misin! Ben Arif... İyi değilim... Sonra değilim... Sonra anlatırım... Akşama ne yazık ki toplanamıyoruz... İnci üşütmüş, hasta... Sen bütün arkadaşlara telefon et! Ben edemiyorum... Edemiyorum, çünkü... Evet sen edersin... Servet Batmaz'ın yazıhanesini bul, benim tarafımdan söyle! Kusura bakmasın! Piyazla biraz!.. Tamam... Kim gelecekse bu akşam, biliyorsun... Olur. Çok yakında. Yok, yok... Önemli bir şey yok.

(İnci'nin yanına döner. Müzik durur.)

İNCİ: Kime telefon ettin?

ARİF: Duymadın mı?

İNCİ: Duymadım, aklım başımda değil.

ARİF: Vedat'a telefon ettim.

İNCİ: Ne istiyorsun Vedat'tan!

ARİF: Buraya gelmesini söyledim.

İNCİ: Yeni bir dönemin eşiğindeyiz galiba!

ARİF: Evet.

İNCİ: Tehlikeli mi?

ARİF: Evet.

İNCİ: Vedat'la karşılaşmak istemem.

ARİF: Ben de onun için çağırdım.

İNCİ: Yapamazsın bunu!

ARİF: Yaptım bile.

İNCİ: Ne düşünüyorsun?

ARİF: Orası seni ilgilendirmez.

İNCİ: Olamaz!

ARİF: Ben olur dedim mi olur.

İNCİ: Ben gidiyorum. Yüz yüze gelemem Vedat'la.

ARİF (*önüne geçer.*): Bir yere gidemezsin!

İNCİ: Kim bilir neler dönüyor kafanın içinde!

ARİF: Benim bileceğim şey.

İNCİ: Benimle oynama! Ne yapacaksan yap, bitsin!

ARİF: Sokaklarda gezemez olacaksın! İnsan içine çıkamaz olacaksın!

İNCİ: Ne geçecek eline? Bırak beni! (*Kuşkulu.*) Gelecek mi sahiden!
ARİF: Yanında telefon ettim.
İNCİ: Vedat'ın bilmediği bir şey yok.
ARİF: Var. Senin ne mal olduğunu bilmiyor daha. Anlatacağım sevgiline, Üsküdar'daki yaşamının bilmediği eksik noktalarını.
İNCİ: Beni yaralamaz bunlar.
ARİF: Ben seni çirkefin içinden çıkardım.
İNCİ: Sen beni yoksulluğun içinden çıkardın. Ama bolluğa çıkarmadın. Bir fiyaka batağının içine attın.
ARİF: Pirzola kemiklerini yakaladığın günleri unutma! Sofraya et geldiği zaman gözün dönerdi.
İNCİ: Rezil!
ARİF: Üsküdar'da, iki saç örgü, takunya ile dolaştığım bilenler var.
İNCİ: Takunya ile dolaşmak ayıp değil.
ARİF: Bakkal çıraklarıyle kırıştırmaya ne buyrulur!
İNCİ: Bakkal çırakları mı!
ARİF: Ne çabuk unuttun o uzun boylu, irikıyım tezgâhtarı!
İNCİ: Uyduruyorsun!
ARİF: O zaman da kediler kediye, çocuklar çocuğa benzemiyordu. Sokaklar, araçlar yaklaşıyordu siz geçerken!
İNCİ: Yalancı!
ARİF: Mahmut değil miydi adı?
İNCİ: Atıyorsun! Uyduruyorsun!
ARİF: Uyduruyorum. Uydurmak yasak mı!
İNCİ: Pes!
ARİF: Sümüklünün biriydi Mahmut, hatırlarsın. Sarıldığın zaman bir kaşarpeyniri kokusu gelirdi burnuna. Ama aldırmıyordun, seviyordun çünkü.
İNCİ: Alçak!
ARİF: Kısıklı'da setin üstündeki kahvede buluşuyordunuz hani!
İNCİ: İğrenç düzenbaz!
ARİF: Mahmut'un arkadaşlarından birinin bekâr odasmda buluşuyordunuz. Yatıyordunuz. Yalan mı? Annen Üsküdarlı ebe Memnune yakalamıştı sizi koyun koyuna. Saçlarından sürüklemişti seni tramvay yolunda.
İNCİ: Dayanamayacağım!
ARİF: Takunyan, ya da Mahmutpaşa işi iskarpinin tramvay yolunda rayların arasma sıkışmıştı da uzanmıştın kaldırıma boydan boya.

İşportadan aldığın naylon donun, tenteneli etekliğin...

İNCİ (*boşanır.*): Dayanamayacağım!

ARİF: Görgüsüz! Kim bilir daha kimlerle yattın! Kim bilir nice şoförler, niçe kasap çırakları var defterinde! Bilsin Vedat bey!

İNCİ (*düşkün*): Bunu yapamazsın! İftira atamazsın bana!

ARİF: Gidi Üsküdarlı Ebe Memnune'nin kızı! Gidi kenarın dilberi!

İNCİ (*aynı oyun*): Telefon edeceğim Vedat'a gelmesin!

ARİF (*önüne geçer.*): Benim dediğim olacak!

İNCİ (*gittikçe daha düşkün*): Öldürürüm kendimi! (*Cebinden uyku haplarını çıkarır.*)

ARİF: Onları masanın üstüne bırak! (*Ütünün kordonunu prizden çeker.*)

İNCİ (*uyku haplarını masaya bırakır.*): Telefon et Vedat'a gelmesin!

ARİF (*bir tokat atar.*): Hastasın sen!

İNCİ (*bir tepki göstermez, iskemleye çöker.*): Senin yüzünden hastalandım.

ARİF: Sevda seni delirtti.

İNCİ: Olabilir.

ARİF: Öleceksin.

İNCİ: Keşke ölsem!

ARİF: Öldüğünü göreceğim senin.

İNCİ: Yaşayacak gücüm kalmadı. Sen daha doymadın.

ARİF: Doymadım.

İNCİ: Kanımı iç, olsun bitsin!

ARİF: Yabana atılacak bir düşünce değil.

İNCİ: Ne geçer eline?

ARİF: Seni notere götürmekle ele geçireceğim her şey. Başka bir deyimle Üsküdar'daki kıçı kırık, ahşap ev. Tek mirasçın olduğumu unutma!

İNCİ: Hepsi o kadar!

ARİF: Gebermen hiç mi etkilemez beni sanıyorsun! (*Müzik.*)

İNCİ: Beni ölümden soğutma!

ARİF: Ne demek istiyorsun?

İNCİ: Sen anlamasan da olur!

(Telefon çalar. Arif telefona geçer.)

ARİF (*telefonda*): Benim... Ne istiyorsunuz?.. Kim dediniz?.. Bayram Gündüz'ün eşi mi?.. Tanıdım... Evet... Ne olmuş?,.. Tutuklayacaklar mıymış!.. Kimi?.. Beni mi?.. O kadar kolay değil!.. Biliyorum yağ meselesi, Hacı Nezir'in yağları... Suçum yok

benim... Sahtecilik yapmış değilim... Bayram Gündüz nerde? Saklandı mı?.. Peki o saklanırsa işleri kim düzeltir?.. Ha o başka!.. İyi... İyi... Demek benim de bir hafta on gün kadar ortalarda görünmemem gerekiyor. Olur... Biz de görünmeyiz ortalarda... (*Telefonu kapatır.*)

İNCİ (*artık başka bir dünyada*): Vedat'a telefon ettin mi?

ARİF: Ettim.

İNCİ: Ne diyor?

ARİF: Senin suratını artık görmek istemiyor.

İNCİ: Böylesi daha iyi!

ARİF: Deli!

(Arif, yarı içerde, yarı dışarda giyinmeye başlar. Müzik durur.)

İNCİ: Birkaç gündür ilaçlarımı içmedim.

ARİF: İlaçların önünde duruyor.

İNCİ: Uyku hapları bunlar.

ARİF: İç onları!

İNCİ: Bunlar benim ilaçlarım değil, benim ilaçlarım dolapta.

ARİF: Onlar daha iyi. Onları iç! İç ve zıbar!

İNCİ: Ya Vedat gelirse?

ARİF: Vedat gelmeyecek.

İNCİ: Telefon ettin değil mi? Bana bir bardak su verir misin, halim yok!

ARİF: Yüzdün yüzdün kuyruğuna geldin. İyi olursun bunlarla. İç bütün o ilaçları! Hepsini, hepsini!

İNCİ: Ne çabuk! Nasıl da böyle çabuk!

(Arif giyinmesini bitirmiş, çıkmak üzeredir. Şıktır.)

ARİF: Setin üstündeki kahve gözünün önüne geliyor mu şimdi!

İNCİ: Kestane ağaçlarının altındayım.

(Arif çıkarken, İnci'nin avucunu açar, iki tüp uyku hapını boşaltır.)

ARİF: Hepsini iç! Hepsini içmezsen bir şeye yaramaz. Hepsini içmezsen kötü olur. (*Çıkar.*)

(Sokak kapısının kapandığı duyulur. İnci put gibi durur. Müzik yeni bir tema ile başlar. Uzunca bir zaman.)

İNCİ: Yağmur sıkıntısı bu!

BİR ERKEK SESİ: Yağmur yağsa kurtuluruz! Kurtulursun!

İNCİ: Asıl senin yüzünden, senin için...

BİR ERKEK SESİ: Her hikâyenin bir sonu var.

İNCİ: Darğınım sana!

İKİNCİ PERDE

(Suyu alarak ayağa kalkar. Yürür. Arkasını döner. Bütün hapları yutar. Oda kapısına gelir)

İNCİ: Belki geçer bu sıkıntı! Yağmur yağar!

PERDE

İÇİNDEKİLER

Kadınlar Arasında	7
Birtakım İnsanlar	69
Atlarla Filler	127
Çil Horoz	195
Yağmur Sıkıntısı	263

Yayımlayan: Anadolu Yayıncılık A.Ş.
Kapak Baskı: Reyo Matbaası
İç Baskı: Şefik Matbaası

oktay rifat

YAĞMUR SIKINTISI

TOPLU OYUNLAR

Oktay Rifat (1914-1988) şiirlerinin, romanlarının yanı sıra, oyunlarıyla da ün kazanmıştır. Çeşitli tiyatrolarda oynanan yapıtlarının özellikle dil güzelliği, şiirselliği her zaman övülmüş, ama bu seçkin metinlerin pek azı kitap olarak okur önüne çıkarılabilmiştir. Elinizdeki derlemede şairin sırasıyla şu oyunları yer alıyor: "Kadınlar Arasında ya da Fettah Paşalar" (3 Perde); "Birtakım İnsanlar" (2 Perde); "Atlarla Filler ya da Dirlik Düzenlik" (3 Perde); "Çil Horoz" (3 Perde); "Yağmur Sıkıntısı" (2 Perde).

007526